

**Π.Μ.Σ.
«ΔΗΜΟΣΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ
ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ»**

**Α.Ε.Ι. ΠΕΙΡΑΙΑ Τ.Τ.
ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ &
ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ**

**ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
«ΔΗΜΟΣΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ»**

Διπλωματική Εργασία

**«Η διαφθορά στο δημόσιο τομέα και η συμβολή της ηλεκτρονικής
διακυβέρνησης στην αντιμετώπισή της»**

Ελένη Αβδούλου

Διπλωματική Εργασία υποβληθείσα στο Τμήμα Λογιστικής & Χρηματοοικονομικής
του Α.Ε.Ι. Πειραιά Τ.Τ. για την απόκτηση
Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης στη Δημόσια Οικονομική και Πολιτική.

Πειραιάς, 2017

**Π.Μ.Σ.
«ΔΗΜΟΣΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ
ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ»**

**Α.Ε.Ι. ΠΕΙΡΑΙΑ Τ.Τ.
ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ &
ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ**

**ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
«ΔΗΜΟΣΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ»**

**«Η διαφθορά στο δημόσιο τομέα και η συμβολή της ηλεκτρονικής
διακυβέρνησης στην αντιμετώπισή της»**

Ελένη Αβδούλου, Α.Μ.15614

**Επιβλέπων: Ιωάννης Βαβούρας, Καθηγητής Πάντειο Πανεπιστήμιο, Τμήμα
Δημόσιας Διοίκησης**

Διπλωματική Εργασία υποβληθείσα στο Τμήμα Λογιστικής & Χρηματοοικονομικής
του Α.Ε.Ι. Πειραιά Τ.Τ. για την απόκτηση
Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης στη Δημόσια Οικονομική και Πολιτική.

Πειραιάς, 2017

**M.Sc. IN
«PUBLIC ECONOMICS
AND POLICY»**

**PIRAEUS UNIVERSITY OF
APPLIED SCIENCES
DEPARTMENT OF
ACCOUNTING & FINANCE**

M.Sc. in Public Economics and Policy

**«Corruption in the public sector and the contribution of eGovernance
in its tackling»**

Eleni Avdoulou, R.N.:15614

**Supervisor: Ioannis Vavouras, Professor,
Panteion University, Department of Public Administration**

Master Thesis submitted to the Department of Accounting & Finance of the Piraeus
University of Applied Sciences (T.E.I. of Piraeus) in partial fulfillment of the requirements
for the degree of M.Sc. in Public Economics and Policy

Piraeus, Greece, 2017

Ευχαριστίες

Θα ήθελα να ευχαριστήσω ιδιαίτερος τον επιβλέποντα καθηγητή μου κ. Ιωάννη Βαβούρα για τα εύστοχα σχόλια του, τη συνεχή και άμεση υποστήριξη καθώς, και την πολύτιμη καθοδήγηση του, κατά την εκπόνηση της παρούσας διπλωματικής εργασίας. Επίσης, θα ήθελα να ευχαριστήσω θερμά τον πρόεδρο του μεταπτυχιακού προγράμματος κ. Θεόδωρο Παπαηλία για τη δυνατότητα που μου παρείχε να παρακολουθήσω το συγκεκριμένο πρόγραμμα σπουδών, καθώς και για την αμέριστη στήριξη καθ' όλη τη διάρκεια των σπουδών μου. Τέλος, θα ήθελα να ευχαριστήσω όλους τους συναδέλφους που έλαβαν μέρος στην έρευνα που διενεργήθηκε στο πλαίσιο της παρούσας εργασίας, και ιδιαίτερος τους συναδέλφους με τους οποίους συνεργάζομαι για τη βοήθεια τους, τη συμπαράσταση τους και τις επικοινωνητικές συζητήσεις επί του αντικειμένου της εργασίας.

Η διαφθορά στο δημόσιο τομέα και η συμβολή της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης στην αντιμετώπισή της

Περίληψη

Η καταπολέμηση της διαφθοράς συγκεντρώνει το έντονο ενδιαφέρον των κρατών και των διεθνών οργανισμών, καθώς ο περιορισμός της, θεωρείται αναγκαίος για τη βελτίωση του επιπέδου της οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης. Μέσω της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, επιδιώκεται η αύξηση της αποδοτικότητας, της διαφάνειας και της αποτελεσματικότητας του δημοσίου τομέα, στα πλαίσια της χρηστής διακυβέρνησης. Αντικείμενο μελέτης της παρούσας εργασίας αποτελεί η συμβολή της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης στην αντιμετώπιση της διαφθοράς στο δημόσιο τομέα. Η θεωρητική προσέγγιση του θέματος πραγματοποιείται μέσω βιβλιογραφικής επισκόπησης, ενώ η εμπειρική προσέγγιση πραγματοποιείται μέσω της χρήσης ερωτηματολογίου που απευθύνεται σε δημοσίους υπαλλήλους εργαζόμενους στις Δ.Ο.Υ στην περιοχή της Αττικής. Η ανάλυση των στοιχείων που θα προκύψουν από την καταγραφή των απόψεων των εργαζομένων σε συνδυασμό με τα στοιχεία από τη θεωρητική προσέγγιση έχουν ως στόχο να μας βοηθήσουν να φτάσουμε σε σημαντικά συμπεράσματα και σε συγκεκριμένες προτάσεις για την αποτελεσματική αντιμετώπιση της διαφθοράς μέσω της επιτυχούς ανάπτυξης της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης.

Λέξεις κλειδιά: Διαφθορά, Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση, Δημόσιος Τομέας

Corruption in the public sector and the contribution of eGovernance in its tackling

Abstract

The fight against corruption gathers the strong interest of States and international organizations, as its restriction is considered necessary to improve the level of economic and social development. E-governance aims to increase the efficiency, transparency and effectiveness of the public sector in the context of good governance. The purpose of this thesis is to study the contribution of e-governance in tackling corruption in the public sector. The theoretical approach of the subject is carried out through the use of literature review, while the empirical approach is carried out through the use of a questionnaire addressed to civil servants working in tax offices in the area of Attiki. The analysis of data resulting from recording employee opinions in conjunction with data from the theoretical approach aim to help us draw important conclusions and give specific recommendations for tackling corruption effectively through the successful development of e-governance.

Keywords: Corruption, E-governance, Public Sector

Περιεχόμενα

Εισαγωγή.....	xxiii
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1	1
Διαφθορά- διακυβέρνηση- ηλεκτρονική διακυβέρνηση: Εννοιολογική προσέγγιση και βασικά στοιχεία	1
1.1 Εισαγωγή.....	1
1.2 Εννοιολογική προσέγγιση της διαφθοράς στο δημόσιο τομέα	1
1.2.1 Ορισμός της διαφθοράς	1
1.2.2 Μορφές διαφθοράς στο δημόσιο τομέα.....	2
1.2.3 Αίτια και παράγοντες επηρεασμού της διαφθοράς	3
1.2.4 Συνέπειες της διαφθοράς	5
1.3 Εννοιολογική προσέγγιση της διακυβέρνησης	5
1.3.1 Ορισμός της διακυβέρνησης	6
1.3.2 Αρχές καλής διακυβέρνησης	6
1.4 Εννοιολογική προσέγγιση ηλεκτρονικής διακυβέρνησης.....	7
1.4.1 Ορισμός της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης	7
1.4.2 Κατηγορίες ηλεκτρονικής διακυβέρνησης.....	8
1.5 Ανακεφαλαίωση	9
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2	11
Η διαφθορά στον ελληνικό δημόσιο τομέα	11
2.1 Εισαγωγή.....	11
2.2 Μέτρηση της διαφθοράς.....	11
2.3 Παράγοντες που ευνοούν τη διαφθορά στην ελληνική δημόσια διοίκηση	16
2.4 Αντιμετώπιση της διαφθοράς στο πλαίσιο των διεθνών οργανισμών	18
2.5 Φορείς καταπολέμησης της διαφθοράς στο δημόσιο τομέα.....	19
2.6 Ανακεφαλαίωση	23
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3	25
Η ηλεκτρονική διακυβέρνηση στη μάχη κατά της διαφθοράς.....	25
3.1 Εισαγωγή.....	25
3.2 Δυνητικά οφέλη από την εφαρμογή της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης	25
3.3 Προκλήσεις - Παράγοντες επιτυχίας	27
3.4 Εθνική στρατηγική ανάπτυξης ηλεκτρονικής διακυβέρνησης στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης	29
3.5 Εθνικό σχέδιο κατά της διαφθοράς και ηλεκτρονική διακυβέρνηση.....	36
3.6 Εφαρμογές ηλεκτρονικής διακυβέρνησης και προσπάθεια επίτευξης των αρχών της καλής διακυβέρνησης	37

3.6.1 Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Φορολογίας TAXIS & Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Taxisnet	38
3.6.2 Εθνικό Σύστημα Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ.	39
3.6.3 Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Ελεγκτικών Υπηρεσιών ELENXIS	44
3.6.4 Σύστημα Μητρώων Τραπεζικών Λογαριασμών	45
3.6.5 Σύστημα Υποβολής Δήλωσης Περιουσιακής Κατάστασης.....	46
3.6.6 Σύστημα Σώματος Επιθεωρητών - Ελεγκτών Δημόσιας Διοίκησης (Σ.Ε.Ε.Δ.Δ.) ..	48
3.6.7 Πρόγραμμα Διαύγεια	48
3.6.8 Εφαρμογή ηλεκτρονικής απογραφής δημοσίων υπαλλήλων.....	49
3.7 Ανακεφαλαίωση	50
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4	51
Έρευνα.....	51
4.1 Εισαγωγή.....	51
4.2 Ερευνητική μεθοδολογία	51
4.3 Βασικές ερευνητικές υποθέσεις.....	52
4.4 Παρουσίαση των αποτελεσμάτων της έρευνας.....	53
4.5 Σύνοψη των αποτελεσμάτων και συμπεράσματα έρευνας.....	134
4.6. Ανακεφαλαίωση	137
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5	139
Συμπεράσματα- Προτάσεις	139
5.1 Συμπεράσματα.....	139
5.2 Προτάσεις.....	141
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	145
Ελληνική	145
Ξενόγλωσση	147
Νομοθεσία	150
Διαδικτυακές Πηγές.....	151
https://www.pothen.gr , [Ημερομηνία πρόσβασης: 18/02/2017].....	152
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	153

Κατάλογος Συντομογραφιών

Γ.Γ.Δ.Ε.	Γενική Γραμματεία Δημοσίων Εσόδων
ΓΕ.Γ.ΚΑ.Δ.	Γενική Γραμματεία για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς
Γ.Ε.Δ.Δ.	Γενικός Επιθεωρητής Δημόσιας Διοίκησης
Δ.ΗΛΕ.Δ.	Διεύθυνση Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης
Δ.Ο.Σ.	Δήλωση Οικονομικών Συμφερόντων
Δ.Ο.Υ.	Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία
Δ.Π.Κ.	Δήλωση Περιουσιακής Κατάστασης
Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ.	Ενιαία Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων
Ε.Ε.	Ευρωπαϊκή Ένωση
Ε.Μ.ΕΙΣ.	Επιχειρησιακή Μονάδα Είσπραξης
Ε.Π.	Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ.	Εθνικό Σύστημα Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων
Ε.Σ.Π.Α.	Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς
ΚΕ.ΦΟ.ΜΕ.Π.	Κέντρο Ελέγχου Φορολογούμενων Μεγάλου Πλούτου
Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ.	Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων
Κ.Π.Σ.	Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης
ΚτΠ	Κοινωνία της Πληροφορίας
Κ.Υ.Α.	Κοινή Υπουργική Απόφαση
Ν.Π.Δ.Δ.	Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου
Ν.Π.Ι.Δ.	Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου
Ο.Η.Ε.	Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών
Ο.Ο.Σ.Α.	Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης
ΟΠΣΕΥ	Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Ελεγκτικών Υπηρεσιών
Ο.Τ.Α.	Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης
ΠΟΛ.	Πολυγραφημένη υπουργική εγκύκλιος
Σ.Δ.Ο.Ε.	Σώμα Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος
Σ.Ε.Ε.Δ.Δ.	Σώμα Επιθεωρητών - Ελεγκτών Δημόσιας Διοίκησης

Σ.Μ.Τ.Α.	Σύστημα Μητρώων Τραπεζικών Λογαριασμών
Τ.Π.Ε.	Τεχνολογίες Πληροφοριών και Επικοινωνιών
Υ.Δ.Μ.Η.Δ.	Υπουργείο Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης
ΥΠ.ΟΙΚ.	Υπουργείο Οικονομικών
D.E.S.I.	Digital Economy & Society Index
U.N.	United Nations

Κατάλογος Πινάκων

Πίνακας 2.1 Δείκτης Κυβερνητική Αποτελεσματικότητα, Ελλάδα έτη 2012-2015	12
Πίνακας 2.2 Δείκτης Έλεγχος Διαφθοράς, Ελλάδα έτη 2012-2015	13
Πίνακας 2.3 Δείκτης Αντίληψης Διαφθοράς, Ελλάδα έτη 2013-2016.....	15
Πίνακας 3.1 Δείκτης Ψηφιακής Οικονομίας και Κοινωνίας, Ελλάδα έτη 2014-2016	35
Πίνακας 4.1 Φύλο.....	55
Πίνακας 4.2 Ηλικία	56
Πίνακας 4.3 Εκπαίδευση	57
Πίνακας 4.4 Συνολικά έτη υπηρεσίας στο δημόσιο.....	58
Πίνακας 4.5 Θέση που κατέχετε	59
Πίνακας 4.6 Υπηρεσία στην οποία υπηρετείτε.....	60
Πίνακας 4.7 Πιστεύετε ότι η διαφθορά αποτελεί σημαντικό πρόβλημα για το δημόσιο διαδθα της χώρα μας;.....	61
Πίνακας 4.8 Τι είδους επίδραση θεωρείτε ότι είχε η οικονομική κρίση στο επίπεδο διαφθοράς στο δημόσιο τομέα της χώρας μας;.....	62
Πίνακας 4.9 Σε τι επίπεδο εκτιμάτε ότι βρίσκεται η ηλεκτρονική διακυβέρνηση στη χώρα μας;.....	63
Πίνακας 4.10 Θεωρείτε ότι υπάρχει επάρκεια εκπαίδευσης των δημοσίων υπαλλήλων στις νέες τεχνολογίες για την επιτυχή ανάπτυξη της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης;.....	64
Πίνακας 4.11 Θεωρείτε ότι υπάρχει επάρκεια υλικοτεχνικής υποδομής για την επιτυχή ανάπτυξη της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης;.....	65
Πίνακας 4.12 Θεωρείτε ότι η ηλεκτρονική διακυβέρνηση από μόνη της μπορεί να συμβάλει στη μείωση της διαφθοράς;.....	66
Πίνακας 4.13 Πόσο σημαντικό θεωρείτε για την αποτελεσματική μείωση της διαφθοράς, το συνδυασμό καθενός από τους παρακάτω παράγοντες με την ανάπτυξη της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης; [Καλύτερη οργάνωση των δημοσίων υπηρεσιών].....	67
Πίνακας 4.14 Πόσο σημαντικό θεωρείτε για την αποτελεσματική μείωση της διαφθοράς, το συνδυασμό καθενός από τους παρακάτω παράγοντες με την ανάπτυξη της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης; [Ανασχεδιασμός και απλοποίηση των διαδικασιών του δημοσίου τομέα].....	69
Πίνακας 4.15 Πόσο σημαντικό θεωρείτε για την αποτελεσματική μείωση της διαφθοράς, το συνδυασμό καθενός από τους παρακάτω παράγοντες με την ανάπτυξη της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης; [Υπαρξη πολιτικής δέσμευσης].....	70
Πίνακας 4.16 Πόσο σημαντικό θεωρείτε για την αποτελεσματική μείωση της διαφθοράς, το συνδυασμό καθενός από τους παρακάτω παράγοντες με την ανάπτυξη της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης; [Σαφές, απλό και σταθερό νομοθετικό πλαίσιο]	72

Πίνακας 4.17 Πόσο σημαντικό θεωρείτε για την αποτελεσματική μείωση της διαφθοράς, το συνδυασμό καθενός από τους παρακάτω παράγοντες με την ανάπτυξη της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης; [Καθιέρωση συστήματος κινήτρων (υλικών και μη) για τους εμπλεκόμενους δημοσίους υπαλλήλους].....	73
Πίνακας 4.18 Μέτρα θέσης ερώτησης 7.....	76
Πίνακας 4.19 Αξιολογήστε τις παρακάτω δυνατότητες που παρέχει η ηλεκτρονική διακυβέρνηση ως προς το βαθμό που θεωρείτε ότι μπορούν να συμβάλουν στη μείωση της διαφθοράς. [Αυτοματοποίηση διαδικασιών και παροχή υπηρεσιών στους πολίτες μέσω διαδικτύου].....	78
Πίνακας 4.20 Αξιολογήστε τις παρακάτω δυνατότητες που παρέχει η ηλεκτρονική διακυβέρνηση ως προς το βαθμό που θεωρείτε ότι μπορούν να συμβάλουν στη μείωση της διαφθοράς. [Ανοικτή πρόσβαση σε πληροφορίες και δεδομένα του δημόσιου τομέα μέσω ιστοσελίδων στο διαδίκτυο]	79
Πίνακας 4.21 Αξιολογήστε τις παρακάτω δυνατότητες που παρέχει η ηλεκτρονική διακυβέρνηση ως προς το βαθμό που θεωρείτε ότι μπορούν να συμβάλουν στη μείωση της διαφθοράς. [Παρακολούθηση αποφάσεων και ενεργειών λόγω της μηχανογράφησης των διαδικασιών]	81
Πίνακας 4.22 Αξιολογήστε τις παρακάτω δυνατότητες που παρέχει η ηλεκτρονική διακυβέρνηση ως προς το βαθμό που θεωρείτε ότι μπορούν να συμβάλουν στη μείωση της διαφθοράς. [Ενίσχυση της συνεργασίας και ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των ελεγκτικών μηχανισμών]	83
Πίνακας 4.23 Αξιολογήστε τις παρακάτω δυνατότητες που παρέχει η ηλεκτρονική διακυβέρνηση ως προς το βαθμό που θεωρείτε ότι μπορούν να συμβάλουν στη μείωση της διαφθοράς. [Συμμετοχή των πολιτών στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων]	85
Πίνακας 4.24 Αξιολογήστε τις παρακάτω δυνατότητες που παρέχει η ηλεκτρονική διακυβέρνηση ως προς το βαθμό που θεωρείτε ότι μπορούν να συμβάλουν στη μείωση της διαφθοράς. [Δημοσιοποίηση περιπτώσεων διαφθοράς στο διαδίκτυο]	87
Πίνακας 4.25 Μέτρα θέσης ερώτησης 8.....	90
Πίνακας 4.26 Σε τι βαθμό θεωρείτε ότι βοηθά η ηλεκτρονική διακυβέρνηση στην επίτευξη των παρακάτω στόχων για αποδοτική δημόσια διοίκηση με λιγότερη διαφθορά; [Μείωση γραφειοκρατίας]	92
Πίνακας 4.27 Σε τι βαθμό θεωρείτε ότι βοηθά η ηλεκτρονική διακυβέρνηση στην επίτευξη των παρακάτω στόχων για αποδοτική δημόσια διοίκηση με λιγότερη διαφθορά; [Ενίσχυση της διαφάνειας στις δημόσιες δαπάνες και τη διαχείριση των δημοσίων εσόδων]	93
Πίνακας 4.28 Σε τι βαθμό θεωρείτε ότι βοηθά η ηλεκτρονική διακυβέρνηση στην επίτευξη των παρακάτω στόχων για αποδοτική δημόσια διοίκηση με λιγότερη διαφθορά; [Απλούστευση, σαφήνεια και τυποποίηση στις διαδικασίες του δημοσίου τομέα].....	95
Πίνακας 4.29 Σε τι βαθμό θεωρείτε ότι βοηθά η ηλεκτρονική διακυβέρνηση στην επίτευξη των παρακάτω στόχων για αποδοτική δημόσια διοίκηση με λιγότερη διαφθορά; [Καλύτερη ενημέρωση των πολιτών σχετικά με νόμους, διαδικασίες και λειτουργίες του δημοσίου τομέα]	97

Πίνακας 4.30 Μέτρα θέσης ερώτησης 9.....	99
Πίνακας 4.31 Θεωρείτε ότι η ηλεκτρονική διακυβέρνηση αυξάνει την αποτελεσματικότητα των ελέγχων στο δημόσιο τομέα για την καταπολέμηση της διαφθοράς;.....	101
Πίνακας 4.32 Θεωρείτε ότι η ηλεκτρονική διακυβέρνηση ενισχύει τη λογοδοσία και την απόδοση ευθυνών στο δημόσιο τομέα;	103
Πίνακας 4.33 Έλεγχος ανεξαρτησίας χ2: «Φύλο» με ερωτήσεις 1-11	105
Πίνακας 4.34 Έλεγχος ανεξαρτησίας χ2: «Ηλικία» με ερωτήσεις 1-11	107
Πίνακας 4.35 Συσχέτιση ηλικίας με το είδος επίδρασης που είχε η οικονομική κρίση στο επίπεδο διαφθοράς στο δημόσιο τομέα της χώρας μας (ερώτηση 2).	108
Πίνακας 4.36 Έλεγχος ανεξαρτησίας χ2: «Εκπαίδευση» με ερωτήσεις 1-11	110
Πίνακας 4.37 Συσχέτιση Εκπαίδευσης με τη σημασία που αποδίδεται στο συνδυασμό του παράγοντα «Υπαρξη πολιτικής δέσμευσης» με την ανάπτυξη της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης για την αποτελεσματική μείωση της διαφθοράς (Ερώτηση 7γ)	112
Πίνακας 4.38 Έλεγχος ανεξαρτησίας χ2: «Συνολικά έτη υπηρεσίας στο δημόσιο» με ερωτήσεις 1-11	113
Πίνακας 4.39 Έλεγχος ανεξαρτησίας χ2: «Θέση που κατέχετε» με ερωτήσεις 1-11.....	115
Πίνακας 4.40 Έλεγχος ανεξαρτησίας χ2: «Υπηρεσία στην οποία υπηρετείτε» με ερωτήσεις 1-11.....	117
Πίνακας 4.41 1η Συσχέτιση: Έλεγχος ανεξαρτησίας χ2 ερωτήσεων 4&5	120
Πίνακας 4.42 1η Συσχέτιση : Πίνακας διπλής εισόδου ερωτήσεων 4&5.....	121
Πίνακας 4.43 2η Συσχέτιση : Έλεγχος ανεξαρτησίας χ2 ερωτήσεων 4&3	122
Πίνακας 4.44 2η Συσχέτιση : Πίνακας διπλής εισόδου ερωτήσεων 4&3.....	123
Πίνακας 4.45 3η Συσχέτιση : Έλεγχος ανεξαρτησίας χ2 ερωτήσεων 5&3	124
Πίνακας 4.46 3η Συσχέτιση : Πίνακας διπλής εισόδου ερωτήσεων 5&3.....	125
Πίνακας 4.47 4η Συσχέτιση : Έλεγχος ανεξαρτησίας χ2 ερωτήσεων 8α&9α.....	126
Πίνακας 4.48 4η Συσχέτιση : Πίνακας διπλής εισόδου ερωτήσεων 8α&9α.....	127
Πίνακας 4.49 5η Συσχέτιση : Έλεγχος ανεξαρτησίας χ2 ερωτήσεων 8β&9β	128
Πίνακας 4.50 5η Συσχέτιση : Πίνακας διπλής εισόδου ερωτήσεων 8β&9β	129
Πίνακας 4.51 6η Συσχέτιση : Έλεγχος ανεξαρτησίας χ2 ερωτήσεων 8γ&10	130
Πίνακας 4.52 6η Συσχέτιση : Πίνακας διπλής εισόδου ερωτήσεων 8γ&10.....	131
Πίνακας 4.53 7η Συσχέτιση : Έλεγχος ανεξαρτησίας χ2 ερωτήσεων 9β&11	132
Πίνακας 4.54 7η Συσχέτιση : Πίνακας διπλής εισόδου ερωτήσεων 9β&11	133

Κατάλογος Διαγραμμάτων

Διάγραμμα 4.1 Φύλο	55
Διάγραμμα 4.2 Ηλικία.....	56
Διάγραμμα 4.3 Εκπαίδευση.....	57
Διάγραμμα 4.4 Συνολικά έτη υπηρεσίας στο δημόσιο	58
Διάγραμμα 4.5 Θέση που κατέχετε	59
Διάγραμμα 4.6 Υπηρεσία στην οποία υπηρετείτε.....	60
Διάγραμμα 4.7 Πιστεύετε ότι η διαφθορά αποτελεί σημαντικό πρόβλημα για το δημόσιο τομέα της χώρα μας;	61
Διάγραμμα 4.8 Εκτίμηση της επίδρασης που είχε η οικονομική κρίση στο επίπεδο διαφθοράς στο δημόσιο τομέα της χώρας μας.....	62
Διάγραμμα 4.9 Εκτίμηση του επιπέδου ηλεκτρονικής διακυβέρνησης στη χώρα μας. ...	63
Διάγραμμα 4.10 Εκτίμηση της επάρκειας εκπαίδευσης των δημοσίων υπαλλήλων στις νέες τεχνολογίες.....	64
Διάγραμμα 4.11 Εκτίμηση της επάρκειας υλικοτεχνικής υποδομής για την επιτυχή ανάπτυξη της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης	65
Διάγραμμα 4.12 Θεωρείτε ότι η ηλεκτρονική διακυβέρνηση από μόνη της μπορεί να συμβάλει στη μείωση της διαφθοράς;.....	66
Διάγραμμα 4.13 Πόσο σημαντικό θεωρείτε για την αποτελεσματική μείωση της διαφθοράς, το συνδυασμό καθενός από τους παρακάτω παράγοντες με την ανάπτυξη της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης; [Καλύτερη οργάνωση των δημοσίων υπηρεσιών]	68
Διάγραμμα 4.14 Πόσο σημαντικό θεωρείτε για την αποτελεσματική μείωση της διαφθοράς, το συνδυασμό καθενός από τους παρακάτω παράγοντες με την ανάπτυξη της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης; [Ανασχεδιασμός και απλοποίηση των διαδικασιών του δημοσίου τομέα]	69
Διάγραμμα 4.15 Πόσο σημαντικό θεωρείτε για την αποτελεσματική μείωση της διαφθοράς, το συνδυασμό καθενός από τους παρακάτω παράγοντες με την ανάπτυξη της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης; [Υπαρξη πολιτικής δέσμευσης]	71
Διάγραμμα 4.16 Πόσο σημαντικό θεωρείτε για την αποτελεσματική μείωση της διαφθοράς, το συνδυασμό καθενός από τους παρακάτω παράγοντες με την ανάπτυξη της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης; [Σαφές, απλό και σταθερό νομοθετικό πλαίσιο].....	72
Διάγραμμα 4.17 Πόσο σημαντικό θεωρείτε για την αποτελεσματική μείωση της διαφθοράς, το συνδυασμό καθενός από τους παρακάτω παράγοντες με την ανάπτυξη της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης; [Καθιέρωση συστήματος κινήτρων (υλικών και μη) για τους εμπλεκόμενους δημοσίου υπαλλήλους]	74
Διάγραμμα 4.18 Μέσοι όροι ερώτησης 7.....	77
Διάγραμμα 4.19 Πόσο σημαντικό θεωρείτε για την αποτελεσματική μείωση της διαφθοράς, το συνδυασμό καθενός από τους παρακάτω παράγοντες με την ανάπτυξη της	

ηλεκτρονικής διακυβέρνησης; [Αυτοματοποίηση διαδικασιών και παροχή υπηρεσιών στους πολίτες μέσω διαδικτύου]	78
Διάγραμμα 4.20 Αξιολογήστε τις παρακάτω δυνατότητες που παρέχει η ηλεκτρονική διακυβέρνηση ως προς το βαθμό που θεωρείτε ότι μπορούν να συμβάλουν στη μείωση της διαφθοράς. [Ανοικτή πρόσβαση σε πληροφορίες και δεδομένα του δημόσιου τομέα μέσω ιστοσελίδων στο διαδίκτυο]	80
Διάγραμμα 4.21 Αξιολογήστε τις παρακάτω δυνατότητες που παρέχει η ηλεκτρονική διακυβέρνηση ως προς το βαθμό που θεωρείτε ότι μπορούν να συμβάλουν στη μείωση της διαφθοράς. [Παρακολούθηση αποφάσεων και ενεργειών λόγω της μηχανογράφησης των διαδικασιών].....	82
Διάγραμμα 4.22 Αξιολογήστε τις παρακάτω δυνατότητες που παρέχει η ηλεκτρονική διακυβέρνηση ως προς το βαθμό που θεωρείτε ότι μπορούν να συμβάλουν στη μείωση της διαφθοράς. [Ενίσχυση της συνεργασίας και ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των ελεγκτικών μηχανισμών]	84
Διάγραμμα 4.23 Αξιολογήστε τις παρακάτω δυνατότητες που παρέχει η ηλεκτρονική διακυβέρνηση ως προς το βαθμό που θεωρείτε ότι μπορούν να συμβάλουν στη μείωση της διαφθοράς. [Συμμετοχή των πολιτών στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων]	86
Διάγραμμα 4.24 Αξιολογήστε τις παρακάτω δυνατότητες που παρέχει η ηλεκτρονική διακυβέρνηση ως προς το βαθμό που θεωρείτε ότι μπορούν να συμβάλουν στη μείωση της διαφθοράς. [Δημοσιοποίηση περιπτώσεων διαφθοράς στο διαδίκτυο].....	88
Διάγραμμα 4.25 Μέσοι όροι ερώτησης 8.....	91
Διάγραμμα 4.26 Σε τι βαθμό θεωρείτε ότι βοηθά η ηλεκτρονική διακυβέρνηση στην επίτευξη των παρακάτω στόχων για αποδοτική δημόσια διοίκηση με λιγότερη διαφθορά; [Μείωση γραφειοκρατίας].....	92
Διάγραμμα 4.27 Σε τι βαθμό θεωρείτε ότι βοηθά η ηλεκτρονική διακυβέρνηση στην επίτευξη των παρακάτω στόχων για αποδοτική δημόσια διοίκηση με λιγότερη διαφθορά; [Ενίσχυση της διαφάνειας στις δημόσιες δαπάνες και τη διαχείριση των δημοσίων εσόδων].....	94
Διάγραμμα 4.28 Σε τι βαθμό θεωρείτε ότι βοηθά η ηλεκτρονική διακυβέρνηση στην επίτευξη των παρακάτω στόχων για αποδοτική δημόσια διοίκηση με λιγότερη διαφθορά; [Απλούστευση, σαφήνεια και τυποποίηση στις διαδικασίες του δημοσίου τομέα]	96
Διάγραμμα 4.29 Σε τι βαθμό θεωρείτε ότι βοηθά η ηλεκτρονική διακυβέρνηση στην επίτευξη των παρακάτω στόχων για αποδοτική δημόσια διοίκηση με λιγότερη διαφθορά; [Καλύτερη ενημέρωση των πολιτών σχετικά με νόμους, διαδικασίες και λειτουργίες του δημοσίου τομέα]	98
Διάγραμμα 4.30 Μέσοι όροι ερώτησης 9.....	100
Διάγραμμα 4.31 Θεωρείτε ότι η ηλεκτρονική διακυβέρνηση αυξάνει την αποτελεσματικότητα των ελέγχων στο δημόσιο τομέα για την καταπολέμηση της διαφθοράς;	102
Διάγραμμα 4.32 Θεωρείτε ότι η ηλεκτρονική διακυβέρνηση ενισχύει τη λογοδοσία και την απόδοση ευθυνών στο δημόσιο τομέα;	103

Εισαγωγή

Η διαφθορά αποτελεί ένα πολυδιάστατο φαινόμενο που απασχολεί τα κράτη, καθώς έχει αναγνωριστεί ότι επηρεάζει την οικονομική πολιτική και αποτελεί τροχοπέδη στην οικονομική ανάπτυξη των χωρών. Συγκεκριμένα προκαλεί μείωση των ιδιωτικών επενδύσεων, αύξηση των δημόσιων δαπανών, ενώ λόγω της μείωσης των δημοσίων εσόδων το κράτος αδυνατεί να χρηματοδοτήσει έργα υποδομής. Οι πρόσφατες τεχνολογικές εξελίξεις, έστρεψαν τα κράτη στην ανάπτυξη της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, με κύριο στόχο τη βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών και την αύξηση της αποδοτικότητας του δημοσίου τομέα. Στη χώρα μας, η διαφθορά αναδεικνύεται σε σημαντικό πρόβλημα, που απασχολεί τους πολίτες στην καθημερινή τους ζωή. Μάλιστα βάσει ερευνών διεθνών οργανισμών, η μεγάλη πλειοψηφία των πολιτών θεωρεί ότι υπάρχει υψηλό επίπεδο διαφθοράς στο δημόσιο τομέα της χώρας μας. Τα τελευταία χρόνια, στο πλαίσιο της προσπάθειας να αντιμετωπιστεί η οικονομική κρίση, επιχειρείται ο εκσυγχρονισμός της δημόσιας διοίκησης και η υλοποίηση εφαρμογών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, εντός των ορίων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και με χρηματοδότηση κυρίως από τα διαρθρωτικά της ταμεία.

Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι να εξετάσει κατά πόσο η ανάπτυξη της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης συντελεί στην αντιμετώπιση της διαφθοράς. Στο πρώτο κεφάλαιο, προσδιορίζονται οι έννοιες της διαφθοράς, της διακυβέρνησης και της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, ενώ γίνεται αναφορά στα βασικά τους στοιχεία. Ειδικότερα, πλέον των ορισμών που έχουν δοθεί για κάθε μια από τις ανωτέρω έννοιες, παρουσιάζονται οι μορφές με τις οποίες συναντάται η διαφθορά, τα αίτια και οι συνέπειες της, καθώς επίσης οι αρχές της καλής διακυβέρνησης και οι κατηγορίες των σχέσεων της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης.

Στο δεύτερο κεφάλαιο, παρουσιάζεται η υφιστάμενη κατάσταση που έχει διαμορφωθεί στην Ελλάδα ως προς τη διαφθορά στο δημόσιο τομέα. Συγκεκριμένα, παρατίθενται βασικοί δείκτες μέτρησης της διαφθοράς, οι οποίοι έχουν αναπτυχθεί από διεθνείς οργανισμούς, με ειδικότερη αναφορά στα αποτελέσματα των δεικτών αυτών και τη θέση της Ελλάδας παγκοσμίως. Επίσης, καταγράφονται οι παράγοντες που ευνοούν τη διαφθορά στον ελληνικό δημόσιο τομέα και παρουσιάζονται οι προσπάθειες της χώρας μας για την καταπολέμησή της, στο πλαίσιο διεθνών οργανισμών, χρησιμοποιώντας σε συγκεκριμένες περιπτώσεις ως εργαλείο, εφαρμογές ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, συχνά βάσει συστάσεων από διεθνείς οργανισμούς. Τέλος, γίνεται

αναφορά στους δημόσιους φορείς που έχουν επιφορτιστεί με το δύσκολο έργο της πάταξης της διαφθοράς και επιχειρούν να το επιτύχουν μέσω δράσεων πρόληψης και καταστολής.

Στο τρίτο κεφάλαιο, επιχειρείται να προσδιοριστεί με ποιους τρόπους και υπό ποιες προϋποθέσεις η ηλεκτρονική διακυβέρνηση συνεισφέρει στη βελτίωση της αποτελεσματικότητας στο δημόσιο τομέα και την ενίσχυση της ακεραιότητας, της διαφάνειας και της λογοδοσίας στον τομέα αυτό. Επίσης, γίνεται παρουσίαση της προόδου που έχει πραγματοποιήσει η χώρα μας, κυρίως μέσω επιχειρησιακών προγραμμάτων με χρηματοδότηση από την Ευρωπαϊκή Ένωση, ενώ παρατίθενται σχετικά στοιχεία για τη θέση της χώρας μας ανάμεσα στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης βάσει των αποτελεσμάτων του δείκτη Ψηφιακής Οικονομίας και Κοινωνίας (DESI). Παράλληλα, γίνεται αναφορά στους στόχους που έχουν τεθεί, ως προς την ανάπτυξη και λειτουργία εφαρμογών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης και πως αυτές είναι δυνατόν να συνδράμουν τόσο στην πρόληψη, όσο και στον εντοπισμό και την καταστολή της διαφθοράς. Για το σκοπό αυτό, έχουν επιλεγεί και παρουσιάζονται μια σειρά από εφαρμογές ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, οι οποίες έχουν αναπτυχθεί και λειτουργούν στη χώρα μας τα τελευταία χρόνια.

Το τέταρτο κεφάλαιο αποτελεί ουσιαστικά το εμπειρικό μέρος της εργασίας, οπότε αναφέρεται στην ερευνητική μεθοδολογία που ακολουθείται, καταγράφονται οι ερευνητικές υποθέσεις και εκτίθενται τα αποτελέσματα της έρευνας. Συγκεκριμένα, για την διεξαγωγή πρωτογενούς έρευνας καταρτίστηκε ειδικά δομημένο ερωτηματολόγιο, με το οποίο καταγράφονται οι απόψεις των ελεγκτών είσπραξης των Δ.Ο.Υ. (Δημόσιες Οικονομικές Υπηρεσίες) και ελεγκτικών κέντρων του Ν. Αττικής. Επελέγη να καταγραφούν οι απόψεις δημοσίων υπαλλήλων, και συγκεκριμένα των ελεγκτών είσπραξης, καθώς θεωρούμε ότι λόγω της καθημερινής τους ενασχόλησης με εφαρμογές ηλεκτρονικής διακυβέρνησης είναι οι πλέον κατάλληλοι να μας απαντήσουν σε ερωτήσεις που αφορούν τον τομέα της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης και πως αυτός μπορεί να συμβάλει αποτελεσματικά στην καταπολέμηση της διαφθοράς στο δημόσιο. Αναφορικά με τα δεδομένα που συγκεντρώθηκαν από τη συμπλήρωση των ερωτηματολογίων, με τη χρήση του στατιστικού πακέτου SPSS διεξήχθη στατιστική ανάλυση, τα αποτελέσματα της οποίας παρουσιάζονται στο παρόν κεφάλαιο. Τέλος, πραγματοποιείται η εξαγωγή συμπερασμάτων σε σχέση με τις ερευνητικές υποθέσεις, οι οποίες είχαν τεθεί στο ξεκίνημα του κεφαλαίου.

Στο πέμπτο κεφάλαιο παρατίθενται τα γενικά συμπεράσματα που προέκυψαν, τόσο από τη βιβλιογραφική επισκόπηση που έλαβε χώρα ως το Φλεβάρη του 2017 και εκτέθηκε στα τρία πρώτα κεφάλαια της εργασίας, όσο και από την πρωτογενή έρευνα που διεξήχθη τον Μάρτη του 2017 και παρουσιάστηκε στο τέταρτο κεφάλαιο της εργασίας. Παράλληλα, για την αποτελεσματική αντιμετώπιση της διαφθοράς μέσω της επιτυχούς ανάπτυξης της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, προτείνονται συγκεκριμένα μέτρα και δράσεις που κρίνονται ως ιδιαίτερης σημασίας και είναι αναγκαίο να πραγματοποιηθούν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

Διαφθορά- διακυβέρνηση- ηλεκτρονική διακυβέρνηση: Εννοιολογική προσέγγιση και βασικά στοιχεία

1.1 Εισαγωγή

Έχοντας ως βασικό στόχο τη διερεύνηση του πολύπλοκου και με σημαντικές ιδιαιτερότητες προβλήματος της διαφθοράς στο δημόσιο τομέα και της συνεισφοράς που δύναται να έχει η ηλεκτρονική διακυβέρνηση στην αντιμετώπιση του, κρίνεται αναγκαίο να πραγματοποιηθεί μια όσο το δυνατόν πολύπλευρη θεωρητική προσέγγιση του φαινομένου της διαφθοράς και των εννοιών της διακυβέρνησης και της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης. Η απόκτηση βαθιάς γνώσης επί των ανωτέρω, αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση και μια στέρεα βάση προκειμένου να προχωρήσουμε στην περαιτέρω ανάλυση του θέματος.

1.2 Εννοιολογική προσέγγιση της διαφθοράς στο δημόσιο τομέα

Για τη θεωρητική προσέγγιση της έννοιας της διαφθοράς θα ακολουθήσει επισκόπηση των ορισμών που έχουν δοθεί και θα γίνει καταγραφή των κύριων μορφών με τις οποίες συναντάται στο δημόσιο τομέα, των παραγόντων που την επηρεάζουν και των συνεπειών της.

1.2.1 Ορισμός της διαφθοράς

Η διαφθορά αποτελεί ένα φαινόμενο, το οποίο συναντάται σε ποικίλες μορφές και σε διάφορες εκφάνσεις μέσα στη κοινωνία, ενώ έχει γίνει αντικείμενο μελέτης της οικονομικής, της νομικής, της κοινωνιολογίας και άλλων επιστημών. Αποτέλεσμα της πολυπλοκότητας του φαινομένου είναι να μην υπάρχει ένας κοινά αποδεκτός ορισμός, ο οποίος να περιλαμβάνει όλες τις διαστάσεις και τους τύπους της διαφθοράς. Οι ορισμοί διαφοροποιούνται ανάλογα με την προσέγγιση που ακολουθείται. Μεγάλοι διεθνείς οργανισμοί, έχουν προχωρήσει στον ορισμό της διαφθοράς, με σκοπό τη χάραξη πολιτικών και στρατηγικών για την καταπολέμησης της.

Ο πιο διαδεδομένος ορισμός για τη διαφθορά είναι αυτός της Παγκόσμιας Τράπεζας (World Bank, 1997), που την ορίζει ως «την κατάχρηση δημόσιας εξουσίας για ίδιο όφελος». Η κατάχρηση, κατά την Παγκόσμια Τράπεζα, λαμβάνει χώρα όταν ο δημόσιος

λειτουργός αποδέχεται ή αποσπά ποσά δωροδοκίας. Επίσης, λαμβάνει χώρα όταν ιδιώτες δωροδοκούν δημόσιους λειτουργούς, στην προσπάθεια τους να παρακάμψουν διαδικασίες του δημοσίου, με στόχο το κέρδος. Ακόμα όμως και χωρίς την ύπαρξη δωροδοκίας, είναι δυνατό να υπάρξει κλοπή της δημόσιας περιουσίας.

Η Διεθνής Διαφάνεια (Transparency International), ο διεθνής μη κυβερνητικός οργανισμός για την καταπολέμηση της διαφθοράς, την ορίζει ως «κατάχρηση ανατεθείσας εξουσίας για ιδιωτικό όφελος. Τη διακρίνει σε μικρή, μεγάλη και πολιτική, ανάλογα με το ύψος των ποσών των χρημάτων που χάνονται και τον τομέα στον οποίο αυτή εμφανίζεται» (Transparency International, 2009, σελ. 14).

Ο Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών (United Nations, 2001, σελ.7) αναφέρει ότι η διαφθορά αποτελεί «κατάχρηση δημόσιας εξουσίας για προσωπικό όφελος, που παρεμποδίζει το δημόσιο συμφέρον».

Από την πλευρά του διοικητικού δικαίου, ο Ράικος (2006, σελ.145) καταλήγει να ορίσει τη διαφθορά ως «παραβίαση της αρχής της νομιμότητας προς εξυπηρέτηση ιδιοτελούς σκοπού από τον προσωπικό φορέα του διοικητικού οργάνου κατά την άσκηση της ανατιθέμενης σε αυτόν δημόσιας εξουσίας».

1.2.2 Μορφές διαφθοράς στο δημόσιο τομέα

Με βάση τη βιβλιογραφία, η διαφθορά στη δημόσια διοίκηση ταξινομείται ως εξής (Βαβούρας, 2016, σελ. 699):

α) Δωροδοκία-Χρηματισμός: Στην περίπτωση αυτή, ο δημόσιος λειτουργός παρέχει υπηρεσίες στους διοικούμενους λαμβάνοντας όμως κάποιο αντάλλαγμα είτε σε χρήμα είτε σε είδος.

β) Κατάχρηση-Υπεξαίρεση χρημάτων: Ο δημόσιος λειτουργός, προβαίνει σε κλοπή δημόσιου χρήματος ή δημόσιου περιουσιακού στοιχείου, για τα οποία έχει την ευθύνη διαχείρισης τους.

γ) Απάτη: Ο δημόσιος λειτουργός χρησιμοποιεί ψευδείς ή παραπλανητικές πληροφορίες προκειμένου να αποκομίσει προσωπικό όφελος.

δ) Εκβιασμός: Ο δημόσιος λειτουργός εκμεταλλεύεται τη θέση που κατέχει και υποχρεώνει τους ιδιώτες και τις επιχειρήσεις να του παρέχουν οικονομικό αντάλλαγμα.

ε) Νεποτισμός-Ευνοιοκρατία: Ο δημόσιος λειτουργός χρησιμοποιεί το αξίωμα που κατέχει και ευνοεί την οικογένεια του ή τους φίλους του.

Επίσης, η διαφθορά στο δημόσιο τομέα διακρίνεται σε πολιτική και γραφειοκρατική. Φαινόμενα πολιτικής διαφθοράς συναντούμε όταν εμπλέκονται ανώτερα στην ιεραρχία δημόσια στελέχη και το πολιτικό προσωπικό και τότε η διαφθορά είναι σε μεγάλη έκταση. Η γραφειοκρατική διαφθορά, αντίθετα, συναντάται στις καθημερινές συναλλαγές των πολιτών με τους κατώτερους στην ιεραρχία δημόσιους υπαλλήλους.

1.2.3 Αίτια και παράγοντες επηρεασμού της διαφθοράς

Η διαφθορά συναντάται σε όλες τις κοινωνίες, αναπτυγμένες και αναπτυσσόμενες και έχει τις ρίζες της στις αξίες και παραδόσεις της συγκεκριμένης κοινωνίας. Η έκταση της διαφθοράς σε μια χώρα είναι αποτέλεσμα κοινωνικών, οικονομικών, πολιτικών και ιστορικών παραγόντων. Η θεωρητική και εμπειρική προσέγγιση έχουν καταδείξει ότι κράτη όπου κυριαρχεί η φτώχεια, η χαμηλή οικονομική ανάπτυξη, η έλλειψη δημοκρατίας, η κακή διακυβέρνηση έχουν σημαντικό πρόβλημα διαφθοράς (Βαβούρας, 2013, σελ.234-239).

Η εμπειρική ανάλυση των Ρόντου, Σιουσιούρα, Βαβούρα (2012, σελ.106) στις χώρες της Μεσογείου και των Βαλκανίων ανέδειξε ως πλέον σημαντικό παράγοντα καθορισμού του επιπέδου διαφθοράς, το επίπεδο οικονομικής ανάπτυξης. Η οικονομική ανάπτυξη αυξάνει την αποδοτικότητα της διακυβέρνησης, περιορίζοντας με αυτόν τον τρόπο τη διαφθορά. Μάλιστα, βάσει ερευνών, έχει γίνει αποδεκτό ότι η διαφθορά είναι αποτέλεσμα της φτώχειας, η οποία αντιμετωπίζεται μόνο όταν υπάρχει υψηλή οικονομική ανάπτυξη. Από την άλλη πλευρά, η διαφθορά οδηγεί σε χαμηλή οικονομική ανάπτυξη, καθώς επιδρά αρνητικά σε μεγέθη που συνιστούν το ΑΕΠ, όπως οι επενδύσεις (ξένες, εγχώριες και δημόσιες). Γίνεται επομένως κατανοητό, ότι παρουσιάζεται μια αμφίδρομη σχέση ανάμεσα στη διαφθορά και την ανάπτυξη, όπου η διαφθορά και επηρεάζεται από το επίπεδο οικονομικής ανάπτυξης, αλλά και το επηρεάζει (Βαβούρας, 2016, σελ. 714-721).

Σύμφωνα με τους Cartier-Bresson και Klitgaard, επιστήμονες που συνεργάζονται με την Παγκόσμια τράπεζα, (όπως αναφέρεται στο: Λάζος, 2005, σελ.188) αιτίες για τη δημιουργία της διαφθοράς αποτελούν: α) το μέγεθος των κερδών που ελέγχει το κράτος, β) η εξουσία του κράτους και μάλιστα η εξουσία συγκεκριμένου δημόσιου λειτουργού, με βάση τα καθήκοντα που του έχουν ανατεθεί, για τη διαχείριση των κερδών αυτών και γ) η ύπαρξη ή μη, ευθύνης και λογοδοσίας του προσώπου που διαχειρίζεται τα δημόσια έσοδα, απέναντι στο κράτος και την κοινωνία. Όταν υπάρχει

ανεπάρκεια των νόμων και των κανόνων που διέπουν τη δημόσια διοίκηση, ενισχύεται δυσανάλογα η εξουσία που έχουν στα χέρια τους οι δημόσιοι λειτουργοί και έτσι δυσχεραίνει ο έλεγχος των πράξεων τους.

Ο Vito Tanzi (1998, σελ. 565- 576), υποστηρίζει ότι «η διαφθορά σχετίζεται με τη μονοπωλιακή δύναμη του κράτους». Οι παράγοντες που συντελούν στην εμφάνιση της διαφθοράς αναφέρει, ενδεικτικά, ότι είναι :

- Οι κανονισμοί και οι εγκρίσεις. Η διακυβέρνηση σε μια χώρα συχνά πραγματοποιείται μέσω πολυάριθμων κανονισμών, αδειών, εγκρίσεων. Παρατηρείται επίσης, το φαινόμενο οι πολίτες να μην έχουν πρόσβαση και να μην γνωρίζουν τους κανονισμούς και τις διαδικασίες, ενώ η απαιτούμενη έγκριση για κάποια εργασία μπορεί να παρέχεται από μια συγκεκριμένη υπηρεσία ή συγκεκριμένο υπάλληλο. Δίνεται έτσι μονοπωλιακή εξουσία σε αυτούς τους υπαλλήλους, οι οποίοι την εκμεταλλεύονται απαιτώντας χρηματικό αντάλλαγμα για την παροχή των υπηρεσιών τους.
- Η φορολογία. Όταν οι φόροι στηρίζονται σε ασαφείς, δυσνόητους νόμους, οι οποίοι επιδέχονται διαφορετικών ερμηνειών, και οι οποίοι συνοδεύονται από πολύπλοκες και αδιαφανείς διοικητικές διαδικασίες, δημιουργείται ένα περιβάλλον που ευνοεί την εμφάνιση πράξεων διαφθοράς.
- Αποφάσεις για τις δημόσιες δαπάνες. Στο πλαίσιο της εξουσίας που κατέχουν ανώτεροι δημόσιοι υπάλληλοι για τη λήψη των αποφάσεων σχετικά με τις δημόσιες προμήθειες και την πραγματοποίηση δημόσιων επενδύσεων αναπτύσσονται φαινόμενα διαφθοράς.
- Το χαμηλό ύψος των αμοιβών και το ανεπαρκές σύστημα ποινών στο δημόσιο τομέα. Επίσης, η κακή ποιότητα της γραφειοκρατίας, η έλλειψη διαφάνειας των διαδικασιών, των νόμων, των κανόνων και η ανεπάρκεια των ελεγκτικών μηχανισμών.

Σύμφωνα με την Παγκόσμια τράπεζα (1997), (όπως αναφέρεται στο: Λάζος, 2005, σελ.190) παράγοντες εμφάνισης διαφθοράς είναι «οι παραμορφώσεις που υφίσταται μια οικονομία λόγω της οικονομικής πολιτικής των κυβερνήσεων, η καθυστέρηση απονομής δικαιοσύνης, η έλλειψη αξιοκρατίας στις προσλήψεις υπαλλήλων».

Η διαφθορά βρίσκει πρόσφορο έδαφος και συντελείται όταν υπάρχει αφενός κίνητρο για να προχωρήσει κάποιος σε πράξεις διαφθοράς και αφετέρου ευκαιρία να

προβεί στις συγκεκριμένες ενέργειες. Ο τρόπος που το κράτος λειτουργεί, η δομή του δημόσιου τομέα, οι ασθενείς θεσμοί, οδηγούν σε διαφθορά.

1.2.4 Συνέπειες της διαφθοράς

Η βιβλιογραφική επισκόπηση έχει αναδείξει μια σειρά από οικονομικές και κοινωνικές συνέπειες της διαφθοράς. Η διαφθορά επιδρά αρνητικά στην οικονομική πολιτική μιας χώρας, καθώς το κράτος αδυνατεί να παρέμβει αποτελεσματικά, ώστε να διορθώσει τις ατέλειες της αγοράς. Ειδικότερα, όσον αφορά τη δημοσιονομική πολιτική, η διαφθορά μειώνει τα δημόσια έσοδα και αυξάνει τις δημόσιες δαπάνες (Βαβούρας, 2013, σελ.236). Επίσης, η εμπειρική έρευνα έχει καταδείξει ότι η διαφθορά περιορίζει την παραγωγικότητα των δημοσίων έργων και επενδύσεων (Tanzi and Davoodi, όπως αναφέρεται στο: Tanzi, 1998, σελ. 586). Η αναδιανομή του εισοδήματος δεν πραγματοποιείται αποτελεσματικά και έτσι οξύνεται η ανισοκατανομή των εισοδημάτων και αυξάνεται η φτώχεια. Η διαφθορά επίσης προκαλεί αβεβαιότητα, αναξιοπιστία, αύξηση του κόστους συναλλαγών και μείωση του ποσοστού κέρδους για τις επιχειρήσεις, με αποτέλεσμα ο πολίτης να στρέφεται σε πρακτικές διαφθοράς και να απομακρύνεται από εποικοδομητικές παραγωγικές δραστηριότητες. Ουσιαστικά μειώνεται το κίνητρο για την πραγματοποίηση επενδύσεων και έτσι δεν επιτυγχάνεται οικονομική ανάπτυξη (Βαβούρας, 2013, σελ.235-236 και Tanzi, 1998, σελ. 583-586).

Σημαντική, επίσης, συνέπεια της διαφθοράς αποτελεί η μη ικανοποιητική ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών προς τους πολίτες, η επιδείνωση της γραφειοκρατίας και της αναποτελεσματικότητας του δημόσιου τομέα και η ανυπαρξία ισότητας και κοινωνικής δικαιοσύνης. Με αυτόν τον τρόπο χάνεται η εμπιστοσύνη των πολιτών προς το κράτος και τους θεσμούς, κάτι που τελικά οδηγεί σε εκ νέου αύξηση της διαφθοράς. Η διαφθορά τελικά διαβρώνει τους θεσμούς και υπονομεύει τη δημοκρατία (Λάζος, 2005, σελ.194).

1.3 Εννοιολογική προσέγγιση της διακυβέρνησης

Καθώς η διακυβέρνηση αποτελεί σημαντικό παράγοντα προσδιορισμού του επιπέδου διαφθοράς σε μια χώρα, θα ακολουθήσει ανασκόπηση βασικών ορισμών που έχουν δοθεί, ενώ θα παρουσιαστούν τα βασικά στοιχεία που συνθέτουν την έννοια της καλής διακυβέρνησης.

1.3.1 Ορισμός της διακυβέρνησης

Η διακυβέρνηση ορίζεται από την Παγκόσμια Τράπεζα (όπως αναφέρεται στο: Kaufmann D., Kraay A., Zoido-Lobaton P., 1999, σελ.1) ως «οι παραδόσεις και οι θεσμοί με βάση τις οποίες ασκείται η εξουσία σε μια χώρα. Περιλαμβάνει τις διαδικασίες επιλογής, ελέγχου και αντικατάστασης μιας κυβέρνησης, την ικανότητα της για αποτελεσματική χάραξη και εφαρμογή υγιών πολιτικών, καθώς και το σεβασμό των πολιτών και του κράτους προς τους θεσμούς, οι οποίοι διέπουν τις οικονομικές και κοινωνικές μεταξύ τους σχέσεις».

Σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Ένωση (Commission of the European Communities, 2003a, σελ.3), η διακυβέρνηση αφορά στην ικανότητα του κράτους να εξυπηρετεί τους πολίτες. Εμπεριέχει ένα ευρύ φάσμα από λειτουργίες, κανόνες, διαδικασίες, μέσω των οποίων το κράτος διαχειρίζεται τα δημόσια έσοδα και ασκεί τη δημόσια εξουσία.

Το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (IMF, 2007, σελ. 111) ορίζει τη διακυβέρνηση ως «τη διαδικασία λήψης και εφαρμογής των αποφάσεων και συγκεκριμένα τη διαδικασία με την οποία οι δημόσιοι θεσμοί διαχειρίζονται τις δημόσιες υποθέσεις και τα δημόσια έσοδα».

Για τον Οργανισμό Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (Ο.Ο.Σ.Α.) (OECD, 1995, σελ.14) η διακυβέρνηση αφορά στην άσκηση της δημόσιας εξουσίας και του ελέγχου στη διαχείριση των δημόσιων πόρων για την επίτευξη κοινωνικής και οικονομικής ανάπτυξης.

1.3.2 Αρχές καλής διακυβέρνησης

Οι διεθνείς οργανισμοί, στο πλαίσιο του έργου τους, καθόρισαν ένα σύνολο αρχών που πρέπει να χαρακτηρίζει τη διακυβέρνηση, συνδέοντάς την, με την επίτευξη οικονομικής ανάπτυξης και ευημερίας. Η καλή διακυβέρνηση σύμφωνα με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή του ΟΗΕ για την Ασία και τον Ειρηνικό (United Nations Economic and Social Commission for Asia and the Pacific, 2009, σελ.1) έχει 8 σημαντικά χαρακτηριστικά. Είναι συμμετοχική, ισότιμη, αποδοτική και αποτελεσματική. Διαπνέεται από λογοδοσία και διαφάνεια, ενώ ακολουθεί τους κανόνες του κράτους δικαίου. Παράλληλα, ανταποκρίνεται στις ανάγκες της κοινωνίας και προσανατολίζεται στην επίτευξη συναίνεσης.

Η Παγκόσμια Τράπεζα (όπως αναφέρεται στο: United Nations Economic and Social Council, 2006, σελ.4) υποστηρίζει ότι η καλή διακυβέρνηση σημαίνει υγιή διοίκηση

του δημοσίου τομέα (αποδοτική, αποτελεσματική και οικονομική), λογοδοσία, διαφάνεια και υιοθέτηση ενός νομικού πλαισίου για την ανάπτυξη (δικαιοσύνη, σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των ελευθεριών).

Το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (IMF, 2007,σελ. 111) αναφέρει ότι «η καλή διακυβέρνηση αφορά σε δημόσια διοίκηση απαλλαγμένη από την κατάχρηση και τη διαφθορά και με βάση το σεβασμό στο κράτους δικαίου».

1.4 Εννοιολογική προσέγγιση ηλεκτρονικής διακυβέρνησης

Θα ακολουθήσει επισκόπηση σημαντικών ορισμών που έχουν δοθεί για την ηλεκτρονική διακυβέρνηση και θα γίνει αναφορά στις κατηγορίες σχέσεων που την αφορούν.

1.4.1 Ορισμός της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης

Σύμφωνα με την Παγκόσμια Τράπεζα, όπως αναφέρεται στην ιστοσελίδα της (World Bank, 2015a), η ηλεκτρονική διακυβέρνηση «αφορά στη χρήση Τεχνολογιών Πληροφοριών από το κράτος, οι οποίες έχουν την ικανότητα να μεταμορφώνουν τις σχέσεις του κράτους με τους πολίτες, τις επιχειρήσεις και με άλλες κρατικές υπηρεσίες». Επιδιώκεται με αυτόν τον τρόπο, η βελτίωση της αποδοτικότητας και της αποτελεσματικότητας της δημόσιας διοίκησης, η ενίσχυση της διαφάνειας, η μείωση του κόστους και της διαφθοράς.

Κατά την Ε.Ε. (Commission of the European Communities, 2003b, σελ.8), η ηλεκτρονική διακυβέρνηση ορίζεται ως «η αξιοποίηση των Τεχνολογιών Πληροφοριών και Επικοινωνιών (Τ.Π.Ε.) στη δημόσια διοίκηση, σε συνδυασμό με οργανωτικές αλλαγές και νέες δεξιότητες, ώστε να βελτιωθούν η παροχή δημοσίων υπηρεσιών και οι δημοκρατικές διαδικασίες, καθώς και να ενισχυθεί η υποστήριξη των πολιτικών που ασκεί ο δημόσιος τομέας».

Ο ΟΗΕ θεωρεί ότι η ηλεκτρονική διακυβέρνηση αποτελείται από δύο συνισταμένες (United Nations Economic and Social Council, 2006, σελ.13):

- Ηλεκτρονική ετοιμότητα, δηλαδή το κατά πόσο ικανή και έτοιμη είναι η δημόσια διοίκηση να παρέχει, μέσω της αξιοποίησης των Τ.Π.Ε., υπηρεσίες, πληροφορίες και μέσα για την επίτευξη της ανθρώπινης ανάπτυξης.

➤ Ηλεκτρονική συμμετοχή, δηλαδή το κατά πόσο επιθυμεί το κράτος να παρέχει μέσω της αξιοποίησης των Τ.Π.Ε. υπηρεσίες, πληροφορίες και μέσα για την επίτευξη της συμμετοχής των πολιτών στη λήψη αποφάσεων.

Σύμφωνα με τον Ο.Ο.Σ.Α. (OECD, 2003, σελ.63) υπάρχουν διάφοροι ορισμοί για την ηλεκτρονική διακυβέρνηση με βάση και τη στρατηγική που θα ακολουθηθεί. Διακρίνει τους ορισμούς σε 3 κατηγορίες:

- Τους ορισμούς που αναφέρουν ότι η ηλεκτρονική διακυβέρνηση αποτελεί παροχή υπηρεσιών μέσω διαδικτύου.
- Τους ορισμούς που υποστηρίζουν ότι η ηλεκτρονική διακυβέρνηση αφορά γενικότερα στη χρήση των Τ.Π.Ε. στη διακυβέρνηση.
- Αυτούς που θεωρούν ότι η ηλεκτρονική διακυβέρνηση αφορά στην ικανότητα μεταμόρφωσης της δημόσιας διοίκησης με βάση τη χρήση των Τ.Π.Ε., ώστε να αποτελεί νέα μορφή διακυβέρνησης.

Τελικά, ο Ο.Ο.Σ.Α. καταλήγει ότι ο ορισμός που εξυπηρετεί τους σκοπούς της στρατηγικής του ως προς την ηλεκτρονική διακυβέρνηση είναι ότι αυτή αφορά «στη χρήση των τεχνολογιών της πληροφορίας και της επικοινωνίας, και κυρίως του διαδικτύου, ως εργαλείο για την επίτευξη καλύτερης διακυβέρνησης».

Η ηλεκτρονική διακυβέρνηση χρησιμοποιεί επομένως, ψηφιακά εργαλεία και συστήματα, στο πλαίσιο της μεταρρύθμισης του δημοσίου τομέα και σύμφωνα με τις αρχές της καλής διακυβέρνησης, με στόχο νέες και καλύτερες δημόσιες υπηρεσίες προς τους πολίτες και τις επιχειρήσεις.

1.4.2 Κατηγορίες ηλεκτρονικής διακυβέρνησης

Στη βιβλιογραφία εμφανίζονται 3 κατηγορίες σχέσεων ηλεκτρονικής διακυβέρνησης που περιλαμβάνουν (Λαζακίδου, 2015, σελ. 13, Hughes, 2003, σελ. 189-191) :

1. Κυβέρνηση προς πολίτες.

Αναφέρεται στην αλληλεπίδραση ανάμεσα στο κράτος και τους πολίτες. Στόχος είναι η παροχή πληροφοριών και δημοσίων υπηρεσιών ηλεκτρονικά. Με αυτό τρόπο οι συναλλαγές με το κράτος πραγματοποιούνται γρήγορα και άμεσα, χωρίς περιορισμούς ως προς το χρόνο και τον τόπο. Παράλληλα, δίνεται η δυνατότητα από τη μια πλευρά στο κράτος να ενημερώνει ή ακόμα και να εκπαιδεύει τους πολίτες ηλεκτρονικά και από την άλλη πλευρά στους πολίτες να υποβάλλουν

ερωτήσεις ή ακόμα και να εκφέρουν τις απόψεις τους σε σοβαρά ζητήματα και να συμμετέχουν με αυτόν τον τρόπο στη διαδικασία λήψης σημαντικών αποφάσεων.

2. Κυβέρνηση προς επιχειρήσεις.

Αφορά στην αλληλεπίδραση μεταξύ δημόσιων υπηρεσιών και επιχειρήσεων. Πληροφορίες, αγαθά και υπηρεσίες παρέχονται ηλεκτρονικά από το κράτος στις επιχειρήσεις και αντίστροφα. Διασφαλίζεται με αυτό τον τρόπο ευελιξία, μειώνεται ο απαιτούμενος χρόνος και το κόστος των συναλλαγών. Περιλαμβάνει τις δημόσιες προμήθειες.

3. Κυβέρνηση προς κυβέρνηση

Αφορά στην εσωτερική αλληλεπίδραση ανάμεσα στις δημόσιες υπηρεσίες. Μέσω των διαδικασιών αυτών επιτυγχάνεται καλύτερη και ταχύτερη συνεργασία μεταξύ των δημόσιων φορέων, η οποία οδηγεί σε βελτίωση της αποδοτικότητας τους. Επίσης, μέσω της χρήσης σχετικών ηλεκτρονικών εργαλείων πραγματοποιείται ο έλεγχος και η μέτρηση της απόδοσης των δημοσίων υπαλλήλων. Περιλαμβάνει και την ηλεκτρονική μάθηση, που αφορά στην εκπαίδευση των δημοσίων υπαλλήλων με ηλεκτρονικά μέσα. Τέλος, αναφέρεται στην αλληλεπίδραση μεταξύ των κρατών, αλλά και ανάμεσα στα κράτη και τους διεθνείς οργανισμούς.

Βάσει των ανωτέρω ορισμών καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι η εισαγωγή των νέων τεχνολογιών στο δημόσιο τομέα μετασχηματίζει ουσιαστικά τις σχέσεις ανάμεσα στο κράτος, τους πολίτες και τις επιχειρήσεις και διαμορφώνει μια νέα πραγματικότητα στη δημόσια διοίκηση σύμφωνα με τις απαιτήσεις της σύγχρονης εποχής.

1.5 Ανακεφαλαίωση

Η προηγηθείσα θεωρητική προσέγγιση αναφορικά με τις έννοιες της διαφθοράς, της διακυβέρνησης, της καλής διακυβέρνησης και της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, καθώς και των βασικών τους στοιχείων, καταδεικνύει τον μεταξύ τους συσχετισμό και αποτελεί εφαλτήριο για την αναγκαία και σε βάθος ανάλυση του προβλήματος της διαφθοράς στο δημόσιο τομέα, προκειμένου στη συνέχεια να διερευνηθεί και να αποτελέσει αντικείμενο έρευνας η συμβολή που μπορεί να έχει η ηλεκτρονική διακυβέρνηση στην αντιμετώπισή του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Η διαφθορά στον ελληνικό δημόσιο τομέα

2.1 Εισαγωγή

Η αντιμετώπιση του σημαντικού και πολυσχιδούς προβλήματος της διαφθοράς, προϋποθέτει την ανάλυση της παρούσας κατάστασης, αναφορικά με τη διαφθορά στο δημόσιο τομέα. Απαιτείται ο προσδιορισμός της έκτασης του προβλήματος και των παραγόντων που ευνοούν την εμφάνισή του. Αναγκαία είναι επίσης η καταγραφή των δημόσιων υπηρεσιών καταπολέμησης, των αρμοδιοτήτων τους, καθώς και των δράσεων που πραγματοποιούνται με βάση τις συστάσεις των διεθνών οργανισμών.

2.2 Μέτρηση της διαφθοράς

Διεθνείς οργανισμοί έχουν αναπτύξει δείκτες μέτρησης της διαφθοράς με σκοπό την καταγραφή και στη συνέχεια καταπολέμηση του φαινομένου. Καθώς όμως οι εμπλεκόμενοι σε πράξεις διαφθοράς λογικά επιδιώκουν την μη αποκάλυψη των πράξεων αυτών, δυσχεραίνουν και οι προσπάθειες για τη μέτρησή της. Παράλληλα, πολλοί είναι οι παράγοντες που προσδιορίζουν το επίπεδο διαφθοράς σε μια χώρα και είναι αναγκαίο να ληφθούν υπόψη, κατά τη μέτρησή της.

Η διαφθορά σχετίζεται με την ποιότητα της διακυβέρνησης σε μια χώρα. Η Παγκόσμια Τράπεζα ανέπτυξε τους Παγκόσμιους Δείκτες Διακυβέρνησης (Worldwide Governance Indicators) που περιλαμβάνουν έξι σύνθετους δείκτες μέτρησης της ποιότητας της διακυβέρνησης και καλύπτουν 215 χώρες κατά την περίοδο 1996-2015. Οι συγκεκριμένοι δείκτες προκύπτουν από το συνδυασμό εκατοντάδων επιμέρους δεικτών που προέρχονται από 30 οργανώσεις, και βασίζονται σε απαντήσεις από δεκάδες χιλιάδες πολίτες, διευθυντές επιχειρήσεων και εμπειρογνώμονες. Έχουν γίνει αποδεκτοί και χρησιμοποιούνται ευρέως για τη σύγκριση της ποιότητας διακυβέρνησης μεταξύ των κρατών, καθώς και για τη διαχρονική σύγκριση για συγκεκριμένο κράτος. Ανάμεσά τους είναι ο δείκτης έλεγχος της διαφθοράς που συσχετίζει τη διακυβέρνηση με το επίπεδο διαφθοράς σε μια χώρα (World Bank, 2015c).

Οι έξι διαστάσεις/ δείκτες της διακυβέρνησης είναι:

- ✓ Λαϊκή κυριαρχία και λογοδοσία. Αφορά στον προσδιορισμό των αντιλήψεων για τη δυνατότητα που έχουν οι πολίτες για συμμετοχή στις διαδικασίες επιλογής της κυβέρνησης τους και την ελευθερία του λόγου και του τύπου.
- ✓ Πολιτική σταθερότητα και απουσία της βίας. Προσδιορίζει τις αντιλήψεις για την πιθανότητα αποσταθεροποίησης ή ανατροπής της κυβέρνησης με αντισυνταγματικά ή βίαια μέσα.
- ✓ Κυβερνητική Αποτελεσματικότητα. Αναφέρεται στην ποιότητα των παρεχόμενων δημόσιων υπηρεσιών και της ανεξαρτησίας τους από πολιτικές πιέσεις, καθώς και στην ποιότητα σχεδιασμού και εφαρμογής πολιτικών από το κράτος.
- ✓ Ποιότητα ρυθμιστικού πλαισίου. Αφορά στην ικανότητα του κράτους να εφαρμόσει υγιείς πολιτικές που προωθούν την ανάπτυξη του ιδιωτικού τομέα.
- ✓ Κράτος δικαίου. Μετρά το βαθμό εμπιστοσύνης και συμμόρφωσης στους κανόνες της κοινωνίας όπως είναι οι συμβάσεις, η ιδιοκτησία, η αστυνομία, η δικαιοσύνη.
- ✓ Έλεγχος της διαφθοράς. Αφορά στον προσδιορισμό της αντίληψης για το βαθμό στον οποίο η δημόσια εξουσία ασκείται για ιδιωτικό όφελος και περιλαμβάνει τόσο τη μικρή όσο και τη μεγάλη διαφθορά.

Οι παραπάνω δείκτες εκφράζονται ποσοστιαία, με τις υψηλότερες τιμές να αντιστοιχούν σε καλύτερη ποιότητα διακυβέρνησης για μια χώρα. Ειδικότερα, το ποσοστό με το οποίο αξιολογείται η κάθε χώρα αφορά στο ποσοστό των χωρών παγκοσμίως που κατατάσσονται σε χαμηλότερη θέση από τη συγκεκριμένη χώρα. (World Bank, 2015c).

Πίνακας 2.1

Δείκτης Κυβερνητική Αποτελεσματικότητα, Ελλάδα έτη 2012-2015

	2012	2013	2014	2015
ΤΙΜΗ ΔΕΙΚΤΗ	63,03%	67,29%	68,75%	63,94%
ΘΕΣΗ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΩΝ ΧΩΡΩΝ	79/215	70/215	66/215	76/215
ΘΕΣΗ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΙΣ ΧΩΡΕΣ ΤΗΣ Ε.Ε.	25/27	26/28	25/28	26/28

Πηγή: World Bank, Worldwide Governance Indicators 2012, 2013, 2014, 2015

<http://info.worldbank.org/governance/wgi/index.aspx#reports>

Ο ανωτέρω πίνακας περιλαμβάνει στοιχεία για τη χώρα μας για την τετραετία 2012-2015, βάσει των εκθέσεων της Παγκόσμιας Τράπεζας, σε σχέση με το δείκτη Κυβερνητική Αποτελεσματικότητα, ο οποίος αφορά στην ποιότητα των παρεχόμενων δημόσιων υπηρεσιών και στην ικανότητα του κράτους να σχεδιάζει και να υλοποιεί αποτελεσματικά πολιτικές. Συγκεκριμένα, η χώρα μας αξιολογήθηκε με ποσοστό 63,94% για το 2015, δηλαδή ποσοστό 63,94% των χωρών παγκοσμίως υπολείπονται της χώρας μας, και επομένως κατατάσσεται στην 76^η θέση παγκοσμίως ανάμεσα σε 215 χώρες. Επίσης, με το συγκεκριμένο ποσοστό η χώρα μας κατέχει την 26^η θέση ανάμεσα στις 28 χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Γενικότερα, για την προαναφερόμενη τετραετία, παρατηρούνται μέτριες επιδόσεις για τη χώρα, που τη φέρνουν σταθερά στις τελευταίες θέσεις των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και οι οποίες καταδεικνύουν την αναποτελεσματικότητα του δημοσίου τομέα. Ενδεικτικά αναφέρουμε τις χώρες που κατατάσσονται στις πρώτες θέσεις παγκοσμίως για το έτος 2015 με ποσοστό πάνω από 99% και είναι η Σιγκαπούρη, η Ελβετία και το Χονγκ-Κονγκ.

Πίνακας 2.2

Δείκτης Έλεγχος Διαφθοράς, Ελλάδα έτη 2012-2015

	2012	2013	2014	2015
ΤΙΜΗ ΔΕΙΚΤΗ	51,66%	56,39%	51,44%	53,85%
ΘΕΣΗ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΩΝ ΧΩΡΩΝ	103/215	93/215	102/215	97/215
ΘΕΣΗ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΙΣ ΧΩΡΕΣ ΤΗΣ Ε.Ε.	26/27	26/28	27/28	27/28

Πηγή: World Bank, Worldwide Governance Indicators 2012, 2013, 2014, 2015

(<http://info.worldbank.org/governance/wgi/index.aspx#reports>)

Ο ανωτέρω πίνακας περιλαμβάνει στοιχεία για τη χώρα μας, για την τετραετία 2012-2015 αναφορικά με το δείκτη Έλεγχος της Διαφθοράς, ο οποίος εξετάζει την αντίληψη για το βαθμό κατάχρησης δημόσιας εξουσίας για ίδιο όφελος. Συγκεκριμένα, η χώρα μας αξιολογήθηκε με ποσοστό 53,85% για το 2015, δηλαδή ποσοστό 53,85% των χωρών παγκοσμίως υπολείπονται της χώρας μας, και επομένως κατατάσσεται στην

97^η θέση ανάμεσα σε 215 χώρες. Επίσης, με το συγκεκριμένο ποσοστό η χώρα μας κατέχει την 27^η θέση και προτελευταία θέση ανάμεσα στις 28 χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Γενικότερα, όπως παρατηρούμε για ολόκληρη την τετραετία, οι επιδόσεις της Ελλάδας δεν μπορούν να θεωρηθούν ως ικανοποιητικές, καθώς κυμαίνονται γύρω από τη βάση (50-55%) και επομένως η χώρα μας βρίσκεται στο μέσο της παγκόσμιας κατάταξης, ενώ παράλληλα οι επιδόσεις αυτές τη φέρνουν σταθερά στις τελευταίες θέσεις της Ε.Ε., αναδεικνύοντας το πρόβλημα διαφθοράς του ελληνικού δημόσιου τομέα. Ενδεικτικά αναφέρουμε τις χώρες που κατατάσσονται στις πρώτες θέσεις παγκοσμίως για το έτος 2015 με ποσοστό πάνω από 99% και είναι η Νέα Ζηλανδία, η Φινλανδία και η Νορβηγία (World Bank, 2015c).

Ο πιο γνωστός δείκτης μέτρησης της διαφθοράς που χρησιμοποιείται είναι ο Δείκτης Αντίληψης της Διαφθοράς, τα αποτελέσματα του οποίου ανακοινώνονται σε ετήσια βάση από τον διεθνή οργανισμό Διεθνή Διαφάνεια που έχει την έδρα του στο Βερολίνο. Ο συγκεκριμένος δείκτης μετρά τα επίπεδα αντίληψης των ατόμων για τη διαφθορά στο δημόσιο τομέα κάθε χώρας, σε παγκόσμιο επίπεδο. Αποτελεί ένα σύνθετο δείκτη, ο οποίος προέρχεται από ένα συνδυασμό ερευνών και αξιολογήσεων για τη διαφθορά από ανεξάρτητους φορείς. Η βαθμολογία για κάθε χώρα είναι στην κλίμακα από το 0 έως το 100. Βαθμολογία κοντά στο 0 σημαίνει ότι η χώρα είναι άκρως διεφθαρμένη, ενώ βαθμολογία κοντά στο 100 σημαίνει ότι υπάρχει η αντίληψη για μηδενικά επίπεδα διαφθοράς στη συγκεκριμένη χώρα. Η κατάταξη μιας χώρας δείχνει τη θέση της σε σχέση με τις άλλες χώρες στο δείκτη. Ο δείκτης αντίληψης διαφθοράς του έτους 2016 περιλαμβάνει 176 χώρες. Ως συμπληρωματικό στοιχείο του Δείκτη Αντίληψης της Διαφθοράς, από το 2003, η Διεθνής Διαφάνεια πραγματοποιεί την έρευνα κοινής γνώμης Παγκόσμιο Βαρόμετρο της Διαφθοράς. Με τη συγκεκριμένη έρευνα, καταγράφονται οι εμπειρίες που έχουν οι πολίτες ως προς τη διαφθορά, καθώς και οι σχετικές αντιλήψεις τους. Ιδιαίτερα σημαντικό είναι το γεγονός ότι η έρευνα παρουσιάζει την άποψη των πολιτών ως προς την έκταση της διαφθοράς για συγκεκριμένους θεσμούς της κάθε χώρας (Transparency International, 2016a & 2017a).

Πίνακας 2.3

Δείκτης Αντίληψης Διαφθοράς, Ελλάδα έτη 2013-2016

	2013	2014	2015	2016
ΤΙΜΗ ΔΕΙΚΤΗ	40	43	46	44
ΘΕΣΗ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΩΝ ΧΩΡΩΝ	80/177	69/175	58/168	69/176
ΘΕΣΗ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΙΣ ΧΩΡΕΣ ΤΗΣ Ε.Ε.	28/28	28/28	26/28	27/28

Πηγή: Transparency International, Corruption Perceptions Index 2013,2014,2015,2016

(<http://www.transparency.org/>)

Όσον αφορά την Ελλάδα, όπως γίνεται κατανοητό από τα στοιχεία του παραπάνω πίνακα, σύμφωνα με τα αποτελέσματα του Δείκτη Αντίληψης της Διαφθοράς για το 2016, βαθμολογήθηκε με 44 και βρίσκεται στην 69η θέση ανάμεσα στις 176 χώρες για τις οποίες υπήρχαν στοιχεία, έχοντας χειροτερεύσει σε σχέση με το 2015 που είχε βαθμολογηθεί με 46 και βρισκόταν στην 58η θέση ανάμεσα σε 168 χώρες. Ως αποτέλεσμα των ανωτέρω, η θέση της χώρας μας χειροτέρευσε και όσον αφορά τις 28 χώρες της Ε.Ε. και βρίσκεται πλέον στην προτελευταία θέση, σε καλύτερη θέση μόνο από τη Βουλγαρία, η οποία έχει βαθμολογηθεί με 41. Γενικότερα, όπως παρατηρούμε, την τελευταία τετραετία η επίδοση της χώρας μας παραμένει κάτω από τη βάση (βαθμολογία σταθερά κάτω από το 50 με άριστα το 100), ενώ και η θέση της ως προς τις υπόλοιπες χώρες παραμένει μη ικανοποιητική, παρά τις όποιες προσπάθειες γίνονται για την καταπολέμηση της διαφθοράς, κυρίως με τη μορφή εισαγωγής νομοθετικών και θεσμικών μεταρρυθμίσεων (Transparency International, 2016b & 2017a). Άλλωστε, στην πρόσφατη έρευνα της Διεθνούς Διαφάνειας για την Ευρώπη και την Κεντρική Ασία, η οποία αποτελεί μέρος του Παγκόσμιου Βαρόμετρου Διαφθοράς 2016, το 59% των ερωτηθέντων στη χώρα μας, απάντησε ότι το κράτος είναι ανεπαρκές και βαθμολόγησε αρνητικά την κυβέρνηση ως προς την αντιμετώπιση της διαφθοράς στο δημόσιο τομέα, ενώ το 49% απάντησε ότι τα μέλη του κοινοβουλίου είναι διεφθαρμένα (Transparency International, 2017b). Η προηγούμενη έρευνα για το Παγκόσμιο Βαρόμετρο της Διαφθοράς είχε πραγματοποιηθεί το 2013. Το 70% των ερωτηθέντων στην Ελλάδα είχε απαντήσει ότι η διαφθορά αποτελεί πολύ σημαντικό πρόβλημα στο

δημόσιο τομέα στη χώρα μας. Στη λίστα με τους πιο διεφθαρμένους φορείς πρώτα έρχονται τα πολιτικά κόμματα, με ποσοστό 90% των ερωτώμενων στη χώρα μας να θεωρούν ότι είναι διεφθαρμένα, ενώ στη δεύτερη θέση με ποσοστό 86% έρχονται τα μέσα μαζικής ενημέρωσης και στην τρίτη θέση με ποσοστό 83% το κοινοβούλιο/νομοθετικό σώμα. Στην τέταρτη θέση ακολουθούν οι υπηρεσίες ιατρικής περίθαλψης και στην πέμπτη θέση οι δημόσιοι υπάλληλοι (Transparency International, 2013).

Σε έρευνα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής το 2013, το Ειδικό Ευρωβαρόμετρο για τη διαφθορά, το 99% των ερωτηθέντων στην Ελλάδα συμφωνούν ότι η διαφθορά αποτελεί πολύ ή αρκετά διαδεδομένο πρόβλημα στη χώρα μας, έναντι ποσοστού 76% που αποτελεί το μέσο όρο στην Ε.Ε.. Επίσης ένα ποσοστό 93% συμφωνούν ότι η δωροδοκία και η χρήση διασυνδέσεων είναι συχνά ο ευκολότερος τρόπος για την πρόσβαση σε δημόσια υπηρεσία, έναντι ποσοστού 73% που αποτελεί το μέσο όρο στην Ε.Ε.. Και τα δυο αυτά ποσοστά είναι τα υψηλότερα στην Ε.Ε. (European Commission, 2014b, σελ.6-7).

Τα ανωτέρω αποτελέσματα των δεικτών μέτρησης και ερευνών αναδεικνύουν το πρόβλημα της διαφθοράς που υπάρχει στο δημόσιο τομέα της χώρα μας. Αξιοσημείωτο είναι ότι σε όλες τις περιπτώσεις φέρνουν τη χώρα μας στις τελευταίες θέσεις τις Ε.Ε..

2.3 Παράγοντες που ευνοούν τη διαφθορά στην ελληνική δημόσια διοίκηση

Ο δημόσιος τομέας στην Ελλάδα έχει ορισμένα γνωρίσματα τα όποια ευνοούν την ανάπτυξη της διαφθοράς. Συγκεκριμένα, χαρακτηρίζεται από πολυνομία, δαιδαλώδη γραφειοκρατία και αδιαφάνεια που ευνοούν την μη εφαρμογή των νόμων. Έτσι δυσχεραίνει η διαδικασία του ελέγχου και καθίσταται ιδιαίτερα δύσκολος έως και αδύνατος ο εντοπισμός των φαινομένων διαφθοράς. Ως αποτέλεσμα όλων των ανωτέρω, η ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών είναι κακή, το κόστος για τους πολίτες είναι υψηλό, ενώ οι επιχειρήσεις δεν επενδύουν λόγω του υψηλού κόστους και της αβεβαιότητας. Η ανεπάρκεια του δημοσίου τομέα γίνεται ιδιαίτερα αισθητή καθώς αποτελεί τον κανόνα, και όχι την εξαίρεση, ενώ τα φαινόμενα κακοδιοίκησης και διαφθοράς δημιουργούν ανασφάλεια και αδικία στους πολίτες, οι οποίοι πλέον δεν εμπιστεύονται το κράτος ανατροφοδοτώντας με αυτόν τον τρόπο τη διαφθορά (Βενετσανοπούλου, 2014, σελ.33-35).

Ο Γενικός Επιθεωρητής Δημόσιας Διοίκησης (Γ.Ε.Δ.Δ.) στην ετήσια έκθεση για το 2014 υποστηρίζει ότι βασικοί παράγοντες που οδηγούν στην ανάπτυξη της διαφθοράς είναι οι εξής (Γ.Ε.Δ.Δ, 2015, σελ.7-8):

- Η γραφειοκρατία, η ύπαρξη χρονοβόρων και πολύπλοκων διαδικασιών και οι συνεχείς και αλλεπάλληλες μεταβολές του νομοθετικού πλαισίου που διέπουν ολόκληρη τη δημόσια διοίκηση, αλλά και ειδικότερα τους φορείς ελέγχου.
- Η ανεπάρκεια, οι δυσλειτουργίες και ο κατακερματισμός των μηχανισμών ελέγχου της δημόσιας διοίκησης, οι οποίοι συχνά έχουν τις ίδιες αρμοδιότητες, ενώ αντίθετα ακολουθούν εντελώς διαφορετικές διαδικασίες τόσο κατά τη διενέργεια του ελέγχου όσο και κατά τη σύνταξη των σχετικών πορισμάτων και καταλήγουν να υπάρχει έλλειψη συνεργασίας μεταξύ τους. Όλα τα παραπάνω οδηγούν σε χαμηλής ποιότητας ελέγχους και επομένως σε αναποτελεσματικότητα του ελέγχου των ενεργειών της δημόσιας διοίκησης.
- Η καθυστέρηση που πολλές φορές συναντάται κατά τη διενέργεια και ολοκλήρωση των ελέγχων, καθώς και τα χαμηλής ποιότητας και με πολλές ελλείψεις συχνά ως προς το περιεχόμενο τους, πορίσματα.
- Η καθυστέρηση στην απονομή δικαιοσύνης, που έχει ως αποτέλεσμα η οποιαδήποτε επιβολή ποινής να μην δύναται να λειτουργήσει αποτρεπτικά στην περίπτωση διάπραξης συγκεκριμένου παραπτώματος. Επίσης, η ατιμωρησία των δημοσίων υπαλλήλων για πράξεις διαφθοράς που συναντάται συχνά τόσο σε ποινικό όσο και σε πειθαρχικό επίπεδο.
- Η μη τήρηση της νομιμότητας.
- Η μερική αδιαφάνεια στις ενέργειες της δημόσιας διοίκησης, που έχει ως αποτέλεσμα οι πολίτες, εφόσον δεν έχουν δυνατότητα σχετικής ενημέρωσης να μην έχουν και δυνατότητα ελέγχου των ανωτέρω ενεργειών.
- Η ανασφάλεια που αισθάνονται συχνά οι επιθεωρητές και η οποία έχει ως αποτέλεσμα να μην προχωρούν πάντα στην επιβολή ποινών, καθώς δεν έχουν θεσμοθετηθεί τα απαραίτητα μέτρα για την προστασία τους.

Όλοι οι παραπάνω παράγοντες συναντώνται με μεγάλη συχνότητα στο μεγαλύτερο μέρος του δημόσιου τομέα και δρουν αποτρεπτικά στον αγώνα κατά της διαφθοράς. Μάλιστα, απαιτείται η καταβολή σημαντικής προσπάθειας και η εφαρμογή σχετικών δημόσιων πολιτικών για τον περιορισμό και την εξουδετέρωση τους, για την επίτευξη του στόχου της καταπολέμησης της διαφθοράς.

2.4 Αντιμετώπιση της διαφθοράς στο πλαίσιο των διεθνών οργανισμών

Σημαντικοί διεθνείς οργανισμοί καθοδηγούν τις χώρες στην αντιμετώπιση της διαφθοράς. Στην παρούσα ενότητα γίνεται αναφορά σε ορισμένους από αυτούς και στις ενέργειες της χώρας μας στο πλαίσιο των οργανισμών αυτών.

Ο Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών (Ο.Η.Ε.) πρωτοστατεί στον αγώνα κατά της διαφθοράς μέσω μιας ιδιαίτερα σημαντικής σύμβασης σε παγκόσμιο επίπεδο, της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών κατά της Διαφθοράς, η οποία υπεγράφη τον Δεκέμβριο του 2003. Η χώρα μας έχει υιοθετήσει τη συγκεκριμένη Σύμβαση με το ν. 3666/2008, οπότε ανέλαβε την υποχρέωση να υλοποιήσει συγκεκριμένες πολιτικές, κυρίως για την πρόληψη της διαφθοράς, όπως να ενισχύσει την αξιοκρατία στις προσλήψεις στο δημόσιο τομέα και να ιδρύσει ειδικές υπηρεσίες αρμόδιες για την καταπολέμηση της διαφθοράς (Βενετσανοπούλου, 2014, σελ. 49-52).

Ο Ο.Ο.Σ.Α. συντονίζει τις διεθνείς προσπάθειες κατά της διαφθοράς, μέσω της Σύμβασης για την καταπολέμηση της δωροδοκίας των ξένων δημόσιων υπαλλήλων κατά τις διεθνείς επιχειρηματικές συναλλαγές. Η υπογραφή της εν λόγω Σύμβασης έχει πραγματοποιηθεί και από την Ελλάδα από το 1997, ενώ εισήχθη στην εσωτερική νομοθεσία με το ν.2656/1998. Ως αποτέλεσμα των ανωτέρω, η χώρα μας είναι υποχρεωμένη να συμμορφώνεται με τους κανόνες και τις οδηγίες που η Σύμβαση περιλαμβάνει (Βενετσανοπούλου, 2014, σελ. 52-53, Γενική Γραμματεία Διαφάνειας Και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, 2013, σελ. 20-21).

Στο πλαίσιο του Συμβουλίου της Ευρώπης, υπεγράφη από την Ελλάδα στις 27 Ιανουαρίου 1999 η Σύμβαση ποινικού δικαίου για τη διαφθορά, ενώ εισήχθη στην ελληνική νομοθεσία με το ν.3560/2007. Επίσης, υπεγράφη στις 4 Νοεμβρίου 1999 η Σύμβαση αστικού δικαίου για τη διαφθορά και εισήχθη στην ελληνική νομοθεσία με το ν. 2957/2001 (Βενετσανοπούλου, 2014, σελ. 57-63).

Η Παγκόσμια Τράπεζα, έχει αναπτύξει πολιτικές και στρατηγικές, με τις οποίες κατευθύνει τα κράτη να αντιμετωπίσουν τη διαφθορά και τις αρνητικές συνέπειες που αυτή επιφέρει, κυρίως ως προς την οικονομία και τη διακυβέρνηση (Γενική Γραμματεία Διαφάνειας Και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, 2013, σελ. 26).

Οι συστάσεις και οδηγίες των θεσμικών οργάνων των διεθνών οργανισμών σε θέματα διαφθοράς είναι συνεχείς, επομένως συνεχείς είναι και οι τροποποιήσεις που επέρχονται στο εσωτερικό νομοθετικό και θεσμικό πλαίσιο. Ένα τέτοιο παράδειγμα αποτελεί η Ομάδα Κρατών κατά της Διαφθοράς (GRECO) του Συμβουλίου της Ευρώπης, η οποία πραγματοποιεί ελέγχους στα κράτη-μέλη προκειμένου να

διασφαλίσει ότι εφαρμόζουν τα πρότυπα και τους καθορισμένους κανόνες κατά της διαφθοράς βάσει των διεθνών συμβάσεων. Μάλιστα υποβάλλει σχετικές εκθέσεις αξιολόγησης, όπου συστήνει στις χώρες να λάβουν συγκεκριμένα νομικά και θεσμικά μέτρα κατά της διαφθοράς (Βενετσανοπούλου, 2014, σελ. 57-63). Για παράδειγμα, βάσει των συστάσεων της GRECO προς τη χώρα μας, πραγματοποιήθηκε η μεταβολή στη διαδικασία δηλώσεων περιουσιακής κατάστασης των υπόχρεων του ν. 3213/2003, με τους νόμους 4281/2014, 4389/2016 και 4396/2016, όπου ορίζεται και η ηλεκτρονική υποβολή τους (Γενική Γραμματεία για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς - ΓΕ.Γ.ΚΑ.Δ, 2016a, σελ. 19, 50).

Επίσης, η έκθεση της Ε. Ε. για την καταπολέμηση της διαφθοράς, η οποία συντάχθηκε σε επίπεδο κάθε χώρας χωριστά, καθώς και οι συστάσεις της, ελήφθησαν υπόψη για τη σύνταξη της εθνικής στρατηγικής για τις δημόσιες συμβάσεις 2016-2020 (ΓΕ.Γ.ΚΑ.Δ, 2016a, σελ. 53). Για την κατάρτιση της ανωτέρω εθνικής στρατηγικής ελήφθη υπόψη και η έκθεση του Ο.Ο.Σ.Α. περί δημοσίων συμβάσεων, η οποία με στόχο την επίτευξη διαφάνειας και λογοδοσίας σε ολόκληρο το σύστημα των δημοσίων συμβάσεων, μεταξύ άλλων, συστήνει (Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ., 2016b, σελ. 11-14):

- Ανοικτή πρόσβαση μέσω μιας ιστοσελίδας σε όλες τις πληροφορίες και τα δεδομένα που σχετίζονται με το νομικό και θεσμικό πλαίσιο των δημοσίων συμβάσεων.
- Πριν την εισαγωγή σημαντικών νομοθετικών ρυθμίσεων, την πραγματοποίηση δημόσιας διαβούλευσης προκειμένου όλα τα εμπλεκόμενα μέρη και οι πολίτες να έχουν τη δυνατότητα συμμετοχής και έκφρασης των απόψεων τους, και στη συνέχεια δημοσίευση των αποτελεσμάτων της εν λόγω δημόσιας διαβούλευσης με επαρκή αιτιολόγηση της τελικής επιλογής.
- Χρήση και αξιοποίηση νέων τεχνολογιών και ηλεκτρονικών εργαλείων σε όλα τα στάδια των δημοσίων συμβάσεων.

Τέλος, με το νόμο 4412/2016 «Δημόσιες συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών» η χώρα μας προσαρμόστηκε στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που έχουν ως βασικό στόχο την απλοποίηση και τη διαφάνεια στις διαδικασίες ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων, μέσω της γενίκευσης της χρήσης των ηλεκτρονικών μέσων στην επικοινωνία στις δημόσιες συμβάσεις.

2.5 Φορείς καταπολέμησης της διαφθοράς στο δημόσιο τομέα

Στην Ελλάδα, υπάρχει ένα πλήθος φορέων και υπηρεσιών με αρμοδιότητα την καταπολέμηση της διαφθοράς στο δημόσιο τομέα, τόσο σε προληπτικό όσο και σε

κατασταλτικό επίπεδο. Σε αυτές περιλαμβάνονται Σώματα Επιθεωρητών και Ελέγχου, Ελεγκτικές Δημόσιες Υπηρεσίες, Δικαστικές και Ανεξάρτητες Αρχές. Ενδεικτικά αναφέρουμε: Ελεγκτικό Συνέδριο, Γενικός Επιθεωρητής Δημόσιας Διοίκησης, Σώμα Επιθεωρητών Ελεγκτών Δημόσιας Διοίκησης, Συνήγορος του Πολίτη, Ενιαία Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων, Οικονομική Αστυνομία, Σώμα Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος (Σ.Δ.Ο.Ε.), Σώματα και Υπηρεσίες εντός των Υπουργείων. Η μεγάλη διασπορά όλων αυτών των υπηρεσιών προκαλεί δυσλειτουργίες και προβλήματα στις προσπάθειες για την καταπολέμηση της διαφθοράς (Γενική Γραμματεία Διαφάνειας Και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, 2013, σελ. 27-28).

Παρακάτω γίνεται αναφορά στις αρμοδιότητες επιλεγμένων υπηρεσιών με στόχο να γίνει κατανοητό το ελεγκτικό έργο που αυτές πραγματοποιούν :

❖ Γενικός Επιθεωρητής Δημόσιας Διοίκησης

Ο θεσμός του Γ.Ε.Δ.Δ. εισήχθη με το ν.3074/2002, αποτελεί διοικητικό όργανο πενταετούς θητείας με λειτουργική ανεξαρτησία και έχει ως βασικούς στόχους (Γ.Ε.Δ.Δ., 2016α, σελ. 5,15,16):

- Να εξασφαλίσει την αποτελεσματική λειτουργία της δημόσιας διοίκησης.
- Να εποπτεύει τα επιφορτισμένα με ελεγκτικά καθήκοντα διοικητικά όργανα και να αξιολογεί το έργο τους.
- Να ερευνά και να εντοπίζει φαινόμενα διαφθοράς και στη συνέχεια να αιτείται τη λήψη διοικητικών μέτρων προς τα αρμόδια διοικητικά όργανα και την άσκηση ποινικών διώξεων προς τους αρμόδιους εισαγγελείς, κατά των υπαλλήλων που ευθύνονται για πράξεις διαφθοράς.
- Να ελέγχει τις δηλώσεις περιουσιακής κατάστασης των μελών των Σωμάτων Επιθεώρησης και Ελέγχου.
- Να λαμβάνει πρωτοβουλία και να υποβάλλει προτάσεις για νομοθετικές και οργανωτικές αλλαγές για την αντιμετώπιση της διαφθοράς και της κακοδιοίκησης στο δημόσιο τομέα.

Ειδικότερα, υπόχρεοι υποβολής δήλωσης περιουσιακής κατάστασης στο Γενικό Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης, είναι από το οικονομικό έτος 2015 και μετά οι εξής (ν.3213/03- ΦΕΚ Α' 309/2003) (Γ.Ε.Δ.Δ., 2016α, σελ. 104) :

- Τα μέλη όλων των Σωμάτων Επιθεώρησης και Ελέγχου του δημοσίου.
- Οι προϊστάμενοι οργανικών μονάδων όλων των φορέων Επιθεώρησης, Εσωτερικού Ελέγχου ή Εσωτερικών Υποθέσεων του δημοσίου, καθώς και των Ν.Π.Δ.Δ. και των

Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού. Επίσης, όλοι οι εργαζόμενοι που ανήκουν στις παραπάνω υπηρεσίες και πραγματοποιούν ελεγκτικό έργο.

- Οι προϊστάμενοι των διευθύνσεων των Υπηρεσιών Δημοσιονομικού Ελέγχου του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους.

❖ **Σώμα Επιθεωρητών - Ελεγκτών Δημόσιας Διοίκησης**

Το Σώμα Επιθεωρητών - Ελεγκτών Δημόσιας Διοίκησης (Σ.Ε.Ε.Δ.Δ.) έχει ως αποστολή την πραγματοποίηση εσωτερικού ελέγχου για το σύνολο της δημόσιας διοίκησης. Στοχεύει στον εντοπισμό φαινομένων κακοδιοίκησης, διαφθοράς, αδιαφανών διαδικασιών και τη διασφάλιση της ορθής και αποτελεσματικής λειτουργίας της δημόσιας διοίκησης. Στις αρμοδιότητες του περιλαμβάνονται (Γ.Ε.Δ.Δ., 2016b, σελ. 4):

1. Η πραγματοποίηση ελέγχων και ερευνών, καθώς και Ένορκων Διοικητικών Εξετάσεων (Ε.Δ.Ε.) για τη διαπίστωση πειθαρχικών παραπτωμάτων.
2. Ο έλεγχος των υπαλλήλων των φορέων που υπάγονται στο Σ.Ε.Ε.Δ.Δ. ως προς τα περιουσιακά τους στοιχεία.
3. Η πραγματοποίηση προανακρίσεων και προκαταρκτικών εξετάσεων που παραγγέλνει αρμόδιος Εισαγγελέας.
4. Η συλλογή του απαραίτητου αποδεικτικού υλικού, προς αποστολή στην αρμόδια Εισαγγελική Αρχή, αναφοράς για συγκεκριμένα ποινικά αδικήματα για τα οποία ευθύνονται δημόσιοι υπάλληλοι.
5. Η παρακολούθηση της πορείας των πειθαρχικών διαδικασιών που αφορούν τους υπαλλήλους των υπηρεσιών που υπάγονται για έλεγχο στο Σ.Ε.Ε.Δ.Δ..

❖ **Ενιαία Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων**

Βάσει του άρθρου 1 Ν. 4013/2011 ιδρύθηκε και λειτουργεί από τον Αύγουστο του 2012 η Ενιαία Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ.). Στους σκοπούς της Αρχής περιλαμβάνονται πέρα από τη διαμόρφωση της εθνικής στρατηγικής για τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας και της διαφάνειας στις δημόσιες συμβάσεις, ο έλεγχος και η εποπτεία του συστήματος των δημοσίων συμβάσεων.

Συγκεκριμένα, αναφορικά με τις ελεγκτικές της αρμοδιότητες, η Αρχή (Άρθρο 2. Ν. 4013/2011):

- Διενεργεί δειγματοληπτικούς ελέγχους σε διαδικασίες προκήρυξης, ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων που βρίσκονται σε εξέλιξη. Επίσης, έχει τη δυνατότητα να ζητά από τις αρμόδιες διοικητικές υπηρεσίες έλεγχο τη

συγκέντρωση στοιχείων και την υποβολή εκθέσεων σχετικά με τις δημόσιες συμβάσεις.

- Αξιολογεί την αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητα όλων των εμπλεκόμενων, (αναθετουσών αρχών και λοιπών δημόσιων φορέων) στις σχετικές με τις δημόσιες συμβάσεις, διαδικασίες.
- Παρακολουθεί τις αρμόδιες, για τον έλεγχο των δημοσίων συμβάσεων, διοικητικές υπηρεσίες αναφορικά με την ορθή άσκηση των καθηκόντων τους.

❖ Διεύθυνση Οικονομικής Αστυνομίας

Στις αρμοδιότητες της Διεύθυνσης Οικονομικής Αστυνομίας περιλαμβάνεται η έρευνα και δίωξη οικονομικών εγκλημάτων, τα οποία λαμβάνουν χώρα εις βάρος του ελληνικού δημοσίου ή του ευρύτερου δημόσιου τομέα και της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Τέτοια οικονομικά εγκλήματα είναι:

- Η κατάχρηση, φθορά ή μη νόμιμη χρήση της περιουσίας του δημοσίου ή της Ε.Ε..
- Η κατά παράνομο τρόπο ή χωρίς διαφάνεια διαχείριση πόρων προερχόμενων από την Ε.Ε. και τα κρατικά ταμεία.
- Η απάτη, απιστία και διαφθορά εις βάρος του δημοσίου ή της Ε.Ε. όσον αφορά προμήθειες του δημοσίου, του ευρύτερου δημόσιου τομέα και γενικότερα κάθε φορέα που επιχορηγείται από τον κρατικό προϋπολογισμό (Γ.Ε.Δ.Δ., 2016b, σελ. 410).

Ήδη από το 2013, με βάση τον οδικό χάρτη για την καταπολέμηση της διαφθοράς που συμφώνησε η Ελλάδα με την Ομάδα Δράσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, έχει καταρτιστεί το εθνικό σχέδιο κατά της διαφθοράς «Διαφάνεια» (European Commission, 2014a). Το εν λόγω σχέδιο αποτελεί μια ενιαία εθνική στρατηγική με κύριο στόχο το συντονισμό των ενεργειών για την αντιμετώπιση της διαφθοράς, μέσω της ίδρυσης και λειτουργίας μιας καθορισμένης δομής διακυβέρνησης (ΓΕ.Γ.ΚΑ.Δ, 2016a, σελ.1). Στο πλαίσιο αυτό, με το νόμο 4320/2015 (ΦΕΚ Α' 29/19-3-2015) πραγματοποιήθηκε η σύσταση της Γενικής Γραμματείας για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς (ΓΕ.Γ.ΚΑ.Δ.), με στόχο τη βελτίωση της αποδοτικότητας στον αγώνα κατά της διαφθοράς και η οποία έχει ως βασικές αρμοδιότητες:

- Τον συντονισμό των ελεγκτικών σωμάτων και των ενεργειών τους.
- Την εξασφάλιση της αποτελεσματικότητας της εθνικής στρατηγικής κατά της διαφθοράς.

- Τη συνεργασία με διεθνείς οργανισμούς και όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την υλοποίηση από κοινού δράσεων για την καταπολέμηση της διαφθοράς και της απάτης.

Έτσι στη ΓΕ.Γ.ΚΑ.Δ. λειτουργούν γραφεία συντονισμού δράσης για τα επιμέρους ελεγκτικά σώματα και συγκεκριμένα για το Σώμα Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος (Σ.Δ.Ο.Ε.), τη Διεύθυνση Οικονομικής Αστυνομίας, τις Μονάδες Εσωτερικού Ελέγχου των Υπουργείων, και το Σώμα Επιθεωρητών Υπηρεσιών Υγείας Και Πρόνοιας (Σ.Ε.Υ.Υ.Π.). Στη ΓΕ.Γ.ΚΑ.Δ. έχουν μεταφερθεί το Σώμα Επιθεωρητών Ελεγκτών Δημόσιας Διοίκησης (Σ.Ε.Ε.Δ.Δ.) και το Σώμα Επιθεωρητών Δημοσίων Έργων (Σ.Ε.Δ.Ε.) (αρθρ. 6-12 Ν.4320/2015).

2.6 Ανακεφαλαίωση

Η ανάλυση που προηγήθηκε αναφορικά με τα αποτελέσματα δεικτών μέτρησης που έχουν αναπτυχθεί από διεθνείς οργανισμούς, καθώς και συναφών εκθέσεων, ανέδειξε το πρόβλημα διαφθοράς που συναντάται στον ελληνικό δημόσιο τομέα. Παράλληλα, έγινε αναφορά στους παράγοντες που ευνοούν την ανάπτυξη του φαινομένου και δυσχεραίνουν τις προσπάθειες για την καταπολέμηση του. Ακολούθησε η περιγραφή του υφιστάμενου νομικού και θεσμικού πλαισίου για την αντιμετώπιση της διαφθοράς στο πλαίσιο των διεθνών οργανισμών, καθώς και παράθεση των θεσμικών οργάνων σε εθνικό επίπεδο και των αρμοδιοτήτων τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

Η ηλεκτρονική διακυβέρνηση στη μάχη κατά της διαφθοράς

3.1 Εισαγωγή

Η ανάπτυξη της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης αποτελεί ένα σύνθετο έργο, το οποίο συναντά σημαντικές προκλήσεις και προϋποθέτει την ύπαρξη ενιαίας εθνικής στρατηγικής. Η επιτυχής ανάπτυξη της, παρέχει ένα πλήθος δυνατοτήτων, οι οποίες εφόσον αξιοποιηθούν κατάλληλα, μπορούν να συνεισφέρουν σημαντικά στη μεταρρύθμιση της δημόσιας διοίκησης και την ενίσχυση της αποδοτικότητας, της διαφάνειας και της λογοδοσίας στο δημόσιο τομέα με τελικό στόχο την αντιμετώπιση της διαφθοράς. Μάλιστα, η ηλεκτρονική διακυβέρνηση συχνά συνιστά βασικό και αναπόσπαστο στοιχείο στα εθνικά προγράμματα που αναπτύσσονται για την καταπολέμηση και τον περιορισμό της διαφθοράς στο δημόσιο τομέα.

3.2 Δυνητικά οφέλη από την εφαρμογή της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης

Με βάση τη βιβλιογραφία, ενδεικτικά οφέλη που προκύπτουν από την ορθή εφαρμογή της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης συνοψίζονται ως εξής (Πομπόρτσης, 2005, σελ. 18, World Bank, 2015a, σελ.1) :

- ✓ Ευελιξία, μείωση του χρόνου στην εξυπηρέτηση του πολίτη και μείωση της γραφειοκρατίας, επομένως βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών.
- ✓ Εκσυγχρονισμός και μεταρρύθμιση των διοικητικών διαδικασιών που οδηγεί σε αύξηση της αποδοτικότητας του δημοσίου τομέα.
- ✓ Μείωση του κόστους, τόσο για τη λειτουργία του δημόσιου τομέα, όσο και για τη διενέργεια διαδικασιών από τους πολίτες.
- ✓ Αύξηση της ανταγωνιστικότητας και προώθηση της οικονομικής ανάπτυξης, μέσω της απλούστευσης των διαδικασιών και μείωσης του χρόνου και του κόστους που απαιτείται για τις επιχειρήσεις στις συναλλαγές με το κράτος.
- ✓ Σύνδεση του πολίτη με το κράτος, μέσω της συμμετοχής του στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων και της παροχής πιο ποιοτικών υπηρεσιών, δημιουργώντας με αυτόν τον τρόπο σχέση εμπιστοσύνης μεταξύ τους.
- ✓ Γενικότερη βελτίωση της επικοινωνίας στο εσωτερικό της δημόσιας διοίκησης, αλλά και μεταξύ δημόσιας διοίκησης και πολιτών.

Σύμφωνα με το σουηδικό πρόγραμμα για τις Τ.Π.Ε. σε αναπτυσσόμενες περιοχές (SPIDER) μέσω της εισαγωγής Τ.Π.Ε. στη δημόσια διοίκηση είναι δυνατόν να πραγματοποιηθούν μια σειρά δράσεων ως προς την καταπολέμηση της διαφθοράς και να επιτευχθούν αντίστοιχα οφέλη (Grönlund A., Heacock R., Sasaki D., Hellström J., Al-Saqa W., 2010, σελ.15). Συγκεκριμένα η λίστα περιλαμβάνει τα παρακάτω:

- Αυτοματοποίηση σε συγκεκριμένες διαδικασίες και άρα περιορισμός της εμπλοκής του ανθρώπινου παράγοντα, που μπορεί να μειώσει τις ευκαιρίες διαφθοράς.
- Αύξηση της διαφάνειας μέσω της ανοικτής πρόσβασης σε πληροφορίες σε ιστοσελίδες, και επομένως διευκόλυνση στον έλεγχο της δημόσιας διοίκησης από τους πολίτες.
- Έλεγχος στις διαδικασίες μέσω ειδικών αναλυτικών εργαλείων, για τον εντοπισμό λαθών, κενών και μειωμένης απόδοσης.
- Προληπτικός έλεγχος, μέσω της παρακολούθησης των κοινωνικών δικτύων και προσώπων.
- Ευαισθητοποίηση και ενημέρωση των πολιτών, μέσω του διαδικτύου, σχετικά με τις διαδικασίες, τους κανονισμούς και τους νόμους, αλλά και σχετικά με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους στις συναλλαγές με το κράτος, ώστε να μπορούν να προστατευθούν από πράξεις διαφθοράς.
- Αναφορές και καταγγελίες. Δημιουργία ηλεκτρονικών συστημάτων για καταγγελίες που μπορούν να οδηγήσουν σε συγκεκριμένη δράση, όπως την τιμωρία του παραβάτη ή αναδιοργάνωση διαδικασιών για την κάλυψη κενών που εντοπίστηκαν στις συγκεκριμένες διαδικασίες.
- Αποτροπή. Η δημοσιοποίηση σε δικτυακούς ιστότοπους περιπτώσεων διαφθοράς μετά από καταγγελία, λειτουργεί αποτρεπτικά για τους δημοσίους υπαλλήλους.
- Προώθηση και καλλιέργεια ηθικών αξιών, μέσω της ενεργής συμμετοχής των πολιτών σε σχετικές συζητήσεις στο διαδίκτυο, με σκοπό τη μείωση της ανοχής σε φαινόμενα διαφθορά.

Το UNDP – Πρόγραμμα των Ηνωμένων Εθνών για την Ανάπτυξη αναφέρει 4 τομείς στους οποίους η ηλεκτρονική διακυβέρνηση είναι δυνατό να συνεισφέρει στην αντιμετώπιση της διαφθοράς (Bhatnagar and Apikul, 2006, σελ. 1-2):

- ❖ Πρόληψη. Με την υιοθέτηση εφαρμογών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης είναι δυνατή η επανεξέταση πρακτικών και διαδικασιών, ενώ ο ανασχεδιασμός τους οδηγεί σε απλοποίηση, αποπροσωποποίηση και τυποποίηση των παρεχόμενων υπηρεσιών. Όλα τα παραπάνω συντελούν στη μείωση των ευκαιριών για διαφθορά.

- ❖ Έλεγχος και επιβολή. Μέσω των μηχανογραφημένων διαδικασιών μπορεί να υπάρξει παρακολούθηση των αποφάσεων και ενεργειών της δημόσιας διοίκησης και των δημόσιων λειτουργιών, συλλογή και αξιοποίηση δεδομένων με σκοπό την αύξηση της λογοδοσίας και του ελέγχου, που θα έχει ως αποτέλεσμα την αποτροπή της διαφθοράς. Ενισχύεται με αυτό τον τρόπο η αποδοτικότητα του εσωτερικού ελέγχου και μπορούν να επιβληθούν ποινές και να γίνει καλύτερη εφαρμογή των νόμων.
- ❖ Πρόσβαση σε πληροφορίες. Η δημοσιοποίηση πληροφοριών και δεδομένων της δημόσιας διοίκησης οδηγεί σε διαφάνεια των κανόνων και διαδικασιών, δίνοντας τη δυνατότητα στους πολίτες να καταγγείλουν φαινόμενα διαφθοράς.
- ❖ Ανάπτυξη ικανοτήτων. Για την ανάπτυξη της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης είναι αναγκαία η ύπαρξη των απαραίτητων δομών, η απόκτηση ικανοτήτων για τη χρήση των νέων τεχνολογιών και η ενδυνάμωση των αρχών της καλής διακυβέρνησης.
Γίνεται κατανοητό, επομένως, ότι η ηλεκτρονική διακυβέρνηση παρέχει σημαντικές δυνατότητες σε πολλούς τομείς της δημόσιας διοίκησης για την ενίσχυση των αρχών της καλής διακυβέρνησης και την αντιμετώπιση των φαινομένων διαφθοράς.

3.3 Προκλήσεις - Παράγοντες επιτυχίας

Η επιτυχής ανάπτυξη της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης απαιτεί ύπαρξη ενιαίας στρατηγικής με αναφορά σε επιμέρους στόχους και πολιτικές, προσεκτικό σχεδιασμό και υλοποίηση, με επικέντρωση στις ανάγκες των πολιτών και των επιχειρήσεων, λαμβάνοντας παράλληλα υπόψη τους διαθέσιμους πόρους. Για την αποκόμιση των σχετικών ωφελειών απαραίτητη προϋπόθεση θεωρείται η πραγματοποίηση δομικών μεταβολών στις υπηρεσίες και τις πολιτικές της δημόσιας διοίκησης. Κρίνεται αναγκαίο, οι διαδικασίες αρχικά να ανασχεδιάζονται και να απλοποιούνται, αξιοποιώντας τα διαθέσιμα ηλεκτρονικά εργαλεία και πραγματοποιώντας παράλληλα τυχόν νομοθετικές αλλαγές που απαιτούνται, και στη συνέχεια να υλοποιούνται οι ηλεκτρονικές εφαρμογές. Με αυτό τον τρόπο δεν μεταφέρεται η γραφειοκρατία και επιτυγχάνεται αποδοτικότερη διοίκηση. Όσον αφορά το πληροφοριακό σύστημα, είναι σημαντικό να διασφαλίζεται ο σωστός σχεδιασμός και ανάπτυξη του, ώστε να έχει την κατάλληλη δομή και τις απαραίτητες δικλίδες ασφαλείας. Παράλληλα, το πληροφοριακό σύστημα θα πρέπει να είναι εύχρηστο, φιλικό προς το χρήστη, ώστε να εμπνέει εμπιστοσύνη και ασφάλεια. Σημαντική παράμετρος, επίσης, θεωρείται η ύπαρξη μιας ενιαίας πύλης εισόδου κατά την ηλεκτρονική πλοήγηση για τις υπηρεσίες

του κράτους. Αναγκαία είναι η εκπαίδευση όλων των εμπλεκόμενων (δημόσιων υπαλλήλων, πολιτών) στις νέες τεχνολογίες (Πομπόρτσης 2005, σελ. 18-22, Λαζακίδου, 2015, σελ.14-15).

Σύμφωνα με το πρόγραμμα των Ηνωμένων Εθνών για την Ανάπτυξη, σημαντικοί παράγοντες επιτυχίας, ώστε η ανάπτυξη ηλεκτρονικής διακυβέρνησης να έχει αποτελέσματα στον αγώνα κατά της διαφθοράς, είναι και οι παρακάτω (Bhatnagar and Apikul, 2006, σελ. 1-4):

- ❖ Η ένταξη της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης στα προγράμματα καταπολέμησης της διαφθοράς: Η ηλεκτρονική διακυβέρνηση είναι δυνατό να αποτελέσει βασικό στοιχείο είτε μιας γενικότερης στρατηγικής κατά της διαφθοράς είτε ενός προγράμματος με στόχο τον περιορισμό της διαφθοράς σε επιλεγμένους τομείς οι οποίοι έχουν σημαντικό πρόβλημα διαφθοράς. Σε κάθε περίπτωση, η χρήση ηλεκτρονικής διακυβέρνησης δεν θα πρέπει να γίνεται τυχαία και αποσπασματικά, αλλά να έχει ενσωματωθεί στους στόχους και τη διαδικασία σχεδιασμού και υλοποίησης.
- ❖ Η ύπαρξη πολιτικής δέσμευσης: Για να επιτύχει ένα πρόγραμμα που χρησιμοποιεί στρατηγικές ηλεκτρονικής διακυβέρνησης κατά της διαφθοράς απαιτείται να υπάρχει πολιτική βούληση και δέσμευση για μεταρρύθμιση του δημοσίου τομέα με τη χρήση Τ.Π.Ε. και στόχο τον περιορισμό της διαφθοράς.
- ❖ Το νομικό πλαίσιο: Απαιτείται τροποποίηση και προσαρμογή του νομικού πλαισίου, ώστε να επιτρέπεται η πρόσβαση των πολιτών στις πληροφορίες, με στόχο τη μεγαλύτερη διαφάνεια της δημόσιας διοίκησης.
- ❖ Η επιλογή των κατάλληλων τεχνολογιών: Η απόφαση για την επιλογή των τεχνολογιών που θα χρησιμοποιηθούν είναι ιδιαίτερα σημαντική, καθώς το κόστος τους είναι υψηλό και η εξέλιξη τους ταχύτατη. Το σύστημα θα πρέπει να προφυλάσσεται από κενά και παραλείψεις, οι οποίες θα μπορούσαν να γίνουν αντικείμενο εκμετάλλευσης για πράξεις διαφθοράς.
- ❖ Η εξασφάλιση της διαλειτουργικότητας: Κατά τον σχεδιασμό ενός εθνικού συστήματος ηλεκτρονικής διακυβέρνησης είναι αναγκαία η διασύνδεση και συνεργασία μεταξύ των πληροφοριακών υποδομών και των υπηρεσιών ολόκληρου του δημοσίου τομέα. Η δημόσια διοίκηση είναι ενιαία, και είναι αντιπαραγωγικό να υπάρχει κατακερματισμός της πληροφορίας σε διάφορες υπηρεσίες χωρίς τη δυνατότητα διαμοιρασμού των δεδομένων. Η αλληλοεπικάλυψη των ρόλων και ευθυνών, καθώς και η ανάπτυξη διαφορετικού τύπου λογισμικού, προκαλούν

δυσχέρειες και καθιστούν προβληματική τη συνεργασία των συστημάτων και των υπηρεσιών.

- ❖ Η προώθηση της πρόσβασης και της χρήσης: Για να είναι αποτελεσματική η παροχή πληροφοριών προς τους πολίτες απαιτείται όλοι οι πολίτες να έχουν πρόσβαση στο διαδίκτυο, αλλά και τις απαραίτητες γνώσεις για να χρησιμοποιήσουν τις νέες τεχνολογίες.

Βάσει των ανωτέρω, γίνεται σαφές ότι η επιτυχής εφαρμογή της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης αποτελεί ένα ιδιαίτερα πολύπλοκο έργο, το οποίο εξαρτάται από πολλούς παράγοντες και απαιτεί την πραγματοποίηση συγχρόνως σημαντικών δράσεων σε διαφορετικά επίπεδα και αναφορικά με το γενικότερο νομοθετικό, θεσμικό και οργανωτικό πλαίσιο της δημόσιας διοίκησης.

3.4 Εθνική στρατηγική ανάπτυξης ηλεκτρονικής διακυβέρνησης στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Η χώρα μας τα τελευταία έτη έχει καταβάλλει προσπάθειες ανάπτυξης της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης στο πλαίσιο επιχειρησιακών προγραμμάτων, τα οποία εντάσσονται στα Κοινοτικά Πλαίσια Στήριξης (Κ.Π.Σ.) και τα οποία υλοποιούνται με συγχρηματοδότηση από τα διαρθρωτικά ταμεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στα προγράμματα αυτά κάποιες φορές παρατηρούνταν καθυστερήσεις με αποτέλεσμα να μην ολοκληρώνονται δράσεις και να μεταφέρονται για υλοποίηση στο επόμενο πρόγραμμα χρονικά. Παρακάτω γίνεται αναφορά σε ορισμένα από αυτά τα επιχειρησιακά προγράμματα, τα οποία αποτελούν ουσιαστικά τη στρατηγική που έχει ακολουθήσει η χώρα μας για την ηλεκτρονική διακυβέρνηση:

❖ Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Κλεισθένης»

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα (Ε.Π.) «Κλεισθένης» στο πλαίσιο του Β΄ Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης για την περίοδο 1994 - 1999 αποτελεί την πρώτη οργανωμένη προσπάθεια για την εισαγωγή Τεχνολογιών Πληροφοριών και Επικοινωνιών (Τ.Π.Ε.) στη δημόσια διοίκηση. Συγκεκριμένα το πρόγραμμα είχε ως βασικούς στόχους (<http://web.archive.org/web/20030205085938/http://www.opticom.gr/kleisthenis>):

- Να αντιμετωπίσει σημαντικές δυσλειτουργίες της δημόσιας διοίκησης.
- Να υλοποιήσει την ανάπτυξη πληροφοριακών συστημάτων στους τομείς της οικονομίας και της κοινωνικής ασφάλισης.

- Να διασφαλίσει τη συνεχή εκπαίδευση του ανθρώπινου δυναμικού που απασχολείται στο δημόσιο τομέα.
- Να συντελέσει στον εκσυγχρονισμό του δημόσιου τομέα.

❖ **Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Κοινωνία της Πληροφορίας»**

Το Ε.Π. «Κοινωνία της Πληροφορίας» για την περίοδο 2000-2006 εντός των ορίων του Γ'Κ.Π.Σ. είχε ως στόχους (Παρατηρητήριο Για την Κοινωνία της Πληροφορίας, 2006, σελ.12-13):

- ✓ Να βελτιώσει την ποιότητα ζωής του πολίτη μέσω της ανάπτυξης πληροφοριακών συστημάτων για την παροχή υπηρεσιών σε σημαντικούς τομείς όπως η υγεία και η δημόσια διοίκηση.
- ✓ Να ενισχύσει τις δεξιότητες και τις γνώσεις του ανθρώπινου δυναμικού με τη χρήση ηλεκτρονικών εργαλείων, ώστε η απόκτηση τεχνογνωσίας να οδηγήσει στην οικονομική ανάπτυξη.

❖ **Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «ΠΟΛΙΤΕΙΑ»**

Το Ε.Π. «ΠΟΛΙΤΕΙΑ» κάλυπτε τα έτη 2005-2007 και είχε ως αποστολή να συντονίσει τα επιμέρους Επιχειρησιακά Προγράμματα του Γ'Κ.Π.Σ., ανάμεσα στα οποία και το Ε.Π. «Κοινωνία της Πληροφορίας». Το πρόγραμμα με τη διαμόρφωση του απαραίτητου θεσμικού και νομοθετικού πλαισίου και μέσω της πραγματοποίησης τεχνολογικών και οργανωτικών αλλαγών είχε ως στόχο (Παρατηρητήριο Για την Κοινωνία της Πληροφορίας, 2006, σελ.9-11):

- Να θέσει σε νέες βάσεις και να καλυτερεύσει τη σχέση ανάμεσα στο κράτος και τον πολίτη.
- Να συντελέσει στη μεταρρύθμιση της δημόσιας διοίκησης και τη μετατροπή του γραφειοκρατικού μοντέλου της διοίκησης σε διοίκηση βάσει στόχων.
- Να ενδυναμώσει τόσο την κεντρική διοίκηση όσο και τους φορείς αποκέντρωσης.

❖ **Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ψηφιακή Σύγκλιση»**

Το Πρόγραμμα «Ψηφιακή Σύγκλιση» είχε ενταχθεί στο Ε.Σ.Π.Α. για την περίοδο 2007 – 2013 και είχε ως αποστολή τη χρήση των Τ.Π.Ε. για την αύξηση της παραγωγικότητας και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής. Βασικός στόχος ήταν η εξάπλωση των Τ.Π.Ε. και η εκμετάλλευσή τους στο μέγιστο βαθμό, ώστε η χρήση τους από όσο το δυνατόν περισσότερες επιχειρήσεις και πολίτες να οδηγήσει σε ικανοποίηση των αναγκών τους (Παρατηρητήριο Για την Κοινωνία της Πληροφορίας, 2006, σελ.14-16). Ενδεικτικά αναφέρουμε ότι, εντός των ορίων του ανωτέρω προγράμματος

πραγματοποιήθηκε η ανάπτυξη του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημόσιων Συμβάσεων, το οποίο συνεχώς βελτιώνεται και επεκτείνεται, καθώς και του Συστήματος Ηλεκτρονικής Υποβολής και Ελέγχου Δήλωσης Περιουσιακής Κατάστασης, το οποίο ολοκληρώθηκε στο τέλος του 2015. Επίσης, το 2012 παραδόθηκε το Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Ελεγκτικών Υπηρεσιών-ΟΠΣΕΥ (ELENXIS), η υλοποίηση του οποίου είχε ξεκινήσει κατά το Γ' Κ.Π.Σ..

❖ **Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Διοικητική Μεταρρύθμιση»**

Στο πλαίσιο του Ε.Σ.Π.Α. αναπτύχθηκε και το Πρόγραμμα «Διοικητική Μεταρρύθμιση» για την περίοδο 2007 – 2013 το οποίο στόχευε στην επίλυση σημαντικών προβλημάτων οργανωτικού και διοικητικού χαρακτήρα του δημόσιου τομέα και τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας και της ευελιξίας της δημόσιας διοίκησης, έχοντας ως κύριο μέλημα την εξυπηρέτηση του πολίτη.

Το πρόγραμμα είχε ως βασικούς άξονες:

- ✓ Την ενίσχυση των μηχανισμών καθορισμού δημόσιων πολιτικών και προγραμματισμού της κεντρικής διοίκησης.
- ✓ Την ενίσχυση της δυνατότητας αποτελεσματικής υλοποίησης των προγραμματισθέντων δημόσιων δράσεων.

Στις προτεραιότητες του περιλαμβάνονται:

- Η εκπαίδευση και η ανάπτυξη του ανθρώπινων πόρων του δημοσίου τομέα.
- Η μεταρρύθμιση και προσαρμογή στα σύγχρονα δεδομένα του θεσμικού πλαισίου της δημόσιας διοίκησης.
- Η αναδιοργάνωση των δομών και η αναμόρφωση των διαδικασιών λειτουργίας των δημόσιων φορέων.
- Η πιο αποτελεσματική υλοποίηση των πολιτικών του δημοσίου.
- Η ενδυνάμωση της ανοικτής διοίκησης (Παρατηρητήριο Για την Κοινωνία της Πληροφορίας, 2006, σελ.17-22).

Ενδεικτικά αναφέρουμε ότι στο πλαίσιο του ανωτέρω προγράμματος βελτιώθηκε το πρόγραμμα Διαύγεια, όπου αναρτώνται οι πράξεις της δημόσιας διοίκησης, καθώς και το σύστημα ηλεκτρονικής απογραφής δημοσίων υπαλλήλων για να αποτελέσει από το 2015 την εφαρμογή του Μητρώου Ανθρώπινου Δυναμικού του Ελληνικού Δημοσίου και τη βάση για τη δημιουργία ενός συστήματος ενιαίας διαχείρισης των ανθρώπινων πόρων του δημοσίου.

❖ Στρατηγική για την Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση στην Ελλάδα για την περίοδο 2014-2020

Το 2010 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή παρουσίασε τη στρατηγική της, «Ευρώπη 2020» προσδιορίζοντας τους στόχους της, για την ανάπτυξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης μέχρι το 2020. Ένας από τους επτά πυλώνες της στρατηγικής αυτής, είναι το ψηφιακό θεματολόγιο που περιλαμβάνει δράσεις προκειμένου να αξιοποιηθούν οι Τεχνολογίες Πληροφοριών και Επικοινωνιών (Τ.Π.Ε.), έτσι ώστε να προωθηθεί η καινοτομία, η οικονομική ανάπτυξη και η πρόοδος (Ε.Ε., 2010).

Κάθε κράτος μέλος χάραξε τη στρατηγική του σε εθνικό επίπεδο. Αρμόδιο για την εισαγωγή νέων τεχνολογιών στη δημόσια διοίκηση και την ανάπτυξη της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης είναι το υπουργείο Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης. Για την περίοδο 2014-2020 έχει αναπτύξει το Σχέδιο Δράσης για την ηλεκτρονική διακυβέρνηση, το οποίο αποτελεί το επιχειρησιακό πλάνο υλοποίησης της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης. Η χρηματοδότηση του προγράμματος προέρχεται κατά κύριο λόγο από τα διαρθρωτικά ταμεία της Ε.Ε. και συγκεκριμένα από τα Επιχειρησιακά Προγράμματα: «Ψηφιακή Σύγκλιση», «Διοικητική Μεταρρύθμιση», «Μεταρρύθμιση του Δημόσιου Τομέα», «Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία» (Υπουργείο Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, 2014, σελ.5).

Οι στρατηγικοί στόχοι που επιδιώκονται στα πλαίσια του Σχεδίου Δράσης για την ηλεκτρονική διακυβέρνηση έχουν ως εξής:

- Απλούστευση διαδικασιών με χρήση Τ.Π.Ε.. Βασικό έργο αποτελεί η διαλειτουργικότητα μεταξύ των πληροφοριακών συστημάτων των διάφορων φορέων της δημόσιας διοίκησης. Με αυτόν τον τρόπο θα είναι δυνατή η συνεργασία και η ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των υπηρεσιών για την απλοποίηση των διαδικασιών και τη μείωση της γραφειοκρατίας.
- Ηλεκτρονική διαχείριση εγγράφων – ψηφιοποίηση διεργασιών. Βασικό έργο αποτελεί η ανοικτή, διαφανής και ασφαλής διακίνηση δημόσιων εγγράφων. Απλοποιώντας τα έγγραφα και χρησιμοποιώντας ηλεκτρονικό τρόπο μεταφοράς τους, αυξάνεται η διαφάνεια και βελτιώνονται οι παρεχόμενες υπηρεσίες.
- Ενιαία διαχείριση πόρων δημόσιας διοίκησης. Αφορά στην κεντρική διαχείριση του ανθρώπινου δυναμικού του δημόσιου τομέα με τη χρήση Τ.Π.Ε..
- Ενιαία διαχείριση σχέσεων κράτους – πολιτών – επιχειρήσεων. Βασικό έργο αποτελεί η επέκταση της λειτουργίας του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών

Δημόσιων Προμηθειών, ώστε μέσω της ηλεκτρονικής διαδικασίας ανάθεσης και παρακολούθησης της εκτέλεσης των έργων, να επιτευχθεί αποτελεσματικότητα και διαφάνεια.

- Αναβάθμιση της κεντρικής διαδικτυακής πύλης ενιαίας πρόσβασης στις υπηρεσίες του δημόσιου τομέα, ώστε να παρέχονται πολλαπλές υπηρεσίες από ένα σημείο στους πολίτες.
- Αυθεντικοποίηση πολιτών.
- Συμμετοχική δημοκρατία. Περιλαμβάνει ως έργο τη δημοσιοποίηση κρατικών εγγράφων, καθώς και τη δημοσιοποίηση δεδομένων για τις δημόσιες συμβάσεις μέσω συγκεκριμένων κρατικών ιστοσελίδων και με στόχο την ενίσχυση της διαφάνειας και της λογοδοσίας στη δημόσια διοίκηση. Επίσης, περιλαμβάνει ως δράση τη διασφάλιση της πρόσβασης των πολιτών στις υπηρεσίες ηλεκτρονικής διακυβέρνησης.
- Ψηφιακή ένταξη και ψηφιακός αλφαριθμητισμός. Βασικό έργο αποτελεί η εκπαίδευση των πολιτών στις νέες τεχνολογίες, ώστε να αυξηθεί ο αριθμός των ατόμων που θα χρησιμοποιούν ηλεκτρονικές εφαρμογές και θα εξυπηρετούνται ηλεκτρονικά από το κράτος. Επίσης, στόχος είναι η επιμόρφωση των δημοσίων υπαλλήλων, ώστε να χρησιμοποιούν αποτελεσματικά τις Τ.Π.Ε..
- Διασύνδεση βασικών μητρώων δημόσιας διοίκησης. Βασικό έργο αποτελεί η διασύνδεση των βασικών μητρώων που έχουν δημιουργηθεί στις διάφορες υπηρεσίες του δημοσίου, ώστε να αξιοποιούνται τα δεδομένα και να παρέχονται υψηλότερου επιπέδου υπηρεσίες προς τους πολίτες.
- Ανοιχτή διάθεση δημόσιας πληροφορίας. Βασική δράση αποτελεί η ενίσχυση του θεσμικού πλαισίου και των υποδομών για τη δημοσιοποίηση δεδομένων. Επίσης, βασικός στόχος είναι η συνεργασία μεταξύ των ελεγκτικών μηχανισμών και των λοιπών υπηρεσιών αντιμετώπισης της διαφθοράς, ώστε να συντονίσουν καλύτερα τις προσπάθειες τους και να επιτύχουν καλύτερα αποτελέσματα. Η συγκεκριμένη δράση εξαρτάται από την πορεία υλοποίησης των έργων ηλεκτρονικής διακυβέρνησης που θα πραγματοποιηθούν στο σύνολο του δημοσίου τομέα (Υπουργείο Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, 2014, σελ.25-54).

Για να γίνει αντιληπτό ποιο είναι ακριβώς το αποτέλεσμα των προσπαθειών που καταβάλλει η Ελλάδα για τη βελτίωση στον τομέα της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, εντός των ορίων της ευρύτερης στρατηγικής που ακολουθεί η Ευρωπαϊκή Ένωση,

ακολουθεί σχετική αναφορά ως προς την πρόοδο της χώρας μας σε σχέση και με τις υπόλοιπες χώρες της Ε.Ε.

Συγκεκριμένα, από το 2014 και για κάθε έτος έκτοτε, παρουσιάζονται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή τα αποτελέσματα του δείκτη Ψηφιακής Οικονομίας και Κοινωνίας (DESI), ο οποίος αποτελεί μέτρο αξιολόγησης της συνολικής προόδου και ανάπτυξης που επιτυγχάνεται από κάθε κράτος μέλος ως προς 5 βασικές επιμέρους συνιστώσες: τη συνδεσιμότητα, το ανθρώπινο κεφάλαιο, τη χρήση του διαδικτύου, την ενσωμάτωση της ψηφιακής τεχνολογίας και τις ψηφιακές δημόσιες υπηρεσίες. Το εύρος των τιμών που λαμβάνει ο συγκεκριμένος δείκτης είναι μεταξύ του 0 και του 1. Όσο πιο κοντά στο 1 είναι η τιμή του δείκτη τόσο πιο σημαντική είναι η πρόοδος που έχει συντελεστεί στη συγκεκριμένη χώρα ως προς τη ψηφιακή οικονομία και κοινωνία. Η χώρα μας για το έτος 2016 ειδικά ως προς τις ψηφιακές δημόσιες υπηρεσίες, βαθμολογήθηκε με 0,46 και κατατάσσεται στην 20^η θέση στην Ε.Ε.. Η συγκεκριμένη βαθμολογία υπολείπεται του ευρωπαϊκού μέσου όρου που είναι 0,55 και δείχνει την αναγκαιότητα βελτίωσης των ηλεκτρονικών δημόσιων υπηρεσιών με γοργούς ρυθμούς. Γενικότερα, όσον αφορά το σύνολο του δείκτη, η κατάσταση είναι χειρότερη για τη χώρα μας και βαθμολογήθηκε με 0,37 που την κατατάσσει μόλις στην 26^η θέση ανάμεσα στα 28 κράτη της Ε.Ε.. Θέση, μάλιστα, που όπως παρατηρούμε και στον πίνακα διατηρεί κατά τη διάρκεια ολόκληρης της τριετίας 2014-2016 με σχετική, όμως, βελτίωση του δείκτη από 0,31 το 2014, σε 0,36 το 2015 και 0,37 το 2016 (<https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/scoreboard/greece>).

Πίνακας 3.1

Δείκτης Ψηφιακής Οικονομίας και Κοινωνίας, Ελλάδα έτη 2014-2016

	2014	2015	2016
ΤΙΜΗ ΔΕΙΚΤΗ	0,31	0,36	0,37
ΘΕΣΗ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΙΣ ΧΩΡΕΣ ΤΗΣ Ε.Ε.	26/28	26/28	26/28

Πηγή: <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/desi>

Ένα από τα βασικά προβλήματα που αντιμετωπίζει η χώρα μας αποτελεί το γεγονός ότι ένα σχετικά υψηλό ποσοστό, το 34% των ελληνικών νοικοκυριών, δεν έχουν συνδρομή σε ευρυζωνικές υπηρεσίες. Η χαμηλή αυτή ζήτηση πιθανόν να οφείλεται στο υψηλό κόστος συνδρομής σε σχέση με τον ευρωπαϊκό μέσο όρο και στην έλλειψη ψηφιακών δεξιοτήτων στο γενικό πληθυσμό, καθώς μόλις το 44% των Ελλήνων διαθέτουν βασικές ψηφιακές δεξιότητες, μόνο το 63% των Ελλήνων είναι τακτικοί χρήστες του διαδικτύου, ενώ η χώρα μας διαθέτει τους λιγότερους επιστήμονες Τ.Π.Ε. ως ποσοστό του εργατικού δυναμικού από οποιαδήποτε άλλη χώρα της Ε.Ε.. Τέλος, είναι σημαντικό και το γεγονός ότι η χώρα μας χαρακτηρίζεται από χαμηλές ταχύτητες σύνδεσης στο διαδίκτυο. Έτσι, η Ελλάδα θεωρείται ως μία από τις χώρες που η βαθμολογία τους υπολείπεται του ευρωπαϊκού μέσου όρου, δεν αναπτύσσονται με ικανοποιητικό ρυθμό στον τομέα της ψηφιακής οικονομίας και κοινωνίας και έχουν μείνει πίσω ως προς άλλες ευρωπαϊκές χώρες (<https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/scoreboard/greece>).

Βάσει των ανωτέρω, γίνεται κατανοητό ότι στη χώρα μας έχουν γίνει κάποια βήματα προς την κατεύθυνση της ανάπτυξης της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, κυρίως τα πιο πρόσφατα έτη, παραμένουν όμως να γίνουν πολλά. Η χώρα μας είναι απαραίτητο να αναπτύξει συστηματική και συντονισμένη δράση και να εντείνει τις προσπάθειες προκειμένου να καλύψει το χαμένο έδαφος σε σχέση με τις υπόλοιπες ευρωπαϊκές χώρες και να επιτύχει την αναγκαία πρόοδο στον τομέα της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης.

3.5 Εθνικό σχέδιο κατά της διαφθοράς και ηλεκτρονική διακυβέρνηση

Το εθνικό σχέδιο κατά της διαφθοράς, το οποίο αναθεωρήθηκε τον Αύγουστο του 2015 από την Γ.Ε.Γ.Κ.Α.Δ. αποτελείται από 11 στρατηγικές επιδιώξεις οι οποίες αναλύονται σε 47 στόχους και πολλές επιμέρους δράσεις. Επικαιροποιήθηκε για τελευταία φορά τον Ιούνιο του 2016 και έχει ως βασικούς πυλώνες την πρόληψη, την εκπαίδευση και την αποτροπή.

Ο πυλώνας της πρόληψης στοχεύει στην αποδοτικότητα, τη διαφάνεια και τη λογοδοσία στις υπηρεσίες του δημοσίου τομέα. Στα μέσα υλοποίησης των σχετικών δράσεων και επίτευξης των ανωτέρω στόχων περιλαμβάνεται η χρήση Τ.Π.Ε., και επομένως στο εθνικό στρατηγικό σχέδιο δράσης κατά της διαφθοράς έχει ενσωματωθεί ως ένα βαθμό η ηλεκτρονική διακυβέρνηση. Ειδικότερα, για τη διασφάλιση της διαφάνειας στις δημόσιες δαπάνες, τις δημόσιες συμβάσεις και τη δημοσιονομική διαδικασία, επιδιώκεται η ανάρτηση των εν λόγω στοιχείων σε διαδικτυακούς τόπους, ώστε να είναι δυνατή η πρόσβαση από τους πολίτες. Ήδη έχει πραγματοποιηθεί προσπάθεια να ενισχυθεί η διαφάνεια στον τομέα των δημοσίων δαπανών μέσω της βελτίωσης του προγράμματος της Διαύγειας, καθώς και η διαφάνεια στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων, καθώς αναρτώνται υποχρεωτικά δημόσιες συμβάσεις για ποσά που υπερβαίνουν τα 1.000 ευρώ στο Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων (Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ.) και για ποσά που υπερβαίνουν τα 60.000 ευρώ στο Εθνικό Σύστημα Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ.). Επίσης, για να είναι δυνατή η παρακολούθηση και ο έλεγχος των δηλώσεων περιουσιακής κατάστασης και οικονομικών συμφερόντων όλων των υπόχρεων που υπάγονται σε έλεγχο (δημόσιοι υπάλληλοι, αιρετοί δημόσιοι λειτουργοί και μέλη της κυβέρνησης), αναπτύχθηκε και λειτουργεί ηλεκτρονικό σύστημα υποβολής και ελέγχου των δηλώσεων. Η δήλωση πλέον υποβάλλεται ηλεκτρονικά από όλα τα υπόχρεα πρόσωπα, ενώ επίσης στόχος είναι να πραγματοποιούνται έλεγχοι από τους ελεγκτικούς μηχανισμούς βάσει συγκεκριμένων κριτηρίων ανάλυσης κινδύνου. Παράλληλα, εξετάζεται η δυνατότητα ανάπτυξης πληροφοριακού συστήματος όπου θα καταχωρούνται όλες οι ποινικές έρευνες, οι διοικητικοί έλεγχοι και οι διώξεις, έτσι ώστε να είναι δυνατή η συγκέντρωση και η ανταλλαγή των απαραίτητων πληροφοριών από τις αρμόδιες αρχές, για έρευνες που αφορούν το οικονομικό έγκλημα και τις δωροδοκίες στο δημόσιο τομέα. Τέλος, ο Εισαγγελέας Εγκλημάτων Διαφθοράς, το Σ.Δ.Ο.Ε, η Οικονομική Αστυνομία και η Αρχή Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες και της Χρηματοδότησης της Τρομοκρατίας και Ελέγχου των

Δηλώσεων Περιουσιακής Κατάστασης έχουν ήδη πρόσβαση στο σύστημα φορολογικού ελέγχου Elenxis και το Σύστημα Μητρώων Τραπεζικών Λογαριασμών (Σ.Μ.Τ.Λ.), διευκολύνοντας με αυτόν τον τρόπο το έργο τους.

Ο πυλώνας της εκπαίδευσης στοχεύει μέσω δράσεων ενημέρωσης και επιμόρφωσης της κοινωνίας σχετικά με τις αρνητικές συνέπειες της διαφθοράς, στην ευαισθητοποίηση των πολιτών και την επίτευξη γενικής συναίνεσης για τη συμμετοχή ολόκληρης της κοινωνίας στη μάχη κατά της διαφθοράς. Στις πολιτικές υλοποίησης των σχετικών δράσεων περιλαμβάνεται η χρήση ιστοσελίδων σε όλους τους φορείς καταπολέμησης της διαφθοράς για καταγγελίες, δημοσιοποίηση, πληροφόρηση, και καλλιέργεια της ηθικής συνείδησης των πολιτών. Ήδη λειτουργεί ο ιστότοπος της Γενικής Γραμματείας για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς, <http://www.gsac.gov.gr/> όπου οι πολίτες έχουν άμεση πρόσβαση σε πληροφορίες ως προς τις δράσεις κατά της διαφθοράς, καθώς και τη σχετική νομοθεσία. Μάλιστα, στην παραπάνω ιστοσελίδα έχει αναρτηθεί η πρώτη ετήσια έκθεση της ΓΕ.Γ.ΚΑ.Δ. που αφορά το διάστημα Μάρτιος 2015-Ιούνιος 2016 και περιλαμβάνει ένα πλήθος από στοιχεία σχετικά με τις δράσεις της, την Εθνική Στρατηγική κατά της Διαφθοράς, τη σχετική νομοθεσία και τους εμπλεκόμενους φορείς.

Ο πυλώνας της αποτροπής αποσκοπεί στην επιμόρφωση και ενίσχυση των ικανοτήτων των εργαζομένων στους δημόσιους φορείς προληπτικού και κατασταλτικού ελέγχου της διαφθοράς, και στον συντονισμό των δράσεων τους. Επίσης αφορά στην εκπαίδευση των δημοσίων υπαλλήλων για την ενίσχυση της ακεραιότητας στο δημόσιο τομέα. (Γενική Γραμματεία Διαφάνειας Και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, 2013, σελ. 53-56, ΓΕ.Γ.ΚΑ.Δ., 2016c, σελ.1-6).

3.6 Εφαρμογές ηλεκτρονικής διακυβέρνησης και προσπάθεια επίτευξης των αρχών της καλής διακυβέρνησης

Όπως ήδη έχει αναφερθεί, τα τελευταία χρόνια με σκοπό την ανάπτυξη της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης πραγματοποιείται τυποποίηση και ψηφιοποίηση σημαντικών εσωτερικών διαδικασιών της δημόσιας διοίκησης, καθώς και υπηρεσιών εξυπηρέτησης του πολίτη. Συνεχώς αναπτύσσονται νέα πληροφοριακά συστήματα, ενώ αναβαθμίζονται τα ήδη υπάρχοντα. Έτσι, έχουν υλοποιηθεί ηλεκτρονικές εφαρμογές που συντελούν στην καλύτερη οργάνωση του δημοσίου τομέα, την αύξηση της διαφάνειας, τη βελτίωση του έργου των ελεγκτικών μηχανισμών. Αυτό βέβαια δεν σημαίνει ότι η ανάπτυξη και λειτουργία των συγκεκριμένων εφαρμογών δεν συνάντησε

κάποιες φορές αστοχίες, κενά και καθυστερήσεις και σίγουρα δεν λύνει αυτόματα τα προβλήματα και τις ελλείψεις του ελληνικού δημοσίου τομέα. Ακολούθως, παρουσιάζονται ορισμένες από αυτές τις εφαρμογές, οι οποίες είτε ξεκίνησαν να λειτουργούν πολύ πρόσφατα και αυτή τη στιγμή επεκτείνονται, είτε λειτουργούν από παλαιότερα και πραγματοποιείται προσπάθεια για τη συνεχή βελτίωση τους, ενώ παράλληλα αναλύεται ο τρόπος με τον οποίο μπορούν να συμβάλουν στη βελτίωση της ποιότητας διακυβέρνησης και στην αντιμετώπιση της διαφθοράς είτε προληπτικά, είτε κατασταλτικά.

3.6.1 Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Φορολογίας TAXIS & Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Taxisnet

Το Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Φορολογίας (TAXIS) υλοποιήθηκε στο πλαίσιο του Ε.Π. «Κλεισθένης» του Β' Κ.Π.Σ. στοχεύοντας να υποστηρίξει τις εργασίες των Δ.Ο.Υ. και των Κεντρικών Φορολογικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Οικονομικών. Στη συνέχεια, αναβαθμίστηκε εντός των ορίων του Ε.Π. «Διοικητική Μεταρρύθμιση 2007-2013» με τη χρήση σύγχρονων τεχνολογικών εργαλείων όσον αφορά την ανάπτυξη των εφαρμογών, τον τεχνικό εξοπλισμό και τη δικτύωση των Η/Υ (Υπουργείο Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, 2013, σελ.6-7). Με τη δημιουργία του TAXIS ψηφιοποιήθηκε ένα μεγάλο πλήθος διαδικασιών του φορολογικού συστήματος με στόχο:

- ❖ Τη διευκόλυνση των υπαλλήλων της φορολογικής διοίκησης στο έργο τους.
- ❖ Τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας της φορολογικής διοίκησης.
- ❖ Τη σύντμηση των χρόνων διεκπεραίωσης των υποθέσεων.
- ❖ Την ποιοτικότερη και ταχύτερη εξυπηρέτηση των φορολογούμενων.
- ❖ Την απόκτηση βάσης δεδομένων για την καλύτερη παρακολούθηση των ενεργειών της φορολογικής διοίκησης. Καταβάλλεται προσπάθεια οι διαδικασίες να γίνουν σαφείς και τυποποιημένες προκειμένου να ψηφιοποιηθούν, με στόχο να ενισχυθεί η λογοδοσία και η διαφάνεια και να διευκολυνθεί ο έλεγχος από τις υπηρεσίες εσωτερικού και εξωτερικού ελέγχου.
- ❖ Τη δυνατότητα άντλησης στατιστικών στοιχείων για την εξαγωγή χρήσιμων συμπερασμάτων α) προς διευκόλυνση της λήψης στρατηγικών αποφάσεων από τη φορολογική διοίκηση και β) για την περαιτέρω βελτίωση των φορολογικών διαδικασιών.

Η χρηματοδότηση και υλοποίηση του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος TAXISnet πραγματοποιήθηκε εντός των ορίων του Ε.Π. ΚτΠ του Γ' Κ.Π.Σ., και ακολούθως στο πλαίσιο του Ε.Π. «Ψηφιακή Σύγκλιση» του Ε.Σ.Π.Α. για τα έτη 2007-2013 προκειμένου να προσφέρει ηλεκτρονικές υπηρεσίες προς τους πολίτες και τις επιχειρήσεις, ώστε να ανταποκριθούν στις φορολογικές τους υποχρεώσεις (Υπουργείο Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, 2013, σελ.6-7). Μάλιστα, η υπηρεσία υποβολής δήλωσης φορολογίας εισοδήματος από τους πολίτες, μέσω της οποίας εκτυπώνεται αντίγραφο φορολογικής δήλωσης και Εκκαθαριστικού Σημειώματος για τα οικονομικά έτη μετά το 2003, συνιστά την πρώτη ολοκληρωμένη υπηρεσία ηλεκτρονικής διακυβέρνησης για τη χώρα μας (Κοινωνία της Πληροφορίας Α.Ε., Παρατηρητήριο για τη Διοικητική Μεταρρύθμιση, 2013, σελ.11).

Η είσοδος στο σύστημα πραγματοποιείται με τη χρήση προσωπικών κωδικών για λόγους ασφάλειας και εμπιστευτικότητας. Μέσω του συστήματος, γίνεται δυνατή η επικοινωνία ανάμεσα στο πολίτη και το κράτος άμεσα, χωρίς να απαιτείται η φυσική του παρουσία στη δημόσια υπηρεσία για να έρθει σε επαφή με κάποιο υπάλληλο προκειμένου να εξυπηρετηθεί, όπως συνέβαινε στο παρελθόν. Η φορολογική διοίκηση, πλέον, έχει μέσω αυτοματοποιημένων διαδικασιών βάσει της τρέχουσας νομοθεσίας τη δυνατότητα παροχής ενιαίων τυποποιημένων υπηρεσιών, οι οποίες δεν διαφέρουν από πολίτη σε πολίτη. Επίσης, ο πολίτης έχει ηλεκτρονική πρόσβαση στους σχετικούς με τη φορολογία νόμους και τις σχετικές εγκυκλίους και έτσι έχει τη δυνατότητα να ενημερωθεί για τις διαδικασίες που ισχύουν, τις υποχρεώσεις και τα δικαιώματά του, στις συναλλαγές του με τη φορολογική διοίκηση. Παράλληλα, παρέχονται οι απαραίτητες οδηγίες για την πραγματοποίηση ολοκληρωμένων ηλεκτρονικών συναλλαγών με τη φορολογική διοίκηση, ενώ μέσω του συστήματος ο πολίτης παρακολουθεί την πορεία διεκπεραίωσης των υποθέσεων του. Όλα αυτά ενισχύουν τη γνώση και ο πολίτης μπορεί να ελέγξει καλύτερα τις ενέργειες της φορολογικής διοίκησης. Γενικότερα, επιτυγχάνεται καλύτερη και ταχύτερη εξυπηρέτηση του πολίτη, αυξάνεται η αποδοτικότητα του φορολογικού συστήματος και η διαφάνεια των διαδικασιών (<http://www.gsis.gr>).

3.6.2 Εθνικό Σύστημα Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ.

Η Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ στοχεύει στην επίτευξη της θεσμικής μεταρρύθμισης στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων και στηρίζεται σε μεγάλο βαθμό στις Τ.Π.Ε.. Ειδικότερα, προχωρά στην ανάπτυξη των απαραίτητων πληροφοριακών συστημάτων με σκοπό τον

αποτελεσματικότερο και ευχερέστερο ανασχεδιασμό και στη συνέχεια υλοποίηση, των σχετικών με τις συμβάσεις, διαδικασιών και πολιτικών (Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ., 2016α, σελ. 21). Βάσει των ανωτέρω, καταβάλλει σημαντικές προσπάθειες για να επιτύχει:

- ❖ Την ταχεία και με ασφάλεια πραγματοποίηση των διαδικασιών σύναψης μιας δημόσιας σύμβασης.
- ❖ Την τήρηση ηλεκτρονικού αρχείου συμβάσεων.
- ❖ Την ηλεκτρονική άντληση σχετικών στατιστικών στοιχείων.
- ❖ Τη χρησιμοποίηση ειδικών τεχνικών εργαλείων και μεθόδων για την υλοποίηση στοχευμένων ελέγχων.

Μέσω της χρήσης της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης δίνεται η δυνατότητα βελτίωσης της αποτελεσματικότητας ελέγχου των δημοσίων συμβάσεων και επίτευξης διαφάνειας για όλες τις αποφάσεις που λαμβάνονται κατά τη διαδικασία σύναψης και εκτέλεσης μιας δημόσιας σύμβασης, καθώς και της απαραίτητης λογοδοσίας των εμπλεκόμενων φορέων (Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ., 2016α, σελ. 81-87).

Επιπλέον, η Αρχή, χρησιμοποιεί τις Τ.Π.Ε. για την πιο αποτελεσματική λειτουργία της. Ειδικότερα, με τη χρήση του ενδοδικτύου, (όπου έχουν πρόσβαση μόνο οι υπηρεσίες της) και του ηλεκτρονικού αρχείου της, επιτυγχάνει την ταχεία αξιοποίηση των διαθέσιμων πληροφοριών και δεδομένων από τους εργαζόμενους της και επομένως την αρτιότερη οργάνωση ολόκληρου του φορέα.

Επίσης, μέσω της ιστοσελίδας που έχει δημιουργηθεί (<http://www.hsppa.gr/>) ενημερώνονται άμεσα οι αναθέτουσες αρχές για σημαντικά θέματα σχετικά με τις δημόσιες συμβάσεις (Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ., 2016α, σελ. 17-19).

Έτσι, εκδίδονται και αναρτώνται:

- Κατευθυντήριες Οδηγίες, ανάμεσα στις οποίες και η κατευθυντήρια οδηγία 9/2015, η οποία αφορά την καταπολέμηση της διαφθοράς κατά τη διεξαγωγή των δημοσίων διαγωνισμών.
- Τα Πρότυπα Τεύχη.
- Συμβουλές που εκδίδει η Αρχή για ιδιαίτερα σημαντικά ζητήματα δικαίου δημοσίων συμβάσεων.
- Τα βασικά στοιχεία των συστημάτων του Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ. και του Ε.ΣΗ.ΔΗ.Σ.
- Μητρώο Αναθετουσών Αρχών.

Στην ιστοσελίδα είναι ακόμα διαθέσιμες οι Ειδικές Εκθέσεις που έχει συντάξει η Αρχή μετά από τη διενέργεια σχετικών δειγματοληπτικών ελέγχων. Τέλος, διαθέσιμη

είναι ολόκληρη η νομοθεσία που άπτεται στον τομέα των δημόσιων συμβάσεων, καθώς και οι τρέχουσες διαβουλεύσεις επί της σχετικής νομοθεσίας (<http://www.hsppa.gr/>) .

Με το νόμο 4412 - Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών πραγματοποιήθηκε προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας ως προς τις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 26ης Φεβρουαρίου 2014, σχετικά με τις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων. Ένας από τους βασικούς στόχους των ανωτέρω Οδηγιών αποτελεί η επέκταση και, εν τέλει, η γενίκευση της χρήσης των ηλεκτρονικών μέσων όσον αφορά την επικοινωνία στις δημόσιες συμβάσεις, για την απλούστευση ολόκληρης της διαδικασίας σύναψης των δημόσιων συμβάσεων (εισηγητική ν 4412/2016, σελ.1-2).

Της ψήφισης του νόμου 4412/2016, προηγήθηκε η διαδικασία της δημόσιας διαβούλευσης, τόσο μέσω της ιστοσελίδας της Ενιαίας Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων, όσο και μέσω της ιστοσελίδας της ανοικτής διακυβέρνησης (www.opengov.gr). Βασικός σκοπός της διαβούλευσης ήταν η διασφάλιση της συμμετοχής όλων των εμπλεκόμενων φορέων (αναθέτουσες αρχές, προμηθευτές, τρίτοι, ιδιώτες) στη συζήτηση επί βασικών ρυθμίσεων του νόμου, ώστε να συγκεντρωθούν όσο το δυνατό περισσότερες απόψεις και σχόλια. Τα σχόλια αυτά ελήφθησαν υπόψη, με στόχο την καλύτερη δυνατή ενσωμάτωση των Οδηγιών και τη δημιουργία ενός θεσμικού πλαισίου για τις δημόσιες συμβάσεις, που θα διαπνέεται από διαφάνεια, ευελιξία και λογοδοσία, αντιμετωπίζοντας παράλληλα το βασικό πρόβλημα της διαφθοράς (εισηγητική ν 4412/2016, σελ.1-2).

Βάσει των ν. 4013/2011, ν. 4155/2013, ν.4281/2014 και του ν.4412/2016 στο δικτυακό τόπο <http://www.eprocurement.gov.gr>, έχει αναπτυχθεί το Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ. και το Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων (ΚΗΜΔΣ), τα οποία είχαν ενταχθεί στο Πρόγραμμα «Ψηφιακή Σύγκλιση» του Ε.Σ.Π.Α. 2007-2013 και υλοποιήθηκαν.

Μέσω του Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ. πραγματοποιούνται υποχρεωτικά οι αναθέσεις δημοσίων συμβάσεων με προϋπολογισμό άνω των εξήντα χιλιάδων (60.000) ευρώ, μη συμπεριλαμβανομένου του Φ.Π.Α. (άρθρο 36, ν.4412/2016). Η λειτουργία της εφαρμογής έχει ξεκινήσει και επεκτείνεται σταδιακά σε όλους τους φορείς του δημόσιου. Μέσω του συστήματος πραγματοποιούνται ήδη ηλεκτρονικά τα στάδια μιας δημόσιας σύμβασης που περιλαμβάνουν τη δημιουργία, τη δημοσίευση της διακήρυξης του διαγωνισμού και την υποβολή των προσφορών ως τη σύναψη της σύμβασης, ενώ παρακολουθείται ηλεκτρονικά και η εκτέλεση των συμβάσεων με διαδικασίες όπως η

ηλεκτρονική παραγγελία, η ηλεκτρονική τιμολόγηση και η ηλεκτρονική πληρωμή. Στις λειτουργίες του πληροφοριακού συστήματος έχουν προστεθεί νέες τεχνικές που περιλαμβάνουν τον ηλεκτρονικό πλειστηριασμό, τα δυναμικά συστήματα αγορών, τον ανταγωνιστικό διάλογο και τη συμφωνία πλαίσιο (<http://www.eprocurement.gov.gr>).

Το Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων αποτελεί στοιχείο του Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ.. Σε αυτό καταχωρούνται στοιχεία όλων των δημοσίων συμβάσεων με εκτιμώμενη αξία, η οποία ισούται ή είναι μεγαλύτερη του ποσού των χιλίων (1.000,00) ευρώ χωρίς Φ.Π.Α. και ανεξάρτητα από τη διαδικασία ανάθεσης (γραφτά, προφορικά ή με ηλεκτρονικά μέσα) (άρθρο 38, ν.4412/2016). Η λειτουργία του συγκεκριμένου πληροφοριακού συστήματος καθιστά δυνατή τη συλλογή, επεξεργασία και δημοσίευση των προκηρύξεων και των αποφάσεων ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων, ενισχύοντας με αυτόν τον τρόπο τη διαφάνεια και τη λογοδοσία στις δημόσιες προμήθειες (<http://www.eprocurement.gov.gr>).

Αναλυτικότερα, τη συγκεκριμένη δικτυακή εφαρμογή (<http://www.eprocurement.gov.gr>) χρησιμοποιούν οι αναθέτουσες αρχές (δημόσια διοίκηση) και οι προμηθευτές, αφού πρώτα πιστοποιηθούν και αποκτήσουν κωδικούς πρόσβασης, προκειμένου να πραγματοποιήσουν εργασίες σχετικές με τις δημόσιες συμβάσεις. Μέσω λειτουργιών που διαθέτει ο ιστότοπος καθίσταται δυνατή η διαχείριση των διαγωνισμών και συμβάσεων με ηλεκτρονικά μέσα από τις αναθέτουσες αρχές και συγκεκριμένα επιτυγχάνονται τα κάτωθι:

- Η δημοσίευση στο Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων των προκηρύξεων δημοσίων συμβάσεων και η ηλεκτρονική διαβίβαση τους στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- Η αξιολόγηση των προσφορών με ηλεκτρονικές και αυτοματοποιημένες διαδικασίες, με τη χρήση αντικειμενικών κριτηρίων.
- Η υποστήριξη των ηλεκτρονικών πλειστηριασμών.
- Η διαχείριση των σταδίων μετά τη σύναψη μίας σύμβασης.

Όσον αφορά τους προμηθευτές, μέσω λειτουργιών που διαθέτει ο ιστότοπος καθίσταται δυνατή η συμμετοχή τους στις διαδικασίες των δημοσίων διαγωνισμών και συγκεκριμένα επιτυγχάνονται τα κάτωθι:

- Η ενημέρωση τους, για όλες τις προκηρύξεις δημοσίων διαγωνισμών μέσω μίας ενιαίας ηλεκτρονικής πύλης.
- Η υποβολή ηλεκτρονικής προσφοράς σε διαγωνισμούς και πλειστηριασμούς.

➤ Η αυτόματη ενημέρωση των προμηθευτών, όταν δημοσιεύονται παραρτήματα ή διορθώσεις των διαγωνισμών.

Για όλες τις ηλεκτρονικές λειτουργίες της εφαρμογής παρέχεται η δυνατότητα παρακολούθησης διαδικτυακών μαθημάτων (E-learning) από τους ανωτέρω φορείς. Στα μαθήματα που περιλαμβάνονται αναφέρουμε ενδεικτικά αυτά που αφορούν:

- ❖ Δημιουργία Διαγωνισμού
- ❖ Δημοπρασίες - Ηλ. Πλειστηριασμοί
- ❖ Υποβολή Προσφορών
- ❖ Αξιολόγηση Οικονομικών Προσφορών

Τέλος, μέσω εγχειριδίων, παρέχονται οδηγίες για τη χρήση της εφαρμογής σε όλους τους εμπλεκόμενους φορείς ανάμεσα στους οποίους είναι και ελεγκτικοί φορείς (<http://www.eprocurement.gov.gr>).

Το Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ. εξελίσσεται στο μοναδικό υποχρεωτικό σημείο δημοσιότητας σε εθνικό επίπεδο όλων των προκηρύξεων, διακηρύξεων και των αποφάσεων ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων, συγκεντρώνονται οι διαδικασίες ανάθεσης των δημόσιων συμβάσεων, ενώ δημιουργείται ενιαία βάση δεδομένων μέσω της οποίας θα παρακολουθείται και ελέγχεται η τήρηση των κανόνων και διαδικασιών σύμφωνα με την ελληνική και κοινοτική νομοθεσία που αφορούν στις δημόσιες συμβάσεις. Με την πλήρη ανάπτυξη του συστήματος, επιδιώκεται ο εκσυγχρονισμός, η απλοποίηση και τυποποίηση των διαδικασιών ανάθεσης συμβάσεων, η υποστήριξη όλων των εμπλεκόμενων, η ενίσχυση της διαφάνειας και του ανταγωνισμού, η μείωση του κόστους των δημόσιων συμβάσεων, ο εξορθολογισμός στη διαχείριση των δημόσιων πόρων, η πληρέστερη ενημέρωση, η με μεγαλύτερη ευχέρεια και αμεσότητα πρόσβαση με ηλεκτρονικά μέσα στις σχετικές πληροφορίες (<http://www.eprocurement.gov.gr>).

Η Αρχή πρότεινε, βάσει στοιχείων και μελετών που προήλθαν από τη συνεργασία της με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τον Ο.Ο.Σ.Α., και θεσμοθέτησε την εθνική στρατηγική δημοσίων συμβάσεων και το σχετικό σχέδιο δράσης για την πενταετία 2016-2020 (Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ., 2016α, σελ. 24-29).

Το σχέδιο στρατηγικής περιλαμβάνει 4 στρατηγικές κατευθύνσεις, με περαιτέρω ανάλυση σε στόχους και δέσμες δράσεις. Μια από τις 4 στρατηγικές κατευθύνσεις είναι η ολοκλήρωση του εκσυγχρονισμού του συστήματος των δημοσίων συμβάσεων με τη χρήση νέων τεχνικών και εργαλείων Τ.Π.Ε. (Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ., 2016α, σελ. 24-29).

3.6.3 Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Ελεγκτικών Υπηρεσιών ELENXIS

Το Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Ελεγκτικών Υπηρεσιών- ΟΠΣΕΥ (ELENXIS) αναπτύχθηκε στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ψηφιακή Σύγκλιση» για το Ε.Σ.Π.Α. 2007-2013, και συγχρηματοδοτήθηκε από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Δημιουργήθηκε για την πλήρη υποστήριξη όλων των Ελεγκτικών Υπηρεσιών του ΥΠ.ΟΙΚ. (Σώμα Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος (Σ.Δ.Ο.Ε.), Φορολογικές Ελεγκτικές Υπηρεσίες, Τελωνειακές Ελεγκτικές Υπηρεσίες) και για το σύνολο του ελεγκτικού τους έργου. Με τη χρήση του συστήματος αυτοματοποιούνται οι εργασίες των ελεγκτικών υπηρεσιών του ΥΠ.ΟΙΚ. με σκοπό την καλύτερη λειτουργία τους, την αύξηση της αποτελεσματικότητας, την επιτάχυνση του ελεγκτικού τους έργου για την αντιμετώπιση της φοροδιαφυγής (Υπουργείο Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, 2013, σελ.8 & Υπουργείο Οικονομίας Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, 2010, σελ. 4).

Ειδικότερα μέσω του συστήματος πραγματοποιείται:

- ❖ Η στόχευση των ελέγχων: Ο εντοπισμός των προς έλεγχο υποθέσεων πραγματοποιείται μέσω της αξιοποίησης των σύγχρονων ηλεκτρονικών εργαλείων επεξεργασίας και ανάλυσης δεδομένων, βάσει προκαθορισμένων κριτηρίων και μετά τη διασταύρωση των στοιχείων που προέρχονται από τα πληροφοριακά συστήματα της φορολογικής και τελωνειακής διοίκησης, με πληροφορίες από λοιπές υπηρεσίες του ιδιωτικού και δημόσιου τομέα.
- ❖ Η διενέργεια ελέγχων: Οι έλεγχοι διενεργούνται τυποποιημένα βάσει προκαθορισμένων διαδικασιών, με τη χρήση αυτοματισμών και ειδικών υπηρεσιακών εντύπων.
- ❖ Η διαχείριση ελέγχων: Η διαχείριση των ελέγχων πραγματοποιείται μέσω αυτοματοποιημένης διαδικασίας με συγκεκριμένη ακολουθία βημάτων που δίνει τη δυνατότητα άντλησης στατιστικών στοιχείων αναφορικά με το ελεγκτικό έργο των υπηρεσιών.

Στο ELENXIS και επομένως στα ψηφιοποιημένα δεδομένα του βάσει των ανωτέρω, έχουν ήδη πρόσβαση ο Εισαγγελέας Εγκλημάτων Διαφθοράς, το Σ.Δ.Ο.Ε, η Οικονομική Αστυνομία και η Αρχή Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες και της Χρηματοδότησης της Τρομοκρατίας και

Ελέγχου των Δηλώσεων Περιουσιακής Κατάστασης, προς διευκόλυνση του ελεγκτικού τους έργου για την καταπολέμηση της διαφθοράς (ΓΕ.Γ.ΚΑ.Δ., 2016c, σελ.1-6).

3.6.4 Σύστημα Μητρώων Τραπεζικών Λογαριασμών

Το Σύστημα Μητρώων Τραπεζικών Λογαριασμών (Σ.Μ.Τ.Λ.) συστάθηκε με το αρ. 62 του ν. 4170/2013 με σκοπό να διασφαλίσει την ηλεκτρονική διασύνδεση των ελεγκτικών μηχανισμών του δημοσίου με τα πιστωτικά ιδρύματα. Το σύστημα ξεκίνησε να λειτουργεί το Δεκέμβριο του 2013, ενώ πραγματοποιήθηκε μεταβολή της λειτουργίας του και ουσιαστικά επέκτασή του, το Σεπτέμβριο του 2015.

Η σύσταση και λειτουργία του συγκεκριμένου ηλεκτρονικού συστήματος καθιστά δυνατή μέσω αυτοματοποιημένης διαδικασίας την παροχή πληροφοριών και δεδομένων που κατέχουν τα πιστωτικά ιδρύματα αναφορικά με φυσικά ή νομικά πρόσωπα, μετά την αποστολή σχετικού αιτήματος από υπηρεσίες και φορείς του δημοσίου, που έχουν δικαίωμα πρόσβασης. Τα αιτήματα άρσης τραπεζικού απορρήτου και διαβίβασης πληροφοριών αποστέλλονται ηλεκτρονικά μέσω συγκεκριμένου πληροφοριακού συστήματος και ανήκουν σε 2 κατηγορίες. Η πρώτη κατηγορία περιλαμβάνει τα αιτήματα αναφορικά με την Ύπαρξη και τα Υπόλοιπα Καταθετικών Λογαριασμών, ενώ η δεύτερη κατηγορία περιλαμβάνει τα αιτήματα αναφορικά με τις Κινήσεις Καταθετικών Λογαριασμών. Μέσω της πρώτης κατηγορίας αιτημάτων, ο φορέας αιτείται αν συγκεκριμένο ΑΦΜ Φυσικού ή Νομικού Προσώπου είναι πελάτης του συγκεκριμένου Πιστωτικού Ιδρύματος. Η απάντηση η οποία λαμβάνεται ηλεκτρονικά από το φορέα αποστολής του αιτήματος, περιλαμβάνει ως στοιχεία την ύπαρξη ή όχι τραπεζικών λογαριασμών, το είδος του κάθε λογαριασμού, καθώς και το υπόλοιπο του. Μέσω της δεύτερης κατηγορίας, ο φορέας αιτείται και ενημερώνεται ηλεκτρονικά για το σύνολο των λογιστικών κινήσεων συγκεκριμένου τραπεζικού λογαριασμού και για συγκεκριμένη χρονική περίοδο. Τα Πιστωτικά Ιδρύματα είναι υποχρεωμένα να απαντήσουν εντός της ορισμένης προθεσμίας ανάλογα με την κατηγορία του αιτήματος. Οι πληροφορίες που ανταλλάσσονται στο πλαίσιο της ανωτέρω διαδικασίας είναι κρυπτογραφημένες για λόγους ασφάλειας και εμπιστευτικότητας. Ολόκληρη η διαδικασία και οι τεχνικές της προδιαγραφές περιγράφονται αναλυτικά στο Παράρτημα Δ' Κανονισμός Διαχείρισης και Λειτουργίας του Συστήματος Μητρώων Τραπεζικών Λογαριασμών και Λογαριασμών Πληρωμών της εγκυκλίου ΠΟΛ. 1202/10-9-2015 (αρ. 62 του ν. 4170/2013, ΠΟΛ. 1202/10-9-2015).

Στους φορείς του δημοσίου που ασκούν ελεγκτικό έργο και έχουν δικαίωμα πρόσβασης στο Σ.Μ.Τ.Α. περιλαμβάνονται το σύνολο των υπηρεσιών της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων και του Σώματος Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος του Υπουργείου Οικονομικών, οι υπηρεσίες του Κέντρου Είσπραξης Ασφαλιστικών Οφειλών του Ι.Κ.Α., ο Οικονομικός Εισαγγελέας, ο Εισαγγελέας Εγκλημάτων Διαφθοράς, η Οικονομική Αστυνομία, η Αρχή Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες και της Χρηματοδότησης της Τρομοκρατίας και Ελέγχου των Δηλώσεων Περιουσιακής Κατάστασης. Το εν λόγω πληροφοριακό σύστημα αναπτύχθηκε για να συνδράμει ουσιαστικά στο έργο των ελεγκτικών μηχανισμών κατά της διαφθοράς, καθώς παρέχει πολύτιμες πληροφορίες με μεγάλη ταχύτητα και ακρίβεια.

3.6.5 Σύστημα Υποβολής Δήλωσης Περιουσιακής Κατάστασης

Μέσω του ολοκληρωμένου πληροφοριακού συστήματος ΠΟΘΕΝ, το οποίο υλοποιήθηκε εντός των ορίων του Ε.Π. «Ψηφιακή Σύγκλιση» και ξεκίνησε η λειτουργία του το Δεκέμβρη του 2015 στην ηλεκτρονική διεύθυνση <https://www.pothen.gr/> είναι πλέον δυνατή η ηλεκτρονική υποβολή των δηλώσεων περιουσιακής κατάστασης και των δηλώσεων οικονομικών συμφερόντων, από όλα τα υπόχρεα πρόσωπα του Ν. 3213/2003 προς:

- τον Γενικό Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης.
- την Γ' Μονάδα Ελέγχου των Δηλώσεων Περιουσιακής Κατάστασης της Αρχής Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες και της Χρηματοδότησης της Τρομοκρατίας και Ελέγχου των Δηλώσεων Περιουσιακής Κατάστασης.
- τον εποπτεύοντα την Υπηρεσία Εσωτερικών Υποθέσεων της Ελληνικής Αστυνομίας εισαγγελικό λειτουργό της Εισαγγελίας Εφετών Αθηνών.
- τον αρμόδιο εισαγγελικό λειτουργό της Εισαγγελίας Εφετών Πειραιά, ο οποίος έχει οριστεί για το έργο αυτό από τον Προϊστάμενο της οικείας Εισαγγελίας και επικουρείται προς τούτο από την Υπηρεσία Εσωτερικών Υποθέσεων του Λιμενικού Σώματος Ελληνικής Ακτοφυλακής (Κ.Υ.Α. αριθ. πρωτ.: 1846/13.10.2016, 2016, σελ. 104).

Παράλληλα, βάσει του άρθρου 229 του ν. 4281/2014 (ΦΕΚ Α' 160/2014), οι υπόχρεοι υποβολής Δήλωσης Περιουσιακής Κατάστασης, συνυποβάλλουν

υποχρεωτικά εντός της ίδιας προθεσμίας, τη Δήλωση Οικονομικών Συμφερόντων των ιδίων και των συζύγων τους.

Η ηλεκτρονική υποβολή της Δ.Π.Κ. πραγματοποιείται με τη χρήση των κωδικών του TAXISnet. Επιπλέον, ο υπόχρεος ερωτάται για το αν επιθυμεί να πραγματοποιηθεί αυτόματα μεταφορά και συμπλήρωση των στοιχείων αναφορικά με τα εισοδήματα και τα ακίνητα του, βάσει των δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος και ακινήτων όπως αυτές τηρούνται ηλεκτρονικά στη φορολογική διοίκηση. Αρμόδια, για την επεξεργασία των δεδομένων περιουσιακής κατάστασης που συλλέγονται μέσω της συγκεκριμένης ενιαίας διαδικτυακής εφαρμογής, είναι τα προαναφερόμενα όργανα ελέγχου, αποκλειστικά και μόνο για τους ελεγχόμενους αρμοδιότητάς τους. Τα αρμόδια όργανα κατά το στάδιο ελέγχου των Δ.Π.Κ. έχουν στη διάθεση τους από τη φορολογική διοίκηση, δεδομένα για όλες τις πιθανές τροποποιήσεις των παραπάνω δηλώσεων εισοδήματος και ακινήτων που αφορούν τους υπόχρεους. Συγχρόνως με τη Δ.Π.Κ. ο υπόχρεος υποβάλλει ηλεκτρονικά και τη Δ.Ο.Σ. (Κ.Υ.Α. αριθμ. πρωτ.: 1846/13.10.2016, 2016, σελ. 104).

Η ανάπτυξη και λειτουργία της ηλεκτρονικής εφαρμογής του «ΠΟΘΕΝ» έχει ως στόχο (Γ.Ε.Δ.Δ., 2016b, σελ. 246):

- Να διευκολύνει τους υπόχρεους στην υποβολή των δηλώσεων και γενικότερα να συμβάλλει στην επιτάχυνση ολόκληρης της διαδικασίας υποβολής, επεξεργασίας και ελέγχου.
- Να συντελέσει, μέσω της διασταύρωσης των δεδομένων με στοιχεία από τρίτες πηγές, στον έλεγχο και τη διασφάλιση της εγκυρότητας των υποβιβλημένων Δ.Π.Κ.
- Να συμβάλλει σημαντικά στην αντιμετώπιση της διαφθοράς, μέσω της αντικειμενικότητας που επιτυγχάνεται από την αυτοματοποίηση του ελέγχου των Δ.Π.Κ..
- Να συνδράμει ουσιαστικά στην βελτίωση της αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας των ελεγκτικών μηχανισμών, μέσω της εξοικονόμησης ανθρωπίνων πόρων, της αύξησης της διαφάνειας, της μείωσης του κόστους.

Μέσω της μηχανογράφησης και αυτοματοποίησης της διαδικασίας πραγματοποιείται με μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα και ταχύτητα η επεξεργασία και ο έλεγχος των δηλώσεων. Με αυτό τον τρόπο διευκολύνονται οι ελεγκτικοί μηχανισμοί στο έργο τους κατά της διαφθοράς.

3.6.6 Σύστημα Σώματος Επιθεωρητών - Ελεγκτών Δημόσιας Διοίκησης (Σ.Ε.Ε.Δ.Δ.)

Στην ιστοσελίδα του Σ.Ε.Ε.Δ.Δ., τέθηκε σε εφαρμογή το 2014 ένα πληροφοριακό σύστημα προς χρήση από τους φορείς αρμοδιότητάς του, που φέρει τον τίτλο «Σύστημα καταχώρισης και παρακολούθησης πειθαρχικών υποθέσεων υπάλληλων δημοσίων φορέων».

Το ανωτέρω σύστημα, σχεδιάστηκε και υλοποιήθηκε βάσει των σχετικών με το πειθαρχικό δίκαιο νομοθετικών διατάξεων. Βασικό στόχο έχει να καλύψει τις ανάγκες καταχώρισης και επεξεργασίας των δεδομένων, που αφορούν τις πειθαρχικές διαδικασίες για υπαλλήλους δημοσίων φορέων προκειμένου να διασφαλιστεί η ταχεία, αποτελεσματική και με ασφάλεια συλλογή των απαραίτητων στοιχείων για την παρακολούθηση των πειθαρχικών διαδικασιών. Η καταχώριση πραγματοποιείται από τους χρήστες που είναι πιστοποιημένοι στο σύστημα, ενώ παρατηρήθηκε καθυστέρηση στη συγκεκριμένη διαδικασία πιστοποίησης. Ειδικότερα, το Σ.Ε.Ε.Δ.Δ. απέστειλε στις 19 Ιουνίου 2014 εγκύκλιο με την οποία ενημέρωνε τις Διευθύνσεις Διοικητικού/Προσωπικού των φορέων αρμοδιότητάς του, σχετικά με τη διαδικασία πιστοποίησης που οφείλουν να ακολουθήσουν για την εξασφάλιση της πρόσβασής τους στο σύστημα, καθώς και για την υποχρέωση ενημέρωσης του εν λόγω συστήματος. Εξαιτίας της μη πραγματοποίησης των αναγκαίων ενεργειών από μεγάλο ποσοστό των φορέων για την πιστοποίηση τους, στις 24 Ιουνίου 2015 απεστάλη δεύτερη εγκύκλιος υπενθύμισης (<http://www.seedd.gr/>). Ως αποτέλεσμα των ανωτέρω καθυστερήσεων, επί συνόλου περίπου 2.506 φορέων της δημόσιας διοίκησης αρμοδιότητας του Σ.Ε.Ε.Δ.Δ., που έχουν καταχωρηθεί στο σύστημα, είχαν πιστοποιηθεί με κωδικούς πρόσβασης έως και την 7-6-2016 οι 708 φορείς. Από τους πιστοποιημένους φορείς σε καταχώριση είχαν προχωρήσει μόνο οι 397. Βάσει των περιορισμένων στοιχείων που είχαν ως τότε καταχωρηθεί, διώχθηκαν ποινικά 38 υπάλληλοι, αναφορικά με τα αδικήματα της πλαστογραφίας, παθητικής και ενεργητικής δωροδοκίας, απιστίας, υπεξαίρεσης και απάτης και τους επιβλήθηκαν ποινές βάσει των αντίστοιχων άρθρων του ποινικού κώδικα μετά από σχετικές καταδικαστικές αποφάσεις των ποινικών δικαστηρίων (ΓΕ.Γ.ΚΑ.Δ., 2016b, σελ. 123).

3.6.7 Πρόγραμμα Διαύγεια

Βάσει του ν.3861/2010, υλοποιήθηκε το πρόγραμμα Διαύγεια στον δικτυακό τόπο <https://diavgeia.gov.gr/>. Η λειτουργία του ξεκίνησε τον Οκτώβριο του 2010, ενώ από

τον Ιούνιο του 2014 λειτουργεί με βελτιώσεις, ως Διαύγεια II. Στον συγκεκριμένο δικτυακό τόπο, υπάρχει η υποχρέωση ανάρτησης των νόμων, των κανονιστικών πράξεων και λοιπών πράξεων των κυβερνητικών και διοικητικών οργάνων του δημοσίου. Σε αυτές περιλαμβάνονται οι δημόσιες δαπάνες και μέσω της δημοσιότητας τους, επιτυγχάνεται η ενίσχυση της διαφάνειας τους, που αποτελεί στόχο του εθνικού σχεδίου για την καταπολέμηση της διαφθοράς. Με τη ψήφιση του ν.4305/2014 πραγματοποιήθηκε προσαρμογή της εθνικής νομοθεσίας στις διατάξεις της οδηγίας 2013/37 Ε.Ε. για την ανοικτή διάθεση και περαιτέρω χρήση των πληροφοριών του δημόσιου τομέα. Επιπλέον, βάσει του αρ. 15 ν.4305/2014 οι δημόσιοι φορείς είναι υποχρεωμένοι να δημοσιεύουν στο πρόγραμμα Διαύγεια τα στοιχεία εκτέλεσης των προϋπολογισμών τους. Η ανάρτηση και επεξεργασία των πράξεων πραγματοποιείται από αρμόδιο δημόσιο υπάλληλο του φορέα έκδοσης τους, με τη χρήση ειδικών κωδικών πρόσβασης που έχει λάβει με την ολοκλήρωση της διαδικασίας εγγραφής του στο σύστημα. Οι πολίτες έχουν τη δυνατότητα πρόσβασης στην ιστοσελίδα και αναζήτησης οποιασδήποτε πράξης, χωρίς να απαιτείται η εγγραφή τους. Στην περίπτωση, όμως που κάποιος πολίτης το επιθυμεί, μπορεί να εγγραφεί ως χρήστης του συστήματος, οπότε πέρα από την αναζήτηση πράξεων, του παρέχεται η δυνατότητα αποθήκευσης των σχετικών πράξεων στο λογαριασμό του και υποβολής σχολίου για πιθανό πρόβλημα που εντοπίζει σε συγκεκριμένη πράξη.

Στην ιστοσελίδα είναι διαθέσιμες με τη μορφή ερωτήσεων-απαντήσεων πληροφορίες σχετικά με τις διαδικασίες ανάρτησης και αναζήτησης των πράξεων, καθώς και εκπαιδευτικό υλικό με οδηγίες αναφορικά με τις διαδικασίες εγγραφής και εισόδου στο σύστημα, αναζήτησης των πράξεων που έχουν αναρτηθεί και υποβολής επιστημόσεων επί των εν λόγω πράξεων. Επομένως, μέσω του προγράμματος Διαύγεια πραγματοποιείται η δημοσιοποίηση των πράξεων της δημόσιας διοίκησης, δίνοντας τη δυνατότητα στους πολίτες να λαμβάνουν γνώση για τη διοικητική δράση και ενισχύοντας με αυτό τον τρόπο τη διαφάνεια και τη λογοδοσία στους δημόσιους φορείς (<https://diavgeia.gov.gr/>).

3.6.8 Εφαρμογή ηλεκτρονικής απογραφής δημοσίων υπαλλήλων

Μέσω του δικτυακού τόπου <https://apografi.gov.gr> έγινε η απογραφή των υπαλλήλων του δημοσίου, των Ν.Π.Δ.Δ. Ν.Π.Ι.Δ., των Ο.Τ.Α και λοιπών φορέων του ευρύτερου δημόσιου τομέα. Η όλη διαδικασία που είχε ως στόχο να γίνει γνωστός στο δημόσιο ο

ακριβής αριθμός των μισθοδοτούμενων υπαλλήλων, καθώς και οι αμοιβές τους, συνάντησε καθυστερήσεις και γι' αυτό το λόγο εκδόθηκαν αλληπάλληλες εγκύκλιοι προς τους υπόχρεους για την απογραφή τους. Στη συνέχεια, στο πλαίσιο του Ε.Σ.Π.Α. 2007-2013 για το Ε.Π. Διοικητική Μεταρρύθμιση, εξελίχθηκε και το 2015 ξεκίνησε να λειτουργεί ως νέα εφαρμογή του Μητρώου Ανθρώπινου Δυναμικού του Ελληνικού Δημοσίου που στοχεύει στην παροχή όλων των απαραίτητων δεδομένων και εφαρμογών για την αποτελεσματικότερη διαχείριση του ανθρώπινου δυναμικού όλου του δημοσίου (περιλαμβανομένων και των Ν.Π.Ι.Δ.) (<https://apografi.gov.gr>).

3.7 Ανακεφαλαίωση

Στο παρόν κεφάλαιο, πραγματοποιήθηκε επισκόπηση των πλεονεκτημάτων της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, καθώς και των παραγόντων που είναι απαραίτητοι για την επιτυχή ανάπτυξή της, με σκοπό την αξιοποίηση των Τ.Π.Ε. στον αγώνα κατά της διαφθοράς. Ακολούθησε συνοπτική αναφορά στα επιχειρησιακά προγράμματα και την εθνική στρατηγική που έχει ακολουθήσει η χώρα μας για την ανάπτυξη της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης εντός των ορίων της Ε.Ε., καθώς και στο εθνικό σχέδιο κατά της διαφθοράς. Το κεφάλαιο ολοκληρώθηκε με την παρουσίαση σημαντικών πληροφοριακών συστημάτων που έχουν αναπτυχθεί το τελευταίο διάστημα στη χώρα μας, προκειμένου να γίνουν κατανοητές οι αλλαγές που επέρχονται στη δημόσια διοίκηση και ο τρόπος με τον οποίο τα ηλεκτρονικά αυτά συστήματα, παρά τα όποια εμπόδια και τυχόν προβλήματα εμφανίζονται κατά την εφαρμογή τους, συνδράμουν στην ενίσχυση των αρχών της καλής διακυβέρνησης και την αντιμετώπιση της διαφθοράς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

Έρευνα

4.1 Εισαγωγή

Στα τρία πρώτα κεφάλαια της εργασίας για τη θεωρητική προσέγγιση του αντικειμένου της εργασίας πραγματοποιήθηκε βιβλιογραφική επισκόπηση, μέσω της αναζήτησης σε καταλόγους βιβλιοθηκών και στο διαδίκτυο. Χρησιμοποιήθηκαν επομένως, ως πηγές, δημοσιευμένα άρθρα, εργασίες, βιβλία, μελέτες, νόμοι και ιστοσελίδες. Το παρόν τέταρτο κεφάλαιο έχει σκοπό να προσεγγίσει και να διερευνήσει σε εμπειρικό επίπεδο το φαινόμενο της διαφθοράς στο δημόσιο τομέα και τη συμβολή της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης στην αντιμετώπισή της.

4.2 Ερευνητική μεθοδολογία

Στο πλαίσιο της παρούσας εργασίας, για τη διεξαγωγή πρωτογενούς έρευνας και με σκοπό να αναδειχθεί η συμβολή της επιτυχούς ανάπτυξης της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης στην καταπολέμηση της διαφθοράς στο δημόσιο τομέα, καταρτίστηκε ειδικά δομημένο ερωτηματολόγιο, το οποίο περιλαμβάνει κυρίως ερωτήσεις κλειστού τύπου με χρήση κλίμακας τύπου Likert πέντε βαθμών.

Αποφασίστηκε το ερωτηματολόγιο να απευθυνθεί σε δημοσίους υπαλλήλους, καθώς κρίνεται ως ιδιαίτερα σημαντική η διερεύνηση των απόψεων των ίδιων των δημοσίων υπαλλήλων αναφορικά με την αποτελεσματικότητα της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης και τη συμβολή που μπορεί να έχει στην καταπολέμηση της διαφθοράς στο δημόσιο τομέα. Εξάλλου, οι δημόσιοι υπάλληλοι έχουν πληρέστερη εικόνα του ρόλου που διαδραματίζει η ηλεκτρονική διακυβέρνηση στις διάφορες εκφάνσεις της δημόσιας διοίκησης, καθώς έχουν σαφή αντίληψη της εσωτερικής οργάνωσης, των εσωτερικών διαδικασιών του δημοσίου τομέα και του τρόπου παροχής των υπηρεσιών προς τους πολίτες και πως όλα τα ανωτέρω διαμορφώνονται μέσω της υιοθέτησης νέων τεχνολογιών. Επίσης, η επιλογή των δημοσίων υπαλλήλων έναντι των πολιτών γενικότερα, πηγάζει από το γεγονός ότι η ηλεκτρονική διακυβέρνηση αναπτύσσεται στη χώρα μας κυρίως τα τελευταία χρόνια και υπάρχουν μεγάλες ομάδες του πληθυσμού, κυρίως μεγαλύτερων ηλικιών, που δεν χρησιμοποιούν εφαρμογές ηλεκτρονικής διακυβέρνησης. Εξάλλου, εξαιτίας των περιορισμένων δυνατοτήτων που υπάρχουν στο πλαίσιο μιας μεταπτυχιακής εργασίας, δεν είναι δυνατό να χρησιμοποιηθεί μεγάλος

πληθυσμός έρευνας. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι, προκειμένου να επιτευχθεί η απαιτούμενη αντιπροσωπευτικότητα και η αξιοπιστία του δείγματος, απαιτείται αντίστοιχα μεγάλο μέγεθος δείγματος, που όμως δεν είναι εφικτή ούτε η συγκέντρωση του, αλλά ούτε και η ανάλυση του. Για τους ανωτέρω λόγους, το ερωτηματολόγιο απευθύνθηκε σε ελεγκτές είσπραξης των Δ.Ο.Υ. και των ελεγκτικών κέντρων του Ν. Αττικής, καθώς η φορολογική διοίκηση έχει βρεθεί στο επίκεντρο τα τελευταία χρόνια εξαιτίας της οικονομικής κρίσης και αποτελεί ένα τομέα της δημόσιας διοίκησης όπου έχουν αναπτυχθεί και λειτουργούν εφαρμογές ηλεκτρονικής διακυβέρνησης. Μάλιστα, καθώς οι ελεγκτές είσπραξης εργάζονται στο νευραλγικό τομέα της είσπραξης των δημοσίων εσόδων χρησιμοποιούν καθημερινά τις συγκεκριμένες εφαρμογές και είναι σαφώς εξοικειωμένοι με τον τομέα της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης. Ειδικότερα, το ερωτηματολόγιο το οποίο περιλάμβανε συνολικά 17 ερωτήσεις κλειστού τύπου, εκ των οποίων 6 δημογραφικού περιεχομένου και 11 ειδικές, απευθύνθηκε σε τυχαίο δείγμα υπαλλήλων ελεγκτών είσπραξης προερχόμενων από 9 ΔΟΥ Α' Τάξης και 2 ελεγκτικά κέντρα από συνολικά 19 ΔΟΥ Α' Τάξης και 3 ελεγκτικά κέντρα του Ν. Αττικής.

Το θέμα της διαφθοράς είναι από τη φύση του ιδιαίτερα ευαίσθητο, γεγονός που ελήφθη υπόψη κατά τη διαμόρφωση των ερωτήσεων. Το ερωτηματολόγιο που διανεμήθηκε περιλάμβανε, επίσης, ειδική μνεία ότι διασφαλίζεται η ανωνυμία και η εμπιστευτικότητα και ότι τα δεδομένα συγκεντρώνονται για να χρησιμοποιηθούν αποκλειστικά για την πραγματοποίηση της συγκεκριμένης έρευνας.

4.3 Βασικές ερευνητικές υποθέσεις

Σκοπός του ερωτηματολογίου, όπως ήδη αναφέρθηκε, είναι να διερευνηθεί αν οι εργαζόμενοι θεωρούν ότι η ανάπτυξη της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης μπορεί να συμβάλει αποτελεσματικά στην καταπολέμηση και τον περιορισμό της διαφθοράς στο δημόσιο τομέα της χώρας μας. Συγκεκριμένα, η έρευνα στοχεύει στην καταγραφή των απόψεων των εργαζομένων σχετικά με το επίπεδο διαφθοράς στο δημόσιο τομέα της χώρας μας, το επίπεδο ηλεκτρονικής διακυβέρνησης και αν θεωρούν ότι υφίστανται βασικές προϋποθέσεις για την ανάπτυξη της. Επίσης, εξετάζονται οι απόψεις των εργαζομένων όσον αφορά τους παράγοντες με τους οποίους είναι σημαντικό να συνδυάζεται η ανάπτυξη της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης για την αποτελεσματική αντιμετώπιση της διαφθοράς. Θα εξεταστεί αν η ανάπτυξη της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, θεωρείται ότι μπορεί να οδηγήσει σε μεγαλύτερη διαφάνεια, λογοδοσία, απλοποίηση διαδικασιών και μείωση της γραφειοκρατίας στη δημόσια

διοίκηση, περιορίζοντας έτσι τις ευκαιρίες για πράξεις διαφθοράς και αυξάνοντας τις δυνατότητες για την αντιμετώπισή της. Στο πλαίσιο αυτό, θα διερευνηθούν οι επιδράσεις των δημογραφικών στοιχείων στις απόψεις των ελεγκτών είσπραξης για το επίπεδο διαφθοράς και ηλεκτρονικής διακυβέρνησης της χώρας μας και στη σημασία που αποδίδουν στην ανάπτυξη της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, ως μέσο καταπολέμησης της διαφθοράς. Επομένως, θα διερευνηθεί αν παράγοντες όπως η ηλικία, τα χρόνια υπηρεσίας, η εκπαίδευση, η θέση που κατέχουν, η υπηρεσία όπου υπηρετούν διαφοροποιούν τις απόψεις των υπαλλήλων.

Με βάση τα ανωτέρω, οι ερευνητικές υποθέσεις προς διερεύνηση έχουν ως εξής:

1. Η διαφθορά αποτελεί σημαντικό πρόβλημα για το δημόσιο τομέα της χώρας μας.
2. Η ηλεκτρονική διακυβέρνηση στη χώρα μας βρίσκεται σε χαμηλό επίπεδο.
3. Υφίστανται βασικές προϋποθέσεις για την επιτυχή ανάπτυξη της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης.
4. Για την αποτελεσματική μείωση της διαφθοράς είναι σημαντικό, η ανάπτυξη της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης να συνδυάζεται με λοιπούς παράγοντες.
5. Η ηλεκτρονική διακυβέρνηση με τις δυνατότητες που προσφέρει βοηθά σημαντικά στην επίτευξη συγκεκριμένων στόχων για αποδοτική δημόσια διοίκηση με λιγότερη διαφθορά.
6. Η ηλεκτρονική διακυβέρνηση αυξάνει την αποτελεσματικότητα των ελέγχων στο δημόσιο τομέα.
7. Η ηλεκτρονική διακυβέρνηση ενισχύει τη λογοδοσία και την απόδοση ευθυνών στο δημόσιο τομέα.

Για τα στοιχεία που προέκυψαν από το ερωτηματολόγιο πραγματοποιήθηκε ανάλυση με τη χρήση του στατιστικού πακέτου SPSS.

4.4 Παρουσίαση των αποτελεσμάτων της έρευνας

Του κυρίου μέρους της έρευνας, προηγήθηκε η διενέργεια δοκιμαστικής έρευνας για την ανάδειξη τυχόν προβλημάτων κατανόησης και λοιπών αστοχιών αναφορικά με τις ερωτήσεις και του τρόπου που αυτές υποβάλλονται, έτσι ώστε να γίνουν οι απαραίτητες διορθώσεις. Συγκεκριμένα, το ερωτηματολόγιο συμπληρώθηκε από επτά υπαλλήλους που εργάζονται στη Διεύθυνση Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης (Δ.ΗΛΕ.Δ.), και ασχολούνται με το σχεδιασμό και την υλοποίηση ηλεκτρονικών εφαρμογών είσπραξης, καθώς και με την τεχνική υποστήριξη των ελεγκτών είσπραξης που εργάζονται στις Δ.Ο.Υ. και τα ελεγκτικά κέντρα. Επίσης, υπολογίστηκε ο συντελεστής alpha του

Cronbach για να ελεγχθεί η αξιοπιστία εσωτερικής συνέπειας του ερωτηματολογίου, να αξιολογηθεί δηλαδή η ομοιογένεια των ερωτήσεων του κύριου μέρους του ερωτηματολογίου. Η τιμή του συντελεστή για το ερωτηματολόγιο μας υπολογίστηκε με τη χρήση του SPSS, είναι ίση με 0,815, και καθώς τιμές υψηλότερες του 0,7 θεωρούνται αποδεκτές, η τιμή θεωρείται ικανοποιητική και περιγράφει υψηλή αξιοπιστία του ερωτηματολογίου (Ζαφειρόπουλος, 2015, σελ.134).

Η έρευνα πραγματοποιήθηκε τον Μάρτιο του 2017 και συμμετείχαν 127 ελεγκτές είσπραξης, οι οποίοι απασχολούνται σε 9 ΔΟΥ Α΄ Τάξης (ΔΟΥ Α΄ Αθηνών, ΔΟΥ Δ΄ Αθηνών, ΔΟΥ ΦΑΕ Αθηνών, ΔΟΥ Γλυφάδας, ΔΟΥ Κηφισιάς, ΔΟΥ Παλλήνης, ΔΟΥ Ε΄ Πειραιά, ΔΟΥ ΦΑΕ Πειραιά, ΔΟΥ Χολαργού) και 2 ελεγκτικά κέντρα [Επιχειρησιακή Μονάδα Είσπραξης (Ε.Μ.ΕΙΣ.) και Κέντρο Ελέγχου Φορολογούμενων Μεγάλου Πλούτου (ΚΕ.ΦΟ.ΜΕ.Π.)] του Ν. Αττικής.

Ακολουθεί η παρουσίαση των αποτελεσμάτων της έρευνας και συγκεκριμένα, στο πρώτο μέρος, παρατίθενται στοιχεία σε πίνακες και διαγράμματα αναφορικά με το προφίλ των συμμετεχόντων, ως αποτέλεσμα της περιγραφικής στατιστικής ανάλυσης που διενεργήθηκε με τη χρήση του SPSS επί των δεδομένων που συγκεντρώθηκαν από τις ερωτήσεις δημογραφικού χαρακτήρα. Στο δεύτερο μέρος εμφανίζονται αντίστοιχα αποτελέσματα της στατιστικής ανάλυσης που αφορούν τις ερωτήσεις του κυρίου μέρους του ερωτηματολογίου. Το τρίτο μέρος περιλαμβάνει επιλογή από τις συσχετίσεις που πραγματοποιήθηκαν μεταξύ των ερωτήσεων.

Προφίλ Συμμετεχόντων

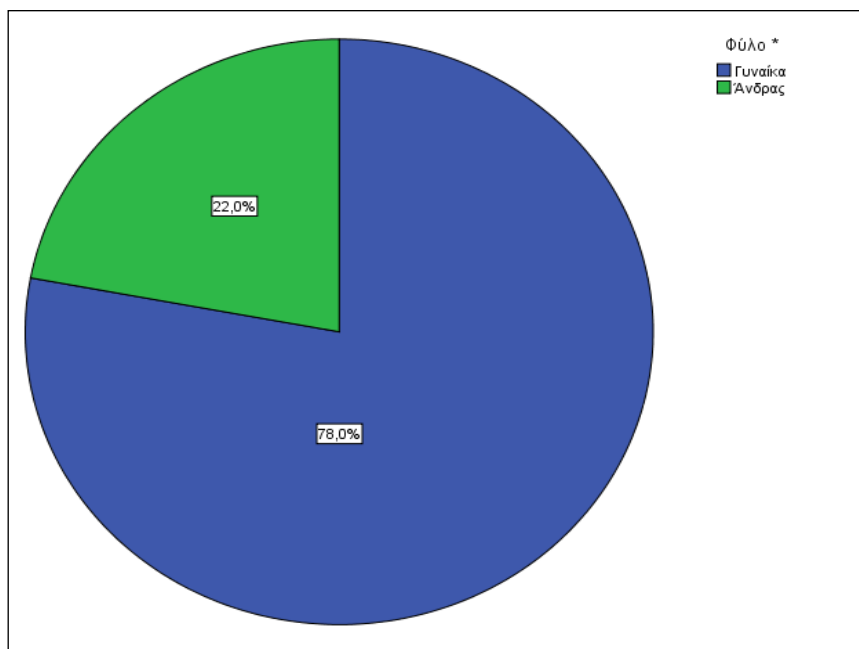
1. Φύλο

Το 78% των υπαλλήλων που συμμετείχαν στην έρευνα ήταν γυναίκες, ενώ το υπόλοιπο 22% ήταν άνδρες.

Πίνακας 4.1

Φύλο

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Γυναίκα	99	78,0	78,0	78,0
	Άνδρας	28	22,0	22,0	100,0
	Total	127	100,0	100,0	

Διάγραμμα 4.1

Φύλο

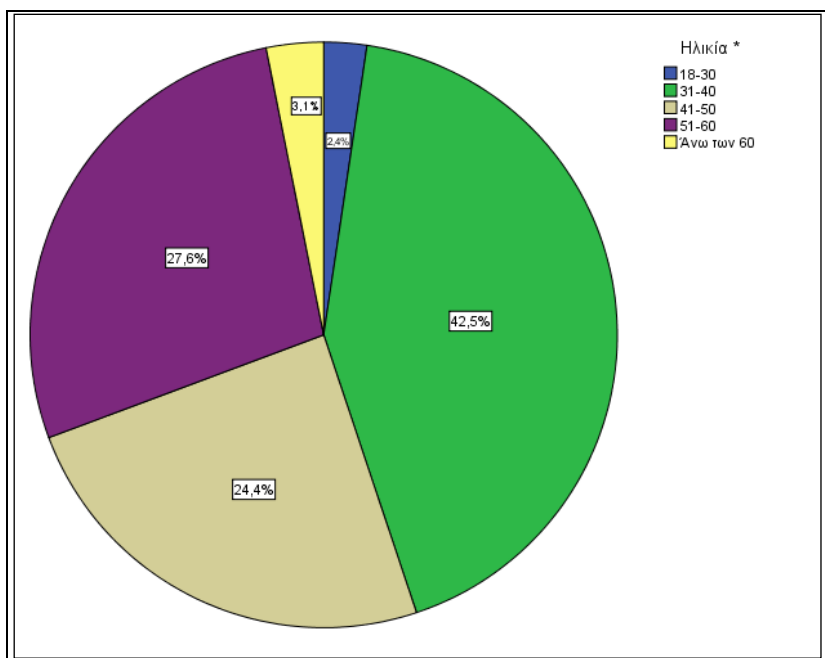
2. Ηλικία

Το 2,4% του δείγματος ανήκει στην ηλικιακή ομάδα 18-30 ετών, το 42,5% στην ομάδα 31-40 ετών, το 24,4% στην ομάδα 41-50 ετών, το 27,6% στην ομάδα 51-60 ετών και το 3,1% στην ομάδα άνω των 60 ετών. Επομένως, παρατηρείται υπεροχή της ηλικιακής ομάδας 31-40 ετών.

Πίνακας 4.2

Ηλικία

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid				
18-30	3	2,4	2,4	2,4
31-40	54	42,5	42,5	44,9
41-50	31	24,4	24,4	69,3
51-60	35	27,6	27,6	96,9
Άνω των 60	4	3,1	3,1	100,0
Total	127	100,0	100,0	

Διάγραμμα 4.2

Ηλικία

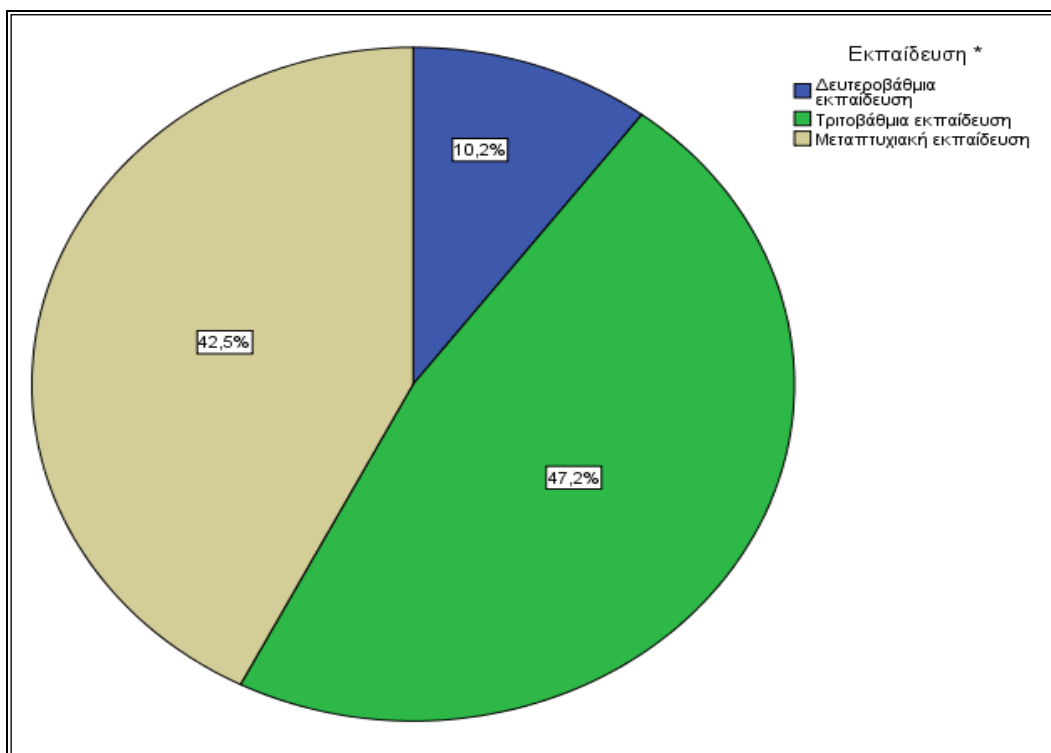
3. Εκπαίδευση

Αναφορικά με το μορφωτικό επίπεδο των ερωτηθέντων υπαλλήλων το 10,2% είναι απόφοιτοι λυκείου, ενώ η συντριπτική πλειοψηφία (αθροιστικό ποσοστό 89,8%) είναι πτυχιούχοι τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και μάλιστα το 42,5% επί του συνόλου είναι κάτοχοι μεταπτυχιακού διπλώματος.

Πίνακας 4.3

Εκπαίδευση

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Δευτεροβάθμια εκπαίδευση	13	10,2	10,2	10,2
Τριτοβάθμια εκπαίδευση	60	47,2	47,2	57,5
Μεταπτυχιακή εκπαίδευση	54	42,5	42,5	100,0
Total	127	100,0	100,0	

Διάγραμμα 4.3

Εκπαίδευση

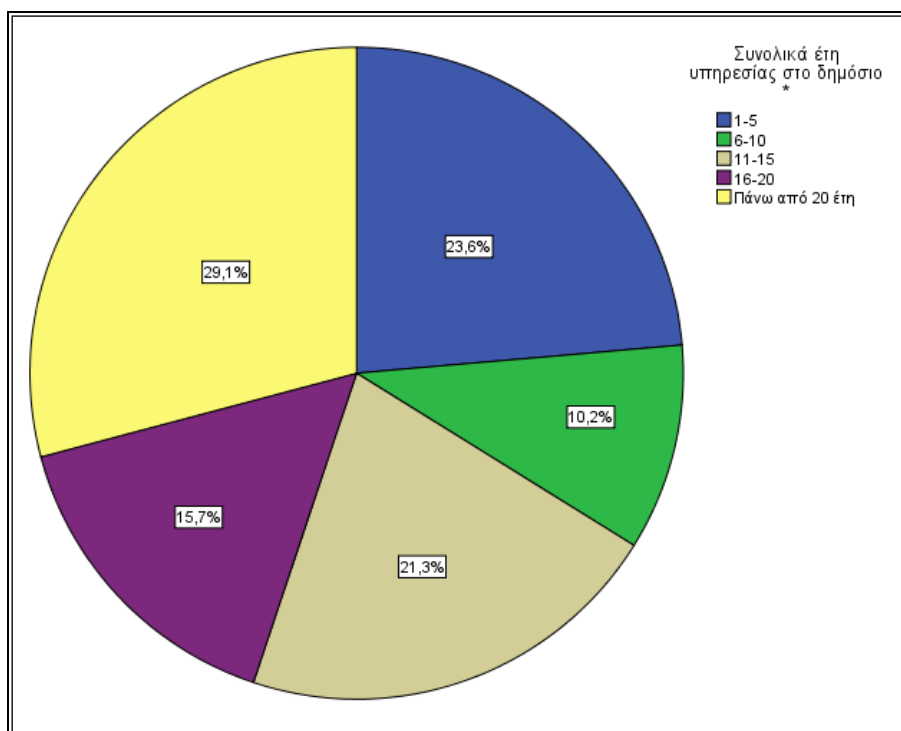
4. Συνολικά έτη υπηρεσίας στο δημόσιο

Όσον αφορά τα συνολικά έτη υπηρεσίας στο δημόσιο, το 23,6% του δείγματος εργάζεται στο δημόσιο από 1 έως 5 έτη, το 10,2% από 6 έως 10 έτη, το 21,3 % από 11 έως 15 έτη, το 15,7% από 16 έως 20 έτη και τέλος το 29,1% για περισσότερα από 20 έτη.

Πίνακας 4.4

Συνολικά έτη υπηρεσίας στο δημόσιο

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1-5	30	23,6	23,6
	6-10	13	10,2	33,9
	11-15	27	21,3	55,1
	16-20	20	15,7	70,9
	Πάνω από 20 έτη	37	29,1	100,0
Total	127	100,0	100,0	

Διάγραμμα 4.4

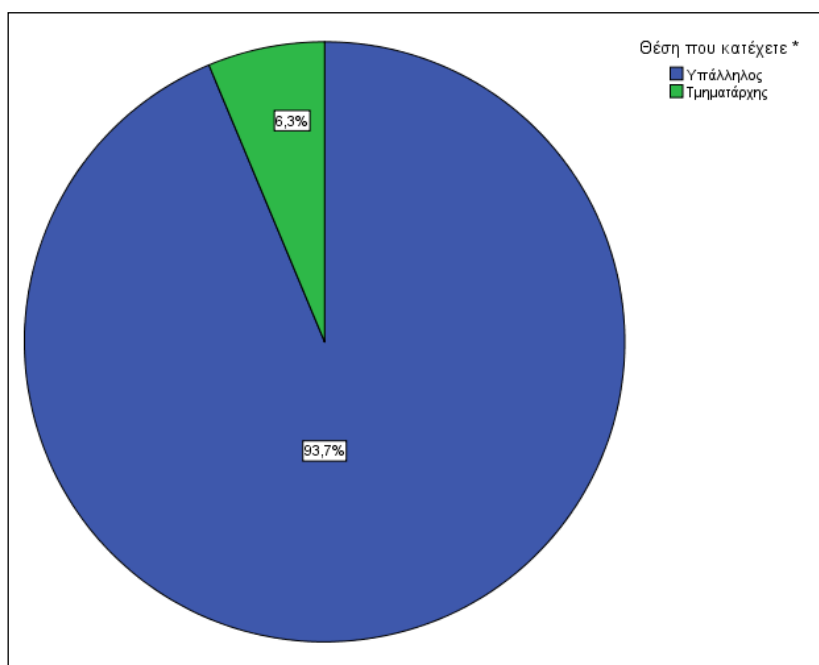
Συνολικά έτη υπηρεσίας στο δημόσιο

5. Θέση που κατέχετε

Το 93,7% του δείγματος κατέχουν θέση υπαλλήλου, ενώ το 6,3% θέση τμηματάρχη.

Πίνακας 4.5
Θέση που κατέχετε

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Υπάλληλος	119	93,7	93,7	93,7
Τμηματάρχης	8	6,3	6,3	100,0
Total	127	100,0	100,0	

Διάγραμμα 4.5
Θέση που κατέχετε

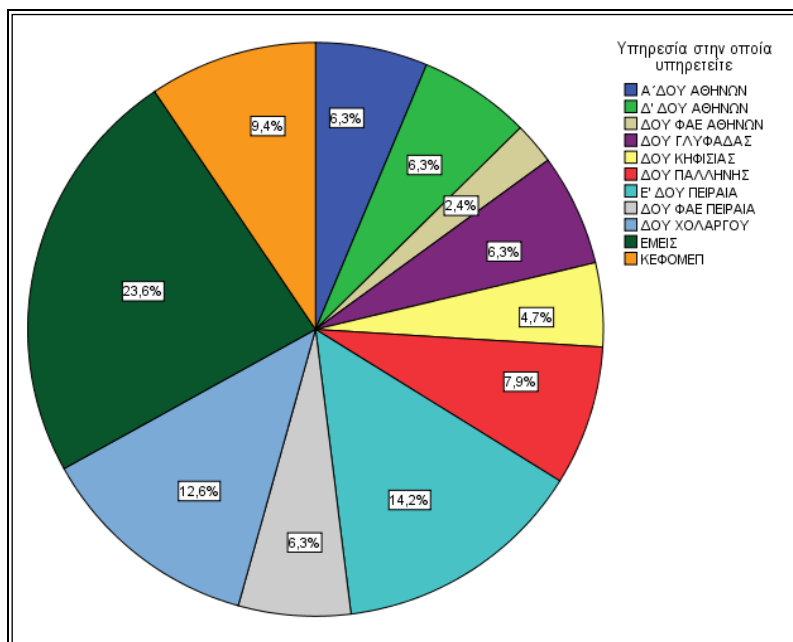
6. Υπηρεσία στην οποία υπηρετείτε

Το 6,3% των υπαλλήλων υπηρετούν στην Α' ΔΟΥ Αθηνών, το 6,3% στη Δ' ΔΟΥ Αθηνών, το 2,4% στη ΔΟΥ ΦΑΕ Αθηνών, το 6,3% στη ΔΟΥ Γλυφάδας, το 4,7% στη ΔΟΥ Κηφισιάς, το 7,9% στη ΔΟΥ Παλλήνης, το 14,2% στην Ε' ΔΟΥ Πειραιά, το 6,3% στη ΔΟΥ ΦΑΕ Πειραιά, το 12,6% στη ΔΟΥ Χολαργού, το 23,6% στην Ε.Μ.ΕΙΣ. και τέλος το 9,4% στο ΚΕ.ΦΟ.ΜΕ.Π..

Πίνακας 4.6

Υπηρεσία στην οποία υπηρετείτε

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Α' ΔΟΥ ΑΘΗΝΩΝ	8	6,3	6,3	6,3
Δ' ΔΟΥ ΑΘΗΝΩΝ	8	6,3	6,3	12,6
ΔΟΥ ΦΑΕ ΑΘΗΝΩΝ	3	2,4	2,4	15,0
ΔΟΥ ΓΛΥΦΑΔΑΣ	8	6,3	6,3	21,3
ΔΟΥ ΚΗΦΙΣΙΑΣ	6	4,7	4,7	26,0
ΔΟΥ ΠΑΛΛΗΝΗΣ	10	7,9	7,9	33,9
Ε' ΔΟΥ ΠΕΙΡΑΙΑ	18	14,2	14,2	48,0
ΔΟΥ ΦΑΕ ΠΕΙΡΑΙΑ	8	6,3	6,3	54,3
ΔΟΥ ΧΟΛΑΡΓΟΥ	16	12,6	12,6	66,9
ΕΜΕΙΣ	30	23,6	23,6	90,6
ΚΕΦΟΜΕΠ	12	9,4	9,4	100,0
Total	127	100,0	100,0	

Διάγραμμα 4.6

Υπηρεσία στην οποία υπηρετείτε

Κύριο μέρος του ερωτηματολογίου

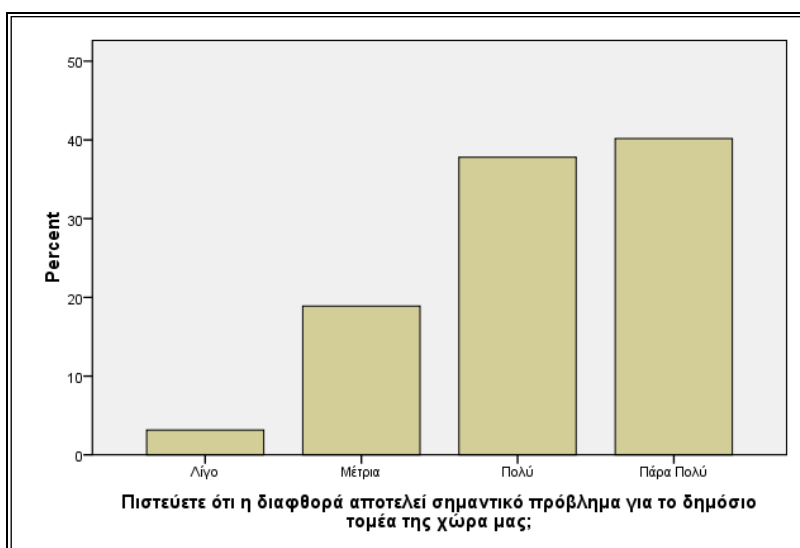
7. Πιστεύετε ότι η διαφθορά αποτελεί σημαντικό πρόβλημα για το δημόσιο τομέα της χώρα μας;

Η πλειοψηφία των ερωτηθέντων θεωρεί ότι η διαφθορά αποτελεί σημαντικό πρόβλημα για το δημόσιο τομέα της χώρα μας και συγκεκριμένα για το 37,8% των ερωτηθέντων η διαφθορά είναι πολύ σημαντικό πρόβλημα και για το 40,2% πάρα πολύ σημαντικό. Αντίθετα, μόλις το 3,1% του δείγματος θεωρεί ότι η διαφθορά δεν είναι σημαντικό πρόβλημα για το δημόσιο τομέα, ενώ το 18,9% ότι είναι μέτριας σημασίας.

Πίνακας 4.7

Πιστεύετε ότι η διαφθορά αποτελεί σημαντικό πρόβλημα για το δημόσιο τομέα της χώρα μας;

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Λίγο	4	3,1	3,1	3,1
Μέτρια	24	18,9	18,9	22,0
Πολύ	48	37,8	37,8	59,8
Πάρα Πολύ	51	40,2	40,2	100,0
Total	127	100,0	100,0	

Διάγραμμα 4.7

Πιστεύετε ότι η διαφθορά αποτελεί σημαντικό πρόβλημα για το δημόσιο τομέα της χώρα μας;

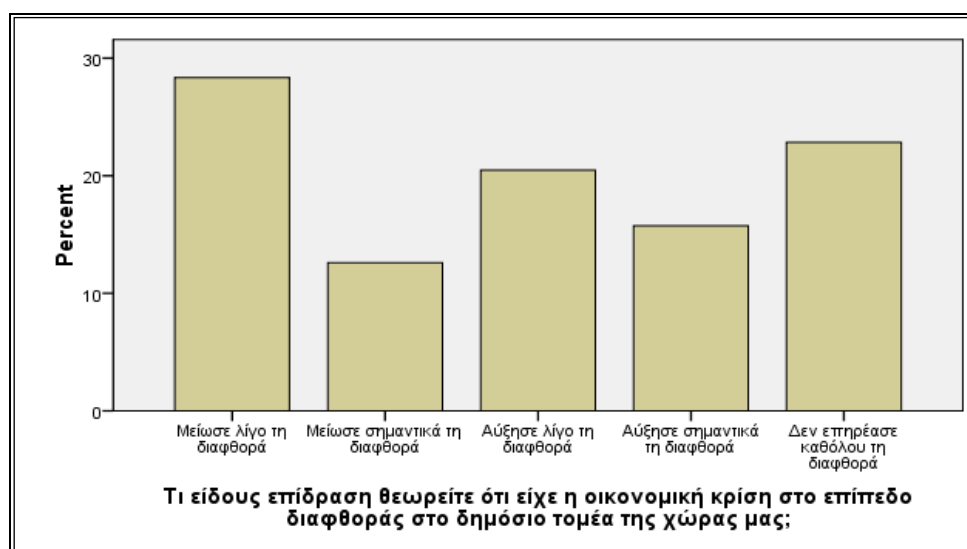
8. Τι είδους επίδραση θεωρείτε ότι είχε η οικονομική κρίση στο επίπεδο διαφθοράς στο δημόσιο τομέα της χώρας μας;

Στο παραπάνω ερώτημα οι απόψεις των ερωτηθέντων διαφοροποιούνται σημαντικά. Ειδικότερα, το 28,3% του δείγματος απάντησε ότι η οικονομική κρίση μείωσε λίγο τη διαφθορά, το 12,6% ότι η οικονομική κρίση μείωσε σημαντικά τη διαφθορά, ενώ αντίθετα το 20,5% απάντησε ότι η οικονομική κρίση αύξησε λίγο τη διαφθορά, το 15,7% ότι η οικονομική κρίση αύξησε σημαντικά τη διαφθορά και τέλος, το 22,8% ότι δεν επηρέασε καθόλου τη διαφθορά.

Πίνακας 4.8

Τι είδους επίδραση θεωρείτε ότι είχε η οικονομική κρίση στο επίπεδο διαφθοράς στο δημόσιο τομέα της χώρας μας;

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Μείωσε λίγο τη διαφθορά	36	28.3	28.3	28.3
Μείωσε σημαντικά τη διαφθορά	16	12.6	12.6	40.9
Αύξησε λίγο τη διαφθορά	26	20.5	20.5	61.4
Αύξησε σημαντικά τη διαφθορά	20	15.7	15.7	77.2
Δεν επηρέασε καθόλου τη	29	22.8	22.8	100.0
Total	127	100.0	100.0	

Διάγραμμα 4.8

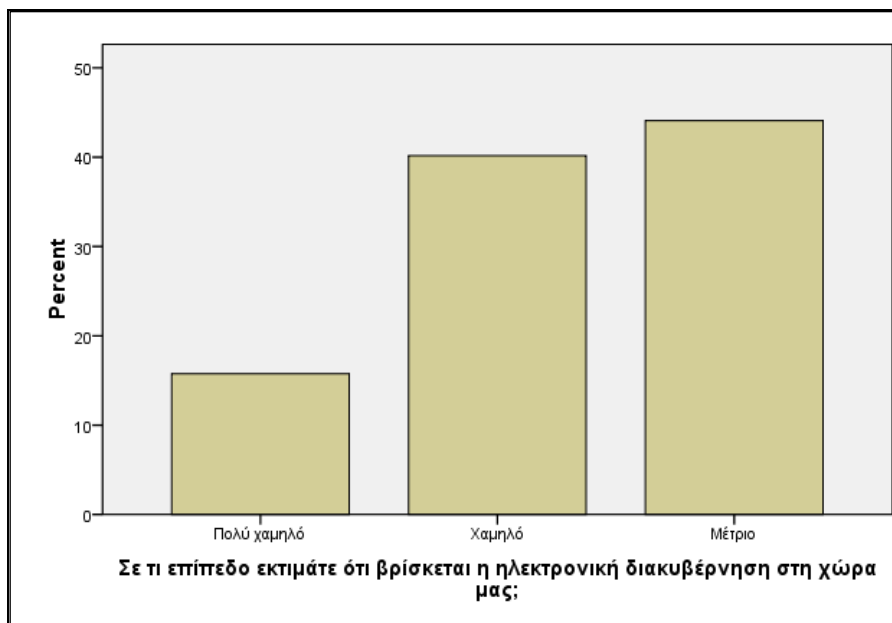
Εκτίμηση της επίδρασης που είχε η οικονομική κρίση στο επίπεδο διαφθοράς στο δημόσιο τομέα της χώρας μας

9. Σε τι επίπεδο εκτιμάτε ότι βρίσκεται η ηλεκτρονική διακυβέρνηση στη χώρα μας;

Βάσει των απαντήσεων στο ανωτέρω ερώτημα, το 15,7% του δείγματος εκτιμά ότι το επίπεδο της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης στη χώρα μας είναι πολύ χαμηλό, το 40,2% χαμηλό και το 44,1% μέτριο. Επομένως, όλοι οι υπάλληλοι που συμμετείχαν στην έρευνα εκτιμούν ότι το επίπεδο της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης στη χώρα μας είναι κάτω του μετρίου.

Πίνακας 4.9
Σε τι επίπεδο εκτιμάτε ότι βρίσκεται η ηλεκτρονική διακυβέρνηση στη χώρα μας;

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Πολύ χαμηλό	20	15,7	15,7	15,7
Χαμηλό	51	40,2	40,2	55,9
Μέτριο	56	44,1	44,1	100,0
Total	127	100,0	100,0	

Διάγραμμα 4.9

Εκτίμηση του επιπέδου ηλεκτρονικής διακυβέρνησης στη χώρα μας.

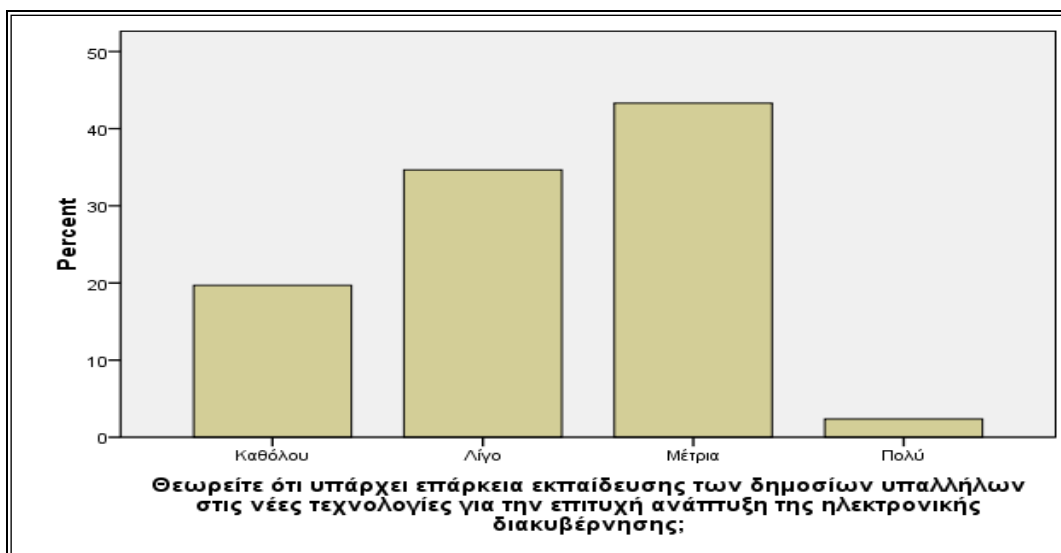
10. Θεωρείτε ότι υπάρχει επάρκεια εκπαίδευσης των δημοσίων υπαλλήλων στις νέες τεχνολογίες για την επιτυχή ανάπτυξη της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης;

Βάσει των απαντήσεων στο ανωτέρω ερώτημα, η πλειοψηφία των συμμετεχόντων στην έρευνα θεωρεί ότι δεν υπάρχει επάρκεια εκπαίδευσης των δημοσίων υπαλλήλων στις νέες τεχνολογίες. Ειδικότερα, το 19,7% του δείγματος εκτιμά ότι δεν υπάρχει καθόλου επάρκεια εκπαίδευσης των δημοσίων υπαλλήλων στις νέες τεχνολογίες, το 34,6% ότι υπάρχει χαμηλή επάρκεια εκπαίδευσης των δημοσίων υπαλλήλων, το 43,3% μέτρια και μόλις το 2,4% πολύ.

Πίνακας 4.10

Θεωρείτε ότι υπάρχει επάρκεια εκπαίδευσης των δημοσίων υπαλλήλων στις νέες τεχνολογίες για την επιτυχή ανάπτυξη της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης;

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Καθόλου	25	19,7	19,7	19,7
	Λίγο	44	34,6	34,6	54,3
	Μέτρια	55	43,3	43,3	97,6
	Πολύ	3	2,4	2,4	100,0
	Total		127	100,0	100,0

Διάγραμμα 4.10

Εκτίμηση της επάρκειας εκπαίδευσης των δημοσίων υπαλλήλων στις νέες τεχνολογίες

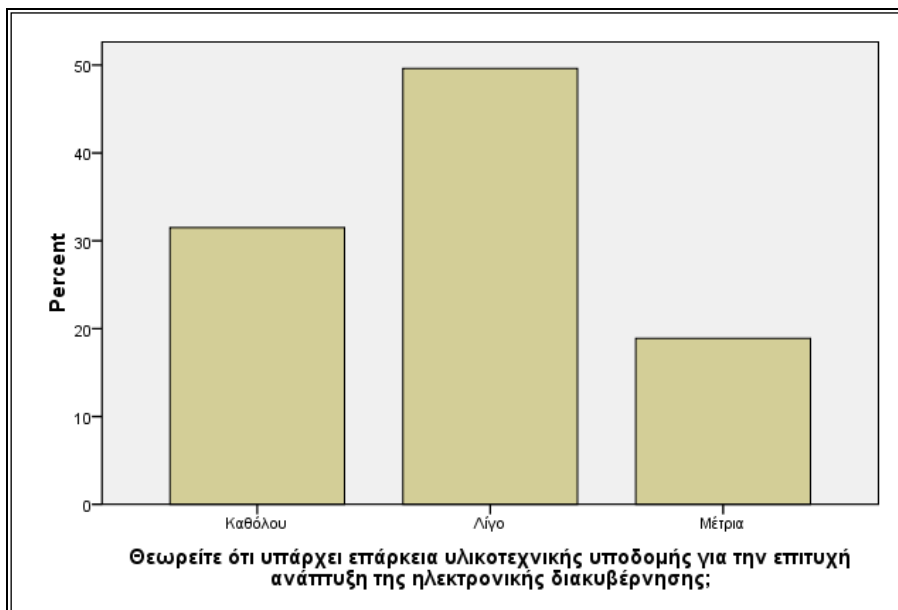
11. Θεωρείτε ότι υπάρχει επάρκεια υλικοτεχνικής υποδομής για την επιτυχή ανάπτυξη της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης;

Η πλειοψηφία των ερωτηθέντων θεωρεί ότι δεν υπάρχει επάρκεια υλικοτεχνικής υποδομής για την επιτυχή ανάπτυξη της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης. Ειδικότερα, το 31,5% του δείγματος εκτιμά ότι δεν υπάρχει καθόλου επάρκεια υλικοτεχνικής υποδομής, το 49,6% ότι υπάρχει χαμηλή επάρκεια, ενώ το 18,9% μέτρια.

Πίνακας 4.11

Θεωρείτε ότι υπάρχει επάρκεια υλικοτεχνικής υποδομής για την επιτυχή ανάπτυξη της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης;

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Καθόλου	40	31,5	31,5	31,5
	Λίγο	63	49,6	49,6	81,1
	Μέτρια	24	18,9	18,9	100,0
	Total	127	100,0	100,0	

Διάγραμμα 4.11

Εκτίμηση της επάρκειας υλικοτεχνικής υποδομής για την επιτυχή ανάπτυξη της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης

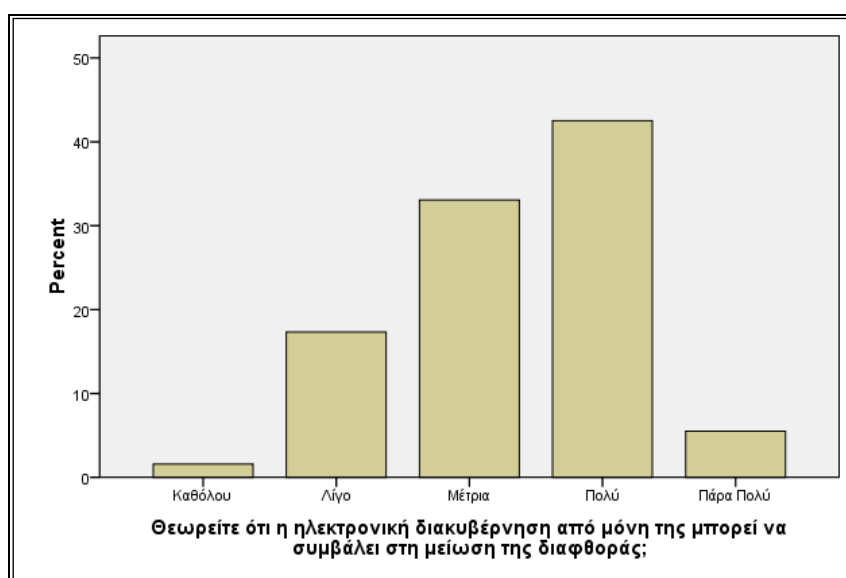
12. Θεωρείτε ότι η ηλεκτρονική διακυβέρνηση από μόνη της μπορεί να συμβάλει στη μείωση της διαφθοράς;

Το 1,6% του δείγματος εκτιμά ότι η ηλεκτρονική διακυβέρνηση από μόνη της δεν μπορεί καθόλου να συμβάλει στη μείωση της διαφθοράς, το 17,3% ότι μπορεί να συμβάλει λίγο στη μείωση της διαφθοράς, το 33,1% ότι μπορεί να συμβάλει μέτρια στη μείωση της διαφθοράς, το 42,5% ότι μπορεί να συμβάλει πολύ στη μείωση της διαφθοράς, ενώ μόλις το 5,5% ότι μπορεί να συμβάλει πάρα πολύ στη μείωση της διαφθοράς .

Πίνακας 4.12

Θεωρείτε ότι η ηλεκτρονική διακυβέρνηση από μόνη της μπορεί να συμβάλει στη μείωση της διαφθοράς;

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Καθόλου	2	1.6	1.6	1.6
	Λίγο	22	17.3	17.3	18.9
	Μέτρια	42	33.1	33.1	52.0
	Πολύ	54	42.5	42.5	94.5
	Πάρα Πολύ	7	5.5	5.5	100.0
	Total	127	100.0	100.0	

Διάγραμμα 4.12

Θεωρείτε ότι η ηλεκτρονική διακυβέρνηση από μόνη της μπορεί να συμβάλει στη μείωση της διαφθοράς;

13. Πόσο σημαντικό θεωρείτε για την αποτελεσματική μείωση της διαφθοράς, το συνδυασμό καθενός από τους παρακάτω παράγοντες με την ανάπτυξη της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης; [Καλύτερη οργάνωση των δημοσίων υπηρεσιών]

Η πλειοψηφία των ερωτηθέντων απάντησε “Πολύ” & “Πάρα Πολύ” (88,9%) και έτσι εκτιμά ότι είναι σημαντικός ο συνδυασμός της ανάπτυξης της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης με την καλύτερη οργάνωση των δημοσίων υπηρεσιών, για την αποτελεσματική μείωση της διαφθοράς.

Πίνακας 4.13

Πόσο σημαντικό θεωρείτε για την αποτελεσματική μείωση της διαφθοράς, το συνδυασμό καθενός από τους παρακάτω παράγοντες με την ανάπτυξη της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης; [Καλύτερη οργάνωση των δημοσίων υπηρεσιών]

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Μέτρια	14	11,0	11,0	11,0
	Πολύ	77	60,6	60,6	71,7
	Πάρα Πολύ	36	28,3	28,3	100,0
	Total	127	100,0	100,0	

Διάγραμμα 4.13

Πόσο σημαντικό θεωρείτε για την αποτελεσματική μείωση της διαφθοράς, το συνδυασμό καθενός από τους παρακάτω παράγοντες με την ανάπτυξη της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης; [Καλύτερη οργάνωση των δημοσίων υπηρεσιών]

14. Πόσο σημαντικό θεωρείτε για την αποτελεσματική μείωση της διαφθοράς, το συνδυασμό καθενός από τους παρακάτω παράγοντες με την ανάπτυξη της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης; [Ανασχεδιασμός και απλοποίηση των διαδικασιών του δημοσίου τομέα]

Η πλειοψηφία των υπαλλήλων που συμμετείχαν στην έρευνα απάντησε “Πολύ” & “Πάρα Πολύ” (88,2%) και άρα θεωρεί ότι για την αποτελεσματική μείωση της διαφθοράς είναι πολύ σημαντικός ο συνδυασμός της ανάπτυξης της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης με τον ανασχεδιασμό και την απλοποίηση των διαδικασιών του δημοσίου τομέα.

Πίνακας 4.14

**Πόσο σημαντικό θεωρείτε για την αποτελεσματική μείωση της διαφθοράς, το συνδυασμό καθενός από τους παρακάτω παράγοντες με την ανάπτυξη της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης;
[Ανασχεδιασμός και απλοποίηση των διαδικασιών του δημοσίου τομέα]**

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Μέτρια	15	11,8	11,8	11,8
	Πολύ	61	48,0	48,0	59,8
	Πάρα Πολύ	51	40,2	40,2	100,0
	Total	127	100,0	100,0	

Διάγραμμα 4.14

Πόσο σημαντικό θεωρείτε για την αποτελεσματική μείωση της διαφθοράς, το συνδυασμό καθενός από τους παρακάτω παράγοντες με την ανάπτυξη της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης; [Ανασχεδιασμός και απλοποίηση των διαδικασιών του δημοσίου τομέα]

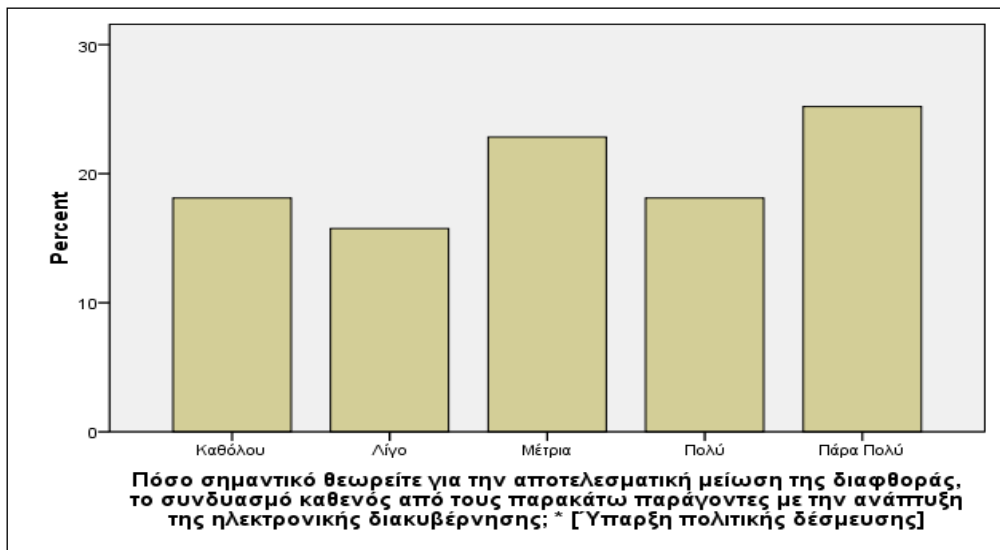
15. Πόσο σημαντικό θεωρείτε για την αποτελεσματική μείωση της διαφθοράς, το συνδυασμό καθενός από τους παρακάτω παράγοντες με την ανάπτυξη της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης; [Υπαρξη πολιτικής δέσμευσης]

Αναφορικά με το παραπάνω ερώτημα, οι απόψεις των ερωτηθέντων διαφοροποιούνται σημαντικά. Ειδικότερα, το 18,1% του δείγματος εκτιμά ότι για την αποτελεσματική μείωση της διαφθοράς, δεν είναι καθόλου σημαντικός ο συνδυασμός της ανάπτυξης της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης με την ύπαρξη πολιτικής δέσμευσης, το 15,7% ότι είναι λίγο σημαντικός, το 22,8% ότι είναι μέτρια σημαντικός, το 18,1% ότι είναι πολύ σημαντικός, και το 25,2% ότι είναι πάρα πολύ σημαντικός.

Πίνακας 4.15

Πόσο σημαντικό θεωρείτε για την αποτελεσματική μείωση της διαφθοράς, το συνδυασμό καθενός από τους παρακάτω παράγοντες με την ανάπτυξη της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης; [Υπαρξη πολιτικής δέσμευσης]

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Καθόλου	23	18,1	18,1	18,1
	Λίγο	20	15,7	15,7	33,9
	Μέτρια	29	22,8	22,8	56,7
	Πολύ	23	18,1	18,1	74,8
	Πάρα Πολύ	32	25,2	25,2	100,0
	Total		127	100,0	100,0

Διάγραμμα 4.15

Πόσο σημαντικό θεωρείτε για την αποτελεσματική μείωση της διαφθοράς, το συνδυασμό καθενός από τους παρακάτω παράγοντες με την ανάπτυξη της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης; [Υπαρξη πολιτικής δέσμευσης]

16. Πόσο σημαντικό θεωρείτε για την αποτελεσματική μείωση της διαφθοράς, το συνδυασμό καθενός από τους παρακάτω παράγοντες με την ανάπτυξη της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης; [Σαφές, απλό και σταθερό νομοθετικό πλαίσιο]

Η συντριπτική πλειοψηφία των υπαλλήλων που συμμετείχαν στην έρευνα απάντησε “Πολύ” & “Πάρα Πολύ” (92,10%) και επομένως θεωρεί ότι, για την αποτελεσματική μείωση της διαφθοράς, είναι πολύ σημαντικός ο συνδυασμός της ανάπτυξης της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης με την ύπαρξη σαφούς, απλού και σταθερού νομοθετικού πλαισίου.

Πίνακας 4.16

Πόσο σημαντικό θεωρείτε για την αποτελεσματική μείωση της διαφθοράς, το συνδυασμό καθενός από τους παρακάτω παράγοντες με την ανάπτυξη της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης; [Σαφές, απλό και σταθερό νομοθετικό πλαίσιο]

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Μέτρια	10	7,9	7,9	7,9
Πολύ	31	24,4	24,4	32,3
Πάρα Πολύ	86	67,7	67,7	100,0
Total	127	100,0	100,0	

Διάγραμμα 4.16

Πόσο σημαντικό θεωρείτε για την αποτελεσματική μείωση της διαφθοράς, το συνδυασμό καθενός από τους παρακάτω παράγοντες με την ανάπτυξη της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης; [Σαφές, απλό και σταθερό νομοθετικό πλαίσιο]

17. Πόσο σημαντικό θεωρείτε για την αποτελεσματική μείωση της διαφθοράς, το συνδυασμό καθενός από τους παρακάτω παράγοντες με την ανάπτυξη της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης; [Καθιέρωση συστήματος κινήτρων (υλικών και μη) για τους εμπλεκόμενους δημοσίους υπαλλήλους]

Η πλειοψηφία των συμμετεχόντων στην έρευνα απάντησε “Πολύ” & “Πάρα Πολύ” (63%) και επομένως θεωρεί ότι, για την αποτελεσματική μείωση της διαφθοράς, είναι πολύ σημαντικός ο συνδυασμός της ανάπτυξης της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης με την καθιέρωση συστήματος κινήτρων (υλικών και μη) για τους εμπλεκόμενους δημοσίους υπαλλήλους. Επίσης, ένα σημαντικό ποσοστό 23,6% του δείγματος εκτιμά ότι είναι μέτριας σημαντικότητας ο παραπάνω συνδυασμός, ενώ μόνο το 13,4% των υπαλλήλων δεν τον θεωρούν σημαντικό (καθόλου ή λίγο) για την αποτελεσματική μείωση της διαφθοράς.

Πίνακας 4.17

Πόσο σημαντικό θεωρείτε για την αποτελεσματική μείωση της διαφθοράς, το συνδυασμό καθενός από τους παρακάτω παράγοντες με την ανάπτυξη της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης; [Καθιέρωση συστήματος κινήτρων (υλικών και μη) για τους εμπλεκόμενους δημοσίους υπαλλήλους]

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative
Valid Καθόλου	7	5,5	5,5	5,5
Λίγο	10	7,9	7,9	13,4
Μέτρια	30	23,6	23,6	37,0
Πολύ	38	29,9	29,9	66,9
Πάρα Πολύ	42	33,1	33,1	100,0
Total	127	100,0	100,0	

Διάγραμμα 4.17

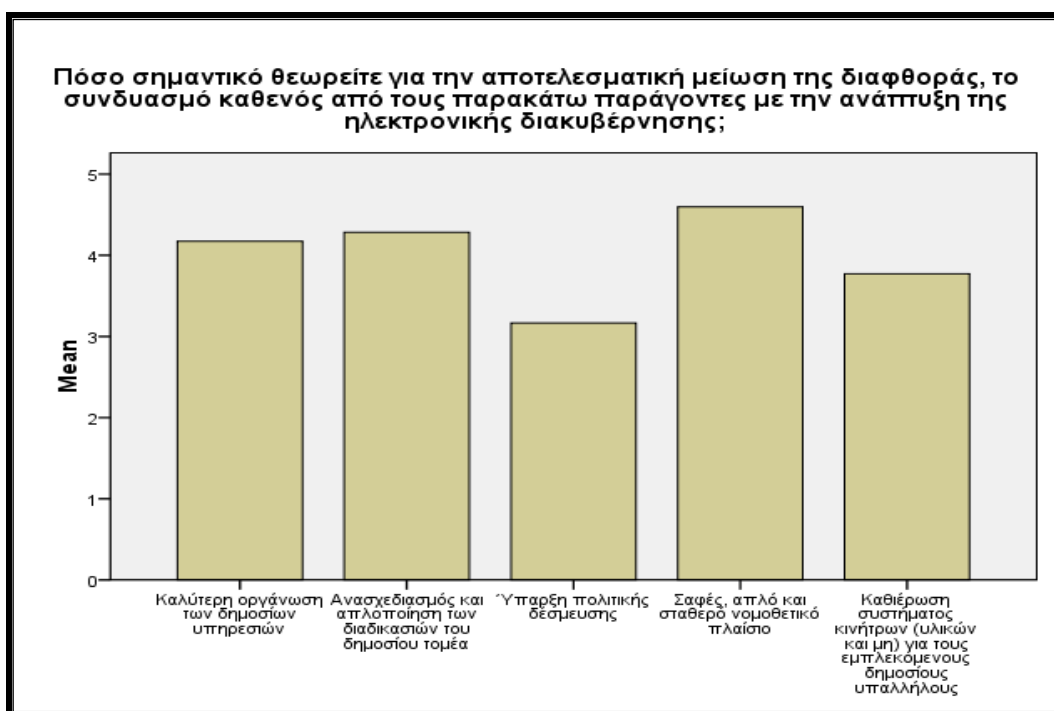
Πόσο σημαντικό θεωρείτε για την αποτελεσματική μείωση της διαφθοράς, το συνδυασμό καθενός από τους παρακάτω παράγοντες με την ανάπτυξη της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης; [Καθιέρωση συστήματος κινήτρων (υλικών και μη) για τους εμπλεκόμενους δημοσίους υπαλλήλους]

18. Μέτρα θέσης ερώτησης 7. Πόσο σημαντικό θεωρείτε για την αποτελεσματική μείωση της διαφθοράς, το συνδυασμό καθενός από τους παρακάτω παράγοντες με την ανάπτυξη της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης;

Όπως παρατηρούμε στον παρακάτω πίνακα, στο ερώτημα «Πόσο σημαντικό θεωρείτε για την αποτελεσματική μείωση της διαφθοράς, το συνδυασμό καθενός από τους παρακάτω παράγοντες με την ανάπτυξη της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης» οι προτεινόμενοι παράγοντες κρίνονται με σειρά σπουδαιότητας από τους συμμετέχοντες στην έρευνα ως προς τον Μέσο Όρο των απαντήσεων τους (σε κλίμακα 1-5 όπου το 1 δηλώνει «καθόλου σημαντικός» και το 5 «πάρα πολύ σημαντικός») ως εξής: Στην πρώτη θέση, ως ο πλέον σημαντικός παράγοντας αναδεικνύεται το «Σαφές, απλό και σταθερό νομοθετικό πλαίσιο» (Μ.Ο.=4,60, Επικρατούσα Τιμή=5, Διάμεσος=5), ακολουθεί ο «Ανασχεδιασμός και απλοποίηση των διαδικασιών του δημοσίου τομέα» (Μ.Ο.=4,28, Επικρατούσα Τιμή=4, Διάμεσος=4), και στην τρίτη θέση η «Καλύτερη οργάνωση των δημοσίων υπηρεσιών» (Μ.Ο.=4,17, Επικρατούσα Τιμή=4, Διάμεσος=4). Στην τέταρτη θέση συναντάται η «Καθιέρωση συστήματος κινήτρων (υλικών και μη) για τους εμπλεκόμενους δημοσίου υπαλλήλους» (Μ.Ο.=3,77, Επικρατούσα Τιμή=5, Διάμεσος=4), ενώ ως λιγότερο σημαντικός παράγοντας κρίνεται η «Ύπαρξη πολιτικής δέσμευσης», καθώς με Μ.Ο.= 3,17, Διάμεσο=3, Επικρατούσα Τιμή=5, οι ερωτηθέντες θεωρούν ότι είναι μέτριας σπουδαιότητας.

Πίνακας 4.18
Μέτρα θέσης ερώτησης 7

	Πόσο σημαντικό θεωρείτε για την αποτελεσματική μείωση της διαφθοράς, το συνδυασμό καθενός από τους παρακάτω παράγοντες με την ανάπτυξη της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης;			
	Διάμεσος	Επικρατούσα Τιμή	Μέσος Όρος	Τυπική Απόκλιση
Σαφές, απλό και σταθερό νομοθετικό πλαίσιο	5	5	4,60	0,633
Ανασχεδιασμός και απλοποίηση των διαδικασιών του δημοσίου τομέα	4	4	4,28	0,665
Καλύτερη οργάνωση των δημοσίων υπηρεσιών	4	4	4,17	0,605
Καθιέρωση συστήματος κινήτρων (υλικών και μη) για τους εμπλεκόμενους δημοσίους υπαλλήλους	4	5	3,77	1,156
Ύπαρξη πολιτικής δέσμευσης	3	5	3,17	1,435

Διάγραμμα 4.18
Μέσοι όροι ερώτησης 7

19. Αξιολογήστε τις παρακάτω δυνατότητες που παρέχει η ηλεκτρονική διακυβέρνηση ως προς το βαθμό που θεωρείτε ότι μπορούν να συμβάλουν στην μείωση της διαφθοράς. [Αυτοματοποίηση διαδικασιών και παροχή υπηρεσιών στους πολίτες μέσω διαδικτύου]

Στο παραπάνω ερώτημα, η πλειοψηφία των υπαλλήλων που συμμετείχαν στην έρευνα απάντησε “Πολύ” & “Πάρα Πολύ”(85,10%) και άρα εκτιμά ότι, η αυτοματοποίηση διαδικασιών και η παροχή υπηρεσιών στους πολίτες μέσω διαδικτύου αποτελεί μια από τις δυνατότητες της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης που μπορεί να συμβάλει σε μεγάλο βαθμό στη μείωση της διαφθοράς.

Πίνακας 4.19

Αξιολογήστε τις παρακάτω δυνατότητες που παρέχει η ηλεκτρονική διακυβέρνηση ως προς το βαθμό που θεωρείτε ότι μπορούν να συμβάλουν στην μείωση της διαφθοράς. [Αυτοματοποίηση διαδικασιών και παροχή υπηρεσιών στους πολίτες μέσω διαδικτύου]

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Λίγο	3	2,4	2,4	2,4
	Μέτρια	16	12,6	12,6	15,0
	Πολύ	59	46,5	46,5	61,4
	Πάρα Πολύ	49	38,6	38,6	100,0
	Total	127	100,0	100,0	

Διάγραμμα 4.19

Πόσο σημαντικό θεωρείτε για την αποτελεσματική μείωση της διαφθοράς, το συνδυασμό καθενός από τους παρακάτω παράγοντες με την ανάπτυξη της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης; [Αυτοματοποίηση διαδικασιών και παροχή υπηρεσιών στους πολίτες μέσω διαδικτύου]

20. Αξιολογήστε τις παρακάτω δυνατότητες που παρέχει η ηλεκτρονική διακυβέρνηση ως προς το βαθμό που θεωρείτε ότι μπορούν να συμβάλουν στη μείωση της διαφθοράς. [Ανοικτή πρόσβαση σε πληροφορίες και δεδομένα του δημόσιου τομέα μέσω ιστοσελίδων στο διαδίκτυο]

Στο παραπάνω ερώτημα, η πλειοψηφία των υπαλλήλων που συμμετείχαν στην έρευνα απάντησε “Πολύ” & “Πάρα Πολύ”(70,10%) και άρα εκτιμά ότι, η ανοικτή πρόσβαση σε πληροφορίες και δεδομένα του δημόσιου τομέα μέσω ιστοσελίδων στο διαδίκτυο αποτελεί μια από τις δυνατότητες της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης που μπορεί να συμβάλει σε μεγάλο βαθμό στη μείωση της διαφθοράς. Επίσης, ένα ποσοστό 24,4% του δείγματος απάντησε ότι η ανοικτή πρόσβαση σε πληροφορίες και δεδομένα του δημόσιου τομέα μέσω ιστοσελίδων στο διαδίκτυο μπορεί να συμβάλει σε μέτριο βαθμό στη μείωση της διαφθοράς.

Πίνακας 4.20

Αξιολογήστε τις παρακάτω δυνατότητες που παρέχει η ηλεκτρονική διακυβέρνηση ως προς το βαθμό που θεωρείτε ότι μπορούν να συμβάλουν στη μείωση της διαφθοράς. [Ανοικτή πρόσβαση σε πληροφορίες και δεδομένα του δημόσιου τομέα μέσω ιστοσελίδων στο διαδίκτυο]

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Καθόλου	2	1,6	1,6	1,6
Λίγο	5	3,9	3,9	5,5
Μέτρια	31	24,4	24,4	29,9
Πολύ	55	43,3	43,3	73,2
Πάρα Πολύ	34	26,8	26,8	100,0
Total	127	100,0	100,0	

Διάγραμμα 4.20

Αξιολογήστε τις παρακάτω δυνατότητες που παρέχει η ηλεκτρονική διακυβέρνηση ως προς το βαθμό που θεωρείτε ότι μπορούν να συμβάλουν στη μείωση της διαφθοράς. [Ανοικτή πρόσβαση σε πληροφορίες και δεδομένα του δημόσιου τομέα μέσω ιστοσελίδων στο διαδίκτυο]

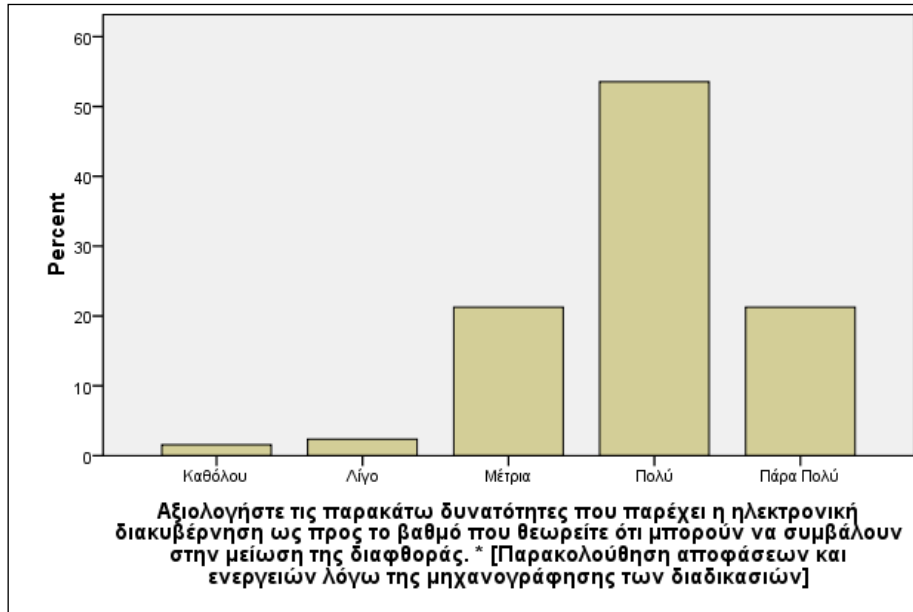
21. Αξιολογήστε τις παρακάτω δυνατότητες που παρέχει η ηλεκτρονική διακυβέρνηση ως προς το βαθμό που θεωρείτε ότι μπορούν να συμβάλουν στη μείωση της διαφθοράς. [Παρακολούθηση αποφάσεων και ενεργειών λόγω της μηχανογράφησης των διαδικασιών]

Στο παραπάνω ερώτημα, η πλειοψηφία των ερωτηθέντων απάντησε “Πολύ” & “Πάρα Πολύ”(74,80%) και άρα εκτιμά ότι, η παρακολούθηση αποφάσεων και ενεργειών λόγω της μηχανογράφησης των διαδικασιών αποτελεί μια από τις δυνατότητες της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης που μπορεί να συμβάλει σε μεγάλο βαθμό στη μείωση της διαφθοράς. Επίσης, ένα ποσοστό 21,3% του δείγματος απάντησε ότι η παρακολούθηση αποφάσεων και ενεργειών λόγω της μηχανογράφησης των διαδικασιών μπορεί να συμβάλει σε μέτριο βαθμό στη μείωση της διαφθοράς.

Πίνακας 4.21

Αξιολογήστε τις παρακάτω δυνατότητες που παρέχει η ηλεκτρονική διακυβέρνηση ως προς το βαθμό που θεωρείτε ότι μπορούν να συμβάλουν στη μείωση της διαφθοράς. [Παρακολούθηση αποφάσεων και ενεργειών λόγω της μηχανογράφησης των διαδικασιών]

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Καθόλου	2	1,6	1,6	1,6
	Λίγο	3	2,4	2,4	3,9
	Μέτρια	27	21,3	21,3	25,2
	Πολύ	68	53,5	53,5	78,7
	Πάρα Πολύ	27	21,3	21,3	100,0
	Total	127	100,0	100,0	

Διάγραμμα 4.21

Αξιολογήστε τις παρακάτω δυνατότητες που παρέχει η ηλεκτρονική διακυβέρνηση ως προς το βαθμό που θεωρείτε ότι μπορούν να συμβάλουν στη μείωση της διαφθοράς. [Παρακολούθηση αποφάσεων και ενεργειών λόγω της μηχανογράφησης των διαδικασιών]

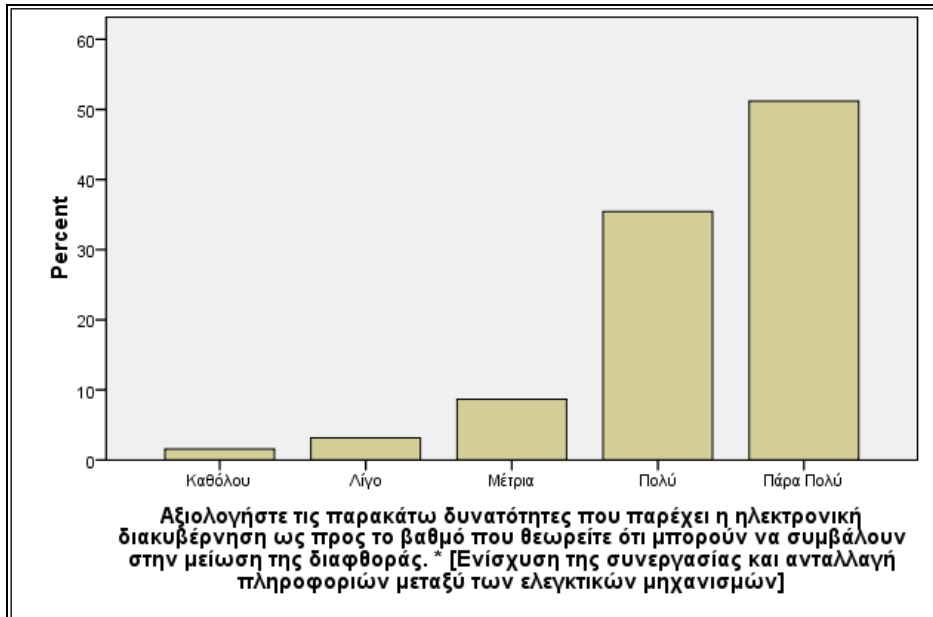
22. Αξιολογήστε τις παρακάτω δυνατότητες που παρέχει η ηλεκτρονική διακυβέρνηση ως προς το βαθμό που θεωρείτε ότι μπορούν να συμβάλουν στη μείωση της διαφθοράς. [Ενίσχυση της συνεργασίας και ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των ελεγκτικών μηχανισμών]

Στο παραπάνω ερώτημα, η συντριπτική πλειοψηφία των υπαλλήλων που συμμετείχαν στην έρευνα απάντησε “Πολύ” & “Πάρα Πολύ”(86,60%) και άρα εκτιμά ότι, η ενίσχυση της συνεργασίας και η ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των ελεγκτικών μηχανισμών αποτελεί μια από τις δυνατότητες της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης που μπορεί να συμβάλει σε μεγάλο βαθμό στη μείωση της διαφθοράς.

Πίνακας 4.22

Αξιολογήστε τις παρακάτω δυνατότητες που παρέχει η ηλεκτρονική διακυβέρνηση ως προς το βαθμό που θεωρείτε ότι μπορούν να συμβάλουν στη μείωση της διαφθοράς. [Ενίσχυση της συνεργασίας και ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των ελεγκτικών μηχανισμών]

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Καθόλου	2	1,6	1,6	1,6
Λίγο	4	3,1	3,1	4,7
Μέτρια	11	8,7	8,7	13,4
Πολύ	45	35,4	35,4	48,8
Πάρα Πολύ	65	51,2	51,2	100,0
Total	127	100,0	100,0	

Διάγραμμα 4.22

Αξιολογήστε τις παρακάτω δυνατότητες που παρέχει η ηλεκτρονική διακυβέρνηση ως προς το βαθμό που θεωρείτε ότι μπορούν να συμβάλουν στη μείωση της διαφθοράς. [Ενίσχυση της συνεργασίας και ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των ελεγκτικών μηχανισμών]

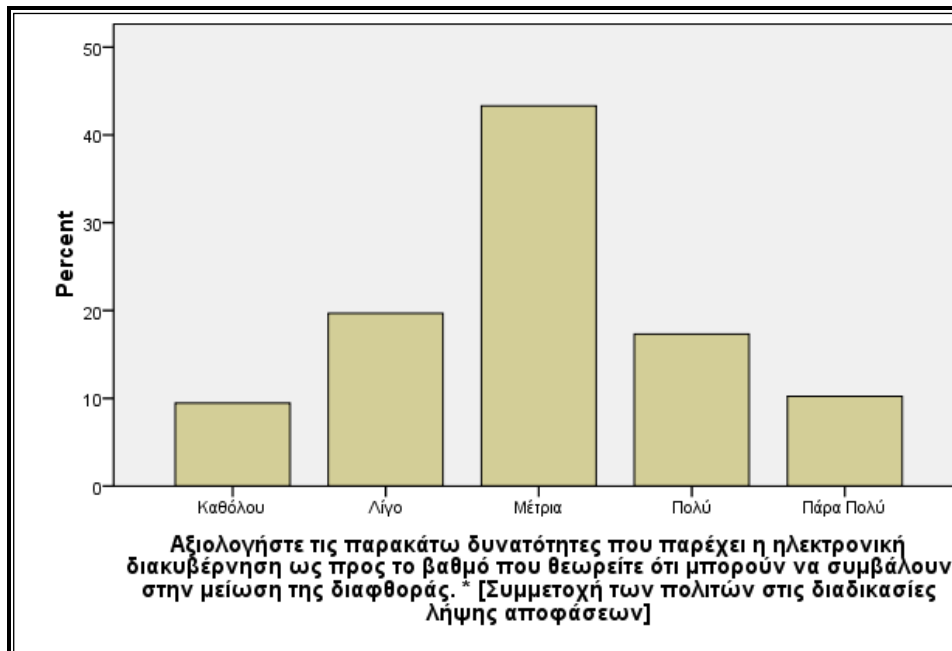
23. Αξιολογήστε τις παρακάτω δυνατότητες που παρέχει η ηλεκτρονική διακυβέρνηση ως προς το βαθμό που θεωρείτε ότι μπορούν να συμβάλουν στη μείωση της διαφθοράς. [Συμμετοχή των πολιτών στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων]

Αναφορικά με το παραπάνω ερώτημα, οι απόψεις των ερωτηθέντων διαφοροποιούνται σημαντικά. Ειδικότερα, το 29,1% του δείγματος απάντησε “Καθόλου” & “Λίγο” και άρα εκτιμά ότι, η συμμετοχή των πολιτών στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων αποτελεί μια από τις δυνατότητες της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης που δεν μπορεί να συμβάλει στη μείωση της διαφθοράς. Το μεγαλύτερο ποσοστό 43,3% εκτιμά ότι μπορεί να συμβάλει σε μέτριο βαθμό στη μείωση της διαφθοράς, ενώ ένα ποσοστό 27,5% των υπαλλήλων που συμμετείχαν στην έρευνα απάντησε “Πολύ” & “Πάρα Πολύ” υποστηρίζοντας τη θέση ότι η συγκεκριμένη δυνατότητα που παρέχει η ηλεκτρονική διακυβέρνηση μπορεί να συμβάλει σημαντικά στη μείωση της διαφθοράς.

Πίνακας 4.23

Αξιολογήστε τις παρακάτω δυνατότητες που παρέχει η ηλεκτρονική διακυβέρνηση ως προς το βαθμό που θεωρείτε ότι μπορούν να συμβάλουν στη μείωση της διαφθοράς. [Συμμετοχή των πολιτών στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων]

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Καθόλου	12	9,4	9,4	9,4
Λίγο	25	19,7	19,7	29,1
Μέτρια	55	43,3	43,3	72,4
Πολύ	22	17,3	17,3	89,8
Πάρα Πολύ	13	10,2	10,2	100,0
Total	127	100,0	100,0	

Διάγραμμα 4.23

Αξιολογήστε τις παρακάτω δυνατότητες που παρέχει η ηλεκτρονική διακυβέρνηση ως προς το βαθμό που θεωρείτε ότι μπορούν να συμβάλουν στη μείωση της διαφθοράς. [Συμμετοχή των πολιτών στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων]

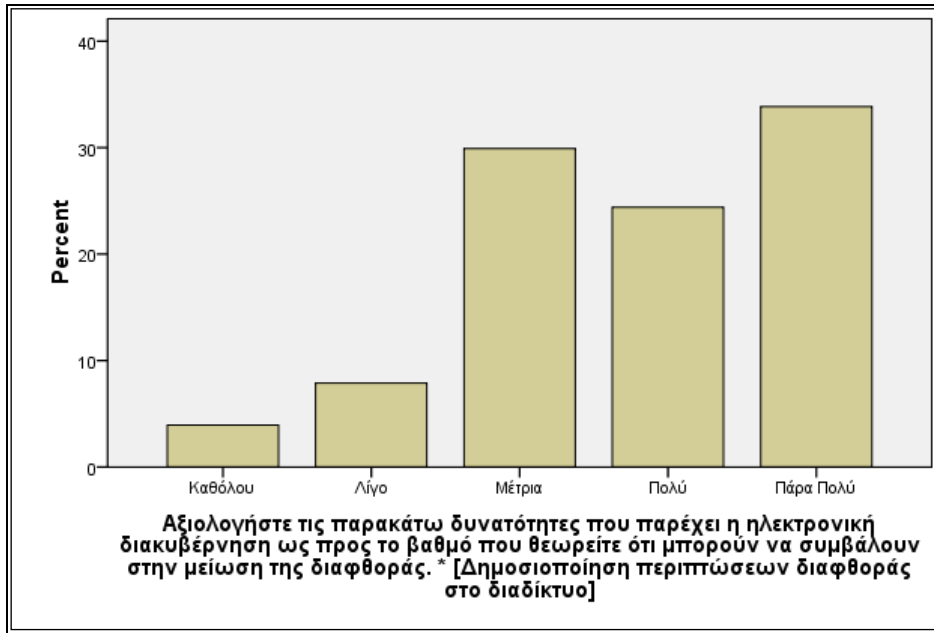
24. Αξιολογήστε τις παρακάτω δυνατότητες που παρέχει η ηλεκτρονική διακυβέρνηση ως προς το βαθμό που θεωρείτε ότι μπορούν να συμβάλουν στη μείωση της διαφθοράς. [Δημοσιοποίηση περιπτώσεων διαφθοράς στο διαδίκτυο]

Αναφορικά με το παραπάνω ερώτημα, παρατηρείται διαφοροποίηση των απόψεων των συμμετεχόντων στην έρευνα. Ειδικότερα, η πλειοψηφία του δείγματος (58,3%) απάντησε “Πολύ” & “Πάρα Πολύ” και άρα εκτιμά ότι, η δημοσιοποίηση περιπτώσεων διαφθοράς στο διαδίκτυο αποτελεί μια από τις παρεχόμενες δυνατότητες της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης που μπορεί να συμβάλει σε μεγάλο βαθμό στη μείωση της διαφθοράς. Επίσης, ένα ποσοστό 29,9% του δείγματος εκτιμά ότι η δημοσιοποίηση περιπτώσεων διαφθοράς στο διαδίκτυο μπορεί να συμβάλει σε μέτριο βαθμό στη μείωση της διαφθοράς.

Πίνακας 4.24

Αξιολογήστε τις παρακάτω δυνατότητες που παρέχει η ηλεκτρονική διακυβέρνηση ως προς το βαθμό που θεωρείτε ότι μπορούν να συμβάλουν στη μείωση της διαφθοράς. [Δημοσιοποίηση περιπτώσεων διαφθοράς στο διαδίκτυο]

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative
Valid	Καθόλου	5	3,9	3,9	3,9
	Λίγο	10	7,9	7,9	11,8
	Μέτρια	38	29,9	29,9	41,7
	Πολύ	31	24,4	24,4	66,1
	Πάρα Πολύ	43	33,9	33,9	100,0
	Total	127	100,0	100,0	

Διάγραμμα 4.24

Αξιολογήστε τις παρακάτω δυνατότητες που παρέχει η ηλεκτρονική διακυβέρνηση ως προς το βαθμό που θεωρείτε ότι μπορούν να συμβάλουν στη μείωση της διαφθοράς. [Δημοσιοποίηση περιπτώσεων διαφθοράς στο διαδίκτυο]

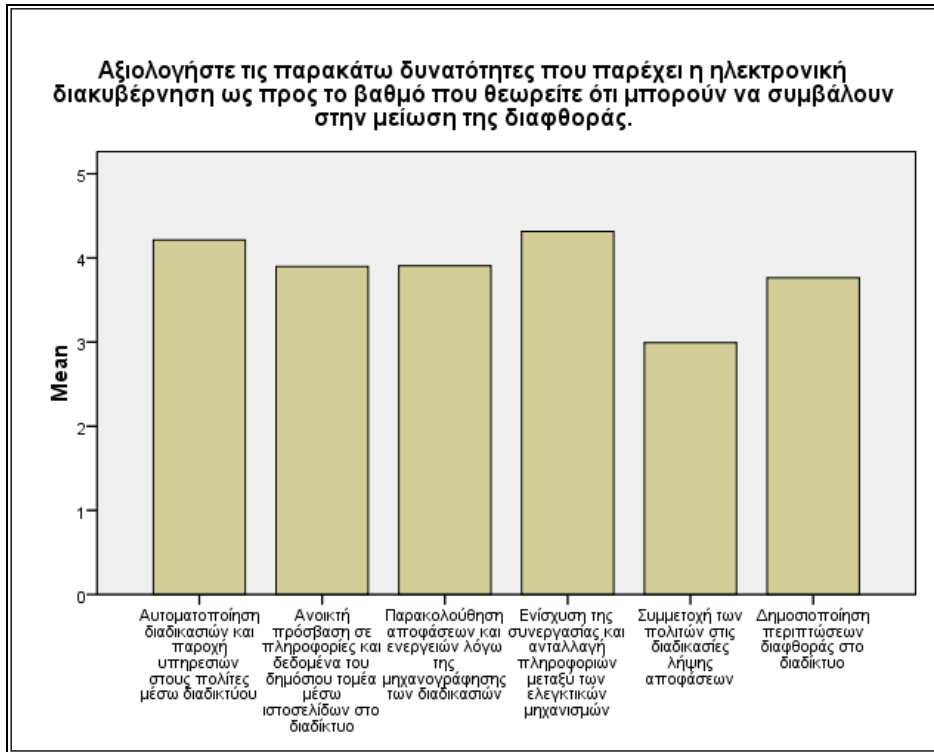
25. Μέτρα θέσης ερώτησης 8. Αξιολογήστε τις παρακάτω δυνατότητες που παρέχει η ηλεκτρονική διακυβέρνηση ως προς το βαθμό που θεωρείτε ότι μπορούν να συμβάλουν στη μείωση της διαφθοράς.

Όπως γίνεται κατανοητό από τα αποτελέσματα του παρακάτω πίνακα, οι δυνατότητες που παρέχει η ηλεκτρονική διακυβέρνηση κρίνονται από τους συμμετέχοντες στην έρευνα ως προς το βαθμό συμβολής τους στη μείωση της διαφθοράς κατά σειρά με βάση τον Μέσο Όρο των απαντήσεων τους (σε κλίμακα 1-5 όπου το 1 δηλώνει «καθόλου» και το 5 «πάρα πολύ») ως εξής: 1. «Ενίσχυση της συνεργασίας και ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των ελεγκτικών μηχανισμών» με Μ.Ο.= 4,31, Διάμεσο=5, Επικρατούσα Τιμή=5. 2. «Αυτοματοποίηση διαδικασιών και παροχή υπηρεσιών στους πολίτες μέσω διαδικτύου» με Μ.Ο.= 4,21, Διάμεσο=4, Επικρατούσα Τιμή=4. Ως λιγότερο σημαντική δυνατότητα κρίνεται η «Συμμετοχή των πολιτών στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων» με Μ.Ο.= 2,99, Διάμεσο=3, Επικρατούσα Τιμή=3, και άρα οι ερωτηθέντες θεωρούν ότι είναι μέτριας σπουδαιότητας ως προς τη συμβολή της στη μείωση της διαφθοράς.

Πίνακας 4.25

Μέτρα θέσης ερώτησης 8

Αξιολογήστε τις παρακάτω δυνατότητες που παρέχει η ηλεκτρονική διακυβέρνηση ως προς το βαθμό που θεωρείτε ότι μπορούν να συμβάλουν στη μείωση της διαφθοράς.				
	Μέσος Όρος	Τυπική Απόκλιση	Διάμεσος	Επικρατούσα Τιμή
Ενίσχυση της συνεργασίας και ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των ελεγκτικών μηχανισμών	4,31	0,879	5	5
Αυτοματοποίηση διαδικασιών και παροχή υπηρεσιών στους πολίτες μέσω διαδικτύου	4,21	0,752	4	4
Παρακολούθηση αποφάσεων και ενεργειών λόγω της μηχανογράφησης των διαδικασιών	3,91	0,811	4	4
Ανοικτή πρόσβαση σε πληροφορίες και δεδομένα του δημόσιου τομέα μέσω ιστοσελίδων στο διαδίκτυο	3,90	0,898	4	4
Δημοσιοποίηση περιπτώσεων διαφθοράς στο διαδίκτυο	3,76	1,123	4	5
Συμμετοχή των πολιτών στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων	2,99	1,080	3	3

Διάγραμμα 4.25

Μέσοι όροι ερώτησης 8

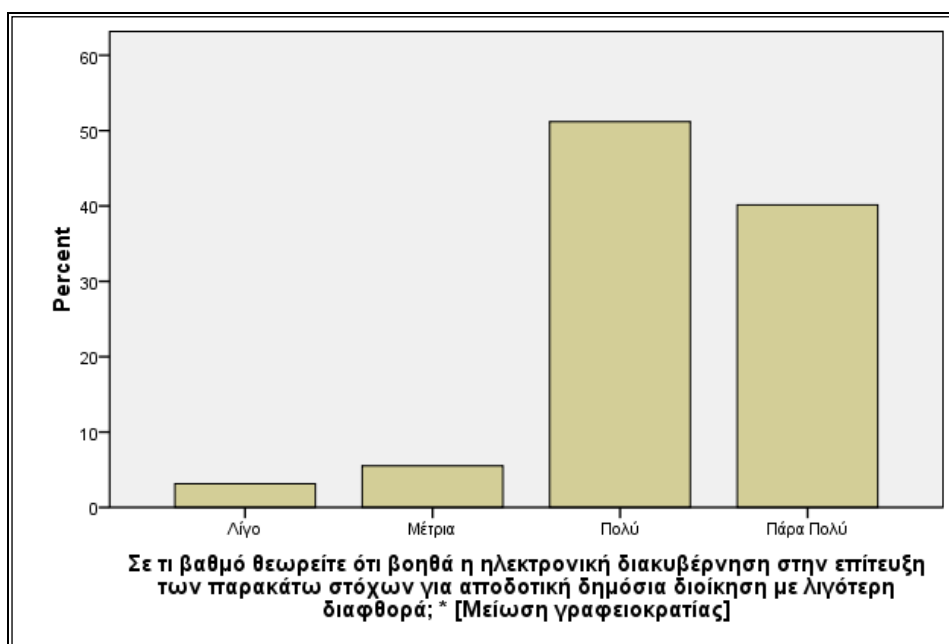
26. Σε τι βαθμό θεωρείτε ότι βοηθά η ηλεκτρονική διακυβέρνηση στην επίτευξη των παρακάτω στόχων για αποδοτική δημόσια διοίκηση με λιγότερη διαφθορά; [Μείωση γραφειοκρατίας]

Στο παραπάνω ερώτημα, η συντριπτική πλειοψηφία των υπαλλήλων που συμμετείχαν στην έρευνα απάντησε “Πολύ” & “Πάρα Πολύ”(91,4%) και άρα εκτιμά ότι, η ηλεκτρονική διακυβέρνηση βοηθά σημαντικά στη μείωση της γραφειοκρατίας.

Πίνακας 4.26

Σε τι βαθμό θεωρείτε ότι βοηθά η ηλεκτρονική διακυβέρνηση στην επίτευξη των παρακάτω στόχων για αποδοτική δημόσια διοίκηση με λιγότερη διαφθορά; [Μείωση γραφειοκρατίας]

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Λίγο	4	3,1	3,1	3,1
	Μέτρια	7	5,5	5,5	8,7
	Πολύ	65	51,2	51,2	59,8
	Πάρα Πολύ	51	40,2	40,2	100,0
	Total	127	100,0	100,0	

Διάγραμμα 4.26

Σε τι βαθμό θεωρείτε ότι βοηθά η ηλεκτρονική διακυβέρνηση στην επίτευξη των παρακάτω στόχων για αποδοτική δημόσια διοίκηση με λιγότερη διαφθορά; [Μείωση γραφειοκρατίας]

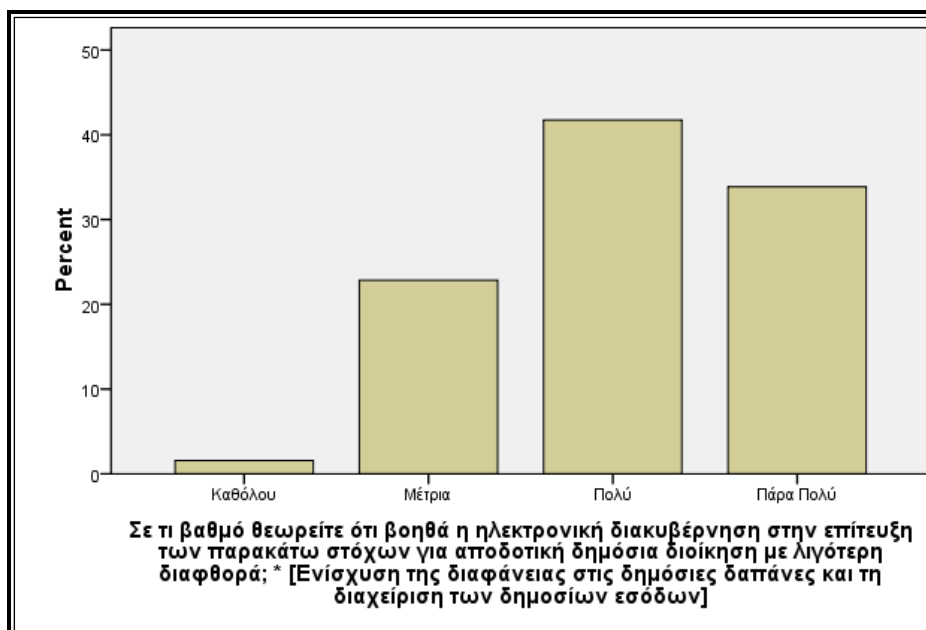
27. Σε τι βαθμό θεωρείτε ότι βοηθά η ηλεκτρονική διακυβέρνηση στην επίτευξη των παρακάτω στόχων για αποδοτική δημόσια διοίκηση με λιγότερη διαφθορά; [Ενίσχυση της διαφάνειας στις δημόσιες δαπάνες και τη διαχείριση των δημοσίων εσόδων]

Στο παραπάνω ερώτημα, η πλειονότητα των συμμετεχόντων στην έρευνα απάντησε “Πολύ” & “Πάρα Πολύ”(75,6%) και άρα εκτιμά ότι, η ηλεκτρονική διακυβέρνηση βοηθά σημαντικά στην ενίσχυση της διαφάνειας στις δημόσιες δαπάνες και τη διαχείριση των δημοσίων εσόδων. Επίσης, ένα ποσοστό 22,8% του δείγματος απάντησε ότι η ηλεκτρονική διακυβέρνηση βοηθά σε μέτριο βαθμό στην ενίσχυση της διαφάνειας στις δημόσιες δαπάνες και τη διαχείριση των δημοσίων εσόδων.

Πίνακας 4.27

Σε τι βαθμό θεωρείτε ότι βοηθά η ηλεκτρονική διακυβέρνηση στην επίτευξη των παρακάτω στόχων για αποδοτική δημόσια διοίκηση με λιγότερη διαφθορά; [Ενίσχυση της διαφάνειας στις δημόσιες δαπάνες και τη διαχείριση των δημοσίων εσόδων]

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Καθόλου	2	1,6	1,6	1,6
Μέτρια	29	22,8	22,8	24,4
Πολύ	53	41,7	41,7	66,1
Πάρα Πολύ	43	33,9	33,9	100,0
Total	127	100,0	100,0	

Διάγραμμα 4.27

Σε τι βαθμό θεωρείτε ότι βοηθά η ηλεκτρονική διακυβέρνηση στην επίτευξη των παρακάτω στόχων για αποδοτική δημόσια διοίκηση με λιγότερη διαφθορά; [Ενίσχυση της διαφάνειας στις δημόσιες δαπάνες και τη διαχείριση των δημοσίων εσόδων]

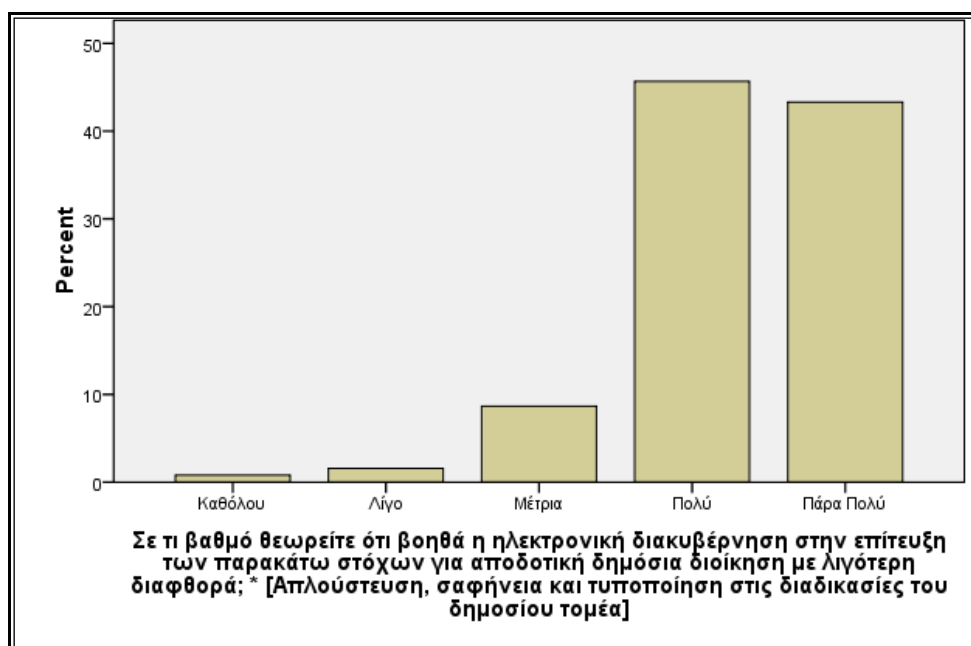
28. Σε τι βαθμό θεωρείτε ότι βοηθά η ηλεκτρονική διακυβέρνηση στην επίτευξη των παρακάτω στόχων για αποδοτική δημόσια διοίκηση με λιγότερη διαφθορά; [Απλούστευση, σαφήνεια και τυποποίηση στις διαδικασίες του δημοσίου τομέα]

Στο παραπάνω ερώτημα, η συντριπτική πλειοψηφία των υπαλλήλων που συμμετείχαν στην έρευνα απάντησε “Πολύ” & “Πάρα Πολύ”(89%) και άρα εκτιμά ότι, η ηλεκτρονική διακυβέρνηση βοηθά σημαντικά στην απλούστευση, σαφήνεια και τυποποίηση στις διαδικασίες του δημοσίου τομέα.

Πίνακας 4.28

Σε τι βαθμό θεωρείτε ότι βοηθά η ηλεκτρονική διακυβέρνηση στην επίτευξη των παρακάτω στόχων για αποδοτική δημόσια διοίκηση με λιγότερη διαφθορά; [Απλούστευση, σαφήνεια και τυποποίηση στις διαδικασίες του δημοσίου τομέα]

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Καθόλου	1	,8	,8	,8
	Λίγο	2	1,6	1,6	2,4
	Μέτρια	11	8,7	8,7	11,0
	Πολύ	58	45,7	45,7	56,7
	Πάρα Πολύ	55	43,3	43,3	100,0
	Total	127	100,0	100,0	

Διάγραμμα 4.28

Σε τι βαθμό θεωρείτε ότι βοηθά η ηλεκτρονική διακυβέρνηση στην επίτευξη των παρακάτω στόχων για αποδοτική δημόσια διοίκηση με λιγότερη διαφθορά; [Απλούστευση, σαφήνεια και τυποποίηση στις διαδικασίες του δημοσίου τομέα]

29. Σε τι βαθμό θεωρείτε ότι βοηθά η ηλεκτρονική διακυβέρνηση στην επίτευξη των παρακάτω στόχων για αποδοτική δημόσια διοίκηση με λιγότερη διαφθορά; [Καλύτερη ενημέρωση των πολιτών σχετικά με νόμους, διαδικασίες και λειτουργίες του δημοσίου τομέα]

Στο παραπάνω ερώτημα, η πλειονότητα των συμμετεχόντων στην έρευνα απάντησε “Πολύ” & “Πάρα Πολύ”(74%) και άρα εκτιμά ότι, η ηλεκτρονική διακυβέρνηση βοηθά σημαντικά στην καλύτερη ενημέρωση των πολιτών σχετικά με νόμους, διαδικασίες και λειτουργίες του δημοσίου τομέα. Επίσης, ένα ποσοστό 18,9% του δείγματος απάντησε ότι η ηλεκτρονική διακυβέρνηση βοηθά σε μέτριο βαθμό στην καλύτερη ενημέρωση των πολιτών σχετικά με νόμους, διαδικασίες και λειτουργίες του δημοσίου τομέα.

Πίνακας 4.29

Σε τι βαθμό θεωρείτε ότι βοηθά η ηλεκτρονική διακυβέρνηση στην επίτευξη των παρακάτω στόχων για αποδοτική δημόσια διοίκηση με λιγότερη διαφθορά; [Καλύτερη ενημέρωση των πολιτών σχετικά με νόμους, διαδικασίες και λειτουργίες του δημοσίου τομέα]

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Καθόλου	4	3,1	3,1	3,1
	Λίγο	5	3,9	3,9	7,1
	Μέτρια	24	18,9	18,9	26,0
	Πολύ	56	44,1	44,1	70,1
	Πάρα Πολύ	38	29,9	29,9	100,0
	Total	127	100,0	100,0	

Διάγραμμα 4.29

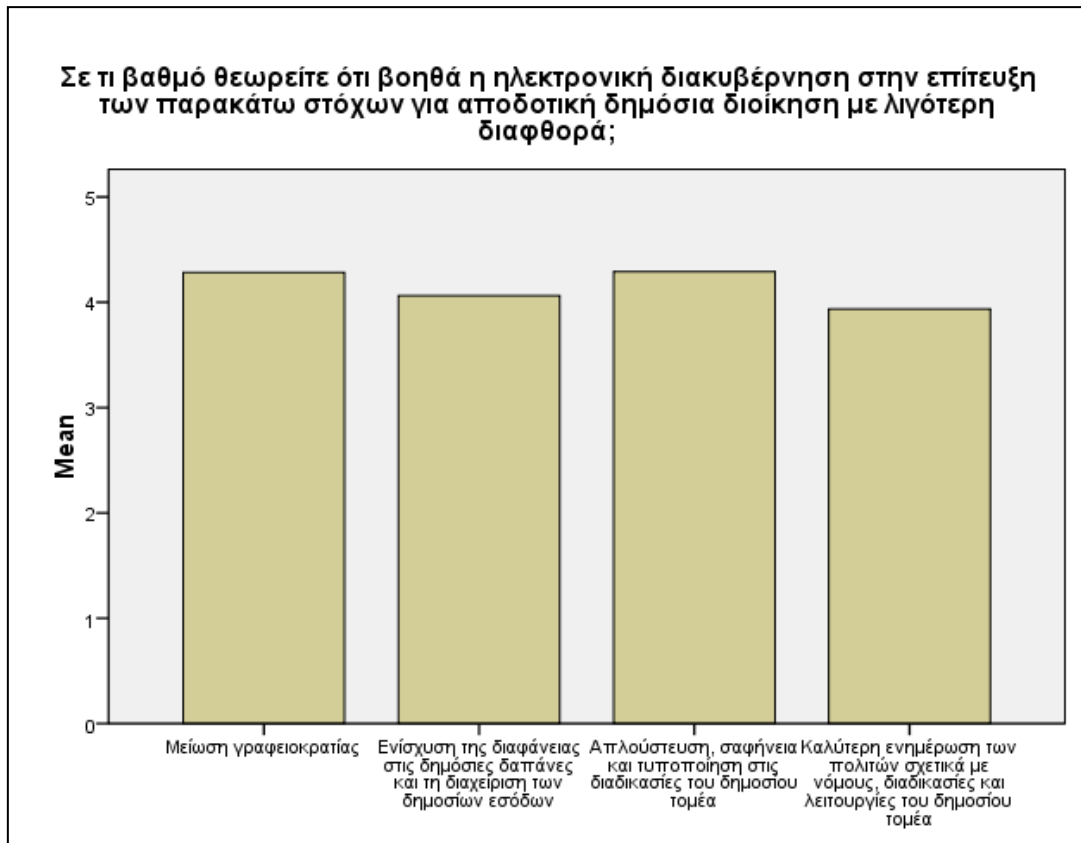
Σε τι βαθμό θεωρείτε ότι βοηθά η ηλεκτρονική διακυβέρνηση στην επίτευξη των παρακάτω στόχων για αποδοτική δημόσια διοίκηση με λιγότερη διαφθορά; [Καλύτερη ενημέρωση των πολιτών σχετικά με νόμους, διαδικασίες και λειτουργίες του δημοσίου τομέα]

30. Μέτρα θέσης ερώτησης 9. Σε τι βαθμό θεωρείτε ότι βοηθά η ηλεκτρονική διακυβέρνηση στην επίτευξη των παρακάτω στόχων για αποδοτική δημόσια διοίκηση με λιγότερη διαφθορά;

Πίνακας 4.30
Μέτρα θέσης ερώτησης 9

Σε τι βαθμό θεωρείτε ότι βοηθά η ηλεκτρονική διακυβέρνηση στην επίτευξη των παρακάτω στόχων για αποδοτική δημόσια διοίκηση με λιγότερη διαφθορά;				
	Μέσος Όρος	Τυπική Απόκλιση	Διάμεσος	Επικρατούσα Τιμή
Απλούστευση, σαφήνεια και τυποποίηση στις διαδικασίες του δημοσίου τομέα	4,29	0,757	4	4
Μείωση γραφειοκρατίας	4,28	0,712	4	4
Ενίσχυση της διαφάνειας στις δημόσιες δαπάνες και τη διαχείριση των δημοσίων εσόδων	4,06	0,843	4	4
Καλύτερη ενημέρωση των πολιτών σχετικά με νόμους, διαδικασίες και λειτουργίες του δημοσίου τομέα	3,94	0,966	4	4

Βάσει των αποτελεσμάτων του ανωτέρω πίνακα γίνεται φανερό ότι, οι συμμετέχοντες στην έρευνα συμφωνούν ότι η ηλεκτρονική διακυβέρνηση βοηθά πολύ στην επίτευξη όλων των προτεινόμενων στόχων για αποδοτική δημόσια διοίκηση με λιγότερη διαφθορά, καθώς σε κλίμακα 1-5 όπου το 1 δηλώνει «καθόλου» και το 5 «πάρα πολύ», η διάμεσος και η επικρατούσα τιμή όλων των στόχων ισούται με 4, με μικρές μόνο διαφοροποιήσεις ως προς το Μέσο Όρο ως εξής: 1. «Απλούστευση, σαφήνεια και τυποποίηση στις διαδικασίες του δημοσίου τομέα» με Μ.Ο.= 4,29 2. «Μείωση γραφειοκρατίας» με Μ.Ο.= 4,28. 3. «Ενίσχυση της διαφάνειας στις δημόσιες δαπάνες και τη διαχείριση των δημοσίων εσόδων» με Μ.Ο.= 4,06. 4. «Καλύτερη ενημέρωση των πολιτών σχετικά με νόμους, διαδικασίες και λειτουργίες του δημοσίου τομέα» με Μ.Ο.= 3,94.

Διάγραμμα 4.30
Μέσοι όροι ερώτησης 9

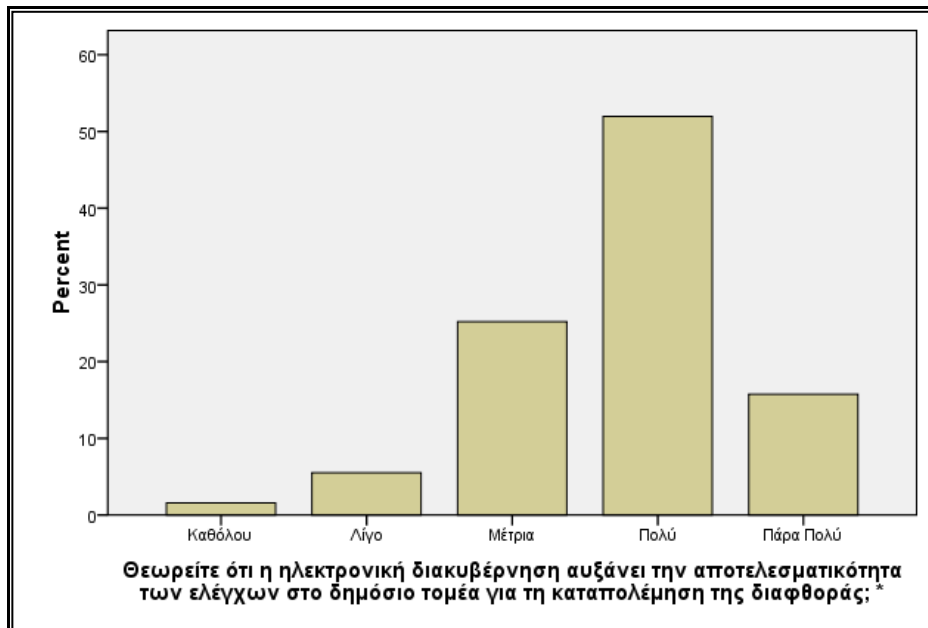
31. Θεωρείτε ότι η ηλεκτρονική διακυβέρνηση αυξάνει την αποτελεσματικότητα των ελέγχων στο δημόσιο τομέα για την καταπολέμηση της διαφθοράς;

Στο παραπάνω ερώτημα, η πλειοψηφία των υπαλλήλων που συμμετείχαν στην έρευνα απάντησε “Πολύ” & “Πάρα Πολύ”(67,7%) και άρα εκτιμά ότι, η ηλεκτρονική διακυβέρνηση αυξάνει σημαντικά την αποτελεσματικότητα των ελέγχων στο δημόσιο τομέα για την καταπολέμηση της διαφθοράς. Αξιοσημείωτο επίσης είναι ότι, ένα σημαντικό ποσοστό 25,2% του δείγματος απάντησε ότι η ηλεκτρονική διακυβέρνηση αυξάνει σε μέτριο βαθμό την αποτελεσματικότητα των ελέγχων στο δημόσιο τομέα για την καταπολέμηση της διαφθοράς.

Πίνακας 4.31

Θεωρείτε ότι η ηλεκτρονική διακυβέρνηση αυξάνει την αποτελεσματικότητα των ελέγχων στο δημόσιο τομέα για την καταπολέμηση της διαφθοράς;

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Καθόλου	2	1,6	1,6	1,6
	Λίγο	7	5,5	5,5	7,1
	Μέτρια	32	25,2	25,2	32,3
	Πολύ	66	52,0	52,0	84,3
	Πάρα Πολύ	20	15,7	15,7	100,0
	Total	127	100,0	100,0	

Διάγραμμα 4.31

Θεωρείτε ότι η ηλεκτρονική διακυβέρνηση αυξάνει την αποτελεσματικότητα των ελέγχων στο δημόσιο τομέα για την καταπολέμηση της διαφθοράς;

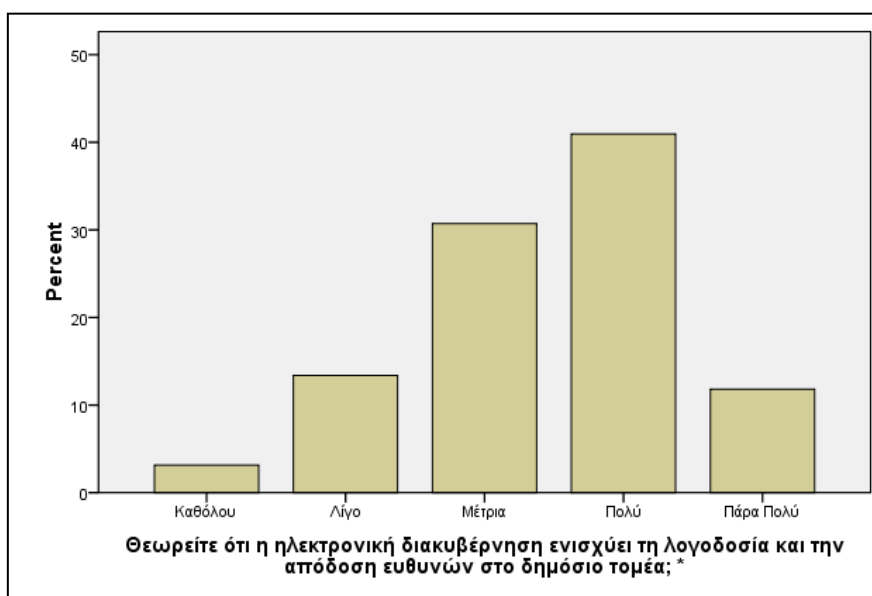
32. Θεωρείτε ότι η ηλεκτρονική διακυβέρνηση ενισχύει τη λογοδοσία και την απόδοση ευθυνών στο δημόσιο τομέα;

Στο παραπάνω ερώτημα, η πλειοψηφία των υπαλλήλων που συμμετείχαν στην έρευνα απάντησε “Πολύ” & “Πάρα Πολύ”(52,7%) και άρα εκτιμά ότι, η ηλεκτρονική διακυβέρνηση ενισχύει σημαντικά τη λογοδοσία και την απόδοση ευθυνών στο δημόσιο τομέα. Επίσης, ένα ιδιαίτερα σημαντικό ποσοστό 30,7% του δείγματος απάντησε ότι η ηλεκτρονική διακυβέρνηση ενισχύει σε μέτριο βαθμό τη λογοδοσία και την απόδοση ευθυνών στο δημόσιο τομέα.

Πίνακας 4.32

Θεωρείτε ότι η ηλεκτρονική διακυβέρνηση ενισχύει τη λογοδοσία και την απόδοση ευθυνών στο δημόσιο τομέα;

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Καθόλου	4	3,1	3,1	3,1
Λίγο	17	13,4	13,4	16,5
Μέτρια	39	30,7	30,7	47,2
Πολύ	52	40,9	40,9	88,2
Πάρα Πολύ	15	11,8	11,8	100,0
Total	127	100,0	100,0	

Διάγραμμα 4.32

Θεωρείτε ότι η ηλεκτρονική διακυβέρνηση ενισχύει τη λογοδοσία και την απόδοση ευθυνών στο δημόσιο τομέα;

Ανάλυση συσχετίσεων

Ακολουθεί η ανάλυση των αποτελεσμάτων του στατιστικού ελέγχου ανεξαρτησίας χ^2 , ο οποίος χρησιμοποιείται για την εξέταση ύπαρξης στατιστικής συσχέτισης ανάμεσα σε δύο μεταβλητές του ερωτηματολογίου. Οι υποθέσεις που ελέγχονται έχουν ως εξής:

- H0: Οι εξεταζόμενες μεταβλητές είναι στατιστικά ανεξάρτητες μεταξύ τους
- H1: Οι εξεταζόμενες μεταβλητές είναι στατιστικά συσχετισμένες μεταξύ τους

Ο έλεγχος πραγματοποιήθηκε βάσει του συντελεστή συσχέτισης Pearson. Ειδικότερα, όταν η τιμή της σημαντικότητας του συγκεκριμένου συντελεστή είναι μικρότερη του 0,05 ($p\text{-value}<0,05$) απορρίπτεται η υπόθεση H_0 και επομένως, οι εξεταζόμενες μεταβλητές είναι συσχετισμένες (Ζαφειρόπουλος, 2015, σελ.229-234).

Αρχικά διενεργήθηκε έλεγχος ανεξαρτησίας χ^2 ανάμεσα στις μεταβλητές που αντιστοιχούν στις ερωτήσεις δημογραφικού περιεχομένου και τις μεταβλητές που αντιστοιχούν στις κύριες ερωτήσεις του ερωτηματολογίου, τα αποτελέσματα του οποίου εμφανίζονται στους παρακάτω πίνακες.

Πίνακας 4.33

Έλεγχος ανεξαρτησίας χ²: «Φύλο» με ερωτήσεις 1-11

	P-value
Φύλο * * Πιστεύετε ότι η διαφθορά αποτελεί σημαντικό πρόβλημα για το δημόσιο τομέα της χώρας μας;	0,727
Φύλο * * Τι είδους επίδραση θεωρείτε ότι είχε η οικονομική κρίση στο επίπεδο διαφθοράς στο δημόσιο τομέα της χώρας μας;	0,208
Φύλο * * Σε τι επίπεδο εκτιμάτε ότι βρίσκεται η ηλεκτρονική διακυβέρνηση στη χώρα μας;	0,619
Φύλο * * Θεωρείτε ότι υπάρχει επάρκεια εκπαίδευσης των δημοσίων υπαλλήλων στις νέες τεχνολογίες για την επιτυχή ανάπτυξη της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης;	0,129
Φύλο * * Θεωρείτε ότι υπάρχει επάρκεια υλικοτεχνικής υποδομής για την επιτυχή ανάπτυξη της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης;	0,000
Φύλο * * Θεωρείτε ότι η ηλεκτρονική διακυβέρνηση από μόνη της μπορεί να συμβάλει στη μείωση της διαφθοράς;	0,437
Φύλο * * Πόσο σημαντικό θεωρείτε για την αποτελεσματική μείωση της διαφθοράς, το συνδυασμό καθενός από τους παρακάτω παράγοντες με την ανάπτυξη της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης; * [Καλύτερη οργάνωση των δημοσίων υπηρεσιών]	0,597
Φύλο * * Πόσο σημαντικό θεωρείτε για την αποτελεσματική μείωση της διαφθοράς, το συνδυασμό καθενός από τους παρακάτω παράγοντες με την ανάπτυξη της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης; * [Ανασχεδιασμός και απλοποίηση των διαδικασιών του δημοσίου τομέα]	0,151
Φύλο * * Πόσο σημαντικό θεωρείτε για την αποτελεσματική μείωση της διαφθοράς, το συνδυασμό καθενός από τους παρακάτω παράγοντες με την ανάπτυξη της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης; * [Υπαρξη πολιτικής δέσμευσης]	0,735
Φύλο * * Πόσο σημαντικό θεωρείτε για την αποτελεσματική μείωση της διαφθοράς, το συνδυασμό καθενός από τους παρακάτω παράγοντες με την ανάπτυξη της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης; * [Σαφές, απλό και σταθερό νομοθετικό πλαίσιο]	0,630
Φύλο * * Πόσο σημαντικό θεωρείτε για την αποτελεσματική μείωση της διαφθοράς, το συνδυασμό καθενός από τους παρακάτω παράγοντες με την ανάπτυξη της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης; * [Καθιέρωση συστήματος κινήτρων (υλικών και μη) για τους εμπλεκόμενους δημοσίους υπαλλήλους]	0,892
Φύλο * * Αξιολογήστε τις παρακάτω δυνατότητες που παρέχει η ηλεκτρονική διακυβέρνηση ως προς το βαθμό που θεωρείτε ότι μπορούν να συμβάλουν στη μείωση της διαφθοράς. * [Αυτοματοποίηση διαδικασιών και παροχή υπηρεσιών στους πολίτες μέσω διαδικτύου]	0,701
Φύλο * * Αξιολογήστε τις παρακάτω δυνατότητες που παρέχει η ηλεκτρονική διακυβέρνηση ως προς το βαθμό που θεωρείτε ότι μπορούν να συμβάλουν στη μείωση της διαφθοράς. * [Ανοικτή πρόσβαση σε πληροφορίες και δεδομένα του δημόσιου τομέα μέσω ιστοσελίδων στο διαδίκτυο]	0,670
Φύλο * * Αξιολογήστε τις παρακάτω δυνατότητες που παρέχει η ηλεκτρονική διακυβέρνηση ως προς το βαθμό που θεωρείτε ότι μπορούν να συμβάλουν στη μείωση της διαφθοράς. * [Παρακολούθηση αποφάσεων και ενεργειών λόγω της μηχανογράφησης των διαδικασιών]	0,352
Φύλο * * Αξιολογήστε τις παρακάτω δυνατότητες που παρέχει η ηλεκτρονική διακυβέρνηση ως προς το βαθμό που θεωρείτε ότι μπορούν να συμβάλουν στη μείωση της διαφθοράς. * [Ενίσχυση της συνεργασίας και ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των ελεγκτικών μηχανισμών]	0,949
Φύλο * * Αξιολογήστε τις παρακάτω δυνατότητες που παρέχει η ηλεκτρονική διακυβέρνηση ως προς το βαθμό που θεωρείτε ότι μπορούν να συμβάλουν στη μείωση της διαφθοράς. * [Συμμετοχή των πολιτών στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων]	0,798
Φύλο * * Αξιολογήστε τις παρακάτω δυνατότητες που παρέχει η ηλεκτρονική διακυβέρνηση ως προς το βαθμό που θεωρείτε ότι μπορούν να συμβάλουν στη μείωση της διαφθοράς. * [Δημοσιοποίηση περιπτώσεων διαφθοράς στο διαδίκτυο]	0,734
Φύλο * * Σε τι βαθμό θεωρείτε ότι βοηθά η ηλεκτρονική διακυβέρνηση στην επίτευξη των παρακάτω στόχων για αποδοτική δημόσια διοίκηση με λιγότερη διαφθορά; * [Μείωση γραφειοκρατίας]	0,875

Φύλο * * Σε τι βαθμό θεωρείτε ότι βοηθά η ηλεκτρονική διακυβέρνηση στην επίτευξη των παρακάτω στόχων για αποδοτική δημόσια διοίκηση με λιγότερη διαφθορά; * [Ενίσχυση της διαφάνειας στις δημόσιες δαπάνες και τη διαχείριση των δημοσίων εσόδων]	0,734
Φύλο * * Σε τι βαθμό θεωρείτε ότι βοηθά η ηλεκτρονική διακυβέρνηση στην επίτευξη των παρακάτω στόχων για αποδοτική δημόσια διοίκηση με λιγότερη διαφθορά; * [Απλούστευση, σαφήνεια και τυποποίηση στις διαδικασίες του δημοσίου τομέα]	0,336
Φύλο * * Σε τι βαθμό θεωρείτε ότι βοηθά η ηλεκτρονική διακυβέρνηση στην επίτευξη των παρακάτω στόχων για αποδοτική δημόσια διοίκηση με λιγότερη διαφθορά; * [Καλύτερη ενημέρωση των πολιτών σχετικά με νόμους, διαδικασίες και λειτουργίες του δημοσίου τομέα]	0,186
Φύλο * * Θεωρείτε ότι η ηλεκτρονική διακυβέρνηση αυξάνει την αποτελεσματικότητα των ελέγχων στο δημόσιο τομέα για την καταπολέμηση της διαφθοράς; *	0,882
Φύλο * * Θεωρείτε ότι η ηλεκτρονική διακυβέρνηση ενισχύει τη λογοδοσία και την απόδοση ευθυνών στο δημόσιο τομέα; *	0,487

Βάσει του ελέγχου ανεξαρτησίας χ^2 ανάμεσα στο φύλο και τις κύριες ερωτήσεις του ερωτηματολογίου, καθώς η τιμή του συντελεστή συσχέτισης Pearson είναι σε όλες τις περιπτώσεις μεγαλύτερη του 0,05, προκύπτει το συμπέρασμα ότι δεν υπάρχει στατιστικά σημαντική συσχέτιση και οι εξεταζόμενες μεταβλητές είναι μεταξύ τους ανεξάρτητες.

Πίνακας 4.34

Έλεγχος ανεξαρτησίας χ²: «Ηλικία» με ερωτήσεις 1-11

	P-Value
Ηλικία * * Πιστεύετε ότι η διαφθορά αποτελεί σημαντικό πρόβλημα για το δημόσιο τομέα της χώρας μας;	0,298
Ηλικία * * Τι είδους επίδραση θεωρείτε ότι είχε η οικονομική κρίση στο επίπεδο διαφθοράς στο δημόσιο τομέα της χώρας μας;	0,003
Ηλικία * * Σε τι επίπεδο εκτιμάτε ότι βρίσκεται η ηλεκτρονική διακυβέρνηση στη χώρα μας;	0,282
Ηλικία * * Θεωρείτε ότι υπάρχει επάρκεια εκπαίδευσης των δημοσίων υπαλλήλων στις νέες τεχνολογίες για την επιτυχή ανάπτυξη της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης;	0,009
Ηλικία * * Θεωρείτε ότι υπάρχει επάρκεια υλικοτεχνικής υποδομής για την επιτυχή ανάπτυξη της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης;	0,349
Ηλικία * * Θεωρείτε ότι η ηλεκτρονική διακυβέρνηση από μόνη της μπορεί να συμβάλει στη μείωση της διαφθοράς;	0,302
Ηλικία * * Πόσο σημαντικό θεωρείτε για την αποτελεσματική μείωση της διαφθοράς, το συνδυασμό καθενός από τους παρακάτω παράγοντες με την ανάπτυξη της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης; * [Καλύτερη οργάνωση των δημοσίων υπηρεσιών]	0,449
Ηλικία * * Πόσο σημαντικό θεωρείτε για την αποτελεσματική μείωση της διαφθοράς, το συνδυασμό καθενός από τους παρακάτω παράγοντες με την ανάπτυξη της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης; * [Ανασχεδιασμός και απλοποίηση των διαδικασιών του δημοσίου τομέα]	0,425
Ηλικία * * Πόσο σημαντικό θεωρείτε για την αποτελεσματική μείωση της διαφθοράς, το συνδυασμό καθενός από τους παρακάτω παράγοντες με την ανάπτυξη της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης; * [Υπαρξη πολιτικής δέσμευσης]	0,031
Ηλικία * * Πόσο σημαντικό θεωρείτε για την αποτελεσματική μείωση της διαφθοράς, το συνδυασμό καθενός από τους παρακάτω παράγοντες με την ανάπτυξη της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης; * [Σαφές, απλό και σταθερό νομοθετικό πλαίσιο]	0,645
Ηλικία * * Πόσο σημαντικό θεωρείτε για την αποτελεσματική μείωση της διαφθοράς, το συνδυασμό καθενός από τους παρακάτω παράγοντες με την ανάπτυξη της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης; * [Καθιέρωση συστήματος κινήτρων (υλικών και μη) για τους εμπλεκόμενους δημοσίους υπαλλήλους]	0,470
Ηλικία * * Αξιολογήστε τις παρακάτω δυνατότητες που παρέχει η ηλεκτρονική διακυβέρνηση ως προς το βαθμό που θεωρείτε ότι μπορούν να συμβάλουν στη μείωση της διαφθοράς. * [Αυτοματοποίηση διαδικασιών και παροχή υπηρεσιών στους πολίτες μέσω διαδικτύου]	0,309
Ηλικία * * Αξιολογήστε τις παρακάτω δυνατότητες που παρέχει η ηλεκτρονική διακυβέρνηση ως προς το βαθμό που θεωρείτε ότι μπορούν να συμβάλουν στη μείωση της διαφθοράς. * [Ανοικτή πρόσβαση σε πληροφορίες και δεδομένα του δημοσίου τομέα μέσω ιστοσελίδων στο διαδίκτυο]	0,270
Ηλικία * * Αξιολογήστε τις παρακάτω δυνατότητες που παρέχει η ηλεκτρονική διακυβέρνηση ως προς το βαθμό που θεωρείτε ότι μπορούν να συμβάλουν στη μείωση της διαφθοράς. * [Παρακολούθηση αποφάσεων και ενεργειών λόγω της μηχανογράφησης των διαδικασιών]	0,351
Ηλικία * * Αξιολογήστε τις παρακάτω δυνατότητες που παρέχει η ηλεκτρονική διακυβέρνηση ως προς το βαθμό που θεωρείτε ότι μπορούν να συμβάλουν στη μείωση της διαφθοράς. * [Ενίσχυση της συνεργασίας και ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των ελεγκτικών μηχανισμών]	0,415
Ηλικία * * Αξιολογήστε τις παρακάτω δυνατότητες που παρέχει η ηλεκτρονική διακυβέρνηση ως προς το βαθμό που θεωρείτε ότι μπορούν να συμβάλουν στη μείωση της διαφθοράς. * [Συμμετοχή των πολιτών στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων]	0,304
Ηλικία * * Αξιολογήστε τις παρακάτω δυνατότητες που παρέχει η ηλεκτρονική διακυβέρνηση ως προς το βαθμό που θεωρείτε ότι μπορούν να συμβάλουν στη μείωση της διαφθοράς. * [Δημοσιοποίηση περιπτώσεων διαφθοράς στο διαδίκτυο]	0,149
Ηλικία * * Σε τι βαθμό θεωρείτε ότι βοηθά η ηλεκτρονική διακυβέρνηση στην επίτευξη των παρακάτω στόχων για αποδοτική δημόσια διοίκηση με λιγότερη διαφθορά; * [Μείωση γραφειοκρατίας]	0,720
Ηλικία * * Σε τι βαθμό θεωρείτε ότι βοηθά η ηλεκτρονική διακυβέρνηση στην επίτευξη των παρακάτω στόχων για αποδοτική δημόσια διοίκηση με λιγότερη διαφθορά; * [Ενίσχυση της διαφάνειας στις δημόσιες δαπάνες και τη διαχείριση των δημοσίων εσόδων]	0,640

Ηλικία * * Σε τι βαθμό θεωρείτε ότι βοηθά η ηλεκτρονική διακυβέρνηση στην επίτευξη των παρακάτω στόχων για αποδοτική δημόσια διοίκηση με λιγότερη διαφθορά; * [Απλούστευση, σαφήνεια και τυποποίηση στις διαδικασίες του δημοσίου τομέα]	0,572
Ηλικία * * Σε τι βαθμό θεωρείτε ότι βοηθά η ηλεκτρονική διακυβέρνηση στην επίτευξη των παρακάτω στόχων για αποδοτική δημόσια διοίκηση με λιγότερη διαφθορά; * [Καλύτερη ενημέρωση των πολιτών σχετικά με νόμους, διαδικασίες και λειτουργίες του δημοσίου τομέα]	0,345
Ηλικία * * Θεωρείτε ότι η ηλεκτρονική διακυβέρνηση αυξάνει την αποτελεσματικότητα των ελέγχων στο δημόσιο τομέα για την καταπολέμηση της διαφθοράς; *	0,066
Ηλικία * * Θεωρείτε ότι η ηλεκτρονική διακυβέρνηση ενισχύει τη λογοδοσία και την απόδοση ευθυνών στο δημόσιο τομέα; *	0,784

Βάσει των αποτελεσμάτων του ελέγχου ανεξαρτησίας χ^2 , όπως αυτά παρουσιάζονται στον ανωτέρω πίνακα, η ηλικία των ερωτηθέντων συσχετίζεται (υπάρχει σχέση ανάμεσα στις μεταβλητές και η σχέση αυτή είναι στατιστικά σημαντική):

- με την άποψή τους σχετικά με το βαθμό επάρκειας της εκπαίδευσης των δημοσίων υπαλλήλων στις νέες τεχνολογίες για την επιτυχή ανάπτυξη της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης (p-value 0,009)
- με την άποψή τους σχετικά με την σημασία του συνδυασμού της ανάπτυξης της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης με την ύπαρξη πολιτικής δέσμευσης, για την αποτελεσματική μείωση της διαφθοράς (p-value 0,031)
- με την άποψή τους σχετικά με το είδος επίδρασης που είχε η οικονομική κρίση στο επίπεδο διαφθοράς στο δημόσιο τομέα της χώρας μας (p-value 0,003).

Μάλιστα, παρατηρώντας τον παρακάτω πίνακα διπλής εισόδου διαφαίνεται μια τάση στις μεγαλύτερες ηλικιακές ομάδες να αυξάνεται το ποσοστό των υπαλλήλων που θεωρούν ότι η οικονομική κρίση μείωσε τη διαφθορά (λίγο και σημαντικά), και μάλιστα το συγκεκριμένο ποσοστό αυξάνεται από 0% στην ηλικιακή ομάδα 18-30, σε 24,10 % στην ηλικιακή ομάδα 31-40, σε 48,4% στην ηλικιακή ομάδα 41-50 και τέλος σε 60% στην ηλικιακή ομάδα 51-60. Εξάλλου, στο σύνολο των υπαλλήλων που απάντησαν ότι η οικονομική κρίση μείωσε τη διαφθορά τα υψηλότερα ποσοστά συγκεντρώνονται στην ηλικιακή ομάδα 51-60 (38,9% αυτών που θεωρούν ότι μείωσε λίγο τη διαφθορά και 43,8% αυτών που θεωρούν ότι μείωσε σημαντικά τη διαφθορά ανήκουν στην συγκεκριμένη ηλικιακή ομάδα). Αντίθετα, στις μικρότερες ηλικιακές ομάδες παρουσιάζονται υψηλότερα ποσοστά υπαλλήλων που θεωρούν ότι η οικονομική κρίση αύξησε τη διαφθορά (λίγο και σημαντικά). Ειδικότερα, το συγκεκριμένο ποσοστό είναι 100% στην ηλικιακή ομάδα 18-30 και 50% στην ηλικιακή ομάδα 31-40, ενώ γίνεται 19,4% στην ηλικιακή ομάδα 41-50 και 28,6% στην ηλικιακή ομάδα 51-60

Πίνακας 4.35

Συσχέτιση ηλικίας με το είδος επίδρασης που είχε η οικονομική κρίση στο επίπεδο διαφθοράς στο δημόσιο τομέα της χώρας μας (ερώτηση 2).

Ηλικία		2. Τι είδους επίδραση θεωρείτε ότι είχε η οικονομική κρίση στο επίπεδο διαφθοράς στο δημόσιο τομέα της χώρας μας;					Total
		Μείωσε λίγο τη διαφθορά	Μείωσε σημαντικά τη διαφθορά	Αύξησε λίγο τη διαφθορά	Αύξησε σημαντικά τη διαφθορά	Δεν επηρέασε καθόλου τη διαφθορά	
Ηλικία 18-30	Count	0	0	3	0	0	3
	% within Ηλικία *	,0%	,0%	100,0%	,0%	,0%	100,0%
	% within Ερώτηση 2	,0%	,0%	11,5%	,0%	,0%	2,4%
	% of Total	,0%	,0%	2,4%	,0%	,0%	2,4%
31-40	Count	8	5	16	11	14	54
	% within Ηλικία *	14,8%	9,3%	29,6%	20,4%	25,9%	100,0%
	% within Ερώτηση 2	22,2%	31,3%	61,5%	55,0%	48,3%	42,5%
	% of Total	6,3%	3,9%	12,6%	8,7%	11,0%	42,5%
41-50	Count	11	4	4	2	10	31
	% within Ηλικία *	35,5%	12,9%	12,9%	6,5%	32,3%	100,0%
	% within Ερώτηση 2	30,6%	25,0%	15,4%	10,0%	34,5%	24,4%
	% of Total	8,7%	3,1%	3,1%	1,6%	7,9%	24,4%
51-60	Count	14	7	3	7	4	35
	% within Ηλικία *	40,0%	20,0%	8,6%	20,0%	11,4%	100,0%
	% within Ερώτηση 2	38,9%	43,8%	11,5%	35,0%	13,8%	27,6%
	% of Total	11,0%	5,5%	2,4%	5,5%	3,1%	27,6%
Άνω των 60	Count	3	0	0	0	1	4
	% within Ηλικία *	75,0%	,0%	,0%	,0%	25,0%	100,0%
	% within Ερώτηση 2	8,3%	,0%	,0%	,0%	3,4%	3,1%
	% of Total	2,4%	,0%	,0%	,0%	,8%	3,1%
Total	Count	36	16	26	20	29	127
	% within Ηλικία *	28,3%	12,6%	20,5%	15,7%	22,8%	100,0%
	% within Ερώτηση 2	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
	% of Total	28,3%	12,6%	20,5%	15,7%	22,8%	100,0%

Πίνακας 4.36

Έλεγχος ανεξαρτησίας χ²: «Εκπαίδευση» με ερωτήσεις 1-11

	P-Value
Εκπαίδευση * * Πιστεύετε ότι η διαφθορά αποτελεί σημαντικό πρόβλημα για το δημόσιο τομέα της χώρα μας;	0,339
Εκπαίδευση * * Τι είδους επίδραση θεωρείτε ότι είχε η οικονομική κρίση στο επίπεδο διαφθοράς στο δημόσιο τομέα της χώρας μας;	0,096
Εκπαίδευση * * Σε τι επίπεδο εκτιμάτε ότι βρίσκεται η ηλεκτρονική διακυβέρνηση στη χώρα μας;	0,408
Εκπαίδευση * * Θεωρείτε ότι υπάρχει επάρκεια εκπαίδευσης των δημοσίων υπαλλήλων στις νέες τεχνολογίες για την επιτυχή ανάπτυξη της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης;	0,081
Εκπαίδευση * * Θεωρείτε ότι υπάρχει επάρκεια υλικοτεχνικής υποδομής για την επιτυχή ανάπτυξη της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης;	0,339
Εκπαίδευση * * Θεωρείτε ότι η ηλεκτρονική διακυβέρνηση από μόνη της μπορεί να συμβάλει στη μείωση της διαφθοράς;	0,367
Εκπαίδευση * * Πόσο σημαντικό θεωρείτε για την αποτελεσματική μείωση της διαφθοράς, το συνδυασμό καθενός από τους παρακάτω παράγοντες με την ανάπτυξη της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης; * [Καλύτερη οργάνωση των δημοσίων υπηρεσιών]	0,469
Εκπαίδευση * * Πόσο σημαντικό θεωρείτε για την αποτελεσματική μείωση της διαφθοράς, το συνδυασμό καθενός από τους παρακάτω παράγοντες με την ανάπτυξη της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης; * [Ανασχεδιασμός και απλοποίηση των διαδικασιών του δημοσίου τομέα]	0,140
Εκπαίδευση * * Πόσο σημαντικό θεωρείτε για την αποτελεσματική μείωση της διαφθοράς, το συνδυασμό καθενός από τους παρακάτω παράγοντες με την ανάπτυξη της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης; * [Υπαρξη πολιτικής δέσμευσης]	0,026
Εκπαίδευση * * Πόσο σημαντικό θεωρείτε για την αποτελεσματική μείωση της διαφθοράς, το συνδυασμό καθενός από τους παρακάτω παράγοντες με την ανάπτυξη της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης; * [Σαφές, απλό και σταθερό νομοθετικό πλαίσιο]	0,836
Εκπαίδευση * * Πόσο σημαντικό θεωρείτε για την αποτελεσματική μείωση της διαφθοράς, το συνδυασμό καθενός από τους παρακάτω παράγοντες με την ανάπτυξη της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης; * [Καθιέρωση συστήματος κινήτρων (υλικών και μη) για τους εμπλεκόμενους δημοσίους υπαλλήλους]	0,245
Εκπαίδευση * * Αξιολογήστε τις παρακάτω δυνατότητες που παρέχει η ηλεκτρονική διακυβέρνηση ως προς το βαθμό που θεωρείτε ότι μπορούν να συμβάλουν στη μείωση της διαφθοράς. * [Αυτοματοποίηση διαδικασιών και παροχή υπηρεσιών στους πολίτες μέσω διαδικτύου]	0,485
Εκπαίδευση * * Αξιολογήστε τις παρακάτω δυνατότητες που παρέχει η ηλεκτρονική διακυβέρνηση ως προς το βαθμό που θεωρείτε ότι μπορούν να συμβάλουν στη μείωση της διαφθοράς. * [Ανοικτή πρόσβαση σε πληροφορίες και δεδομένα του δημόσιου τομέα μέσω ιστοσελίδων στο διαδίκτυο]	0,203
Εκπαίδευση * * Αξιολογήστε τις παρακάτω δυνατότητες που παρέχει η ηλεκτρονική διακυβέρνηση ως προς το βαθμό που θεωρείτε ότι μπορούν να συμβάλουν στη μείωση της διαφθοράς. * [Παρακολούθηση αποφάσεων και ενεργειών λόγω της μηχανογράφησης των διαδικασιών]	0,749
Εκπαίδευση * * Αξιολογήστε τις παρακάτω δυνατότητες που παρέχει η ηλεκτρονική διακυβέρνηση ως προς το βαθμό που θεωρείτε ότι μπορούν να συμβάλουν στη μείωση της διαφθοράς. * [Ενίσχυση της συνεργασίας και ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των ελεγκτικών μηχανισμών]	0,104
Εκπαίδευση * * Αξιολογήστε τις παρακάτω δυνατότητες που παρέχει η ηλεκτρονική διακυβέρνηση ως προς το βαθμό που θεωρείτε ότι μπορούν να συμβάλουν στη μείωση της διαφθοράς. * [Συμμετοχή των πολιτών στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων]	0,629
Εκπαίδευση * * Αξιολογήστε τις παρακάτω δυνατότητες που παρέχει η ηλεκτρονική διακυβέρνηση ως προς το βαθμό που θεωρείτε ότι μπορούν να συμβάλουν στη μείωση της διαφθοράς. * [Δημοσιοποίηση περιπτώσεων διαφθοράς στο διαδίκτυο]	0,270

Εκπαίδευση * * Σε τι βαθμό θεωρείτε ότι βοηθά η ηλεκτρονική διακυβέρνηση στην επίτευξη των παρακάτω στόχων για αποδοτική δημόσια διοίκηση με λιγότερη διαφθορά; * [Μείωση γραφειοκρατίας]	0,685
Εκπαίδευση * * Σε τι βαθμό θεωρείτε ότι βοηθά η ηλεκτρονική διακυβέρνηση στην επίτευξη των παρακάτω στόχων για αποδοτική δημόσια διοίκηση με λιγότερη διαφθορά; * [Ενίσχυση της διαφάνειας στις δημόσιες δαπάνες και τη διαχείριση των δημοσίων εσόδων]	0,600
Εκπαίδευση * * Σε τι βαθμό θεωρείτε ότι βοηθά η ηλεκτρονική διακυβέρνηση στην επίτευξη των παρακάτω στόχων για αποδοτική δημόσια διοίκηση με λιγότερη διαφθορά; * [Απλούστευση, σαφήνεια και τυποποίηση στις διαδικασίες του δημοσίου τομέα]	0,805
Εκπαίδευση * * Σε τι βαθμό θεωρείτε ότι βοηθά η ηλεκτρονική διακυβέρνηση στην επίτευξη των παρακάτω στόχων για αποδοτική δημόσια διοίκηση με λιγότερη διαφθορά; * [Καλύτερη ενημέρωση των πολιτών σχετικά με νόμους, διαδικασίες και λειτουργίες του δημοσίου τομέα]	0,783
Εκπαίδευση * * Θεωρείτε ότι η ηλεκτρονική διακυβέρνηση αυξάνει την αποτελεσματικότητα των ελέγχων στο δημόσιο τομέα για την καταπολέμηση της διαφθοράς; *	0,201
Εκπαίδευση * * Θεωρείτε ότι η ηλεκτρονική διακυβέρνηση ενισχύει τη λογοδοσία και την απόδοση ευθυνών στο δημόσιο τομέα; *	0,768

Βάσει των αποτελεσμάτων του ελέγχου ανεξαρτησίας χ^2 , όπως αυτά παρουσιάζονται στον ανωτέρω πίνακα, η εκπαίδευση των ερωτηθέντων συσχετίζεται:

- με την άποψή τους σχετικά με τη σπουδαιότητα του συνδυασμού της ανάπτυξης της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης με την ύπαρξη πολιτικής δέσμευσης, για την αποτελεσματική μείωση της διαφθοράς (p-value 0,026)

Μάλιστα, παρατηρώντας τα στοιχεία του πίνακα διπλής εισόδου, γίνεται κατανοητό ότι ένα υψηλό ποσοστό των υπαλλήλων δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης που συμμετείχαν στην έρευνα 53,9% (7,7% και 46,2%) θεωρούν ότι είναι σημαντικός ο συνδυασμός της ανάπτυξης της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης με την ύπαρξη πολιτικής δέσμευσης για την αποτελεσματική μείωση της διαφθοράς. Το παραπάνω ποσοστό μειώνεται σε 51,7% (21,7% & 30%) για τους υπαλλήλους τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και καταλήγει σε 31,5% (16,7% & 14,8%) για τους υπαλλήλους μεταπτυχιακής εκπαίδευσης.

Πίνακας 4.37

Συσχέτιση Εκπαίδευσης με τη σημασία που αποδίδεται στο συνδυασμό του παράγοντα «Υπαρξη πολιτικής δέσμευσης» με την ανάπτυξη της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης για την αποτελεσματική μείωση της διαφθοράς (Ερώτηση 7γ)

Εκπαίδευση		7γ. Πόσο σημαντικό θεωρείτε για την αποτελεσματική μείωση της διαφθοράς, το συνδυασμό καθενός από τους παρακάτω παράγοντες με την ανάπτυξη της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης; * [Υπαρξη πολιτικής δέσμευσης]					Total
		Καθόλου	Λίγο	Μέτρια	Πολύ	Πάρα Πολύ	
Δευτεροβάθμια εκπαίδευση	Count	5	1	0	1	6	13
	% within Εκπαίδευση	38,5%	7,7%	,0%	7,7%	46,2%	100,0%
	% within Ερώτηση 7γ	21,7%	5,0%	,0%	4,3%	18,8%	10,2%
	% of Total	3,9%	,8%	,0%	,8%	4,7%	10,2%
Τριτοβάθμια εκπαίδευση	Count	9	6	14	13	18	60
	% within Εκπαίδευση	15,0%	10,0%	23,3%	21,7%	30,0%	100,0%
	% within Ερώτηση 7γ	39,1%	30,0%	48,3%	56,5%	56,3%	47,2%
	% of Total	7,1%	4,7%	11,0%	10,2%	14,2%	47,2%
Μεταπτυχιακή εκπαίδευση	Count	9	13	15	9	8	54
	% within Εκπαίδευση	16,7%	24,1%	27,8%	16,7%	14,8%	100,0%
	% within Ερώτηση 7γ	39,1%	65,0%	51,7%	39,1%	25,0%	42,5%
	% of Total	7,1%	10,2%	11,8%	7,1%	6,3%	42,5%
Total	Count	23	20	29	23	32	127
	% within Εκπαίδευση	18,1%	15,7%	22,8%	18,1%	25,2%	100,0%
	% within Ερώτηση 7γ	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
	% of Total	18,1%	15,7%	22,8%	18,1%	25,2%	100,0%

Πίνακας 4.38

Έλεγχος ανεξαρτησίας χ²: «Συνολικά έτη υπηρεσίας στο δημόσιο» με ερωτήσεις 1-

11

	P-Value
Συνολικά έτη υπηρεσίας στο δημόσιο * * Πιστεύετε ότι η διαφθορά αποτελεί σημαντικό πρόβλημα για το δημόσιο τομέα της χώρα μας;	0,140
Συνολικά έτη υπηρεσίας στο δημόσιο * * Τι είδους επίδραση θεωρείτε ότι είχε η οικονομική κρίση στο επίπεδο διαφθοράς στο δημόσιο τομέα της χώρας μας;	0,000
Συνολικά έτη υπηρεσίας στο δημόσιο * * Σε τι επίπεδο εκτιμάτε ότι βρίσκεται η ηλεκτρονική διακυβέρνηση στη χώρα μας;	0,085
Συνολικά έτη υπηρεσίας στο δημόσιο * * Θεωρείτε ότι υπάρχει επάρκεια εκπαίδευσης των δημοσίων υπαλλήλων στις νέες τεχνολογίες για την επιτυχή ανάπτυξη της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης;	0,486
Συνολικά έτη υπηρεσίας στο δημόσιο * * Θεωρείτε ότι υπάρχει επάρκεια υλικοτεχνικής υποδομής για την επιτυχή ανάπτυξη της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης;	0,812
Συνολικά έτη υπηρεσίας στο δημόσιο * * Θεωρείτε ότι η ηλεκτρονική διακυβέρνηση από μόνη της μπορεί να συμβάλει στη μείωση της διαφθοράς;	0,054
Συνολικά έτη υπηρεσίας στο δημόσιο * * Πόσο σημαντικό θεωρείτε για την αποτελεσματική μείωση της διαφθοράς, το συνδυασμό καθενός από τους παρακάτω παράγοντες με την ανάπτυξη της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης; * [Καλύτερη οργάνωση των δημοσίων υπηρεσιών]	0,444
Συνολικά έτη υπηρεσίας στο δημόσιο * * Πόσο σημαντικό θεωρείτε για την αποτελεσματική μείωση της διαφθοράς, το συνδυασμό καθενός από τους παρακάτω παράγοντες με την ανάπτυξη της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης; * [Ανασχεδιασμός και απλοποίηση των διαδικασιών του δημοσίου τομέα]	0,259
Συνολικά έτη υπηρεσίας στο δημόσιο * * Πόσο σημαντικό θεωρείτε για την αποτελεσματική μείωση της διαφθοράς, το συνδυασμό καθενός από τους παρακάτω παράγοντες με την ανάπτυξη της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης; * [Υπαρξη πολιτικής δέσμευσης]	0,332
Συνολικά έτη υπηρεσίας στο δημόσιο * * Πόσο σημαντικό θεωρείτε για την αποτελεσματική μείωση της διαφθοράς, το συνδυασμό καθενός από τους παρακάτω παράγοντες με την ανάπτυξη της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης; * [Σαφές, απλό και σταθερό νομοθετικό πλαίσιο]	0,094
Συνολικά έτη υπηρεσίας στο δημόσιο * * Πόσο σημαντικό θεωρείτε για την αποτελεσματική μείωση της διαφθοράς, το συνδυασμό καθενός από τους παρακάτω παράγοντες με την ανάπτυξη της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης; * [Καθιέρωση συστήματος κινήτρων (υλικών και μη) για τους εμπλεκόμενους δημοσίους υπαλλήλους]	0,506
Συνολικά έτη υπηρεσίας στο δημόσιο * * Αξιολογήστε τις παρακάτω δυνατότητες που παρέχει η ηλεκτρονική διακυβέρνηση ως προς το βαθμό που θεωρείτε ότι μπορούν να συμβάλουν στη μείωση της διαφθοράς. * [Αυτοματοποίηση διαδικασιών και παροχή υπηρεσιών στους πολίτες μέσω διαδικτύου]	0,470
Συνολικά έτη υπηρεσίας στο δημόσιο * * Αξιολογήστε τις παρακάτω δυνατότητες που παρέχει η ηλεκτρονική διακυβέρνηση ως προς το βαθμό που θεωρείτε ότι μπορούν να συμβάλουν στη μείωση της διαφθοράς. * [Ανοικτή πρόσβαση σε πληροφορίες και δεδομένα του δημοσίου τομέα μέσω ιστοσελίδων στο διαδίκτυο]	0,282
Συνολικά έτη υπηρεσίας στο δημόσιο * * Αξιολογήστε τις παρακάτω δυνατότητες που παρέχει η ηλεκτρονική διακυβέρνηση ως προς το βαθμό που θεωρείτε ότι μπορούν να συμβάλουν στη μείωση της διαφθοράς. * [Παρακολούθηση αποφάσεων και ενεργειών λόγω της μηχανογράφησης των διαδικασιών]	0,747
Συνολικά έτη υπηρεσίας στο δημόσιο * * Αξιολογήστε τις παρακάτω δυνατότητες που παρέχει η ηλεκτρονική διακυβέρνηση ως προς το βαθμό που θεωρείτε ότι μπορούν να συμβάλουν στη μείωση της διαφθοράς. * [Ενίσχυση της συνεργασίας και ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των ελεγκτικών μηχανισμών]	0,529

Συνολικά έτη υπηρεσίας στο δημόσιο * * Αξιολογήστε τις παρακάτω δυνατότητες που παρέχει η ηλεκτρονική διακυβέρνηση ως προς το βαθμό που θεωρείτε ότι μπορούν να συμβάλουν στη μείωση της διαφθοράς. * [Συμμετοχή των πολιτών στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων]	0,321
Συνολικά έτη υπηρεσίας στο δημόσιο * * Αξιολογήστε τις παρακάτω δυνατότητες που παρέχει η ηλεκτρονική διακυβέρνηση ως προς το βαθμό που θεωρείτε ότι μπορούν να συμβάλουν στη μείωση της διαφθοράς. * [Δημοσιοποίηση περιπτώσεων διαφθοράς στο διαδίκτυο]	0,795
Συνολικά έτη υπηρεσίας στο δημόσιο * * Σε τι βαθμό θεωρείτε ότι βοηθά η ηλεκτρονική διακυβέρνηση στην επίτευξη των παρακάτω στόχων για αποδοτική δημόσια διοίκηση με λιγότερη διαφθορά; * [Μείωση γραφειοκρατίας]	0,911
Συνολικά έτη υπηρεσίας στο δημόσιο * * Σε τι βαθμό θεωρείτε ότι βοηθά η ηλεκτρονική διακυβέρνηση στην επίτευξη των παρακάτω στόχων για αποδοτική δημόσια διοίκηση με λιγότερη διαφθορά; * [Ενίσχυση της διαφάνειας στις δημόσιες δαπάνες και τη διαχείριση των δημοσίων εσόδων]	0,883
Συνολικά έτη υπηρεσίας στο δημόσιο * * Σε τι βαθμό θεωρείτε ότι βοηθά η ηλεκτρονική διακυβέρνηση στην επίτευξη των παρακάτω στόχων για αποδοτική δημόσια διοίκηση με λιγότερη διαφθορά; * [Απλούστευση, σαφήνεια και τυποποίηση στις διαδικασίες του δημοσίου τομέα]	0,539
Συνολικά έτη υπηρεσίας στο δημόσιο * * Σε τι βαθμό θεωρείτε ότι βοηθά η ηλεκτρονική διακυβέρνηση στην επίτευξη των παρακάτω στόχων για αποδοτική δημόσια διοίκηση με λιγότερη διαφθορά; * [Καλύτερη ενημέρωση των πολιτών σχετικά με νόμους, διαδικασίες και λειτουργίες του δημοσίου τομέα]	0,802
Συνολικά έτη υπηρεσίας στο δημόσιο * * Θεωρείτε ότι η ηλεκτρονική διακυβέρνηση αυξάνει την αποτελεσματικότητα των ελέγχων στο δημόσιο τομέα για την καταπολέμηση της διαφθοράς; *	0,529
Συνολικά έτη υπηρεσίας στο δημόσιο * * Θεωρείτε ότι η ηλεκτρονική διακυβέρνηση ενισχύει τη λογοδοσία και την απόδοση ευθυνών στο δημόσιο τομέα; *	0,913

Βάσει των αποτελεσμάτων του ελέγχου ανεξαρτησίας χ^2 , όπως αυτά παρουσιάζονται στον ανωτέρω πίνακα, τα συνολικά έτη υπηρεσίας στο δημόσιο των ερωτηθέντων συσχετίζεται:

- με την άποψή τους σχετικά με το είδος επίδρασης που είχε η οικονομική κρίση στο επίπεδο διαφθοράς στο δημόσιο τομέα της χώρας μας (p-value 0,000)

Πίνακας 4.39

Έλεγχος ανεξαρτησίας χ²: «Θέση που κατέχετε» με ερωτήσεις 1-11

	P-Value
Θέση που κατέχετε * * Πιστεύετε ότι η διαφθορά αποτελεί σημαντικό πρόβλημα για το δημόσιο τομέα της χώρα μας;	0,463
Θέση που κατέχετε * * Τι είδους επίδραση θεωρείτε ότι είχε η οικονομική κρίση στο επίπεδο διαφθοράς στο δημόσιο τομέα της χώρας μας;	0,841
Θέση που κατέχετε * * Σε τι επίπεδο εκτιμάτε ότι βρίσκεται η ηλεκτρονική διακυβέρνηση στη χώρα μας;	0,548
Θέση που κατέχετε * * Θεωρείτε ότι υπάρχει επάρκεια εκπαίδευσης των δημοσίων υπαλλήλων στις νέες τεχνολογίες για την επιτυχή ανάπτυξη της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης;	0,306
Θέση που κατέχετε * * Θεωρείτε ότι υπάρχει επάρκεια υλικοτεχνικής υποδομής για την επιτυχή ανάπτυξη της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης;	0,259
Θέση που κατέχετε * * Θεωρείτε ότι η ηλεκτρονική διακυβέρνηση από μόνη της μπορεί να συμβάλει στη μείωση της διαφθοράς;	0,020
Θέση που κατέχετε * * Πόσο σημαντικό θεωρείτε για την αποτελεσματική μείωση της διαφθοράς, το συνδυασμό καθενός από τους παρακάτω παράγοντες με την ανάπτυξη της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης; * [Καλύτερη οργάνωση των δημοσίων υπηρεσιών]	0,587
Θέση που κατέχετε * * Πόσο σημαντικό θεωρείτε για την αποτελεσματική μείωση της διαφθοράς, το συνδυασμό καθενός από τους παρακάτω παράγοντες με την ανάπτυξη της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης; * [Ανασχεδιασμός και απλοποίηση των διαδικασιών του δημοσίου τομέα]	0,480
Θέση που κατέχετε * * Πόσο σημαντικό θεωρείτε για την αποτελεσματική μείωση της διαφθοράς, το συνδυασμό καθενός από τους παρακάτω παράγοντες με την ανάπτυξη της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης; * [Υπαρξη πολιτικής δέσμευσης]	0,885
Θέση που κατέχετε * * Πόσο σημαντικό θεωρείτε για την αποτελεσματική μείωση της διαφθοράς, το συνδυασμό καθενός από τους παρακάτω παράγοντες με την ανάπτυξη της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης; * [Σαφές, απλό και σταθερό νομοθετικό πλαίσιο]	0,156
Θέση που κατέχετε * * Πόσο σημαντικό θεωρείτε για την αποτελεσματική μείωση της διαφθοράς, το συνδυασμό καθενός από τους παρακάτω παράγοντες με την ανάπτυξη της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης; * [Καθιέρωση συστήματος κινήτρων (υλικών και μη) για τους εμπλεκόμενους δημοσίους υπαλλήλους]	0,719
Θέση που κατέχετε * * Αξιολογήστε τις παρακάτω δυνατότητες που παρέχει η ηλεκτρονική διακυβέρνηση ως προς το βαθμό που θεωρείτε ότι μπορούν να συμβάλουν στη μείωση της διαφθοράς. * [Αυτοματοποίηση διαδικασιών και παροχή υπηρεσιών στους πολίτες μέσω διαδικτύου]	0,973
Θέση που κατέχετε * * Αξιολογήστε τις παρακάτω δυνατότητες που παρέχει η ηλεκτρονική διακυβέρνηση ως προς το βαθμό που θεωρείτε ότι μπορούν να συμβάλουν στη μείωση της διαφθοράς. * [Ανοικτή πρόσβαση σε πληροφορίες και δεδομένα του δημοσίου τομέα μέσω ιστοσελίδων στο διαδίκτυο]	0,053
Θέση που κατέχετε * * Αξιολογήστε τις παρακάτω δυνατότητες που παρέχει η ηλεκτρονική διακυβέρνηση ως προς το βαθμό που θεωρείτε ότι μπορούν να συμβάλουν στη μείωση της διαφθοράς. * [Παρακολούθηση αποφάσεων και ενεργειών λόγω της μηχανογράφησης των διαδικασιών]	0,133
Θέση που κατέχετε * * Αξιολογήστε τις παρακάτω δυνατότητες που παρέχει η ηλεκτρονική διακυβέρνηση ως προς το βαθμό που θεωρείτε ότι μπορούν να συμβάλουν στη μείωση της διαφθοράς. * [Ενίσχυση της συνεργασίας και ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των ελεγκτικών μηχανισμών]	0,112
Θέση που κατέχετε * * Αξιολογήστε τις παρακάτω δυνατότητες που παρέχει η ηλεκτρονική διακυβέρνηση ως προς το βαθμό που θεωρείτε ότι μπορούν να συμβάλουν στη μείωση της διαφθοράς. * [Συμμετοχή των πολιτών στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων]	0,555
Θέση που κατέχετε * * Αξιολογήστε τις παρακάτω δυνατότητες που παρέχει η ηλεκτρονική διακυβέρνηση ως προς το βαθμό που θεωρείτε ότι μπορούν να συμβάλουν στη μείωση της διαφθοράς. * [Δημοσιοποίηση περιπτώσεων διαφθοράς στο διαδίκτυο]	0,622

Θέση που κατέχετε * * Σε τι βαθμό θεωρείτε ότι βοηθά η ηλεκτρονική διακυβέρνηση στην επίτευξη των παρακάτω στόχων για αποδοτική δημόσια διοίκηση με λιγότερη διαφθορά; * [Μείωση γραφειοκρατίας]	0,058
Θέση που κατέχετε * * Σε τι βαθμό θεωρείτε ότι βοηθά η ηλεκτρονική διακυβέρνηση στην επίτευξη των παρακάτω στόχων για αποδοτική δημόσια διοίκηση με λιγότερη διαφθορά; * [Ενίσχυση της διαφάνειας στις δημόσιες δαπάνες και τη διαχείριση των δημοσίων εσόδων]	0,035
Θέση που κατέχετε * * Σε τι βαθμό θεωρείτε ότι βοηθά η ηλεκτρονική διακυβέρνηση στην επίτευξη των παρακάτω στόχων για αποδοτική δημόσια διοίκηση με λιγότερη διαφθορά; * [Απλούστευση, σαφήνεια και τυποποίηση στις διαδικασίες του δημοσίου τομέα]	0,003
Θέση που κατέχετε * * Σε τι βαθμό θεωρείτε ότι βοηθά η ηλεκτρονική διακυβέρνηση στην επίτευξη των παρακάτω στόχων για αποδοτική δημόσια διοίκηση με λιγότερη διαφθορά; * [Καλύτερη ενημέρωση των πολιτών σχετικά με νόμους, διαδικασίες και λειτουργίες του δημοσίου τομέα]	0,553
Θέση που κατέχετε * * Θεωρείτε ότι η ηλεκτρονική διακυβέρνηση αυξάνει την αποτελεσματικότητα των ελέγχων στο δημόσιο τομέα για την καταπολέμηση της διαφθοράς; *	0,445
Θέση που κατέχετε * * Θεωρείτε ότι η ηλεκτρονική διακυβέρνηση ενισχύει τη λογοδοσία και την απόδοση ευθυνών στο δημόσιο τομέα; *	0,299

Βάσει των αποτελεσμάτων του ελέγχου ανεξαρτησίας χ^2 , όπως αυτά παρουσιάζονται στον ανωτέρω πίνακα, η θέση που κατέχουν οι ερωτηθέντες συσχετίζεται:

- με την άποψή τους σχετικά με το αν η ηλεκτρονική διακυβέρνηση από μόνη της μπορεί να συμβάλει στη μείωση της διαφθοράς (p-value 0,020)
- με την άποψή τους σχετικά το βαθμό που βοηθά η ηλεκτρονική διακυβέρνηση στην επίτευξη του στόχου της ενίσχυσης της διαφάνειας στις δημόσιες δαπάνες και τη διαχείριση των δημοσίων εσόδων για αποδοτική δημόσια διοίκηση με λιγότερη διαφθορά (p-value 0,035)
- με την άποψή τους σχετικά το βαθμό που βοηθά η ηλεκτρονική διακυβέρνηση στην επίτευξη του στόχου της απλούστευσης, σαφήνειας και τυποποίησης στις διαδικασίες του δημοσίου τομέα για αποδοτική δημόσια διοίκηση με λιγότερη διαφθορά (p-value 0,003)

Πίνακας 4.40

Έλεγχος ανεξαρτησίας χ² «Υπηρεσία στην οποία υπηρετείτε» με ερωτήσεις 1-11

	P-Value
Υπηρεσία στην οποία υπηρετείτε * Πιστεύετε ότι η διαφθορά αποτελεί σημαντικό πρόβλημα για το δημόσιο τομέα της χώρα μας;	0,000
Υπηρεσία στην οποία υπηρετείτε * Τι είδους επίδραση θεωρείτε ότι είχε η οικονομική κρίση στο επίπεδο διαφθοράς στο δημόσιο τομέα της χώρας μας;	0,001
Υπηρεσία στην οποία υπηρετείτε * Σε τι επίπεδο εκτιμάτε ότι βρίσκεται η ηλεκτρονική διακυβέρνηση στη χώρα μας;	0,384
Υπηρεσία στην οποία υπηρετείτε * Θεωρείτε ότι υπάρχει επάρκεια εκπαίδευσης των δημοσίων υπαλλήλων στις νέες τεχνολογίες για την επιτυχή ανάπτυξη της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης;	0,103
Υπηρεσία στην οποία υπηρετείτε * Θεωρείτε ότι υπάρχει επάρκεια υλικοτεχνικής υποδομής για την επιτυχή ανάπτυξη της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης;	0,004
Υπηρεσία στην οποία υπηρετείτε * Θεωρείτε ότι η ηλεκτρονική διακυβέρνηση από μόνη της μπορεί να συμβάλει στη μείωση της διαφθοράς;	0,155
Υπηρεσία στην οποία υπηρετείτε * Πόσο σημαντικό θεωρείτε για την αποτελεσματική μείωση της διαφθοράς, το συνδυασμό καθενός από τους παρακάτω παράγοντες με την ανάπτυξη της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης; * [Καλύτερη οργάνωση των δημοσίων υπηρεσιών]	0,630
Υπηρεσία στην οποία υπηρετείτε * Πόσο σημαντικό θεωρείτε για την αποτελεσματική μείωση της διαφθοράς, το συνδυασμό καθενός από τους παρακάτω παράγοντες με την ανάπτυξη της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης; * [Ανασχεδιασμός και απλοποίηση των διαδικασιών του δημοσίου τομέα]	0,445
Υπηρεσία στην οποία υπηρετείτε * Πόσο σημαντικό θεωρείτε για την αποτελεσματική μείωση της διαφθοράς, το συνδυασμό καθενός από τους παρακάτω παράγοντες με την ανάπτυξη της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης; * [Υπαρξη πολιτικής δέσμευσης]	0,031
Υπηρεσία στην οποία υπηρετείτε * Πόσο σημαντικό θεωρείτε για την αποτελεσματική μείωση της διαφθοράς, το συνδυασμό καθενός από τους παρακάτω παράγοντες με την ανάπτυξη της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης; * [Σαφές, απλό και σταθερό νομοθετικό πλαίσιο]	0,003
Υπηρεσία στην οποία υπηρετείτε * Πόσο σημαντικό θεωρείτε για την αποτελεσματική μείωση της διαφθοράς, το συνδυασμό καθενός από τους παρακάτω παράγοντες με την ανάπτυξη της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης; * [Καθιέρωση συστήματος κινήτρων (υλικών και μη) για τους εμπλεκόμενους δημοσίους υπαλλήλους]	0,048
Υπηρεσία στην οποία υπηρετείτε * Αξιολογήστε τις παρακάτω δυνατότητες που παρέχει η ηλεκτρονική διακυβέρνηση ως προς το βαθμό που θεωρείτε ότι μπορούν να συμβάλουν στη μείωση της διαφθοράς. * [Αυτοματοποίηση διαδικασιών και παροχή υπηρεσιών στους πολίτες μέσω διαδικτύου]	0,830
Υπηρεσία στην οποία υπηρετείτε * Αξιολογήστε τις παρακάτω δυνατότητες που παρέχει η ηλεκτρονική διακυβέρνηση ως προς το βαθμό που θεωρείτε ότι μπορούν να συμβάλουν στη μείωση της διαφθοράς. * [Ανοικτή πρόσβαση σε πληροφορίες και δεδομένα του δημοσίου τομέα μέσω ιστοσελίδων στο διαδίκτυο]	0,301
Υπηρεσία στην οποία υπηρετείτε * Αξιολογήστε τις παρακάτω δυνατότητες που παρέχει η ηλεκτρονική διακυβέρνηση ως προς το βαθμό που θεωρείτε ότι μπορούν να συμβάλουν στη μείωση της διαφθοράς. * [Παρακολούθηση αποφάσεων και ενεργειών λόγω της μηχανογράφησης των διαδικασιών]	0,025
Υπηρεσία στην οποία υπηρετείτε * Αξιολογήστε τις παρακάτω δυνατότητες που παρέχει η ηλεκτρονική διακυβέρνηση ως προς το βαθμό που θεωρείτε ότι μπορούν να συμβάλουν στη μείωση της διαφθοράς. * [Ενίσχυση της συνεργασίας και ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των ελεγκτικών μηχανισμών]	0,587
Υπηρεσία στην οποία υπηρετείτε * Αξιολογήστε τις παρακάτω δυνατότητες που παρέχει η ηλεκτρονική διακυβέρνηση ως προς το βαθμό που θεωρείτε ότι μπορούν να συμβάλουν στη μείωση της διαφθοράς. * [Συμμετοχή των πολιτών στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων]	0,069

Υπηρεσία στην οποία υπηρετείτε * Αξιολογήστε τις παρακάτω δυνατότητες που παρέχει η ηλεκτρονική διακυβέρνηση ως προς το βαθμό που θεωρείτε ότι μπορούν να συμβάλουν στη μείωση της διαφθοράς. * [Δημοσιοποίηση περιπτώσεων διαφθοράς στο διαδίκτυο]	0,002
Υπηρεσία στην οποία υπηρετείτε * Σε τι βαθμό θεωρείτε ότι βοηθά η ηλεκτρονική διακυβέρνηση στην επίτευξη των παρακάτω στόχων για αποδοτική δημόσια διοίκηση με λιγότερη διαφθορά; * [Μείωση γραφειοκρατίας]	0,472
Υπηρεσία στην οποία υπηρετείτε * Σε τι βαθμό θεωρείτε ότι βοηθά η ηλεκτρονική διακυβέρνηση στην επίτευξη των παρακάτω στόχων για αποδοτική δημόσια διοίκηση με λιγότερη διαφθορά; * [Ενίσχυση της διαφάνειας στις δημόσιες δαπάνες και τη διαχείριση των δημοσίων εσόδων]	0,028
Υπηρεσία στην οποία υπηρετείτε * Σε τι βαθμό θεωρείτε ότι βοηθά η ηλεκτρονική διακυβέρνηση στην επίτευξη των παρακάτω στόχων για αποδοτική δημόσια διοίκηση με λιγότερη διαφθορά; * [Απλούστευση, σαφήνεια και τυποποίηση στις διαδικασίες του δημοσίου τομέα]	0,708
Υπηρεσία στην οποία υπηρετείτε * Σε τι βαθμό θεωρείτε ότι βοηθά η ηλεκτρονική διακυβέρνηση στην επίτευξη των παρακάτω στόχων για αποδοτική δημόσια διοίκηση με λιγότερη διαφθορά; * [Καλύτερη ενημέρωση των πολιτών σχετικά με νόμους, διαδικασίες και λειτουργίες του δημοσίου τομέα]	0,744
Υπηρεσία στην οποία υπηρετείτε * Θεωρείτε ότι η ηλεκτρονική διακυβέρνηση αυξάνει την αποτελεσματικότητα των ελέγχων στο δημόσιο τομέα για την καταπολέμηση της διαφθοράς; *	0,292
Υπηρεσία στην οποία υπηρετείτε * Θεωρείτε ότι η ηλεκτρονική διακυβέρνηση ενισχύει τη λογοδοσία και την απόδοση ευθυνών στο δημόσιο τομέα; *	0,715

Βάσει των αποτελεσμάτων του ελέγχου ανεξαρτησίας χ^2 , όπως αυτά παρουσιάζονται στον ανωτέρω πίνακα, η υπηρεσία στην οποία υπηρετούν οι ερωτηθέντες συσχετίζεται:

- με την άποψή τους σχετικά με το αν η διαφθορά αποτελεί σημαντικό πρόβλημα για το δημόσιο τομέα της χώρα μας (p-value 0,000)
- με την άποψή τους σχετικά με το είδος επίδρασης που είχε η οικονομική κρίση στο επίπεδο διαφθοράς στο δημόσιο τομέα της χώρας μας (p-value 0,001)
- με την άποψή τους σχετικά με το αν υπάρχει επάρκεια υλικοτεχνικής υποδομής για την επιτυχή ανάπτυξη της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης (p-value 0,004)
- με την άποψή τους σχετικά με τη σημαντικότητα του συνδυασμού της ανάπτυξης της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης με την ύπαρξη πολιτικής δέσμευσης, για την αποτελεσματική μείωση της διαφθοράς (p-value 0,031)
- με την άποψή τους σχετικά με τη σημαντικότητα του συνδυασμού της ανάπτυξης της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης με ένα σαφές, απλό και σταθερό νομοθετικό πλαίσιο, για την αποτελεσματική μείωση της διαφθοράς (p-value 0,003)
- με την άποψή τους σχετικά με τη σημαντικότητα του συνδυασμού της ανάπτυξης της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης με την καθιέρωση συστήματος κινήτρων (υλικών και μη) για τους εμπλεκόμενους δημοσίους υπαλλήλους (p-value 0,048)

- με την άποψή τους σχετικά το βαθμό που η παρακολούθηση αποφάσεων και ενεργειών λόγω της μηχανογράφησης των διαδικασιών, ως μια από τις δυνατότητες που παρέχει η ηλεκτρονική διακυβέρνηση, μπορεί να συμβάλει στη μείωση της διαφθοράς (p-value 0,025)
- με την άποψή τους σχετικά το βαθμό που η δημοσιοποίηση περιπτώσεων διαφθοράς στο διαδίκτυο, ως μια από τις δυνατότητες που παρέχει η ηλεκτρονική διακυβέρνηση, μπορεί να συμβάλει στη μείωση της διαφθοράς (p-value 0,002)
- με την άποψή τους σχετικά το βαθμό που βοηθά η ηλεκτρονική διακυβέρνηση στην επίτευξη του στόχου της ενίσχυσης της διαφάνειας στις δημόσιες δαπάνες και τη διαχείριση των δημοσίων εσόδων για αποδοτική δημόσια διοίκηση με λιγότερη διαφθορά (p-value 0,028)

Στο σημείο αυτό πραγματοποιείται αναφορά σε επιλεγμένες συσχετίσεις ως αποτέλεσμα του ελέγχου ανεξαρτησίας χ^2 που διενεργήθηκε ανάμεσα στις ερωτήσεις του κυρίου μέρους του ερωτηματολογίου.

1^η Συσχέτιση

Έλεγχος σχέσης ερώτησης 4. Θεωρείτε ότι υπάρχει επάρκεια εκπαίδευσης των δημοσίων υπαλλήλων στις νέες τεχνολογίες για την επιτυχή ανάπτυξη της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης; με ερώτηση 5. Θεωρείτε ότι υπάρχει επάρκεια υλικοτεχνικής υποδομής για την επιτυχή ανάπτυξη της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης;

Η τιμή του συντελεστή Pearson, όπως εμφανίζεται στον παρακάτω πίνακα ελέγχου ανεξαρτησίας χ^2 , είναι 0,00 (p-value<0,05). Επομένως, απορρίπτεται η υπόθεση H_0 και οι εξεταζόμενες μεταβλητές είναι συσχετισμένες. Όντως, παρατηρώντας τον πίνακα διπλής εισόδου γίνεται κατανοητό ότι από το σύνολο των υπαλλήλων που θεωρούν ότι υπάρχει ανεπάρκεια στην εκπαίδευση των δημοσίων υπαλλήλων στις νέες τεχνολογίες για την επιτυχή ανάπτυξη της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης (απάντησαν Καθόλου, Λίγο, ποσοστό 54,3%) η συντριπτική πλειοψηφία θεωρεί παράλληλα ότι υπάρχει ανεπάρκεια υλικοτεχνικής υποδομής (από αυτούς που απάντησαν Καθόλου το 100% απάντησε Καθόλου & Λίγο, από αυτούς που απάντησαν Λίγο το 91% απάντησε Καθόλου & Λίγο).

Πίνακας 4.41

1η Συσχέτιση: Έλεγχος ανεξαρτησίας χ^2 ερωτήσεων 4&5

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	48,276 ^a	6	,000
Likelihood Ratio	47,853	6	,000
Linear-by-Linear Association	31,382	1	,000
N of Valid Cases	127		

a. 4 cells (33.3%) have expected count less than 5. The minimum expected count is .57.

Πίνακας 4.42

1η Συσχέτιση : Πίνακας διπλής εισόδου ερωτήσεων 4&5

4. Θεωρείτε ότι υπάρχει επάρκεια εκπαίδευσης των δημοσίων υπαλλήλων στις νέες τεχνολογίες για την επιτυχή ανάπτυξη της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης;		5. Θεωρείτε ότι υπάρχει επάρκεια υλικοτεχνικής υποδομής για την επιτυχή ανάπτυξη της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης;			Total
		Καθόλου	Λίγο	Μέτρια	
Καθόλου	Count	20	5	0	25
	% within Ερώτηση 4	80,0%	20,0%	,0%	100,0%
	% within Ερώτηση 5	50,0%	7,9%	,0%	19,7%
	% of Total	15,7%	3,9%	,0%	19,7%
Λίγο	Count	9	31	4	44
	% within Ερώτηση 4	20,5%	70,5%	9,1%	100,0%
	% within Ερώτηση 5	22,5%	49,2%	16,7%	34,6%
	% of Total	7,1%	24,4%	3,1%	34,6%
Μέτρια	Count	11	26	18	55
	% within Ερώτηση 4	20,0%	47,3%	32,7%	100,0%
	% within Ερώτηση 5	27,5%	41,3%	75,0%	43,3%
	% of Total	8,7%	20,5%	14,2%	43,3%
Πολύ	Count	0	1	2	3
	% within Ερώτηση 4	,0%	33,3%	66,7%	100,0%
	% within Ερώτηση 5	,0%	1,6%	8,3%	2,4%
	% of Total	,0%	,8%	1,6%	2,4%
Total	Count	40	63	24	127
	% within Ερώτηση 4	31,5%	49,6%	18,9%	100,0%
	% within Ερώτηση 5	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
	% of Total	31,5%	49,6%	18,9%	100,0%

2^η Συσχέτιση

Έλεγχος σχέσης ερώτησης 4. Θεωρείτε ότι υπάρχει επάρκεια εκπαίδευσης των δημοσίων υπαλλήλων στις νέες τεχνολογίες για την επιτυχή ανάπτυξη της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης; με ερώτηση 3. Σε τι επίπεδο εκτιμάτε ότι βρίσκεται η ηλεκτρονική διακυβέρνηση στη χώρα μας;

Η τιμή του συντελεστή Pearson, όπως εμφανίζεται στον παρακάτω πίνακα ελέγχου ανεξαρτησίας χ^2 , είναι 0,002 (p-value<0,05). Επομένως, απορρίπτεται η υπόθεση H_0 και οι εξεταζόμενες μεταβλητές είναι συσχετισμένες. Πράγματι, παρατηρώντας τον πίνακα διπλής εισόδου διαφαίνεται ότι η πλειοψηφία των υπαλλήλων που θεωρούν ότι υπάρχει ανεπάρκεια στην εκπαίδευση των δημοσίων υπαλλήλων στις νέες τεχνολογίες για την επιτυχή ανάπτυξη της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, θεωρούν παράλληλα ότι η ηλεκτρονική διακυβέρνηση στη χώρα μας βρίσκεται σε χαμηλό επίπεδο.

Πίνακας 4.43

2η Συσχέτιση : Έλεγχος ανεξαρτησίας χ^2 ερωτήσεων 4&3

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	20,890 ^a	6	,002
Likelihood Ratio	20,563	6	,002
Linear-by-Linear Association	16,810	1	,000
N of Valid Cases	127		

a. 4 cells (33.3%) have expected count less than 5. The minimum expected count is .47.

Πίνακας 4.44

2η Συσχέτιση : Πίνακας διπλής εισόδου ερωτήσεων 4&3

4. Θεωρείτε ότι υπάρχει επάρκεια εκπαίδευσης των δημοσίων υπαλλήλων στις νέες τεχνολογίες για την επιτυχή ανάπτυξη της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης;		3. Σε τι επίπεδο εκτιμάτε ότι βρίσκεται η ηλεκτρονική διακυβέρνηση στη χώρα μας;			Total
		Πολύ χαμηλό	Χαμηλό	Μέτριο	
Καθόλου	Count	10	10	5	25
	% within Ερώτηση 4	40,0%	40,0%	20,0%	100,0%
	% within Ερώτηση 3	50,0%	19,6%	8,9%	19,7%
	% of Total	7,9%	7,9%	3,9%	19,7%
Λίγο	Count	6	20	18	44
	% within Ερώτηση 4	13,6%	45,5%	40,9%	100,0%
	% within Ερώτηση 3	30,0%	39,2%	32,1%	34,6%
	% of Total	4,7%	15,7%	14,2%	34,6%
Μέτρια	Count	4	21	30	55
	% within Ερώτηση 4	7,3%	38,2%	54,5%	100,0%
	% within Ερώτηση 3	20,0%	41,2%	53,6%	43,3%
	% of Total	3,1%	16,5%	23,6%	43,3%
Πολύ	Count	0	0	3	3
	% within Ερώτηση 4	,0%	,0%	100,0%	100,0%
	% within Ερώτηση 3	,0%	,0%	5,4%	2,4%
	% of Total	,0%	,0%	2,4%	2,4%
Total	Count	20	51	56	127
	% within Ερώτηση 4	15,7%	40,2%	44,1%	100,0%
	% within Ερώτηση 3	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
	% of Total	15,7%	40,2%	44,1%	100,0%

3^η Συσχέτιση

Έλεγχος σχέσης ερώτησης 5. Θεωρείτε ότι υπάρχει επάρκεια υλικοτεχνικής υποδομής για την επιτυχή ανάπτυξη της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης; με ερώτηση 3. Σε τι επίπεδο εκτιμάτε ότι βρίσκεται η ηλεκτρονική διακυβέρνηση στη χώρα μας;

Η τιμή του συντελεστή Pearson, όπως εμφανίζεται στον παρακάτω πίνακα ελέγχου ανεξαρτησίας χ^2 , είναι 0,004 (p-value<0,05). Επομένως, απορρίπτεται η υπόθεση H_0 και οι εξεταζόμενες μεταβλητές είναι συσχετισμένες. Όντως, βάσει των στοιχείων του πίνακα διπλής εισόδου γίνεται αντιληπτό ότι το 77,5% των υπαλλήλων που θεωρούν ότι δεν υπάρχει καθόλου επάρκεια υλικοτεχνικής υποδομής (του 31,5% επί του συνόλου) και το 49,2% αυτών που θεωρούν ότι υπάρχει μικρή επάρκεια υλικοτεχνικής υποδομής (του 49,6% επί του συνόλου), θεωρούν παράλληλα ότι η ηλεκτρονική διακυβέρνηση στη χώρα μας βρίσκεται σε χαμηλό ή πολύ χαμηλό επίπεδο. Επίσης, το 95% αυτών που εκτιμούν ότι το επίπεδο ηλεκτρονικής διακυβέρνησης είναι πολύ χαμηλό (του 15,7% επί του συνόλου) απάντησαν ότι δεν υπάρχει καθόλου ή υπάρχει μικρή επάρκεια υλικοτεχνικής υποδομής, ενώ το 84,4% αυτών που εκτιμούν ότι το επίπεδο ηλεκτρονικής διακυβέρνησης είναι χαμηλό (του 40,2% επί του συνόλου) απάντησαν ότι δεν υπάρχει καθόλου ή υπάρχει μικρή επάρκεια υλικοτεχνικής υποδομής.

Πίνακας 4.45

3η Συσχέτιση : Έλεγχος ανεξαρτησίας χ^2 ερωτήσεων 5&3

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	15,661 ^a	4	,004
Likelihood Ratio	16,202	4	,003
Linear-by-Linear Association	14,329	1	,000
N of Valid Cases	127		

a. 1 cells (11.1%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 3.78.

Πίνακας 4.46

3η Συσχέτιση : Πίνακας διπλής εισόδου ερωτήσεων 5&3

5. Θεωρείτε ότι υπάρχει επάρκεια υλικοτεχνικής υποδομής για την επιτυχή ανάπτυξη της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης;		3. Σε τι επίπεδο εκτιμάτε ότι βρίσκεται η ηλεκτρονική διακυβέρνηση στη χώρα μας;			Total
		Πολύ χαμηλό	Χαμηλό	Μέτριο	
Καθόλου	Count	12	19	9	40
	% within Ερώτηση 5	30,0%	47,5%	22,5%	100,0%
	% within Ερώτηση 3	60,0%	37,3%	16,1%	31,5%
	% of Total	9,4%	15,0%	7,1%	31,5%
Λίγο	Count	7	24	32	63
	% within Ερώτηση 5	11,1%	38,1%	50,8%	100,0%
	% within Ερώτηση 3	35,0%	47,1%	57,1%	49,6%
	% of Total	5,5%	18,9%	25,2%	49,6%
Μέτρια	Count	1	8	15	24
	% within Ερώτηση 5	4,2%	33,3%	62,5%	100,0%
	% within Ερώτηση 3	5,0%	15,7%	26,8%	18,9%
	% of Total	,8%	6,3%	11,8%	18,9%
Total	Count	20	51	56	127
	% within Ερώτηση 5	15,7%	40,2%	44,1%	100,0%
	% within Ερώτηση 3	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
	% of Total	15,7%	40,2%	44,1%	100,0%

4^η Συσχέτιση

Έλεγχος σχέσης ερώτησης 8α. Αξιολογήστε τις παρακάτω δυνατότητες που παρέχει η ηλεκτρονική διακυβέρνηση ως προς το βαθμό που θεωρείτε ότι μπορούν να συμβάλουν στη μείωση της διαφθοράς. * [Αυτοματοποίηση διαδικασιών και παροχή υπηρεσιών στους πολίτες μέσω διαδικτύου] με ερώτηση 9α. Σε τι βαθμό θεωρείτε ότι βοηθά η ηλεκτρονική διακυβέρνηση στην επίτευξη των παρακάτω στόχων για αποδοτική δημόσια διοίκηση με λιγότερη διαφθορά; * [Μείωση γραφειοκρατίας]

Η τιμή του συντελεστή Pearson, όπως εμφανίζεται στον παρακάτω πίνακα ελέγχου ανεξαρτησίας χ^2 , είναι 0,000 (p-value<0,05). Επομένως, απορρίπτεται η υπόθεση H_0 και οι εξεταζόμενες μεταβλητές είναι συσχετισμένες. Βάσει των στοιχείων του πίνακα διπλής εισόδου γίνεται κατανοητό ότι η συντριπτική πλειοψηφία των υπαλλήλων που θεωρούν ότι η δυνατότητα της αυτοματοποίησης διαδικασιών και παροχής υπηρεσιών στους πολίτες μέσω διαδικτύου, μπορεί να συμβάλει σε μεγάλο βαθμό στη μείωση της διαφθοράς, θεωρούν παράλληλα ότι η ηλεκτρονική διακυβέρνηση βοηθά σε μεγάλο βαθμό στη μείωση της γραφειοκρατίας (απαντήσεις Πολύ & Πάρα Πολύ). Το 91,5% αυτών που απάντησαν Πολύ και το 95,9% αυτών που απάντησαν Πάρα Πολύ στην ερώτηση 8α (του 85,1% αθροιστικά επί του συνόλου), είχαν ανάλογες απαντήσεις στην ερώτηση 9α.

Πίνακας 4.47

4η Συσχέτιση : Έλεγχος ανεξαρτησίας χ^2 ερωτήσεων 8α&9α

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	31,306 ^a	9	,000
Likelihood Ratio	30,863	9	,000
Linear-by-Linear Association	16,429	1	,000
N of Valid Cases	127		

a. 10 cells (62.5%) have expected count less than 5. The minimum expected count is .09.

Πίνακας 4.48

4η Συσχέτιση : Πίνακας διπλής εισόδου ερωτήσεων 8α&9α

8α. Αξιολογήστε τις παρακάτω δυνατότητες που παρέχει η ηλεκτρονική διακυβέρνηση ως προς το βαθμό που θεωρείτε ότι μπορούν να συμβάλουν στη μείωση της διαφθοράς. * [Αυτοματοποίηση διαδικασιών και παροχή υπηρεσιών στους πολίτες μέσω διαδικτύου]		9α. Σε τι βαθμό θεωρείτε ότι βοηθά η ηλεκτρονική διακυβέρνηση στην επίτευξη των παρακάτω στόχων για αποδοτική δημόσια διοίκηση με λιγότερη διαφθορά; * [Μείωση γραφειοκρατίας]				Total
		Λίγο	Μέτρια	Πολύ	Πάρα Πολύ	
Λίγο	Count	0	0	3	0	3
	% within Ερώτηση 8α	,0%	,0%	100,0%	,0%	100,0%
	% within Ερώτηση 9α	,0%	,0%	4,6%	,0%	2,4%
	% of Total	,0%	,0%	2,4%	,0%	2,4%
Μέτρια	Count	1	3	9	3	16
	% within Ερώτηση 8α	6,3%	18,8%	56,3%	18,8%	100,0%
	% within Ερώτηση 9α	25,0%	42,9%	13,8%	5,9%	12,6%
	% of Total	,8%	2,4%	7,1%	2,4%	12,6%
Πολύ	Count	2	3	39	15	59
	% within Ερώτηση 8α	3,4%	5,1%	66,1%	25,4%	100,0%
	% within Ερώτηση 9α	50,0%	42,9%	60,0%	29,4%	46,5%
	% of Total	1,6%	2,4%	30,7%	11,8%	46,5%
Πάρα Πολύ	Count	1	1	14	33	49
	% within Ερώτηση 8α	2,0%	2,0%	28,6%	67,3%	100,0%
	% within Ερώτηση 9α	25,0%	14,3%	21,5%	64,7%	38,6%
	% of Total	,8%	,8%	11,0%	26,0%	38,6%
Total	Count	4	7	65	51	127
	% within Ερώτηση 8α	3,1%	5,5%	51,2%	40,2%	100,0%
	% within Ερώτηση 9α	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
	% of Total	3,1%	5,5%	51,2%	40,2%	100,0%

5^η Συσχέτιση

Έλεγχος σχέσης ερώτησης 8β. Αξιολογήστε τις παρακάτω δυνατότητες που παρέχει η ηλεκτρονική διακυβέρνηση ως προς το βαθμό που θεωρείτε ότι μπορούν να συμβάλουν στη μείωση της διαφθοράς. * [Ανοικτή πρόσβαση σε πληροφορίες και δεδομένα του δημόσιου τομέα μέσω ιστοσελίδων στο διαδίκτυο] με ερώτηση 9β. Σε τι βαθμό θεωρείτε ότι βοηθά η ηλεκτρονική διακυβέρνηση στην επίτευξη των παρακάτω στόχων για αποδοτική δημόσια διοίκηση με λιγότερη διαφθορά; * [Ενίσχυση της διαφάνειας στις δημόσιες δαπάνες και τη διαχείριση των δημοσίων εσόδων]

Η τιμή του συντελεστή Pearson, όπως εμφανίζεται στον παρακάτω πίνακα ελέγχου ανεξαρτησίας χ^2 , είναι 0,000 (p-value<0,05). Επομένως, απορρίπτεται η υπόθεση H_0 και οι εξεταζόμενες μεταβλητές είναι συσχετισμένες. Πράγματι, παρατηρώντας τον πίνακα διπλής εισόδου διαφαίνεται ότι η πλειοψηφία των υπαλλήλων που θεωρούν ότι η δυνατότητα της ανοικτής πρόσβασης σε πληροφορίες και δεδομένα του δημόσιου τομέα μέσω ιστοσελίδων στο διαδίκτυο που παρέχει η ηλεκτρονική διακυβέρνηση, μπορεί να συμβάλει σε μεγάλο βαθμό στη μείωση της διαφθοράς, θεωρούν παράλληλα ότι η ηλεκτρονική διακυβέρνηση βοηθά σε μεγάλο βαθμό στην ενίσχυση της διαφάνειας στις δημόσιες δαπάνες και τη διαχείριση των δημοσίων εσόδων (απαντήσεις Πολύ & Πάρα Πολύ). Το 76,4% αυτών που απάντησαν Πολύ και το 85,3% αυτών που απάντησαν Πάρα Πολύ στην ερώτηση 8β (του 70,1% αθροιστικά επί του συνόλου), είχαν ανάλογες απαντήσεις στην ερώτηση 9β.

Πίνακας 4.49

5η Συσχέτιση : Έλεγχος ανεξαρτησίας χ^2 ερωτήσεων 8β&9β

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	49,963 ^a	12	,000
Likelihood Ratio	26,835	12	,008
Linear-by-Linear Association	8,530	1	,003
N of Valid Cases	127		

a. 11 cells (55.0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is .03.

Πίνακας 4.50

5η Συσχέτιση : Πίνακας διπλής εισόδου ερωτήσεων 8β&9β

8β. Αξιολογήστε τις παρακάτω δυνατότητες που παρέχει η ηλεκτρονική διακυβέρνηση ως προς το βαθμό που θεωρείτε ότι μπορούν να συμβάλουν στη μείωση της διαφθοράς. * [Ανοικτή πρόσβαση σε πληροφορίες και δεδομένα του δημόσιου τομέα μέσω ιστοσελίδων στο διαδίκτυο]		9β. Σε τι βαθμό θεωρείτε ότι βοηθά η ηλεκτρονική διακυβέρνηση στην επίτευξη των παρακάτω στόχων για αποδοτική δημόσια διοίκηση με λιγότερη διαφθορά; * [Ενίσχυση της διαφάνειας στις δημόσιες δαπάνες και τη διαχείριση των δημοσίων εσόδων]				Total
		Καθόλου	Μέτρια	Πολύ	Πάρα Πολύ	
Καθόλου	Count	1	0	1	0	2
	% within Ερώτηση 8β	50,0%	,0%	50,0%	,0%	100,0%
	% within Ερώτηση 9β	50,0%	,0%	1,9%	,0%	1,6%
	% of Total	,8%	,0%	,8%	,0%	1,6%
Λίγο	Count	0	2	1	2	5
	% within Ερώτηση 8β	,0%	40,0%	20,0%	40,0%	100,0%
	% within Ερώτηση 9β	,0%	6,9%	1,9%	4,7%	3,9%
	% of Total	,0%	1,6%	,8%	1,6%	3,9%
Μέτρια	Count	0	10	11	10	31
	% within Ερώτηση 8β	,0%	32,3%	35,5%	32,3%	100,0%
	% within Ερώτηση 9β	,0%	34,5%	20,8%	23,3%	24,4%
	% of Total	,0%	7,9%	8,7%	7,9%	24,4%
Πολύ	Count	1	12	31	11	55
	% within Ερώτηση 8β	1,8%	21,8%	56,4%	20,0%	100,0%
	% within Ερώτηση 9β	50,0%	41,4%	58,5%	25,6%	43,3%
	% of Total	,8%	9,4%	24,4%	8,7%	43,3%
Πάρα Πολύ	Count	0	5	9	20	34
	% within Ερώτηση 8β	,0%	14,7%	26,5%	58,8%	100,0%
	% within Ερώτηση 9β	,0%	17,2%	17,0%	46,5%	26,8%
	% of Total	,0%	3,9%	7,1%	15,7%	26,8%
Total	Count	2	29	53	43	127
	% within Ερώτηση 8β	1,6%	22,8%	41,7%	33,9%	100,0%
	% within Ερώτηση 9β	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
	% of Total	1,6%	22,8%	41,7%	33,9%	100,0%

6^η Συσχέτιση

Έλεγχος σχέσης ερώτησης 8.γ Αξιολογήστε τις παρακάτω δυνατότητες που παρέχει η ηλεκτρονική διακυβέρνηση ως προς το βαθμό που θεωρείτε ότι μπορούν να συμβάλουν στη μείωση της διαφθοράς. * [Παρακολούθηση αποφάσεων και ενεργειών λόγω της μηχανογράφησης των διαδικασιών] με ερώτηση 10. Θεωρείτε ότι η ηλεκτρονική διακυβέρνηση αυξάνει την αποτελεσματικότητα των ελέγχων στο δημόσιο τομέα για την καταπολέμηση της διαφθοράς;

Η τιμή του συντελεστή Pearson, όπως εμφανίζεται στον παρακάτω πίνακα ελέγχου ανεξαρτησίας χ^2 , είναι 0,009 (p -value<0,05). Επομένως, απορρίπτεται η υπόθεση H_0 και οι εξεταζόμενες μεταβλητές είναι συσχετισμένες. Βάσει των στοιχείων του πίνακα διπλής εισόδου γίνεται αντιληπτό ότι η πλειοψηφία των υπαλλήλων που θεωρούν ότι η δυνατότητα της παρακολούθησης αποφάσεων και ενεργειών λόγω της μηχανογράφησης των διαδικασιών, μπορεί να συμβάλει σε μεγάλο βαθμό στη μείωση της διαφθοράς, θεωρούν παράλληλα ότι η ηλεκτρονική διακυβέρνηση αυξάνει την αποτελεσματικότητα των ελέγχων στο δημόσιο τομέα για την καταπολέμηση της διαφθοράς (απαντήσεις Πολύ & Πάρα Πολύ). Το 72% αυτών που απάντησαν Πολύ και το 85,2% αυτών που απάντησαν Πάρα Πολύ στην ερώτηση 8γ (του 74,8% αθροιστικά επί του συνόλου), είχαν ανάλογες απαντήσεις στην ερώτηση 10.

Πίνακας 4.51

6η Συσχέτιση : Έλεγχος ανεξαρτησίας χ^2 ερωτήσεων 8γ&10

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	32,332 ^a	16	,009
Likelihood Ratio	31,673	16	,011
Linear-by-Linear Association	7,439	1	,006
N of Valid Cases	127		

a. 18 cells (72.0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is .03.

Πίνακας 4.52

6η Συσχέτιση : Πίνακας διπλής εισόδου ερωτήσεων 8γ&10

8γ. Αξιολογήστε τις παρακάτω δυνατότητες που παρέχει η ηλεκτρονική διακυβέρνηση ως προς το βαθμό που θεωρείτε ότι μπορούν να συμβάλουν στη μείωση της διαφθοράς. * [Παρακολούθηση αποφάσεων και ενεργειών λόγω της μηχανογράφησης των διαδικασιών]		10. Θεωρείτε ότι η ηλεκτρονική διακυβέρνηση αυξάνει την αποτελεσματικότητα των ελέγχων στο δημόσιο τομέα για την καταπολέμηση της διαφθοράς;					Total
		Καθόλου	Λίγο	Μέτρια	Πολύ	Πάρα Πολύ	
Καθόλου	Count	0	0	2	0	0	2
	% within Ερώτηση 8γ	,0%	,0%	100,0%	,0%	,0%	100,0%
	% within Ερώτηση 10	,0%	,0%	6,3%	,0%	,0%	1,6%
	% of Total	,0%	,0%	1,6%	,0%	,0%	1,6%
Λίγο	Count	0	0	2	1	0	3
	% within Ερώτηση 8γ	,0%	,0%	66,7%	33,3%	,0%	100,0%
	% within Ερώτηση 10	,0%	,0%	6,3%	1,5%	,0%	2,4%
	% of Total	,0%	,0%	1,6%	,8%	,0%	2,4%
Μέτρια	Count	0	1	13	8	5	27
	% within Ερώτηση 8γ	,0%	3,7%	48,1%	29,6%	18,5%	100,0%
	% within Ερώτηση 10	,0%	14,3%	40,6%	12,1%	25,0%	21,3%
	% of Total	,0%	,8%	10,2%	6,3%	3,9%	21,3%
Πολύ	Count	2	5	12	43	6	68
	% within Ερώτηση 8γ	2,9%	7,4%	17,6%	63,2%	8,8%	100,0%
	% within Ερώτηση 10	100,0%	71,4%	37,5%	65,2%	30,0%	53,5%
	% of Total	1,6%	3,9%	9,4%	33,9%	4,7%	53,5%
Πάρα Πολύ	Count	0	1	3	14	9	27
	% within Ερώτηση 8γ	,0%	3,7%	11,1%	51,9%	33,3%	100,0%
	% within Ερώτηση 10	,0%	14,3%	9,4%	21,2%	45,0%	21,3%
	% of Total	,0%	,8%	2,4%	11,0%	7,1%	21,3%
Total	Count	2	7	32	66	20	127
	% within Ερώτηση 8γ	1,6%	5,5%	25,2%	52,0%	15,7%	100,0%
	% within Ερώτηση 10	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
	% of Total	1,6%	5,5%	25,2%	52,0%	15,7%	100,0%

7^η Συσχέτιση

Έλεγχος σχέσης ερώτησης 9β. Σε τι βαθμό θεωρείτε ότι βοηθά η ηλεκτρονική διακυβέρνηση στην επίτευξη των παρακάτω στόχων για αποδοτική δημόσια διοίκηση με λιγότερη διαφθορά; *[Ενίσχυση της διαφάνειας στις δημόσιες δαπάνες και τη διαχείριση των δημοσίων εσόδων] με ερώτηση 11. Θεωρείτε ότι η ηλεκτρονική διακυβέρνηση ενισχύει τη λογοδοσία και την απόδοση ευθυνών στο δημόσιο τομέα;

Η τιμή του συντελεστή Pearson, όπως εμφανίζεται στον παρακάτω πίνακα ελέγχου ανεξαρτησίας χ^2 , είναι 0,000 (p-value<0,05). Επομένως, απορρίπτεται η υπόθεση H_0 και οι εξεταζόμενες μεταβλητές είναι συσχετισμένες. Ο πίνακας διπλής εισόδου μας παρέχει σημαντική πληροφόρηση για την συγκεκριμένη συσχέτιση και ειδικότερα ότι η πλειοψηφία των υπαλλήλων που θεωρούν ότι η ηλεκτρονική διακυβέρνηση βοηθά σε μεγάλο βαθμό στην ενίσχυση της διαφάνειας στις δημόσιες δαπάνες και τη διαχείριση των δημοσίων εσόδων, θεωρούν παράλληλα ότι η ηλεκτρονική διακυβέρνηση ενισχύει τη λογοδοσία και την απόδοση ευθυνών στο δημόσιο τομέα (απαντήσεις Πολύ & Πάρα Πολύ). Το 58,5% αυτών που απάντησαν Πολύ και το 62,8% αυτών που απάντησαν Πάρα Πολύ στην ερώτηση 9β (του 75,6% αθροιστικά επί του συνόλου), είχαν ανάλογες απαντήσεις στην ερώτηση 11.

Πίνακας 4.53

7η Συσχέτιση : Έλεγχος ανεξαρτησίας χ^2 ερωτήσεων 9β&11

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	81,935 ^a	12	,000
Likelihood Ratio	34,851	12	,000
Linear-by-Linear Association	17,393	1	,000
N of Valid Cases	127		

a. 10 cells (50.0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is .06.

Πίνακας 4.54 7η Συσχέτιση : Πίνακας διπλής εισόδου ερωτήσεων 9β&11

9β. Σε τι βαθμό θεωρείτε ότι βοηθά η ηλεκτρονική διακυβέρνηση στην επίτευξη των παρακάτω στόχων για αποδοτική δημόσια διοίκηση με λιγότερη διαφθορά; * [Ενίσχυση της διαφάνειας στις δημόσιες δαπάνες και τη διαχείριση των δημοσίων εσόδων]		11. Θεωρείτε ότι η ηλεκτρονική διακυβέρνηση ενισχύει τη λογοδοσία και την απόδοση ευθυνών στο δημόσιο τομέα;					Total
		Καθόλου	Λίγο	Μέτρια	Πολύ	Πάρα Πολύ	
Καθόλου	Count	2	0	0	0	0	2
	% within ερώτηση 9β	100,0%	,0%	,0%	,0%	,0%	100,0%
	% within ερώτηση 11	50,0%	,0%	,0%	,0%	,0%	1,6%
	% of Total	1,6%	,0%	,0%	,0%	,0%	1,6%
Μέτρια	Count	1	7	12	8	1	29
	% within ερώτηση 9β	3,4%	24,1%	41,4%	27,6%	3,4%	100,0%
	% within ερώτηση 11	25,0%	41,2%	30,8%	15,4%	6,7%	22,8%
	% of Total	,8%	5,5%	9,4%	6,3%	,8%	22,8%
Πολύ	Count	0	5	17	28	3	53
	% within ερώτηση 9β	,0%	9,4%	32,1%	52,8%	5,7%	100,0%
	% within ερώτησης 11	,0%	29,4%	43,6%	53,8%	20,0%	41,7%
	% of Total	,0%	3,9%	13,4%	22,0%	2,4%	41,7%
Πάρα Πολύ	Count	1	5	10	16	11	43
	% within ερώτηση 9β	2,3%	11,6%	23,3%	37,2%	25,6%	100,0%
	% within ερώτηση 11	25,0%	29,4%	25,6%	30,8%	73,3%	33,9%
	% of Total	,8%	3,9%	7,9%	12,6%	8,7%	33,9%
Total	Count	4	17	39	52	15	127
	% within ερώτηση 9β	3,1%	13,4%	30,7%	40,9%	11,8%	100,0%
	% within ερώτηση 11	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
	% of Total	3,1%	13,4%	30,7%	40,9%	11,8%	100,0%

4.5 Σύνοψη των αποτελεσμάτων και συμπεράσματα έρευνας

Μετά την ανάλυση των αποτελεσμάτων της έρευνας που προηγήθηκε, στην παρούσα ενότητα εντοπίζονται και παρουσιάζονται τα βασικά της σημεία σε σχέση με τις ερευνητικές υποθέσεις.

Αναφορικά με το προφίλ των συμμετεχόντων αξίζει να αναφερθούν τα εξής: Η πλειονότητα των ελεγκτών είσπραξης που συμμετείχαν στην έρευνα είναι γυναίκες κατά ποσοστό 78%, έναντι ποσοστού 22% που είναι άνδρες. Υπεροχή στο δείγμα έχει η ηλικιακή ομάδα 31-40 ετών με ποσοστό 42,5%, ενώ οι συμμετέχοντες χαρακτηρίζονται από υψηλό μορφωτικό επίπεδο, καθώς η συντριπτική πλειοψηφία με ποσοστό 89,8% είναι πτυχιούχοι τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και επίσης, ένα ποσοστό 42,5% επί του συνόλου είναι κάτοχοι μεταπτυχιακού διπλώματος. Τέλος, η πλειοψηφία έχει σημαντική εργασιακή εμπειρία στο δημόσιο, καθώς ένα ποσοστό 29,10% έχει πάνω από 20 συνολικά έτη υπηρεσίας, ενώ πάνω από 10 έτη υπηρεσίας έχει το 66% του δείγματος.

Με βάση τα αποτελέσματα που αφορούν το κύριο μέρος του ερωτηματολογίου και σχετικά με την διερεύνηση των ερευνητικών υποθέσεων που έχουν διατυπωθεί, συνάγονται τα εξής: Καθώς στο πρώτο ερώτημα, η πλειοψηφία των συμμετεχόντων με ποσοστό 78% εκφράζει την άποψη ότι η διαφθορά αποτελεί σημαντικό πρόβλημα για το δημόσιο τομέα της χώρας μας, επιβεβαιώνεται η 1^η ερευνητική υπόθεση. Στο δεύτερο ερώτημα παρατηρείται έντονη διαφοροποίηση των απόψεων των ερωτηθέντων και συγκεκριμένα, το 40,9% του δείγματος εκτιμά ότι η οικονομική κρίση μείωσε τη διαφθορά, το 36,2% ότι την αύξησε, ενώ ένα ποσοστό 22,8% ότι δεν την επηρέασε. Τα αποτελέσματα του ελέγχου ανεξαρτησίας χ^2 καταδεικνύουν εξάρτηση της άποψης των συμμετεχόντων σχετικά με το είδος επίδρασης που είχε η οικονομική κρίση στο επίπεδο διαφθοράς στο δημόσιο τομέα της χώρας από την ηλικία τους, ενώ από τα στοιχεία του πίνακα διπλής εισόδου διαφαίνεται μια τάση στις μεγαλύτερες ηλικιακές ομάδες να αυξάνεται το ποσοστό των υπαλλήλων που θεωρούν ότι η οικονομική κρίση μείωσε τη διαφθορά. Αναφορικά με τις απαντήσεις στο τρίτο ερώτημα, όλοι οι συμμετέχοντες στην έρευνα εκτιμούν ότι το επίπεδο της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης στη χώρα μας είναι κάτω του μετρίου, και μάλιστα η πλειοψηφία με ποσοστό 55,9% εκτιμά ότι βρίσκεται σε χαμηλό επίπεδο, επιβεβαιώνοντας έτσι τη 2^η ερευνητική υπόθεση. Στο τέταρτο ερώτημα, η πλειονότητα των ερωτηθέντων απαντούν σε ποσοστό 54,3% ότι δεν υπάρχει επάρκεια εκπαίδευσης των δημοσίων υπαλλήλων στις νέες τεχνολογίες για

την επιτυχή ανάπτυξη της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, ενώ ένα σημαντικό ποσοστό 43,3% απαντά ότι η εκπαίδευση βρίσκεται σε μέτριο μόνο επίπεδο. Οι απόψεις που εκφράστηκαν στο τέταρτο ερώτημα σε συνδυασμό με το συντριπτικό ποσοστό 81,1% των απαντήσεων στο πέμπτο ερώτημα που θεωρεί ότι δεν υπάρχει επάρκεια υλικοτεχνικής υποδομής για την επιτυχή ανάπτυξη της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, οδηγούν στο συμπέρασμα ότι δεν επαληθεύεται η 3^η ερευνητική υπόθεση. Μάλιστα οι συσχετίσεις 1 ως 3, καταδεικνύουν την ύπαρξη συσχέτισης ανάμεσα στις απόψεις των ερωτώμενων για την ύπαρξη επάρκειας εκπαίδευσης των δημοσίων υπαλλήλων στις νέες τεχνολογίες, την ύπαρξη επάρκειας υλικοτεχνικής υποδομής και του επιπέδου ηλεκτρονικής διακυβέρνησης στη χώρα μας. Απαντώντας στο έκτο ερώτημα, το 33,1% του δείγματος υποστηρίζει ότι η ηλεκτρονική διακυβέρνηση από μόνη της μπορεί να συμβάλει μέτρια στη μείωση της διαφθοράς, ενώ ένα ακόμα υψηλότερο ποσοστό 42,5% ότι μπορεί να συμβάλει πολύ στη μείωση της διαφθοράς, καταδεικνύοντας με αυτόν τον τρόπο τη δυναμική που θεωρούν οι υπάλληλοι ότι έχει η ηλεκτρονική διακυβέρνηση στην καταπολέμηση της διαφθοράς. Στην συνέχεια, με τις απαντήσεις τους στο έβδομο ερώτημα, η πλειοψηφία των ερωτηθέντων αναγνωρίζει την σπουδαιότητα του συνδυασμού των προτεινόμενων παραγόντων με την ανάπτυξη της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης για την αποτελεσματική μείωση της διαφθοράς. Ειδικότερα, ο παράγοντας «Σαφές, απλό και σταθερό νομοθετικό πλαίσιο» με $M.O.=4,60$ κρίνεται πολύ έως πάρα πολύ σημαντικός και έρχεται στην πρώτη θέση, ακολουθούμενος από τον παράγοντα «Ανασχεδιασμός και απλοποίηση των διαδικασιών του δημοσίου τομέα» με $M.O.=4,28$, τον παράγοντα «Καλύτερη οργάνωση των δημοσίων υπηρεσιών» με $M.O.=4,17$ και τον παράγοντα «Καθιέρωση συστήματος κινήτρων (υλικών και μη) για τους εμπλεκόμενους δημοσίου υπαλλήλους» με $M.O.=3,77$, οι οποίοι κρίνονται ως πολύ σημαντικοί παράγοντες ως προς τον συνδυασμό τους με την ανάπτυξη της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης για την αποτελεσματική μείωση της διαφθοράς, επιβεβαιώνοντας με αυτόν τον τρόπο την 4^η ερευνητική μας υπόθεση. Μέτριας σπουδαιότητας κρίνεται μόνο ο παράγοντας «Ύπαρξη πολιτικής δέσμευσης», καθώς με $M.O.=3,17$, έρχεται στην τελευταία θέση, το οποίο είναι μη αναμενόμενο και πιθανά να είναι αποτέλεσμα της γενικότερης έλλειψης εμπιστοσύνης απέναντι στους πολιτικούς. Μάλιστα ο έλεγχος ανεξαρτησίας χ^2 κατέδειξε σημαντική στατιστική συσχέτιση ανάμεσα στην εκπαίδευση των ερωτηθέντων και την άποψή τους σχετικά με τη σπουδαιότητα του συνδυασμού της ανάπτυξης της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης με την ύπαρξη πολιτικής δέσμευσης, για την αποτελεσματική μείωση της διαφθοράς.

Στο όγδοο ερώτημα, η πλειονότητα των υπαλλήλων που συμμετείχαν στην έρευνα αξιολογούν θετικά τις προτεινόμενες δυνατότητες που παρέχει η ηλεκτρονική διακυβέρνηση ως προς τη συμβολή τους στη μείωση της διαφθοράς. Ειδικότερα, για τις πέντε από τις έξι προτεινόμενες δυνατότητες οι ερωτηθέντες υποστηρίζουν ότι μπορούν να συμβάλουν σε μεγάλο βαθμό στη μείωση της διαφθοράς. Την πρώτη θέση καταλαμβάνει η «Ενίσχυση της συνεργασίας και ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των ελεγκτικών μηχανισμών» με M.O.= 4,31, τη δεύτερη θέση η «Αυτοματοποίηση διαδικασιών και παροχή υπηρεσιών στους πολίτες μέσω διαδικτύου» με M.O.= 4,21, ενώ στην τρίτη θέση συναντάται η «Παρακολούθηση αποφάσεων και ενεργειών λόγω της μηχανογράφησης των διαδικασιών» με M.O.=3,91. Την τελευταία έκτη θέση καταλαμβάνει η «Συμμετοχή των πολιτών στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων» με M.O.= 2,99, και επομένως, οι ερωτηθέντες εκτιμούν ότι είναι μέτριας σπουδαιότητας ως προς τη συμβολή της στη μείωση της διαφθοράς, επηρεασμένοι πιθανά από το γενικότερο κλίμα έλλειψης εμπιστοσύνης απέναντι στους πολιτικούς. Αναφορικά με το ένατο ερώτημα, η πλειοψηφία των συμμετεχόντων στην έρευνα συμφωνούν ότι η ηλεκτρονική διακυβέρνηση βοηθά πολύ στην επίτευξη όλων των προτεινόμενων στόχων για αποδοτική δημόσια διοίκηση με λιγότερη διαφθορά, με τις 2 πρώτες θέσεις να καταλαμβάνουν η «Απλούστευση, σαφήνεια και τυποποίηση στις διαδικασίες του δημοσίου τομέα» με M.O.= 4,29 και η «Μείωση γραφειοκρατίας» με M.O.= 4,28. Επομένως, με βάση τις απαντήσεις στο όγδοο και ένατο ερώτημα, καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι επαληθεύεται και ισχύει η 5^η ερευνητική υπόθεση. Μάλιστα, βάσει της 4^{ης} συσχέτισης, αποδεικνύεται ότι υπάρχει στατιστικά σημαντική σχέση ανάμεσα στις απόψεις των συμμετεχόντων που ελέγχονται, καθώς η πλειοψηφία των υπαλλήλων που θεωρούν ότι η δυνατότητα της αυτοματοποίησης διαδικασιών και παροχής υπηρεσιών στους πολίτες μέσω διαδικτύου, μπορεί να συμβάλει σε μεγάλο βαθμό στη μείωση της διαφθοράς, εκτιμούν παράλληλα ότι η ηλεκτρονική διακυβέρνηση βοηθά σε μεγάλο βαθμό στη μείωση της γραφειοκρατίας. Αντίστοιχα, βάσει της 5^{ης} συσχέτισης, επιβεβαιώνεται η ύπαρξη στατιστικά σημαντικής σχέσης ανάμεσα στις απόψεις των συμμετεχόντων που ελέγχονται, καθώς διαφαίνεται ότι η πλειοψηφία των υπαλλήλων που υποστηρίζουν ότι η ανοικτή πρόσβαση σε πληροφορίες και δεδομένα του δημόσιου τομέα μέσω ιστοσελίδων στο διαδίκτυο, μπορεί να συμβάλει σε μεγάλο βαθμό στη μείωση της διαφθοράς, εκτιμούν παράλληλα ότι η ηλεκτρονική διακυβέρνηση βοηθά σε μεγάλο βαθμό στην ενίσχυση της διαφάνειας στις δημόσιες δαπάνες και τη διαχείριση των δημοσίων εσόδων.

Στο δέκατο ερώτημα, η πλειονότητα των ερωτηθέντων με ποσοστό 67,7% εξέφρασε την άποψη ότι ηλεκτρονική διακυβέρνηση αυξάνει σημαντικά την αποτελεσματικότητα των ελέγχων στο δημόσιο τομέα για την καταπολέμηση της διαφθοράς, και άρα επιβεβαιώνεται η 6^η ερευνητική υπόθεση. Παράλληλα, η 6^η συσχέτιση αναδεικνύει την ύπαρξη σχέσης ανάμεσα στην άποψη των ερωτηθέντων για το βαθμό συμβολής της παρακολούθησης αποφάσεων και ενεργειών λόγω της μηχανογράφησης των διαδικασιών, στη μείωση της διαφθοράς και την άποψη τους για το αν η ηλεκτρονική διακυβέρνηση αυξάνει την αποτελεσματικότητα των ελέγχων στο δημόσιο τομέα. Τέλος, όσον αφορά το ενδέκατο ερώτημα, το 52,7% των συμμετεχόντων στην έρευνα εκτιμά ότι, η ηλεκτρονική διακυβέρνηση ενισχύει πολύ και πάρα πολύ τη λογοδοσία και την απόδοση ευθυνών στο δημόσιο τομέα, ενώ, ένα σημαντικό ποσοστό 30,7% ότι την ενισχύει σε μέτριο βαθμό.

4.6. Ανακεφαλαίωση

Στο παρόν κεφάλαιο παρουσιάστηκε το εμπειρικό μέρος της παρούσας εργασίας, το οποίο περιλάμβανε τη διεξαγωγή έρευνας με τη χρήση ερωτηματολογίου προκειμένου να καταγραφούν οι αντιλήψεις των δημοσίων υπαλλήλων και συγκεκριμένα των ελεγκτών είσπραξης που εργάζονται στις ΔΟΥ και τα ελεγκτικά κέντρα του Ν. Αττικής αναφορικά με το αντικείμενο της εργασίας. Ετέθησαν οι ερευνητικές υποθέσεις προς επιβεβαίωση, ενώ πραγματοποιήθηκε ανάλυση, με τη χρήση του στατιστικού πακέτου SPSS, των στοιχείων που προέκυψαν από το ερωτηματολόγιο και ακολούθησε παράθεση των αποτελεσμάτων σε πίνακες και διαγράμματα. Τέλος, δόθηκαν οι διαπιστώσεις και τα συμπεράσματα που αφορούν αποκλειστικά την πρωτογενή έρευνα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

Συμπεράσματα- Προτάσεις

5.1 Συμπεράσματα

Στο πλαίσιο της παρούσας εργασίας μέσω της συλλογής, επεξεργασίας και ανάλυσης τόσο πρωτογενών όσο και δευτερογενών δεδομένων, προκύπτουν σημαντικά συμπεράσματα για τη διαφθορά στο δημόσιο τομέα της χώρας μας και το ρόλο που μπορεί να διαδραματίσει η ηλεκτρονική διακυβέρνηση στην καταπολέμηση του φαινομένου.

Πρώτα από όλα, με την προσέγγιση των εννοιών της διαφθοράς, της διακυβέρνησης και της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης που πραγματοποιήθηκε κατά τη βιβλιογραφική επισκόπηση, φωτίστηκαν σημαντικές πτυχές του πολυσύνθετου προβλήματος της διαφθοράς καθώς στο επίκεντρο της ανάλυσης βρέθηκαν οι μορφές, τα αίτια, οι συνέπειες της και οι προσπάθειες για τη μέτρησή της από διεθνείς οργανισμούς. Έγινε κατανοητό ότι η κακή διακυβέρνηση και η διαφθορά συχνά συνυπάρχουν και οδηγούν σε μεγάλα προβλήματα στην οικονομία και κυρίως στην οικονομική ανάπτυξη, ενώ δίχως την ενίσχυση των αρχών της καλής διακυβέρνησης δεν είναι δυνατή η αντιμετώπιση της διαφθοράς. Καθώς βασικός στόχος της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης είναι η βελτίωση των σχέσεων κράτους- πολιτών -επιχειρήσεων μέσω των νέων τεχνολογιών στο πλαίσιο των αρχών της καλής διακυβέρνησης, μια πρώτη εκτίμηση είναι ότι η ηλεκτρονική διακυβέρνηση μπορεί να συμβάλει σημαντικά στην αντιμετώπιση της διαφθοράς.

Όσον αφορά συγκεκριμένα το δημόσιο τομέα της χώρας μας, τα στοιχεία που παρουσιάστηκαν για τη διαφθορά και τη διακυβέρνηση βάσει δεικτών μέτρησης και εκθέσεων από σημαντικούς διεθνείς οργανισμούς και ειδικότερα τόσο από τη Διεθνή Διαφάνεια, την Ευρωπαϊκή Ένωση όσο και από την Παγκόσμια Τράπεζα, συγκλίνουν και καταδεικνύουν τη μη ικανοποιητική θέση της χώρας μας παγκοσμίως, καθώς μάλιστα τη φέρνουν στις τελευταίες θέσεις μεταξύ των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Έτσι, γίνεται φανερό ότι παρά τις προσπάθειες που καταβάλλονται τα τελευταία χρόνια στο πλαίσιο διεθνών οργανισμών για την αντιμετώπιση της διαφθοράς κυρίως όσον αφορά το σχετικό νομοθετικό και θεσμικό πλαίσιο χρησιμοποιώντας όπως εντοπίσαμε σε κάποιες περιπτώσεις ως εργαλείο την ηλεκτρονική διακυβέρνηση, το σημαντικό πρόβλημα της διαφθοράς που υπάρχει στον ελληνικό δημόσιο τομέα

παραμένει, γεγονός που αναγνωρίζουν στην πλειονότητα τους και οι ίδιοι οι δημόσιοι υπάλληλοι στο πλαίσιο της έρευνας πεδίου που πραγματοποιήθηκε.

Αναφορικά με το επίπεδο ηλεκτρονικής διακυβέρνησης στη χώρα μας, βάσει των αποτελεσμάτων του Δείκτη Ψηφιακής Οικονομίας και Κοινωνίας που παρουσιάζει τα τελευταία χρόνια η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η χώρα μας κατατάσσεται στις τελευταίες θέσεις μεταξύ των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ενώ ως κάτω του μετρίου κρίνεται το επίπεδο ηλεκτρονικής διακυβέρνησης της χώρας μας και από τους συμμετέχοντες στην έρευνα μας. Επομένως, γίνεται κατανοητό ότι παρά τις προσπάθειες που καταβάλλονται και τα βήματα προόδου που έχει κάνει η χώρα μας τα τελευταία χρόνια στον τομέα της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης στο πλαίσιο κυρίως των Ευρωπαϊκών προγραμμάτων, έχει να διανύσει ακόμα σημαντικό δρόμο. Η πρόοδος που έχει επιτευχθεί στη χώρα μας ως σήμερα, συνίσταται στην ανάπτυξη και υλοποίηση εφαρμογών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, ορισμένες από τις οποίες αποτέλεσαν αντικείμενο παρουσίασης και ανάλυσης στην παρούσα εργασία, ως προς τις δυνατότητες που παρέχουν για την ενίσχυση των αρχών της καλής διακυβέρνησης και του τρόπου με τον οποίο συνδράμουν την πρόληψη και καταπολέμηση της διαφθοράς, παρά τις όποιες αστοχίες και καθυστερήσεις παρατηρήθηκαν κατά την ανάπτυξη και υλοποίηση τους. Σημαντικό εύρημα, επίσης, αποτελεί, το γεγονός ότι για την επιτυχή ανάπτυξη της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης απαιτείται η ύπαρξη συγκεκριμένων προϋποθέσεων, όπως η επάρκεια υλικοτεχνικής υποδομής και η επάρκεια εκπαίδευσης στις νέες τεχνολογίες, αναφορικά με όλους τους εμπλεκόμενους (δημοσίους υπαλλήλους, πολίτες και επιχειρήσεις). Οι ανωτέρω προϋποθέσεις, τόσο βάσει των απαντήσεων των συμμετεχόντων δημοσίων υπαλλήλων στην έρευνα, όσο και βάσει των στοιχείων του Δείκτη Ψηφιακής Οικονομίας και Κοινωνίας διαφαίνεται ότι δεν υφίστανται σε ικανοποιητικό βαθμό στη χώρα μας.

Επίσης, βάσει της βιβλιογραφικής επισκόπησης, αναγνωρίζεται ότι η ηλεκτρονική διακυβέρνηση παρέχει σημαντικές δυνατότητες στον αγώνα κατά της διαφθοράς, θέση με την οποία συμφωνούν οι ερωτώμενοι στην έρευνα μας, καθώς από τις δυνατότητες που παρέχει η ηλεκτρονική διακυβέρνηση και προτάθηκαν στην έρευνα, εκτιμούν ότι οι περισσότερες (5 στις 6) μπορούν να συμβάλουν σε πολύ μεγάλο βαθμό στη μείωση της διαφθοράς. Κυριότερες θεωρούν την ενίσχυση της συνεργασίας και την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των ελεγκτικών μηχανισμών (η κατάλληλη αξιοποίηση της συγκεκριμένης δυνατότητας θεωρείται ότι μπορεί να συμβάλλει στην αύξηση της αποτελεσματικότητας των ελέγχων) και την αυτοματοποίηση διαδικασιών και παροχή

υπηρεσιών στους πολίτες μέσω διαδικτύου (η κατάλληλη αξιοποίηση της συγκεκριμένης δυνατότητας οδηγεί σε μείωση της εμπλοκής του ανθρώπινου παράγοντα και άρα μείωση των ευκαιριών για διαφθορά). Επιπλέον, η βιβλιογραφική επισκόπηση προκρίνει ότι για την αποτελεσματική αντιμετώπιση της διαφθοράς απαιτείται η ανάπτυξη της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης να συνυπάρχει και να συνδυάζεται με λοιπούς σημαντικούς παράγοντες, καθώς η έλλειψη αυτών ευνοεί την ανάπτυξη της διαφθοράς και συναντάται στα αίτια της. Στους παράγοντες αυτούς, περιλαμβάνονται και αυτοί που προτάθηκαν στην έρευνα μας, με την πλειοψηφία των ερωτηθέντων να αναγνωρίζει τη σπουδαιότητα του συνδυασμού των προτεινόμενων παραγόντων με την ανάπτυξη της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης για την αποτελεσματική μείωση της διαφθοράς. Ως πλέον σημαντικό παράγοντα κρίνουν την ύπαρξη σαφούς, απλού και σταθερού νομοθετικού πλαισίου (καθώς η πολυνομία, οι συχνές αλλαγές και η ασάφεια των νόμων ταλανίζει πολίτες και δημοσίους υπαλλήλους και δημιουργεί ευκαιρίες για διαφθορά προκαλώντας παράλληλα δυσκολίες στις προσπάθειες τυποποίησης, ψηφιοποίησης και ελέγχου), ενώ ακολουθούν η ανάγκη για ανασχεδιασμό και απλοποίηση των διαδικασιών του δημοσίου τομέα και η ανάγκη για καλύτερη οργάνωση των δημοσίων υπηρεσιών.

5.2 Προτάσεις

Μέσω της παρούσας εργασίας γίνεται σαφές ότι ο αγώνας κατά της διαφθοράς στο δημόσιο τομέα πρέπει να είναι συνεχής και η επιτυχής αντιμετώπιση της προϋποθέτει την πραγματοποίηση οργανωμένων δράσεων σε πολλά επίπεδα. Η ηλεκτρονική διακυβέρνηση είναι δυνατόν να συνδράμει ουσιαστικά σε αυτή την προσπάθεια αποτελώντας σημαντικό μέρος αυτών των δράσεων, εφόσον αξιοποιηθεί κατάλληλα. Στο πλαίσιο αυτό, βάσει τόσο της πρωτογενούς όσο και της δευτερογενούς έρευνας που πραγματοποιήθηκε και των σχετικών συμπερασμάτων που εξήχθησαν, και σε συνδυασμό με την προσωπική εμπειρία των τεσσάρων τελευταίων ετών στην ανάλυση επιχειρησιακών απαιτήσεων και τη σύνταξη προδιαγραφών για την ανάπτυξη ηλεκτρονικών εφαρμογών στο χώρο της είσπραξης δημοσίων εσόδων και τη διενέργεια σχετικών ελέγχων για την ορθότητα τους, προτείνονται τα κάτωθι:

- ❖ Μέγιστη αξιοποίηση των κονδυλίων που παρέχονται από την Ευρωπαϊκή Ένωση για την περαιτέρω ανάπτυξη της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης με ταχείς ρυθμούς με

στόχο τη γενίκευση της χρήσης των Τ.Π.Ε. στο δημόσιο τομέα και τη βελτίωση της ποιότητας διακυβέρνησης.

- ❖ Κεντρικός σχεδιασμός και έλεγχος, συστηματική και συντονισμένη δράση λαμβάνοντας υπόψη τις συστάσεις των διεθνών οργανισμών και αξιοποιώντας στο μέγιστο βαθμό τις νέες τεχνολογίες, για την επίτευξη των κάτωθι στόχων:
 - Σωστή προτεραιοποίηση, αποφυγή αστοχιών και επικαλύψεων κατά την ανάπτυξη και λειτουργία πληροφοριακών συστημάτων που οδηγούν σε σπατάλη πολύτιμων δημόσιων πόρων και καθυστερήσεις.
 - Βελτίωση της αποτελεσματικότητας του δημοσίου τομέα μέσω της βελτίωσης της εσωτερικής οργάνωσης και της εξασφάλισης συνεργασίας και σωστού διαμοιρασμού των πληροφοριών μεταξύ συστημάτων και υπηρεσιών ολόκληρου του δημοσίου τομέα. Στα ανωτέρω εμπίπτει η αύξηση της αποτελεσματικότητας των ελεγκτικών μηχανισμών.
- ❖ Δημιουργία των απαραίτητων τεχνολογικών υποδομών και πραγματοποίηση δράσεων για τη βελτίωση της πρόσβασης των πολιτών στο διαδίκτυο, όπως η μείωση του κόστους συνδρομής στις ευρυζωνικές υπηρεσίες.
- ❖ Ύπαρξη κατάλληλου προγραμματισμού και της απαραίτητης οργάνωσης, ώστε να γίνεται δυνατός ο εφοδιασμός των δημοσίων υπηρεσιών με την κατάλληλη υλικοτεχνική υποδομή και τον απαραίτητο τεχνολογικό εξοπλισμό με βάση τις ανάγκες που υπάρχουν και με το χαμηλότερο δυνατό κόστος.
- ❖ Συνεχής και συντονισμένη προσπάθεια για εκπαίδευση σε πολλά επίπεδα, και με την αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών, με στόχο την ανάπτυξη της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, και παράλληλα την αντιμετώπιση της διαφθοράς. Ειδικότερα:
 - A) Εκπαίδευση όλων των δημοσίων υπαλλήλων με επίκεντρο τις νέες τεχνολογίες, για την αξιοποίηση στο μέγιστο βαθμό όλων των δυνατοτήτων που παρέχει η ηλεκτρονική διακυβέρνηση με στόχο την ανάπτυξη της. Ειδική μνεία σε αυτό το σημείο πρέπει να γίνει αναφορικά με την αναγκαιότητα της εκπαίδευσης στις νέες τεχνολογίες, των υπαλλήλων που απασχολούνται στους ελεγκτικούς μηχανισμούς. Παράλληλα, εκπαίδευση των δημοσίων υπαλλήλων με στόχο την καλλιέργεια ηθικών αξιών και την ενίσχυση της ηθικής ακεραιότητας και ευσυνειδησίας στο δημόσιο τομέα.
 - B) Εκπαίδευση όλων των πολιτών (κυρίως των μεγαλύτερων ηλικιών) για να αποκτήσουν τις απαραίτητες ψηφιακές ικανότητες. Εφόσον οι πολίτες έχουν τα αναγκαία εφόδια για να χρησιμοποιήσουν εφαρμογές ηλεκτρονικής διακυβέρνησης,

τότε είναι δυνατόν η ηλεκτρονική διακυβέρνηση να λειτουργήσει αποτελεσματικά κατά της διαφθοράς. Δεν αρκεί απλώς να υφίστανται ψηφιακές υπηρεσίες, απαιτείται να υπάρχει δυνατότητα πρόσβασης του πολίτη σε αυτές, προκειμένου να είναι αποτελεσματικές. Επίσης, σημαντικό είναι να χρησιμοποιηθούν και τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης προκειμένου να γνωστοποιηθούν στους πολίτες ιστοσελίδες του δημοσίου που έχουν δημιουργηθεί και πιθανόν δεν είναι ευρέως γνωστές. Παράλληλα, απαραίτητη είναι η καλλιέργεια ηθικών αξιών και εκπαίδευση των πολιτών, μέσω της αξιοποίησης των νέων τεχνολογιών, ώστε να μην ανέχονται φαινόμενα διαφθοράς. Ένα τέτοιο παράδειγμα, αποτελεί η πραγματοποίηση σχετικής ενημέρωσης μέσω των Μ.Μ.Ε., των κοινωνικών μέσων δικτύωσης και των ιστοτόπων του δημοσίου.

Γ) Εκπαίδευση όλων όσων εμπλέκονται στην ανάπτυξη πληροφοριακών συστημάτων, με επίκεντρο τον προσεκτικό σχεδιασμό και την ορθή ανάπτυξη των εφαρμογών με τις απαραίτητες δικλίδες ασφάλειας για την πρόληψη της διαφθοράς και τη συνδρομή στο έργο των ελεγκτικών μηχανισμών. Είναι αναγκαίο να αποδίδεται ιδιαίτερη σημασία κατά την ανάπτυξη πληροφοριακών συστημάτων που αφορούν τομείς της δημόσιας διοίκησης με υψηλά ποσοστά κινδύνου εμφάνισης φαινομένων διαφθοράς.

- ❖ Απλοποίηση της νομοθεσίας, καθώς η υψηλή πολυπλοκότητα και ασάφεια της νομοθεσίας λειτουργεί αποτρεπτικά στη δυνατότητα σχεδιασμού και ανάπτυξης ενός ολοκληρωμένου πληροφοριακού συστήματος με την κατάλληλη δομή και τα αναγκαία στοιχεία για την ασφάλεια και τον έλεγχο του. Μάλιστα, όσο πιο πολύπλοκη είναι η νομοθεσία τόσο μεγαλύτερη είναι η πιθανότητα να μεταφερθεί η γραφειοκρατία και στο πληροφοριακό σύστημα. Επομένως, είναι ιδιαίτερα σημαντική η συνεργασία ανάμεσα στις υπηρεσίες που παρακολουθούν τη νομοθεσία και προτείνουν νομοθετικές ρυθμίσεις και τις υπηρεσίες σχεδιασμού και ανάπτυξης πληροφοριακών συστημάτων. Πριν την νομοθέτηση, κρίνεται αναγκαίο να εξετάζονται, να ανασχεδιάζονται και να απλοποιούνται οι διαδικασίες, να λαμβάνονται υπόψη οι διαθέσιμοι πόροι και η εφικτότητα υλοποίησης με επαρκείς δικλίδες ασφαλείας και ελέγχου για το πληροφοριακό σύστημα, ώστε να είναι δυνατός ο έλεγχος των ενεργειών της δημόσιας διοίκησης από τους ελεγκτικούς μηχανισμούς.

- ❖ Ύπαρξη πολιτικής βούλησης και δέσμευσης ως απαραίτητη προϋπόθεση για την ανάπτυξη της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης και την πραγματοποίηση του στόχου της αποτελεσματικής μείωσης της διαφθοράς.
- ❖ Ενσωμάτωση της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης πλήρως στη στρατηγική κατά της διαφθοράς. Είναι αναγκαίο να χρησιμοποιηθεί συνειδητοποιημένα και στοχευμένα η ηλεκτρονική διακυβέρνηση ως αναπόσπαστο τμήμα της εθνικής στρατηγικής κατά της διαφθοράς (όχι τυχαία και αποσπασματικά) και να αξιοποιηθούν όλα τα διαθέσιμα ηλεκτρονικά εργαλεία.
- ❖ Ύπαρξη ειδικής μέριμνας για την δημιουργία κατάλληλων μηχανισμών ελέγχου σε ολόκληρο το δημόσιο τομέα εστιάζοντας στον εκσυγχρονισμό ως προς τις μεθόδους και την απόκτηση απαραίτητης τεχνογνωσίας. Απαιτείται να ενταθούν οι προσπάθειες για τυποποίηση και ψηφιοποίηση των διαδικασιών που ακολουθούν οι ελεγκτικοί μηχανισμοί κατά της διαφθοράς, εξασφαλίζοντας την μέγιστη δυνατή αξιοποίηση των Τ.Π.Ε..

Στο σημείο αυτό, ολοκληρώνοντας την παρούσα εργασία, οι προτάσεις για μελλοντική έρευνα οι οποίες θα είχαν ιδιαίτερο ενδιαφέρον, αφορούν την πραγματοποίηση ανάλογης έρευνας που να απευθύνεται :

- Σε ελεγκτές είσπραξης σε πανελλαδικό επίπεδο.
- Σε πολίτες.
- Σε δημοσίους υπαλλήλους που εργάζονται σε διαφορετικές υπηρεσίες του δημοσίου τομέα.
- Σε δημοσίους υπαλλήλους που εργάζονται σε ελεγκτικούς μηχανισμούς με αντικείμενο την καταπολέμηση της διαφθοράς.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνική

- 1.Βαβούρας Ι., (2013), Οικονομική Πολιτική, Αθήνα: Παπαζήσης
- 2.Βαβούρας Ι., (2016), Πολιτική Οικονομικής Ανάπτυξης: Οικονομική και Θεσμική Προσέγγιση, Αθήνα, Παπαζήσης.
- 3.Βενετσανοπούλου Μ., (2014), Κακοδιοίκηση και διαφθορά στη Δημόσια Διοίκηση, Αθήνα, Σάκκουλας
4. Γενική Γραμματεία Διαφάνειας Και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, (2013), Εθνικό Σχέδιο Κατά Της Διαφθοράς- Διαφάνεια, Διαθέσιμο στο: http://www.ministryofjustice.gr/site/LinkClick.aspx?fileticket=Q_C4Fw_rxLk%3D&tabid=64 . [Ημερομηνία πρόσβασης: 17/04/ 2016]
- 5.Γενική Γραμματεία για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς, (2016α), Ετήσια Έκθεση Μάρτιος 2015- Ιούνιος 2016, Διαθέσιμο στο: <http://www.gsac.gov.gr/attachments/article/142/%CE%95%CE%A4%CE%97%CE%A3%CE%99%CE%91%20%CE%95%CE%9A%CE%98%CE%95%CE%A3%CE%97%202016.pdf> . [Ημερομηνία πρόσβασης: 14/01/2017]
- 6.Γενική Γραμματεία για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς, (2016b), Απεικόνιση Συλλογής Δεδομένων Διαφθοράς, Διαθέσιμο στο: <http://www.gsac.gov.gr/attachments/article/142/%CE%91%CE%A0%CE%95%CE%99%CE%9A%CE%9F%CE%9D%CE%99%CE%A3%CE%97%20%CE%A3%CE%A5%CE%9B%CE%9B%CE%9F%CE%93%CE%97%CE%A3%20%CE%94%CE%95%CE%94%CE%9F%CE%9C%CE%95%CE%9D%CE%A9%CE%9D%20%CE%94%CE%99%CE%91%CE%A6%CE%98%CE%9F%CE%A1%CE%91%CE%A3.pdf>, [Ημερομηνία πρόσβασης: 14/01/2017]
- 7.Γενική Γραμματεία για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς, (2016c), Αναθεωρημένο Εθνικό Σχέδιο για την Καταπολέμηση της διαφθοράς, Διαθέσιμο στο: <http://www.gsac.gov.gr/index.php/ethniko-sxedio>, [Ημερομηνία πρόσβασης: 12/02/ 2017]
- 8.Γενικός Επιθεωρητής Δημόσιας Διοίκησης, (2015), Ετήσια Έκθεση Γ.Ε.Δ.Δ. 2014, Διαθέσιμο στο: https://www.gedd.gr/article_data/Linked_files/125/EkthesiGEDD2014.pdf . [Ημερομηνία πρόσβασης: 11/02/ 2017]

9.Γενικός Επιθεωρητής Δημόσιας Διοίκησης, (2016a), Ετήσια Έκθεση Γ.Ε.Δ.Δ. 2015, Διαθέσιμο στο:

https://www.gedd.gr/article_data/Linked_files/157/01.GEDDEtisiaEkthesi2015.pdf,

[Ημερομηνία πρόσβασης: 14/01/2017]

10.Γενικός Επιθεωρητής Δημόσιας Διοίκησης, (2016b), Ετήσια Έκθεση Συντονιστικού Οργάνου Επιθεώρησης Και Ελέγχου, Πεπραγμένα Σωμάτων και Υπηρεσιών Επιθεώρησης Και Ελέγχου 2015, Διαθέσιμο στο:

https://www.gedd.gr/article_data/Linked_files/157/02.SOEEEkthesi2015.pdf,

[Ημερομηνία πρόσβασης: 14/01/2017]

11.Ενιαία Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων, (2016a), Ετήσια Έκθεση Πεπραγμένων 2015, Διαθέσιμο στο:

http://www.eaadhsy.gr/images/docs/2015_Ekthesi_Pepragmenon_EAADHSY.pdf,

[Ημερομηνία πρόσβασης: 15/01/2017]

12.Ενιαία Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων, (2016b), Πρόταση για την υιοθέτηση εθνικής στρατηγικής για τις δημόσιες συμβάσεις 2016-2020, Διαθέσιμο στο:

http://www.eaadhsy.gr/images/docs/20160330_PublicProcurementNationalStrategy_FINAL.pdf, [Ημερομηνία πρόσβασης: 15/01/2017]

13.Ζαφειρόπουλος, Κ., (2015), Πώς γίνεται μια επιστημονική εργασία;, Εκδόσεις Κριτική- Επιστημονική Βιβλιοθήκη, Αθήνα

14.Κοινωνία της Πληροφορίας Α.Ε., Παρατηρητήριο για τη Διοικητική Μεταρρύθμιση, (2013), Εξέλιξη των 20 βασικών υπηρεσιών Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης στην Ελλάδα

15.Λαζακίδου Α., (2015), Ηλεκτρονική διακυβέρνηση & Ηλεκτρονικές Υπηρεσίες, Αθήνα

16. Λάζος, Γ., (2005), Διαφθορά και αντιδιαφθορά, Αθήνα: Νομική Βιβλιοθήκη

17.Παρατηρητήριο Για την Κοινωνία της Πληροφορίας, Αναφορά για την Υφιστάμενη κατάσταση στην Ελλάδα – Συγκέντρωση Κειμένων στρατηγικής και σχετικών Μελετών, (2006), Η χρήση Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών στο Δημόσιο (egovernment), Διαθέσιμο στο: <http://docplayer.gr/30447182-Titlos-ergoy-i-hrisi-tehnologion-pliροφοrikis-kai-epikoinonion-sto-dimosio-government.html>,

[Ημερομηνία πρόσβασης: 09/02/2017]

18. Πομπόρτσος Α., (2005), Εισαγωγή στην ηλεκτρονική διακυβέρνηση (E-government): Ο μετασχηματισμός των Λειτουργιών και Υπηρεσιών της Δημόσιας Διοίκησης στην Ψηφιακή Εποχή, Τζιόλα, Θεσσαλονίκη

19. Ράικος, Δ., (2006), Δημόσια διοίκηση και διαφθορά: από τη σκοπιά του διοικητικού δικαίου, Αθήνα: Σάκκουλας
- 20.Υπουργείο Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, (2013), Ένταξη της Πράξης "Εφαρμογή απαιτούμενων οργανωτικών αλλαγών σε παρεχόμενες ηλεκτρονικές υπηρεσίες και υφιστάμενα Πληροφοριακά Συστήματα της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων (ΓΓΠΣ)" με κωδικό MIS 393300 στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα "Διοικητική Μεταρρύθμιση 2007-2013", Διαθέσιμο στο: http://www.epdm.gr/Uploads/Files/AP_EDAXIS/PR29/AE_PR29_393300.pdf ,
[Ημερομηνία πρόσβασης: 28/01/2017]
- 21.Υπουργείο Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, (2014), Σχέδιο δράσης για την ηλεκτρονική διακυβέρνηση 2014-2020, Διαθέσιμο στο: http://www.minadmin.gov.gr/wp-content/uploads/2014/12/19_Action_Plan.pdf,
[Ημερομηνία πρόσβασης: 09/02/2017]
- 22.Υπουργείο Οικονομίας Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, (2010), Ένταξη της Οριζόντιας Πράξης "Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Ελεγκτικών Υπηρεσιών - ΟΠΣΕΥ (ELENXIS)" με κωδικό MIS 300670 στα Επιχειρησιακά Προγράμματα :Ψηφιακή Σύγκλιση, Διαθέσιμο στο: <http://www.infosoc.gr/doclib/entakseis/p10/300670.pdf>, [Ημερομηνία πρόσβασης: 29/01/2017]

Ξενογλώσση

- 1.Bhatnagar S. and Apikul C, (2006), Fighting Corruption with e-Government Applications, Διαθέσιμο στο: <http://unpan1.un.org/intradoc/groups/public/documents/un-dpadm/unpan043296.pdf>,
[Ημερομηνία πρόσβασης: 17/04/ 2016]
- 2.Commission of the European Communities, (2003a), Communication From The Commission To The Council, The European Parliament, And The European Economic And Social Committee: Governance and development, Διαθέσιμο στο: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex:52003DC0615>, [Ημερομηνία πρόσβασης: 17/04/ 2016]
- 3.Commission of the European Communities, (2003b), Communication From The Commission To The Council, The European Parliament, And The European Economic Social Committee And The Committee Of The Regions: The Role of eGovernment for

- Europe's Future [SEC(2003) 1038], Διαθέσιμο στο: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52003DC0567>, [Ημερομηνία πρόσβασης: 17/04/2016]
4. European Commission, (2010), Communication From The Commission, Europe 2020- A strategy for smart, sustainable and inclusive growth, Διαθέσιμο στο: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=celex:52010DC2020>, [Ημερομηνία πρόσβασης: 11/05/2016]
5. European Commission, (2014a), Greece to the EU Anti-Corruption Report, COM (2014) 38 final Annex 8, Διαθέσιμο στο: http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/organized-crime-and-human-trafficking/corruption/anti-corruption-report/docs/2014_acr_greece_chapter_en.pdf, [Ημερομηνία πρόσβασης: 19/04/2016]
6. European Commission, (2014b), Special Eurobarometer 397 Corruption, Διαθέσιμο στο: http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/ebs/ebs_397_en.pdf, [Ημερομηνία πρόσβασης: 17/04/2016]
7. Grönlund A., Heacock R., Sasaki D., Hellström J., Al-Saqa W., (2010), Increasing Transparency & Fighting Corruption Through ICT: Empowering People & Communities, SPIDER ICT4D Series no. 3 | 2010, Διαθέσιμο στο: <http://spidercenter.org/publications/>, [Ημερομηνία πρόσβασης: 09/02/2017]
8. Hughes, O., (2003), Public management and administration: An Introduction, New York: St.Martin's Press
9. IMF, (2007), Manual on Fiscal Transparency, Διαθέσιμο στο: <https://www.imf.org/external/np/pp/2007/eng/101907m.pdf>, [Ημερομηνία πρόσβασης: 10/04/2016]
10. Kaufmann D., Kraay A., Zoido-Lobaton P., (1999) Governance Matters, The World Bank Development Research Group Macroeconomics and Growth and World Bank Institute Governance, Regulation and Finance, Διαθέσιμο στο: <http://info.worldbank.org/governance/wgi/pdf/govmatters1.pdf>, [Ημερομηνία πρόσβασης: 17/04/2016]
11. OECD, (1995), Participatory Development and Good Governance, Development Cooperation Guidelines Series, Development Assistance Committee, Διαθέσιμο στο: <http://www.oecd.org/dac/dacguidelinesandreferenceseries.htm>, [Ημερομηνία πρόσβασης: 27/02/2017]

- 12.OECD, (2003), The Case for E-Government: Excerpts from the OECD Report “The E-Government Imperative”, OECD Journal On Budgeting – Vol. 3, No. 1, Διαθέσιμο στο: <https://www.oecd.org/gov/budgeting/43496369.pdf>, [Ημερομηνία πρόσβασης: 09/05/2016]
- 13.Rontos K., Sioussiouras P., Vavouras I., (2012), An Incentive Model of Corruption in the Mediterranean and Balkan Region, International Journal of Latest Trends in Finance and Economic Sciences, Volume 2
- 14.Tanzi V., (1998), Corruption around the World: Causes, Consequences, Scope, and Cures, IMF Staff Papers Volume 45, Number 4, Διαθέσιμο στο: <https://www.imf.org/external/Pubs/FT/staffp/1998/12-98/pdf/tanzi.pdf>, [Ημερομηνία πρόσβασης: 28/04/2016]
- 15.Transparency International, (2009), The Anti-Corruption Plain Language Guide, Διαθέσιμο στο: http://www.transparency.org/whatwedo/publication/the_anti_corruption_plain_language_guide, [Ημερομηνία πρόσβασης: 19/04/2016]
- 16.Transparency International, (2013), Διαθέσιμο στο http://www.transparency.org/gcb2013/in_detail, [Ημερομηνία πρόσβασης: 15/05/2016]
- 17.Transparency International, (2016a), Corruption Perceptions Index 2015: Frequently Asked Questions, Διαθέσιμο στο: <http://www.transparency.org/cpi2015#downloads>, [Ημερομηνία πρόσβασης: 28/04/2016]
- 18 Transparency International, (2016b), Corruption Perceptions Index 2015 Report_EN Διαθέσιμο στο: <http://www.transparency.org/cpi2015#downloads>, [Ημερομηνία πρόσβασης: 28/04/2016]
- 19.Transparency International, (2017a), Corruption Perceptions Index 2016, Διαθέσιμο στο:http://www.transparency.org/news/feature/corruption_perceptions_index_2016#regional , [Ημερομηνία πρόσβασης: 09/02/2017]
- 20.Transparency International, (2017b), People and Corruption: Europe and Central Asia, Διαθέσιμο στο: <https://www.transparency.org/whatwedo/publication/7493>, [Ημερομηνία πρόσβασης: 09/02/2017]
- 21.United Nations, DRAFT United Nations Manual on Anti-Corruption Policy, (2001), Διαθέσιμο στο: <http://www.unodc.org/pdf/crime/gpacpublications/manual.pdf>, [Ημερομηνία πρόσβασης: 17/04/2016]
- 22.United Nations Economic and Social Commission for Asia and the Pacific, (2009), What is Good Governance?, Διαθέσιμο στο:

<http://www.unescap.org/sites/default/files/good-governance.pdf>, [Ημερομηνία πρόσβασης: 03/05/2016]

23. United Nations Economic and Social Council, (2006), Definition of basic concepts and terminologies in governance and public administration, E /C.16/2006/4, Διαθέσιμο στο: <http://unpan1.un.org/intradoc/groups/public/documents/un/unpan022332.pdf>, [Ημερομηνία πρόσβασης: 03/05/2016]

24. World Bank, (1997), Helping Countries Combat Corruption: The Role of the World Bank, Διαθέσιμο στο: <http://www1.worldbank.org/publicsector/anticorrupt/corruptn/cor02.htm>, [Ημερομηνία πρόσβασης: 19/04/2016]

25. World Bank, (2015a), e-Government, Διαθέσιμο στο: <http://www.worldbank.org/en/topic/ict/brief/e-government>, [Ημερομηνία πρόσβασης: 09/02/2017]

26. World Bank, (2015b), E-Gov guideline, Διαθέσιμο στο: http://siteresources.worldbank.org/INTEGOVERNMENT/Resources/e-Gov_guideline.pdf, [Ημερομηνία πρόσβασης: 25/04/2016]

27. World Bank, (2015c), Worldwide Governance Indicators, Διαθέσιμο στο: <http://info.worldbank.org/governance/wgi/index.aspx#doc>, [Ημερομηνία πρόσβασης: 28/04/2016]

28. World Bank, (2017), Worldwide Governance Indicators, Διαθέσιμο στο: <http://info.worldbank.org/governance/wgi/index.aspx#reports>, [Ημερομηνία πρόσβασης: 04/02/2017]

Νομοθεσία

1. Εισηγητική Έκθεση ν. 4412/2016, «Δημόσιες συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ)».
2. Κ.Υ.Α. αριθμ. πρωτ.: 1846/13.10.2016 «Τύπος και περιεχόμενο της Δήλωσης Περιουσιακής Κατάστασης (Δ.Π.Κ) και της Δήλωσης Οικονομικών Συμφερόντων (Δ.Ο.Σ) Ηλεκτρονική υποβολή των δηλώσεων αυτών».
3. Ν.3213/03 (ΦΕΚΑ'309/31.12.2003), «Δήλωση και έλεγχος περιουσιακής κατάστασης βουλευτών, δημόσιων λειτουργών και υπαλλήλων, ιδιοκτητών μέσω μαζικής ενημέρωσης και άλλων κατηγοριών προσώπων».

4. Ν. 4013/2011 (ΦΕΚ Α 204/15-09-2011), «Σύσταση ενιαίας Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων και Κεντρικού Ηλεκτρονικού Μητρώου Δημοσίων Συμβάσεων».

5.Ν.4281/2014 (ΦΕΚ Α' 169/08 -08- 2014), «Μέτρα στήριξης και ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας, οργανωτικά θέματα Υπουργείου Οικονομικών και άλλες διατάξεις».

6.Ν.4305/2014 (ΦΕΚ Β' 237/31-10-2014), «Ανοικτή διάθεση και περαιτέρω χρήση εγγράφων, πληροφοριών και δεδομένων του δημόσιου τομέα, τροποποίηση του ν. 3448/2006 (Α' 57), προσαρμογή της εθνικής νομοθεσίας στις διατάξεις της Οδηγίας 2013/37/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, περαιτέρω ενίσχυση της διαφάνειας, ρυθμίσεις θεμάτων Εισαγωγικού Διαγωνισμού Ε.Σ.Δ.Δ.Α. και άλλες διατάξεις».

7. Ν.4320/2015 (ΦΕΚ Α' 29/19 -03- 2015), «Ρυθμίσεις για τη λήψη άμεσων μέτρων για την αντιμετώπιση της ανθρωπιστικής κρίσης, την οργάνωση της Κυβέρνησης και των Κυβερνητικών οργάνων και λοιπές διατάξεις.»

8.Ν. 4412/2016 ((ΦΕΚ Α' 147) «Δημόσιες συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ)»

Διαδικτυακές Πηγές

<https://apografi.gov.gr>, [Ημερομηνία πρόσβασης: 25/02/2017]

<https://diavgeia.gov.gr>, [Ημερομηνία πρόσβασης: 25/02/2017]

<http://ec.europa.eu> , [Ημερομηνία πρόσβασης: 18/02/2017]

<https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/scoreboard/greece>, [Ημερομηνία πρόσβασης: 18/02/2017]

<http://www.eprocurement.gov.gr>, [Ημερομηνία πρόσβασης: 11/02/2017]

<http://eur-lex.europa.eu> , [Ημερομηνία πρόσβασης: 11/05/2016]

<https://www.gedd.gr> , [Ημερομηνία πρόσβασης: 12/02/2017]

<http://www.gsac.gov.gr>, [Ημερομηνία πρόσβασης: 12/02/2017]

<http://gsis.gr>, [Ημερομηνία πρόσβασης: 14/01/2017]

<http://www.minadmin.gov.gr>, [Ημερομηνία πρόσβασης: 09/02/2017]

<http://www.ministryofjustice.gr>, [Ημερομηνία πρόσβασης: 14/01/2017]

<https://www.imf.org> , [Ημερομηνία πρόσβασης: 10/04/2016]

<https://www.oecd.org>, [Ημερομηνία πρόσβασης: 27/02/2017]
<https://www.pothen.gr>, [Ημερομηνία πρόσβασης: 18/02/2017]
<http://www.seedd.gr/>, [Ημερομηνία πρόσβασης: 18/02/2017]
<http://spidercenter.org>, [Ημερομηνία πρόσβασης: 09/02/2017]
<http://www.transparency.org>, [Ημερομηνία πρόσβασης: 09/02/2017]
<http://www.unescap.org>, [Ημερομηνία πρόσβασης: 17/04/2016]
<http://unpan1.un.org>, [Ημερομηνία πρόσβασης: 03/05/2016]
<http://web.archive.org/web/20030205085938/http://www.opticom.gr/kleisthenis>,
[Ημερομηνία πρόσβασης: 09/02/2017]
<http://web.worldbank.org>, [Ημερομηνία πρόσβασης: 04/02/2017]

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ

Τ.Ε.Ι. ΠΕΙΡΑΙΑ

«ΔΗΜΟΣΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ
ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ»

ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ &
ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ

Ερωτηματολόγιο Έρευνας Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας

Το παρόν ερωτηματολόγιο συντάχθηκε στο πλαίσιο εκπόνησης της διπλωματικής εργασίας με θέμα: «**Η διαφθορά στο δημόσιο τομέα και η συμβολή της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης στην αντιμετώπιση της**». Η διαφθορά στο δημόσιο τομέα περιλαμβάνει όλες εκείνες τις ενέργειες του δημόσιου υπαλλήλου που αποτελούν κατάχρηση της δημόσιας εξουσίας με σκοπό το προσωπικό όφελος όπως δωροδοκία, υπεξαίρεση χρημάτων, εκβιασμό. Η ηλεκτρονική διακυβέρνηση αναφέρεται στη χρήση των νέων τεχνολογιών από το κράτος για τον εκσυγχρονισμό, την αποδοτικότερη λειτουργία του δημοσίου τομέα και τη βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών. Ενδεικτικά αναφέρουμε την παροχή υπηρεσιών στους πολίτες μέσω διαδικτύου όπως το πληροφοριακό σύστημα TAXISnet, τη ψηφιοποίηση λειτουργιών και διαδικασιών του δημοσίου τομέα με τη χρήση πληροφοριακών συστημάτων όπως το TAXIS, το ELENXIS και το Σύστημα Μητρώων Τραπεζικών Λογαριασμών.

Το ερωτηματολόγιο είναι ανώνυμο και εμπιστευτικό. Οι απαντήσεις σας θα χρησιμοποιηθούν αποκλειστικά για τη συγκεκριμένη εργασία. Η συμβολή σας στην πραγματοποίηση της παρούσας έρευνας θα είναι αποφασιστική λόγω της εμπειρίας που έχετε στη χρήση εφαρμογών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης.

Σας ευχαριστώ εκ των προτέρων για την βοήθεια σας.

Για τη συμπλήρωση του ερωτηματολογίου παρακαλώ σημειώστε X στο αντίστοιχο τετράγωνο.

1. Πιστεύετε ότι η διαφθορά αποτελεί σημαντικό πρόβλημα για το δημόσιο τομέα της χώρα μας;

- A. Καθόλου
- B. Λίγο
- Γ. Μέτρια
- Δ. Πολύ
- E. Πάρα πολύ

2. Τι είδους επίδραση θεωρείτε ότι είχε η οικονομική κρίση στο επίπεδο διαφθοράς στο δημόσιο τομέα της χώρας μας;

- A. Μείωσε λίγο τη διαφθορά
- B. Μείωσε σημαντικά τη διαφθορά
- Γ. Αύξησε λίγο τη διαφθορά
- Δ. Αύξησε σημαντικά τη διαφθορά
- E. Δεν επηρέασε καθόλου τη διαφθορά

3. Σε τι επίπεδο εκτιμάτε ότι βρίσκεται η ηλεκτρονική διακυβέρνηση στη χώρα μας;

- A. Πολύ χαμηλό
- B. Χαμηλό
- Γ. Μέτριο
- Δ. Υψηλό
- E. Πολύ υψηλό

4. Θεωρείτε ότι υπάρχει επάρκεια εκπαίδευσης των δημοσίων υπαλλήλων στις νέες τεχνολογίες για την επιτυχή ανάπτυξη της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης;

- A. Καθόλου
- B. Λίγο
- Γ. Μέτρια
- Δ. Πολύ
- E. Πάρα πολύ

5. Θεωρείτε ότι υπάρχει επάρκεια υλικοτεχνικής υποδομής για την επιτυχή ανάπτυξη της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης;

- A. Καθόλου
- B. Λίγο
- Γ. Μέτρια
- Δ. Πολύ
- E. Πάρα πολύ

6. Θεωρείτε ότι η ηλεκτρονική διακυβέρνηση από μόνη της μπορεί να συμβάλει στη μείωση της διαφθοράς;

- A. Καθόλου
- B. Λίγο
- Γ. Μέτρια
- Δ. Πολύ
- E. Πάρα πολύ

7. Πόσο σημαντικό θεωρείτε για την αποτελεσματική μείωση της διαφθοράς, το συνδυασμό καθενός από τους παρακάτω παράγοντες με την ανάπτυξη της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης;

	Καθόλου	Λίγο	Μέτρια	Πολύ	Πάρα πολύ
Καλύτερη οργάνωση των δημοσίων υπηρεσιών					
Ανασχεδιασμός και απλοποίηση των διαδικασιών του δημοσίου τομέα					
Ύπαρξη πολιτικής δέσμευσης					
Σαφές, απλό και σταθερό νομοθετικό πλαίσιο					
Καθιέρωση συστήματος κινήτρων (υλικών και μη) για τους εμπλεκόμενους δημοσίους υπαλλήλους					

8. Αξιολογήστε τις παρακάτω δυνατότητες που παρέχει η ηλεκτρονική διακυβέρνηση ως προς το βαθμό που θεωρείτε ότι μπορούν να συμβάλουν στη μείωση της διαφθοράς.

	Καθόλου	Λίγο	Μέτρια	Πολύ	Πάρα πολύ
Αυτοματοποίηση διαδικασιών και παροχή υπηρεσιών στους πολίτες μέσω διαδικτύου					
Ανοικτή πρόσβαση σε πληροφορίες και δεδομένα του δημόσιου τομέα μέσω ιστοσελίδων στο διαδίκτυο					
Παρακολούθηση αποφάσεων και ενεργειών λόγω της μηχανογράφησης των διαδικασιών					
Ενίσχυση της συνεργασίας και ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των ελεγκτικών μηχανισμών					
Συμμετοχή των πολιτών στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων					
Δημοσιοποίηση περιπτώσεων διαφθοράς στο διαδίκτυο					

9. Σε τι βαθμό θεωρείτε ότι βοηθά η ηλεκτρονική διακυβέρνηση στην επίτευξη των παρακάτω στόχων για αποδοτική δημόσια διοίκηση με λιγότερη διαφθορά;

	Καθόλου	Λίγο	Μέτρια	Πολύ	Πάρα πολύ
Μείωση γραφειοκρατίας					
Ενίσχυση της διαφάνειας στις δημόσιες δαπάνες και τη διαχείριση των δημοσίων εσόδων					
Απλούστευση, σαφήνεια και τυποποίηση στις διαδικασίες του δημοσίου τομέα					
Καλύτερη ενημέρωση των πολιτών σχετικά με νόμους, διαδικασίες και λειτουργίες του δημοσίου τομέα					

10. Θεωρείτε ότι η ηλεκτρονική διακυβέρνηση αυξάνει την αποτελεσματικότητα των ελέγχων στο δημόσιο τομέα για την καταπολέμηση της διαφθοράς;

- A. Καθόλου
- B. Λίγο
- Γ. Μέτρια
- Δ. Πολύ
- E. Πάρα πολύ

11. Θεωρείτε ότι η ηλεκτρονική διακυβέρνηση ενισχύει τη λογοδοσία και την απόδοση ευθυνών στο δημόσιο τομέα;

- A. Καθόλου
- B. Λίγο
- Γ. Μέτρια
- Δ. Πολύ
- E. Πάρα πολύ

Δημογραφικά Στοιχεία

12. Φύλο

A. Γυναίκα

B. Άνδρας

13. Ηλικία

A. Από 18 έως 30

B. Από 31 έως 40

Γ. Από 41 έως 50

Δ. Από 51 έως 60

E. Άνω των 60

14. Εκπαίδευση

A. Δευτεροβάθμια εκπαίδευση

B. Τριτοβάθμια εκπαίδευση

Γ. Μεταπτυχιακή εκπαίδευση

Δ. Διδακτορικό

15. Συνολικά έτη υπηρεσίας στο δημόσιο

A. 1-5

B. 6-10

Γ. 11-15

Δ. 16-20

E. Πάνω από 20 έτη

16. Θέση που κατέχετε

A. Υπάλληλος

B. Τμηματάρχης

17. Υπηρεσία στην οποία υπηρετείτε

.....

Σας ευχαριστώ θερμά για τη συμμετοχή και το χρόνο σας!